דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
דבר
עתון פועלי ארץ ישראל
מייסדו ועורכו הראשון ברל כצנלסון ז"ל
מאוחד עם „למרחב"

היום בדבר

- רוטציה: הממשלה, הראשים, היועצים – דיוקנאות וסיכומים
- הוויכוח הגדול על פשעי הנאצים, שלמה שפיר
- דרושה מהפכה, חיים גורי משוחח עם שולמית אלוני
- השבוע: עמוס עוז, משה שמיר, טדי פרויס, ניבה לניר, חגי אשר, אוריאל בדעמי, מוריה אבנימלך, דן אבידן
- „דבר השבוע" ו„משא" לספרות ולאמנות

מזג האויר

מעונן חלקית.
הטמפרטורות החזויות: ירושלים: 16־23, רמת־הגולן: 15־26, נהריה: 18־29, צפת: 15־23, נמל חיפה: 18־27, טבריה: 18־32, נצרת: 16־25, עפולה: 16־28, השומרון: 16־25, תל אביב: 19־27, לוד: 17־28, יריחו: 20־33, עזה: 19־28, באר־שבע: 16־29, אילת: 23־34.

יום שישי, ז' בתשרי תשמ"ז, 10 באוקטובר 1986 • גליון 18934

היום 60 עמודים כולל „דבר־השבוע" • המחיר 1.20 ש"ח, באילת 1.04 ש"ח

פרס מתפטר היום, המערך לא יסכים לצירוף מודעי עכשיו

ישיבת „שרינו" הבוקר לפני ההליכה לנשיא • חשש בליכוד מפני כוונה להמשיך בממשלת מעבר • הרצוג מתחיל בהתייעצויות

מאת יוסי מלמן, עליזה ולך, סוזנה צימוקי, בת זבולוני המתאמר הלילה, סופרי „דבר"

שרים במפלגת העבודה ובראשם יצחק רבין יעשו הבוקר מאמץ של הרגע האחרון למנוע את צירופו של ח"כ יצחק מודעי לממשלה ולאפשר לשרי מפלגתם להיות מעורבים יותר, גם לאחר הרוטציה, בתהליכי קבלת ההחלטות בענייני משק הכלכלה.

נודע, כי כמה שרים, שאינם מרוצים מהדרך שבה ניהל עד כה ראש הממשלה את המגעים עם הליכוד, מתכוונים להביע ממנו להציב בפגישתו היום עם יצחק שמיר קו תקיף יותר.

לפני שיילך ראש הממשלה לנשיא כדי להודיע לו על התפטרותו, הוא ייכנס הבוקר ב־9 ישיבה מיוחדת של „שרינו" כדי לסכם את עמדת המפלגה בשאלת צירופו של מודעי לממשלה. רוב השרים מתנגדים לכוונת שמיר הליכוד להחזירו בעוד ארבעה ימים כשיציג את ממשלתו בכנסת. מזכ"ל מפלגת העבודה, ח"כ עוזי ברעם, שישתתף גם הוא בישיבה, מתנגד בתוקף לכוונה זו וסבור כי על פרס להבהיר זאת לשמיר. גם שר הביטחון מתנגד לשובו של מודעי לממשלה, אולם שרים אחרים במפלגה מעריכים כי הסיכויים שתתקבל דרישתם אינם גדולים ועל כן הם יתרכזו בניסיון למנוע ממודעי לשוב למשרד המשפטים, ולאפשר לו לשמש רק כשר בלי תיק או לחילופין לדרוש שההכרעה בסוגיה תידחה בחודשיים־שלושה.

נסים מתנגד

בתוך כך נודע גם כי שר האוצר, משה נסים, מתנגד לסיכום שהושג בכתב בין פרס לשמיר בקשר להשתתפות שרים מהעבודה בתהליכי ביצוע המדיניות הכלכלית. על פי הסיכום שהושג עוד לפני שבוע ואשר הועלה בכתב על ידי מזכיר הממשלה יוסי ביילין שנכח בפגישה, הסכים שמיר כי שר הכלכלה והתכנון, גד יעקבי, יקבע יחד עם נסים את סדר היום של ישיבות ועדת השרים לענייני כלכלה. סוכם גם כי ליעקבי ולנסים תהיה זכות וטו על הבאת נושאים לוועדה בדומה להסדר שיש לפרס ולשמיר בקשר לדיוני הקבינט המדיני. כן הוסכם שראש הממשלה, ממלא מקומו ושרי האוצר והכלכלה ישמשו פורום עליון לבירורים על נושאי כלכלה שנויים במחלוקת וכל אחד מהם יוכל לזמנו לדיון. לבסוף נקבע באותה ישיבה בין פרס לשמיר כי יעקבי יישב בראש ועדת השרים לענייני כלכלה כל אימת ששר האוצר לא יוכל להשתתף בדיוניה. אולם שמיר הודיע לפני ימים אחדים לפרס כי נסים מתנגד בתוקף לסיכום שהושג. מפלגת העבודה דורשת איפוא ששמיר יעמוד בסיכום ויכפה את דעתו על נסים.

פרס לנשיא היום

ראש הממשלה פרס, יבוא היום ב־11 למשכן נשיאי ישראל כדי להגיש את מכתב התפטרותו לנשיא חיים הרצוג. מיד עם הגשתו מתכוונים הנשיא וראש הממשלה להופיע בפני העיתונות ולמסור הודעה על ההתפטרות ועל ההכנות להרכבת הממשלה. מיד לאחר הגשת כתב ההתפטרות מתכוון הנשיא להתחיל בהתייעצויות לקראת הרכבת הממשלה. לשם כך זומנו לפני הצהרים נציגי סיעות

(המשך בעמ' 2)

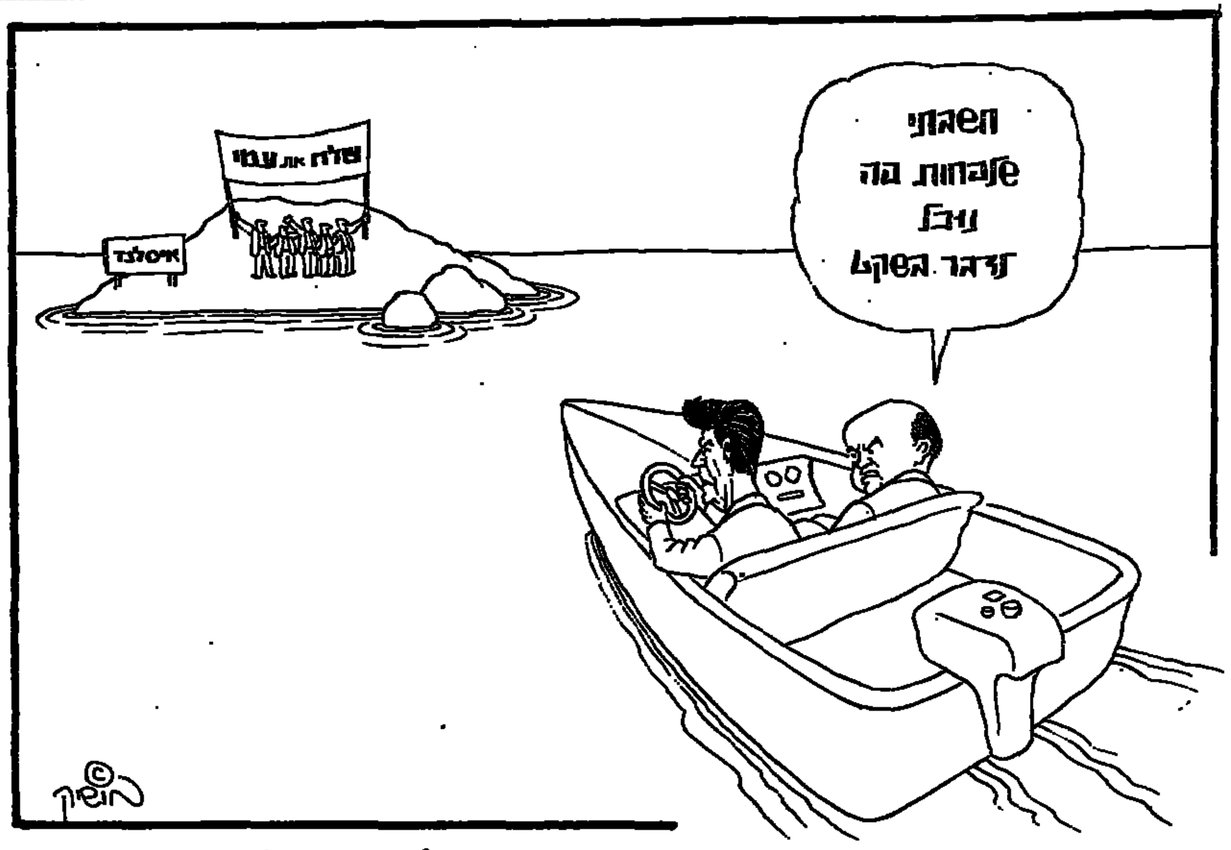

רייגן: אין ערובה להצלחת שיחות הפיסגה בריקיאוויק

נימה פסימית בארה"ב, נימה פייסנית בברה"מ – לקראת המפגש

וואשינגטון („רויטרס", עתי"ם ועי"ע). – הנשיא רייגן אמר היום לפני צאתו לאיסלנד לפגישתו עם המנהיג הסובייטי גורבאצ'וב, כי לארה"ב בעיות חמורות עם ברה"מ וכי אין ערובה להצלחה במפגה־הזשא.

„אין אנו יכולים לטעון כי אין חילוקי דעות, לנסות ולהשיג כמה הסכמים מהירים ולאחר מכן לשאת נאומים אודות רוח ריקיאוויק", אמר בצאתו מהבית הלבן.

רייגן אמר כי הוא וגורבאצ'וב ישוחחו בגילוי לב אודות המחלוקות בין שתי המדינות בנושאים כגון הפיקוח על הנשק, זכויות האדם, סכסוכים אזוריים ובעיות דו־צדדיות.

הוא אמר כי שיחות אלה יסללו את הדרך לוועידת פסגה אפשרית בקנה מידה מלא.

היתה זו הפעם הראשונה שרייגן העלה אפשרות כי הוא וגורבאצ'וב אולי לא יגשימו את ההבטחה שהושמעה בפגישתם הראשונה בז'נבה אשתקד, לשוב ולהפגש בארה"ב השנה ובברה"מ בשנת 1987.

רייגן אמר כי שיחות ריקיאוויק יהיו בעיקר פגישה פרטית בינו ובין עמיתו הסובייטי.

רייגן וגורבאצ'וב אמורים להפגש פעמיים בשבת ב„בית הופדי", מעון האירוח ממשלתי איסלנדי, אשר לפי הכבודת פוקדות אותו רוחות.

דוברים אמריקאים בכירים אמרו, כי שני המנהיגים ינסו לגבש תוכנית להסכם מאוחר יותר, לפחות לגבי נושא אחד בתחום הפיקוח על הנשק, קרוב לוודאי בעניין הטילים הגרעיניים לטווח בינוני באירופה ויתמקדו בנושאים אזוריים כגון אפגניסטאן וזכויות האדם.

רייגן אמר ביום שליש לקבוצה של פעילים למען זכויות האדם, כי הוא לא ישכח אותם באיסלנד. בקבוצה זו היה גם יורי אורלוב, מתנגדי המשטר הסובייטי, שעזב את ברה"מ בסוף השבוע שעבר במסגרת עסקה בין שתי המדינות.

נימה סובייטית פייסנית

דוברים סובייטים אמרו במסיבת עתונאים בריקיאוויק, כי גורבאצ'וב מוכן לדון בכל נושא שרייגן יבקש להעלות, כולל המעורבות הצבאית הסובייטית באפגאניסטן וזכויות האדם בברה"מ.

כאשר נשאלו, אם גורבאצ'וב יהיה מוכן גם לשוחח על הקיצוצים בהגירת היהודים מברה"מ, אמר אחד הדוברים, הפרשן לענייני חוץ אלכסנדר בוביך: „אני סבור שזו בוודאי שאלה שאפשר להעלותה. מדוע לא? הוא יוכל לשוחח על כך".

משלחת יהודית

נשיא המדינה חיים הרצוג פנה לנשיאת איסלנד וביקש ממנה לסייע לנציגי יהדות ברה"מ שיגיעו לריקיאוויק, בעת פיסגת רייגן־גורבאצ'וב, כדי שיוכלו להציג את בעיית יהודי ברה"מ בפני דעת הקהל העולמית.

במשלחת שיצאה אתמול, ח"כ גאולה אדר, העומדת בראש הוועד הציבורי למען אמהות של בנים מסורבי עליה, ח"כ עוזי לנדאו הפעילים יוסף מנדלביץ', צילה גודדוב, רותי כץ, הדי רוזן, חיים מרגולים והרייסה אורלובסקי, שהיא גיסתו של ולאדימיר סלפק, ותיק מסורבי העליה בברה"מ. קדמו לקבוצה זו ביום ד' אילנה פרידמן, ד"ר והנרה אוסנייץ ופרידה למברג.

שמיר מזהיר את תושבי עזה מפני צעדים נוקשים נגדם

בעצרת הצנחנים הזכיר שמיר כיצד „טיפלו" בהם הצנחנים בעבר

מאת טלי זליגר ודני צדוקי, סופרי „דבר" הצבאיים

ממלא מקום ראש הממשלה, יצחק שמיר, הזהיר אתמול את תושבי עזה מפני הצעדים הנוקשים שיפעלו ישראל לנקוט נגדם אם יימשך הטרור.

בדברו בטקס האזכרה השנתי לחללי הצנחנים באמפיתאטרון בתל־נוף, עבר שמיר על חלקם של הצנחנים בטיפול בפעילות טרור בעבר באומרו: „תושבי עזה זוכרים כיצד חיסלו הצנחנים את הטרור בעירם וזה לבטח יגרום לרבים להסתייג מעקרון הרצח". שמיר הבהיר כי כל מעשה קטל נוסף יחזק את התחייבותנו לקצץ את „זרועותיה הרצחניות של מפלצת הטרור. יד הטרור התנפצה ותתנפץ תמיד מול הנחישות", ציין וקבע כי רק צה"ל מחוזק, שהוא חומת „מגן בלתי מעורערת, „הינו הערובה לשלום של ממש, שלום של השלמה עם מדינת היהודים".

בינתיים נמשך הניסיון המוגבר של כוחות הביטחון לעלות על עקבות מבצעי דקירות המוות האחרונות בעזה. נערכו עשרות מעצרים, ובסיורים ובבדיקות במחסומים נעצרו גם מספר אנשים נושאי סכינים אף שלא מן הנמנע שלא היתה להם כוונה חבלנית.

גורם צבאי בכיר בפיקוד דרום השמיע אתמול הערכה לפיה אפשר שחוליה, לא אדם בודד, אחראית לדקירות.

בצה"ל משערים כי גם האנשים הפועלים במסגרת ההתארגנות לביצוע הרציחות כדוגמת שני האירועים האחרונים, אינם שייכים לארגון פלסתיני מסוים. עד שתיתפס חוליית הדוקרים ייתכן כנראה הלחץ הצבאי על עזה עוד זמן רב.

[illegible] לעבודה

פועלים מהרצועה, בעיקר כאלה העובדים במפעלים הגדולים, חזרו אתמול לעבודתם באשקלון. ראש העירייה אלי דיין פנה לתושבים בבקשה שלא לפגוע באנשים [illegible] בכניסות לעיר הוסרו. לראש העירייה הגיעו, בטלפון ובכתב, הודעות תמיכה ובהן הסתייגות מההתנהגות הפראית כלפיו מצד חמומי מוח. משלחת של נהגי תחנת המוניות „שכשון", שהמנוח ישראל קיסרו היה אחד מנהיגיה, ביקרה אצל ראש העירייה והבהירה לו שלאנשיה לא היה חלק בהתבטאויות נגדו בעת הלוויה.

רבים פקדו גם אתמול את בית משפחת קיסרו.

יעקובי תוקף הודעת פלד בדבר מלחמה עם סוריה

מאת יוסי מלמן סופרו המדיני של „דבר"

שר הכלכלה והתיכנון גד יעקובי תקף אתמול את אלוף פיקוד הצפון יוסי פלד שאמר כי מלחמה עם סוריה „היא בלתי נמנעת".

השר יעקובי פנה אל שר הבטחון ,יצחק רבין, וביקשו כי יבהיר פשר הודעתו של האלוף כי "מלחמה עם סוריה בתוך שנתיים־שלוש היא בלתי נמנעת".

השר יעקובי אמר כי זו הודעה תמוהה, העלולה לגרום נזק. לדבריו, אין זה מתפקידו של קצין בצה"ל, להודיע לציבור הודעות שכאלה. אם יש לצה"ל, הוסיף גד יעקובי, הערכת מצב כזאת, עליו להביא אותה לידיעת הדרג המדיני, כלומר, שר הבטחון והממשלה כולה.

גורמים צבאיים מביעים הסתייגות

טלי זליגר, הסופרת הצבאית של „דבר" מוסרת כי גורמים צבאיים בכירים הביעו אתמול הסתייגות מהנימה שעלתה מדברי אלוף פיקוד הצפון יוסי פלד, כאילו צפויה מלחמה בלתי־נמנעת עם סוריה. אותם גורמים הבהירו כי אין כרגע כל מתיחות מיוחדת מול הצבא הסורי ואין כל סימנים מעידים להערכות התקפית סורית בעת הזאת.

במערכת הבטחון נעשה בימים אלה נסיון להרגיע את המתיחות שהשתררה, בעיקר ברמה התקשורתית ההצהרתית, מול הסורים. עיקר המאמץ מתרכז מהבלטת השיגרה הניכרת בשני הצדדים ומהעדר הערכות כוננותית מיוחדת, מעבר לערנות הרגילה.

משפחות נעדרי „דקר" יקבלו דיווח מעודכן

מאת טלי זליגר, הסופרת הצבאית של „דבר"

משפחות נעדרי „דקר" יקבלו בשבוע הבא דיווח מעודכן ומלא ממפקדי חיל הים על חיפושי הסרק אחרי הצוללת „דקר" שהסתיימו השבוע.

שמואל שפר, יו"ר ועד הורי נעדרי „דקר" קבל אמש על שאת המידע על סיום החיפושים שאבו ההורים מן התקשורת. שפר מסר כי לאחר הפגישה עם מפקד חיל הים יחליטו המשפחות באילו אמצעים לנקוט כדי להבטיח מילוי ההתחייבות כלפיהם להתמיד בחיפושים אחרי הצוללת. „לא נרד מזה כל זמן שלא נדע מה בדיוק קרה ל„דקר"", הדגיש

האחיות נוטשות בתי החולים יפגינו היום מול בית הנשיא

מטות המאבק תבעו הקצנת העיצומים; האוצר עומד בסירובו

מאת רבקה הרניש, סופרת „דבר"

האחיות נוטשות הבוקר בשבע את בתי החולים למשך 24 שעות – למעט מחלקות פנים, ילדים, דיאליזה ובתי חולים גריאטריים – ועולות לירושלים להפגין מול משכנו של הנשיא. בכל חדר ניתוח ישאר רק צוות כונן אחד. זו פתיחות שלב ההקצנה בעיצומי האחיות, שנדרש אתמול רוב רובם של משתתפי הכנס הארצי של חברי מטות המאבק של האחיות בבתי החולים.

„אצלנו המצפון נגמר, כי במדינה זו לא איכפת לאף אחד מה קורה לחולים" – חזרו ואמרו הדוברים בכנס. „פרס נמצא בפריס, שמיר תופר חליפה וכל הוועדה המרכזת נסעה לשדה בוקר. בן גוריון צריך לקום ולראות מה פה הולך".

נוכח החלטת האחיות מכנס הבוקר שר הבריאות מרדכי גור בלשכתו בתל אביב את ראשי המערכת, כולל ראשי קופת חולים הכללית, כדי לדון במצב ולגבש דרכים לפעולה לקראת אפשרות החרפת צעדיהן של האחיות. נודע, כי משרד הבריאות לא יוציא צווי ריתוק נגד האחיות הזאת מתוך חשש לביזוי המדינה, הממשלה והמערכת המשפטית. אמש, כהודע על החלטת הנטישה של האחיות, קרא מנכ"ל משרד הבריאות פרופ' דן מיכאלי למנהיגות האחיות לעזוב את הדרך

(המשך בעמ' 2)

מיטראן ביקש מפרס מחווה כלפי הכח הצרפתי ביוניפי"ל

צרפת לא תוציא את חייליה מדרום לבנון

מאת גדעון קיץ, סופר „דבר" בצרפת

פאריס (מיוחד ל„דבר"). – ביקורו של שמעון פרס בפאריס הסתיים אמש באירוע חגיגי ב[illegible] לציון יום הולדתו ה־100 של דוד בן־גוריון: קונצרט התזמורת הסימפונית של פאריס וקבלת פנים בהשתתפות חברי ממשלה ואישים. פרס עבר לקיים פגישה נוספת עם ראש הממשלה ז'אק שיראק, לפני שובו לארץ.

אתמול נועד פרס לשיחה ארוכה בת שלוש וחצי שעות עם נשיא צרפת פרנסואה מיטראן. במהלכה הגיש לו מזכר שנושאו ברית בין־לאומית ללוחמה בטרור בתחומי חילופי מידע, מודיעין ואיתור מקורות מימון. המסמך יידון היום בפגישה בין מיטראן לראש הממשלה שיראק, למרות שצרפת אינה נוטה לשיתוף פעולה בין־לאומי בנושא זה. פרס הביע את התנגדותה של ישראל לוועידה מכינה לפורום שלום בין־לאומי במזרח התיכון שישתתפו בה המעצמות הגדולות. בוועידה כזו, אמר, צריכות להשתתף מדינות האיזור בלבד שיחליטו על אופן שיתופן של המעצמות. אם לא יהא כך – תהפוך היא עצמה לפורום בין־לאומי.

בנושא ההצעה הצרפתית באו"ם בדבר נסיגת ישראל מדרום לבנון טען שר החוץ הצרפתי ז'אן ברנאר ריימון, שנכח בפגישה, כי לא היתה זו יוזמה צרפתית אלא של מזכיר האו"ם. מיטראן שאל אם ישראל תהיה נכונה למחווה כלפי הכוח הצרפתי ביוניפי"ל כדי לאפשר לו להיכנס לרצועת הביטחון. פרס השיב שאולי אפשר יהיה למצוא להם „מבנה" כלשהו, אך הצעה זו לא נראתה לצרפתים.

פרס התרשם כי צרפת לא תוציא את חייליה מלבנון. הנשיא מיטראן אמר כי הוא אופטימי באשר לסיכויי פתיחת השערים ליהודי ברה"מ. פרס עמד על הצורך בהמשך תהליך השלום.

הסתערות כוללת על הבנקים תוך חיסול חשבונות פוליטיים בעקבות „סקר" גלוברזון

בבנק הפועלים – „אין חריגה מהמקובל" • שכר מנהל בבל"ל 26,600 $ בחודש

ועדת הכספים של הכנסת קיימה אתמול דיון סוער בנושא שכר הבנקאים הבכירים.

בתום הדיון הודיע יו"ר הוועדה, ח"כ אברהם שפירא, כי יעלה את הנושא על סדר יומה של הוועדה, וכי יודיע בשבוע הבא על המועד. הוועדה תזמן לישיבתה את מנהלי הבנקים, את נגיד בנק ישראל ואת פרופ' אריה גלוברזון.

במהלך הדיון תקפו ח"כ מכל הסיעות את גובה המשכורות שפורסמו ב„סקר" של גלוברזון והגדילו לעשות ח"כ יורם ארידור מהליכוד וחברי הכנסת חיים רמון ויאיר צבן, אשר הודיעו כי ינהלו מלחמת התשה נגד הבנקים וישבשו את פעילותם העסקית של הבנקים בדרך של רוויית הנפקות של חברות בנות שיוגשו לאישור ועדת הכספים.

הסערה הציבורית שחולל ה„סקר" של גלוברזון נתן הזדמנות לכמה חברי כנסת ונציגי ציבור לרכב על הגל, ולכוון אצבע מאשימה ליריביהם האישיים והפוליטיים. ח"כ יעקב שמאי, מסיעת הליכוד למשל, תבע אתמול ממזכיר ההסתדרות, ישראל קיסר, „להסיר את מעטה הסודיות מהמשכורות וההטבות שמקבלים ראשי הקונצרנים ההסתדרותיים וחברי הוועדה המרכזת". ח"כ שמאי טוען, כי ידוע לו, שאלה אינם מקופחים במיוחד בשכר וההטבות לעומת ראשי הבנקים. לדבריו, אין זו הפעם הראשונה שהוא תובע זאת מהמזכ"ל, אולם לדבריו, בכל פעם שהעלה זאת התחמק מזכיר ההסתדרות מתשובה עניינית.

עיתוי הסערה הציבורית שחולל הגילוי בדבר משכורות עתק של מנהלי בנקים לא היה, כנראה, מקרי. בשבועות האחרונים מקיימת הנהלת בנק לאומי משא ומתן קשה עם הוועד הארצי של עובדי בל"ל, שבמרכזו כוונת הנהלת הבנק לצמצם את מספר העובדים ב־1100 איש נוספים, על צמצום כח אדם של 3200 איש שכבר בוצע, ובמקביל דרישה של ועד העובדים לתוספות שכר של כ־10 אחוזים לעובדי הבנק. יו"ר הוועד הארצי של עובדי בל"ל, לואי רוט, אישר ל„דבר" כי ועד העובדים הוא אשר מסר „בדרך כלשהי" את הנתונים על שכר מנהלי הבנק לפרופ' גלוברזון. הנתונים שמסר הוועד מתייחסים לדברים על שכר של 2.4 מיליון שקל, במחירי סוף 1985, ששולמו ל־5 מנהלים בכירים בבנק לאומי: יפת, איינהורן, מארט, ראש ויקותיאלי. אלקנה לבקוביץ, מחזיק תיק עובדי הבנקים בהסתדרות, מסר ל„דבר" כי שכר עובדי הבנקים, לרבות שכר מנהלים זוטרים ובינוניים, נמוך ונשחק. השכר הגבוה מתייחס לקבוצה של 20 עובדים, מדרגת סמנכ"ל ומעלה, ששכרם נקבע בחוזה אישי, במנותק מחוזה העבודה. לדבריו, ההסתדרות התנגדה וממשיכה להתנגד להכללת סמנכ"לים בקבוצת מקבלי שכר בחוזה אישי.

בבנק לאומי מקבלים 20 מנהלים בכירים, מדרגת סמנכ"ל ומעלה שכר עפ"י חוזים אישיים. בבנק דיסקונט מקבלים 13 חברי הנהלה שכר עפ"י חוזים אישיים. בבנק הפועלים, לעומת זאת, לא קיים המושג של חוזה אישי, וחברי ההנהלה, לרבות יו"ר ההנהלה, מקבלים שכר עפ"י סולם אחיד. בכל מערכת הבנקאות מקבלים פחות מ־40 איש שכר עפ"י חוזים אישיים. מרבית הנמנים על „הקבוצה המיוחסת" משתכרים סכומים נמוכים בהרבה מהסכומים בהם נקב פרופ' גלוברזון.

הם, לדבריו, הופתעו למשמע המספרים שמסר גלוברזון, כאשר הוא עצמו מדבר על קבוצה מצומצמת בהרבה ועל סכומים גלובליים של 2 מיליון דולר, בהשוואה ל־40 מיליון

הכימאי שערק מארה"ב לברה"מ פוטר בשל מחדלים בעבודתו

מעסיקיו דוחים את הטענה כאילו נרדף על דעותיו

ארנולד לוקשין ומשפחתו – בכיכר האדומה (צילום: אי.פי.)

(ע). – הכימאי האמריקאי שערק עם משפחתו לבריה"מ, פוטר בשל מחדלים בעבודתו ולא בשל דעותיו הפוליטיות, מסרו היום ראשי ביה"ח סנט ג'וזף בבוסטון שבמסצ'וסטס.

סוכנות טא"ס מסרה כי ארנולד לוקשין, אשתו ושלושת ילדיהם הגיעו ביום רביעי למוסקווה וקבלו שם מקלט מדיני. סוכנות טא"ס טענה, כי המדען האמריקאי החליט לערוק, לאחר שפוטר מעבודתו על שמתח בקורת על מדיניות החוץ האמריקאית.

מנהלי ביה"ח בבוסטון, שם עסק לוקשין מאז 1980 בחקר הסרטן, אמרו מצידם כי החליטו שלא לחדש את חוזהו שפקע באוגוסט, בשל התוצאות החלשות שהשיג בששת החודשים האחרונים.

"לא היינו מרוצים מתוצאותיו ותו־לא", אמר ד"ר ג'ון סטלין, מנהל מכון סטלין למדע בביה"ח סנט ג'וזף, בהוסיפו כי אין לו כל מושג מהן השקפותיו הפוליטיות של לוקשין.

בוואשינגטון אמר דובר של משרד החוץ כי דברי לוקשין, כפי שדיווחו עליהם סוכנות טא"ס, הם "אווריליים". לוקשין טען כי שלטונות ארה"ב הציקו לו בשל השקפותיו הפוליטיות.

הדובר הוסיף כי "בתור אזרח אמריקאי זכותו של לוקשין להכנס ולצאת מארה"ב כראות עיניו ולבחור היכן ברצונו לחיות."

לוקשין עבד כרופא וכימאי במכון סטלין, ובין היתר ערך ניסויים לגבי תרופות חדשות לסרטן.

ההסברה המצרית חידשה ההתקפות על ישראל

מאת דן אבידן סופר "דבר" לענייני ערבים

ההסברה המצרית חידשה שלשום את התקפותיה הישירות נגד ישראל, לראשונה מאז נערך מפגש הפסגה באלכסנדריה בין ראש הממשלה פרס לנשיא מובארק.

פרשן תחנת הרדיו "כאוות אל־ערב" האשים את ההנהגה הישראלית, שהיא מחבלת במאמצי מצרים בקידום תהליך השלום על ידי הפעלת מטוסי חיל האוויר נגד ריכוזים פלשתינאיים בצפון לבנון, על ידי סירובם לפנות כליל את צה"ל ממדינה זו ועל ידי התבטאויותיו של ראש הממשלה המיועד שמיר נגד כינוסה של ועידה בינלאומית.

סוריה: אין לנו יד במעשי הטרור בעולם

(ע). – בראיון לכתב הרדיו במונטה קרלו, הכחיש שר ההסברה הסורי בתוקף כל קשר בין סוריה למעשי הטרור נגד יעדים אזרחיים ונגד חפים מפשע במערב אירופה. "כל נסיון לשרבב את שמה של סוריה לפעולות כאלה הוא נסיון שקוף לפגוע בתוכנה של העמדה הסורית נגד מזימות ההגמוניה, ההתפשטות וההתוקפנות של ארה"ב וישראל ולגרום נזק למוניטין של סוריה בחו"ל לקראת תוקפנות חדשה נגדה ונגד האומה הערבית".

השר נשאל על תגובתו על הצהרתו של אבו איאד בפריס שבה אמר ש"הצבא הערבי", ו"הועד לסולידריות עם האסירים הערביים" הן חזיתות המופעלות על ידי קציני מודיעין סוריים. והשיב, כי הצהרה זו מפגרת מכדי שתהיה ראויה לתגובה.

מפקד הצוללת הרוסית סירב לנטוש ספינתו

(ע). – מפקד הצוללת הגרעינית הסובייטית שטבעה סירב להינצל כאשר הצוללת, שבה נבקע חור גדול כתוצאה ההתפוצצות, ירדה ביום שני שעבר למצולות־ים ליד ברמודה, מסר היום ה"וואשינגטון פוסט".

מפקד הצוללת סירב להסתלק בסירת־גומי מהצוללת הטובעת עד לרגע האחרון, מסר העתון מפי פקידים אמריקאים שלא זוהו.

לבדו על סיפון הצוללת, התנגד לנסיונות להעלותו על סירה קטנה ששוגרה אליו מספינת משא סובייטית סמוכה.

רב החובל של ספינת המשא נאלץ לפנות אל השלטונות הסובייטיים ביבשה, כדי שיתנו הוראה למפקד הצוללת לעלות על אוניית ההצלה. העתון הוסיף כי ארה"ב כנראה צותתה לשיחות אלחוט בין אונית המשא ובין הממונים על מפקד הצוללת.

אחד הפקידים האמריקאים אמר: "אין אנו יודעים מה היתה בעייתו. אולי היתה זו גאווה או אולי רצה להגיע בסירתו עד וירג'יניה..."

דובר יוניפי"ל לא יודע על הצטרפות חיילים מרומניה

מאת יוסי מלמן ודן אבידן, סופרי "דבר"

רומניה תשלח תוך שבועיים גדוד של חיילים, שיתפרס בדרום לבנון במסגרת כוח יוניפי"ל. כך נמסר אתמול בתום דיונים שהתנהלו בין נציגי האו"ם האחראים לכוח לפקידים של ממשלת רומניה.

תהיה זו הפעם הראשונה שמדינה מהגוש הסובייטי שולחת חיילים לכוח הפועל מאז מבצע ליטני 1978 באזור. הגם, שהאו"ם לא נזקק לאישורה של ישראל כדי לצרף יחידות חדשות לכוח, נודע, כי ירושלים היתה בסוד המשא ומתן, ועל אף שישראל מתנגדת עקרונית לנוכחות יוניפי"ל בדרום לבנון, היא לא הסתייגה מההחלטה.

קודם לכן, התנהלו גם מגעים עם ממשלת פולין, על צרוף יחידה מחייליה לכוח, אך הדבר לא יצא אל הפועל.

תימור גוקסל, דובר כוח יוניפי"ל בדרום־לבנון, אמר אתמול כי למפקדת יוניפי"ל אין שום מידע על כך שבקרוב אמורים להצטרף לכוח האו"ם חיילים מרומניה.

הדובר הגיב בכך על הידיעות שפורסמו בארץ לפיהן אמורים החיילים מרומניה להצטרף בתוך שבועיים.

אחותו של שירמן קיבלה היתר יציאה

(ע). – איניסה פלורובה, אחותו של מיכאל שירמן, עולה מברה"מ שלקה בסרטן הדם בישראל, הורשתה לעזוב את ברה"מ עם בעלה כדי להצטרף אל החולה, מסר היום ברייקיאוויק דובר סובייטי רשמי.

"הגב' פלורובה – ששבתה רעב בדרישה שבעלה, ויקטור פלורוב, יוכל לעזוב את ברה"מ עמה – רשאית לעזוב כבר היום אם היא ובעלה רוצים בכך", הודיע סמואל זיווס, חבר הועד האנטי־ציוני הסובייטי, במסיבת עתונאים.

שירמן, בן 31, מחכה להשתלת מח־עצמות שרק אחותו איניסה יכולה לתרום לו.

נכבדים ערבים מבקשים הסדר ביקורים בירדן

מאת מוחמד חלילה סופר "דבר"

נכבדים, אנשי דת וראשי הציבור הערבי בישראל פנו בבקשה לשגריר מצרים בישראל מוחמד בסיוני לתווך אצל שלטונות ירדן כדי לאפשר לערביי ישראל לערוך ביקורים אצל בני משפחותיהם בירדן.

אנשי הציבור הערבי רוצים לאפשר לערביי ישראל לערוך ביקורים בדומה לתושבי השטחים ולאזרחים ירדניים המבקרים אצל קרוביהם בישראל.

לסופר "דבר" נודע שהשגריר בסיוני שקיבל השבוע משלחת של ערביי ישראל שבאו לברכו לרגל מינויו כשגריר מצרים בישראל גילה עניין רב בבקשותיהם של הנכבדים ואנשי הדת והבטיח לבדוק את הנושא עם שלטונות ירדן.

סופר "דבר" מציין שלפני מלחמת ששת הימים איפשרו שלטונות ישראל וירדן ביקורים בחג המולד לבני העדות הנוצריות. כן מאפשרים שלטונות שתי המדינות גם היום לערבים ישראליים בודדים לערוך ביקורים אצל בני משפחותיהם בירדן ואף במקרים הומניים מיוחדים.

"פעם צנחן תמיד צנחן"

מאת גלי זליגר, הסופרת הצבאית של "דבר"

באווירה חזקה מאי־פעם של "פעם צנחן, תמיד צנחן", נערך אתמול באנדרטה בתל־נוף טקס האזכרה השנתי לחללי הצנחנים.

בשולי הטקס המסורתי ניכרה הפעילות המוגברת של ארגון ותיאום לקראת כנס משפחות הצנחנים שייערך בפארק הירקון בתל־אביב ב־30 באוקטובר במלאת 30 שנה לצניחה במיתלה, ואשר יהווה את שיאו של "חודש הצנחנים".

בנוסף למפגשים הרגילים בטקסי הזכרון השנתיים בין מפקדים למשפחות פקודיהם שנפלו – 1250 שמות חרותים על האבן והם 109 שנפלו במלחמת לבנון – ובין מפקדים לחבריהם, נמשכו המאמצים לאתר את 400 צונחי המיתלה לצורך צניחת שיחזור שתתקיים יום לפני הכנס ושיטלו בה חלק כל מפקדי החטיבה וכל הצונחים במיתלה, במגבלות רפואיות לאחר בדיקות שייעשו לכל מי שירשם. עד כה אותרו כמחצית הותיקים.

את ההזנקה לצניחה יעשה עו"ד אורי סלונים, מדריך בבית ספר לצניחה במילואים, שנודע כמי שהגן על צנחנים בצרות משפטיות כמו עמוס ירון בוועדת כהן, ויצחק מרדכי מול אוטובוס 300.

את המטוסים יטיסו חלק מהצוותות שהטיסו בזמנו את הצנחנים לקרב המיתלה. עוד באירועי החודש הזה מפגש של הצנחנים שצלחו את תעלת סואץ במלחמת יום הכיפורים ומפגש ליסוד עמותת הצנחנים.

תרעומת על דולצין בגלל מינוי חבר מפלגה לראש השליחים

אבי דיקשטיין מהמרכז הליברלי מונה לראש שליחי הנוער והחלוץ

מאת יקיר צור סופר "דבר"

יו"ר ההנהלה הציונית, אריה דולצין, מינה באחרונה את פעיל מפלגת המרכז הליברלי, אבי דיקשטיין, לתפקיד ראש שליחי מחלקת הנוער והחלוץ בארה"ב, במקומו של יואב גל, שנאלץ להפסיק את שליחותו עקב מסמך עם האמריקאים על רקע גירעון של מליון דולר שהתגלה לפני חודשים אחדים בתקציב מחלקת הנוער והחלוץ שם.

דיקשטיין, לשעבר מנהל מחלקת המשק והאירועים בסוכנות, נשלח לארה"ב כשליח של המפלגה הליברלית ובהוראתו של דולצין הועבר לתפקידו החדש כראש שליחי מחלקת הנוער והחלוץ.

גורמים בסוכנות הביעו תרעומת ובזות רוח על מינויו של שליח מפלגתי לתפקיד כה רגיש שלא בהתאם לכללים שקבעה ועדת השליחות העליונה, ובלי הנהלים הקובעים את התאמתו לתפקיד. במינוי זה, הוסיפו אותם גורמים, הוא צעד נוסף בנסיונו של דולצין להשתלט באמצעות אנשיו, חברי מפלגת המרכז הליברלי, על מחלקת הנוער והחלוץ. בהקשר זה מזכירים את דויד זיגרמן, איש אמונו של דולצין, שחזר בימים אלה מחו"ל ואמור לחזור לתפקידו הקודם כראש חטיבת הסטודנטים. דולצין מייעד לזיגרמן את ראשות מחלקת הנוער והחלוץ שנותרה פנויה לאחר מותו של אברהם כץ.

משלחת של תנועת העבודה הציונית ומפלגת העבודה, תיפגש עם דולצין אחרי החגים כדי לדון בעתיד ראשות מחלקת הנוער והחלוץ. ראשי התנועה אומרים כי היא "תראה בכל ניסיון למנוע מאורי גורדון את ראשות המחלקה, הפרת הסכם העלולה לערער את היחסים הטובים שנוצרו בתקופה האחרונה בין דולצין ובין התנועה". גם יוליוס ויינשטיין, מראשי קרן היסוד ויו"ר ועדת עליית הנוער של הסוכנות ומראשי "חרות" בדרום אפריקה, תומך בהצעת התנועה להפקיד את תיק הנוער והחלוץ בידיו של גורדון.

לחצים נוספים מפעיל על דולצין יצחק מודעי, התובע ממנו למנות לתפקיד חבר המפלגה הליברלית. עד כה הגישו לדולצין שמותיהם של 10 מועמדים מחברי מפלגתו, אך הוא דחה את כולם בטענה שאינם מתאימים.

האחיות

(המשך מעמ' 1)

המאבק המסכנת חיי החולים ולשוב לכשא ובתוך כך התמקדות על גובה התגמול לאחיות בתי החולים ולא על קיצור שבוע העבודה, שעל דעת הממשלה וההסתדרות, בלתי אפשרי.

אתמול הוגבר הבוקר נמשך שיחרור החולים מבתי החולים ומתקבלים לאישפוז רק מקרים קשים. במרבית בתי החולים – בעיקר בפריפריה – שוחררו בין 50 ל־60 אחוז מכלל המאושפזים ורוב החולים שנשארו הם במחלקות לב, טיפול נמרץ ופגייה.

אפשרות הקצנת המאבק של האחיות לא שינתה אתמול מאומה בעמדת משרד האוצר. הממונה על השכר, הלל רודאי, אמר, כי לא יענו לשום תביעות נוספות של האחיות. הוא ציין, כי בעמידת האוצר במשא ומתן עם האחיות תלויה כל חזית השכר במדינה, ולמעשה המערכת הכלכלית כולה. רודאי גם הדגיש שהפעם גם ההסתדרות בדעה אחת עם האוצר והגדיר כ"אבסורד מוחלט" את תביעת האחיות לקיצור שבוע עבודה. לדברי רודאי האוצר לא ישנה את עמדתו גם אם האחיות יחריפו את צעדיהן.

חברי מטות המאבק של האחיות בבתי החולים, הגיעו אתמול לכנס בתל אביב, במטרה לחזק את ראשי החטיבה ולהראות להם שמאחוריהם עומדים "החיילים". אולם הישיבות בקומה השביעית של הועד הפועל של ההסתדרות היה מלא "בלבן" עד אפס מקום. לא הספיקו גם הספסלים, שהוכנסו לאולם, ואחיות ואחים רבים התיישבו באין ברירה על הריצפה ועוד רבים עמדו בין דלתות הכניסה. ציבור גדול זה היה נחוש בהחלטה להמשיך במאבקו ולחזור לעבודה תקינה רק אם יושג קיצור שבוע העבודה ל־32 שעות ויהיה שיפור מסוים בתנאי העבודה והשכר. "לא כיבוי שריפות יותר, אלא יסודות בריאים לעבודה ושכר" תבעו הדוברים.

התביעה להקצנת המאבק היתה חד משמעית. הועלו הצעות של נטישה כללית ומוחלטת של כל המחלקות וללא מועד סיומה, התפטרות קולקטיבית, צימצום מספר המאושפזים בהתאם לאפשרויות מתן טיפול סיעודי, שביתת רעב, הקמת שירותי סיעוד קבועים וגם החזרה קולקטיבית פנקסי חברות בהסתדרות למזכ"ל ח"כ ישראל קיסר.

חייל הלך לו להשתחרר ושולח לכלא לשבועיים בגלל כובע

ביום האחרון לשרותו נתפס ללא כומתה, ונענש

מאת גלי זליגר, הסופרת הצבאית של "דבר"

חייל "גבעתי", אמנון עידן מקיבוץ מחניים, נשפט לשבועיים מאסר לאחר שנתפס על־ידי המשטרה הצבאית ללא כומתה כשהיה בדרכו לקבל ביחידתו "טופס טיולים" לקראת שחרורו מצה"ל בשבוע הבא. החייל הגיש היום בקשת מחילה והוריו יצאו למאבק לשחרורו ממאסר לפני יום הכיפורים.

עידן, חייל קרבי, כבר נמצא בהופשת שחרור ועסק בסיוע בקטיף תפוחים בקיבוצו כאשר נסע שלשום להחזיר את הנשק ולקבל טופס טיולים לשחרור בבקו"ם בשבוע הבא, בתום שלוש שנות שירות נקיות מכל עבירה.

אתמול תכנן לצאת עם בן־דודו לטיול בערבה. בדרכו ליחידה, תפסו אותו חיילי המשטרה הצבאית ללא כומתה. משפחתו קבלה הודעה שבנם נמצא במעצר ומשהגיעו לשם נמסר להם כי כבר נשפט ונשלח לשבועיים מאסר בכלא שש.

היום, הודיע החייל בשיחה טלפונית, יישלח לעבודות בבסיס צבאי עד להשלמת תקופת העונש. אמו פנתה לרשויות הצבא להיענות בדחיפות לבקשת המחילה של בנה ול"דבר" אמרה: "אני מרגישה כאילו אנחנו חיים במדינת משטרה. הילד הזה עומד לפני שחרור ובגלל כומתה צריך לקלקל לו את הסוף?"

הכנות אחרונות באיסלנד – הבמה הזאת נבנית לשימושם של הצלמים מול הבית שבו ייפגשו המנהיגים (צילום: אי.פי.)

פרס מתפטר היום

(המשך מעמ' 1)

הקואליציה (מערך, ליכוד, יחד, אומץ, ש"ס, המפד"ל ושינוי). הן מתכוונות לומר להרצוג כי הן ממליצות להטיל את הרכבת הממשלה על שמיר.

הרצוג מקווה להתחיל בסבב השיחות גם עם סיעות האופוזיציה ולהיום זומנו גם נציגי סיעות מפ"ם, התחיה ור"צ. הרצוג מתכוון לסיים את סבב השיחות עד השעה 2.30 כדי שלא יהיה חילול שבת. ככל הנראה ביום ראשון, ערב יום כיפור, לא יקיים הנשיא סבב התייעצויות ויטיל את מלאכת ההרכבה על שמיר ביום ראשון או לכל המאוחר ביום ג' בבוקר, כדי שיהיה אפשר להציג את הממשלה כבר ביום זה בכנסת.

הדרישה לפרוש

בינתיים נמשכת בקרב המפלגות הדתיות הדרישה לפרוש מן הקואליציה הממשלתית מיד לאחר הרוטאציה, בעקבות הבטחות מפלגת העבודה – בתמיכת פרס, ברעם ורפי אדרי – ליו"ר "שינוי", השר אמנון רובינשטיין, כי לא יחולו שינויים בסטטוס קוו בעניינים דתיים ולא תהיה חקיקה דתית נוספת.

דורשי הפרישה מן הקואליציה טוענים כי המערך יטרפד כל יוזמה וניסיון לשנות את הסטטוס קוו לקידום נושאים דתיים. נודע כי לקראת הרוטאציה קיימו נציגי המפלגות הדתיות שיחות בלתי רשמיות עם ראשי הליכוד בנושאים דתיים שהוטלה בהם הקפאה בתקופת ממשלת האחדות. בין הנושאים שנדונו בין ראשי הליכוד ונציגי הסיעות הדתיות היו סגירת קולנוע "היכל" בפתח־תקווה, האצטדיון ברמת־גן, חקיקת חוק שבת ארצי ושיפור מעמדם של בתי הדין הרבניים.

דראושה יימנע

הח"כ עבד אל וואהב דראושה (מערך) הודיע אתמול כי יימנע מהבעת אמון בממשלה בראשותו של שמיר. "מצפוני אוסר עלי להצביע בעד ממשלה בראשות שמיר המתנגד לוועידה בין־לאומית והמצהיר כי יפעל לעיבוי ההתנחלויות ולהקמתן של התנחלויות חדשות בשטחים, דבר שירחיק את השלום ואף יסכנו", אמר דראושה, שדיבר בפני פעילי מפלגת העבודה הערביים בנצרת. הוא אמר עוד כי בהימנעותו הוא מוחה גם על כך שממשלת האחדות בראשות פרס לא מימשה במשך שנתיים את הסעיפים המיוחדים שהתחייבה עליהם כלפי האוכלוסיה הערבית.

הליכוד: מודעי יישאר

סיעת הליכוד החליטה אתמול לתבוע, על־פי הצעת יו"ר הסיעה ח"כ שרה דורון, שהממשלה בראשות שמיר תכלול את כל שרי הליכוד שהיו בממשלה עם הקמתה לפני שנתיים. בליכוד דוחים כל אפשרות שמודעי לא ייכלל בממשלה שיציג שמיר לאישור הכנסת בשבוע הבא ולהודעת בכירים בליכוד, התחייבותו לצרף את מודעי לממשלה מוצקה ובלתי ניתנת לפשרה בשיחותיו עם פרס.

בינתיים גם גוברת התשרנות בקרב הליכוד, שמא מתכוון פרס להתפטר היום מראשות הממשלה כדי להפוך את הממשלה לממשלת מעבר ולמשוך את המו"מ עם שמיר מעבר למועד שנקבע לחילופין. גם אי־הודאות לגבי מועד כינוסה של הכנסת מעורר עצבנות בליכוד. אתמול אמרו אישים בליכוד, שתוכנן לפתוח את המושב המיוחד ביום ג' הבא ב־12 בצהריים, והנה נזכר מישהו שאותו יום הוא יום הזיכרון לחללי מלחמת יום הכיפורים ותיתכן דחיה של כינוס המושב המיוחד. יצויין, כי הטקסים שהכנסת תחוגן ביום ג' גדולים וככל היותר תידחה הישיבה לשעות אחר־הצהריים.

קצינים סוריים הופיעו במחנה ראשדייה בנסיון להפסיק את האש

לראשונה נראים אנשי צבא סוריים במרחק 20 ק"מ מישראל

מאת דן אבידן, סופר "דבר" לענייני ערבים

קציני צבא סוריים – לפי גירסת אחדות קצין סורי בכיר – הגיעו אמש לאיזור צור, המרוחק כ־20 ק"מ מגבול ישראל. הקצינים נכנסו למחנה הפליטים ראשידייה עם נציגי "אמל" ונציגים מטעם הארגונים הפלשתיניים הפרו־סוריים וארגוני השמאל הלבנוניים במטרה לאכוף על תומכי ערפאת את ההסכם להפסקת אש שנחתם בראשית השבוע בדמשק.

סביב מחנה ראשידייה, הנתון במצור על ידי אנשי "אמל", התנהלו בעשרת הימים האחרונים קרבות בין השיעים לפלשתינאים. עד עתה לא עלה בידי הסורים לממש את ההסכם להפסקת אש, בין השאר משום שתומכי ערפאת לא היו שותפים לגיבושו. הסורים והארגונים הפלשתיניים הסרים למרותם מקווים, כי באמצעות אכיפת הסכם זה יוכלו לאלץ את תומכי ערפאת לפרוק את נשקם במחנות הפליטים ליד צור, ולהעביר את השליטה דה־פאקטו במחנות אלה לידי ארגוני הסירוב הפלשתיניים הסרים למרותם.

לפני שעלה בידי המשלחת להיכנס למחנה ראשידייה, נמשכו באיזור חילופי ירי בין המחבלים לשיעים. כמו כן לא עלה בינתיים בידי סוכנות הסעד והתעסוקה של האו"ם להלץ נפגעים ממחנה ראשידייה או להעביר לו אספקה. בינתיים נמסר כי במחנה הפליטים בורג' אל ברג'נה במערב־ביירות ארעו ביממה האחרונה חילופי ירי בין הפלשתינאים ללוחמי "אמל".

מקורות לבנוניים מסרו כי אם לא ייפסקו הקרבות בין השיעים לפלשתינאים באיזור צור, עלול הדבר להביא להתלקחות חדשה בין הצדדים גם במערב־ביירות ובאיזור צידון.

אתמול נועדה בטריפולי משלחת סורית בראשות סגן שר החוץ עיסאם אל־נאים עם המופתי של לבנון, חסן ח'אלד. בפגישה נדונו השלכות מפרשת רציחתו בראשית השבוע בביירות של השייח' הלבנוני צובחי צאלח, שהיה מראשי הממסד הרוחני המתון של העדה הסונית.

קיסר בשדה בוקר: "בשפוט הממשלה אחרי הרוטאציה לפי מעשיה"

בישיבת הוועדה המרכזת הוחלט כי יוקם צוות לפיתוח הנגב

נכדו של ב.ג. ערך בישיבה לזכרו של סבו בשדה בוקר "חיסול חשבונות"

מאת אמיר רוזנבליט, כתב "דבר" בנגב

ההסתדרות תקים צוות לפיתוח הנגב בראשותו של המזכ"ל, ישראל קיסר. הצוות יפעל בשיתוף עם עמותת "שנות ה־2000" ועם ראשי המשק ההסתדרותי תוך העדפת הנגב על פני אזורים אחרים.

הצוות יפעל במקביל לוועדת השרים לפיתוח הנגב שהוקמה השבוע בראשותו של ראש הממשלה שמעון פרס. על כך הודיע אתמול קיסר בישיבה חגיגית של הוועדה המרכזת שנערכה במדרשת שדה בוקר לציון 100 שנה להולדת דוד בן גוריון.

לפני תחילת הישיבה, שהוקדשה כולה לחזון פיתוח הנגב, עלו חברי הוועדה ומזכירי מועצות הפועלים בנגב אל אחוזת הקבר של דוד ופולה בן גוריון. נכחו גם אורחי המושב המיוחד, בתו של "הזקן", גאולה בן אליעזר, ונכדו ד"ר יריב בן אליעזר.

ד"ר בן אליעזר נשא בישיבה נאום כן "חיסול חשבונות" עם יריביו של סבו. "כל אותם שגינו את בן גוריון, השמיצו, הכפישו אותו, לעגו לו, ירקו בפניו וניסו לנתץ את דמותו ההסטורית, רואים היום עד כמה צדק במאבקו למען שלטון החוק במדינה. והיום, כשאמנון רובינשטיין, יוסי שריד וחיים צדוק, אם למנות רק כמה מאלה שידו אבנים בסבא שלי, מנופפים פתאום בדגל החוק והפרדת הרשויות, שיפגינו אומץ לב ויושר אינטלקטואלי, שיירדו לשדה בוקר, יגשו אם אל קברו של סבא שלי ובקול רפה יגידו לו 'טעינו, בן גוריון, ואנחנו מבקשים ממך סליחה,'" אמר בן אליעזר.

בהתייחסו לשר יגאל הורביץ, אמר: "מי שאיים כי יבעט בבטן הרכה של ההסתדרות וניסה לפגוע במשק העובדים בישראל, קרא אתמול למשוגעים לרדת מן הגג, אך בניו הורידו את כספם ומרצם לארצות זרות כדי להתעשר בהן, בעוד אביהם מנסה לקעקע את הסתדרות העובדים ומפעליה."

בהמשך מתח ביקורת חריפה על ההנהגה בישראל: "הפופוליזם של בגין ומרעיו הפכו את ההשכלה למילת גנאי ואת המשכיל ל'יפה נפש', כדי להניף לבינוניות ולהפיק הון פוליטי בקלפיות והכך אנו עדים לגידול נמשך ומדאיג בפער ההשכלה. צעירים רבים מתפתים כיום לחלוציות של חמש דקות מכפר סבא או להפרחת שממון מנוהן והנגב נשאר כשממה."

קיסר אמר, כי רבים בעם נושאים כיום את שמו של בן גוריון לשווא, למרות שבתוך ליבם אין הם מאמינים בערכים שעליהם לחם כגון הגשמה, עזרה הדדית ושוויוניות. קיסר ציין כי ההסתדרות תמשיך לשמור על עצמאותה ברוח תורתו של בן גוריון, מזכירה הראשון, והיא תבחן כל ממשלה, גם זו שלאחר הרוטציה, על פי מעשיה ומגמותיה. "אם הממשלה שתתחלף תרצה לפגוע בעובדים, בשכרם ובמערכת השירותים הסוציאליים, נתייחס אליה בהתאם כי אנו נאמנים לדרכה האמיתית של ההסתדרות, הנשענת על האמונה הערכית של חבריה" הדגיש קיסר.

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו
הפתאומית של חברנו
משה ארושס ז"ל
ומשתתפים באבלה הכבד של המשפחה
ועד עובדי חברת החשמל לישראל
מחוז הדרום

למשפחת לויט
אתכם באבלכם על מותו של
צבי ז"ל
מראשוני המפעל ומקימיו
הנהלת תעל
וציבור העובדים

לאחותנו
חנה יוסי עירית ועמרם
אתכם באבלכם הכבד
בהילקח מכם
חיים רזניק ז"ל
פוטרמן אהרן ופני
לונטל רחל
דרימש בלומה
פוטרמן חנן וחנה
פוטרמן ישראל ומילי
שור רוזה
אייזנשטיין דב ועטל
שניידר שבתאי ושרה
קרייצמן שאול ובלומה

בצער אנו מודיעים
על פטירתו של חברנו
יעקב (יאשה) רובינשטיין
ההלוויה תערך היום יום ששי ז' תשרי תשמ"ז 10.10.86
בשעה 14.00 בבית העלמין בנהלל.
המשפחה
מושב נהלל

בצער רב הננו מודיעים
על פטירת חברתנו
אלה מרכס
ההלוויה תתקיים היום יום ששי ז' בתשרי תשמ"ז 10.10.86
בשעה 2.00 אחה"צ בבית העלמין ביגור.
המשפחה
ובית יגור

לידידינו **סימה ויהודה וייסמן**
אתכם באבלכם הכבד
בהילקח מכם הפעוט
יונתן
החברה המאוחדת לפרסומים
והדפסה בע"מ
חברי ההנהלה

דבר DAVAR
מאוחד עם למרחב
העורכת: חנה זמר
משנה לעורך: דוד פדהצור
מזכיר מערכת: מרדכי בדקאי
מנהל כללי: אהרון קראוס
המו"ל – "דבר" בע"מ
מדפיס בדפוס "דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה: תל־אביב, רח' שינקין 45 ת.ד. 199, מ. 65233
טלפון 286141 (6 קוים)
מחלקת המודעות: טלפונים ישירים 286156, 281860, 298032
סניפים:
ת"א, בית "דבר" רח' שינקין 45 טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים: המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16 בית מאזיה קומה ג' טלפון 242203 מ. 94229
חיפה: רח' הנביאים 27 טלפונים 642111־2־3, מ. 33104

[redacted]

אנשים ○ אנשים ○

החווה הסינית

במלאת 13 שנים למלחמת יום הכיפורים הקרין הטלוויזיה משדר מיוחד שיביא את סיפור הקרב על „החווה הסינית". מפקדים וחיילים שלחמו בקרב ישוחחו על מחיר הדמים הכבד שגבתה „החווה הסינית", השאלות שהתעוררו בעקבות הקרב ויתוו קווים לדמותו של אל"מ עוזי יאירי ז"ל (בתמונה), שהיה מפקד החטיבה הושפע קשות מתוצאות הקרב. במשדר המיוחד ישתתפו אלוף אמנון שחק – אז סגן מפקד חטיבת הצנחנים וכיום ראש אמ"ן, אלוף איציק מרדכי – אז מפקד גדוד 890 וכיום אלוף פיקוד הדרום, תא"ל (מיל.) דב תמרי – אז סגן מפקד אוגדת ברן שלחמה בחזית הדרום ועוד. מנחה את המשדר רון בן ישי, מפיק גרשון בירוני והבמאי הוא יוסי צמח. התכנית תשודר ביום ב' 13.10.86 בשעה 21:40.

יעל ארמוני

מדד פופולריות

30 חברי מרכז מפלגת העבודה נבחרו שלשום ללשכת המפלגה, לראשונה, בבחירות אישיות־חשאיות והשיגו מדד פופולאריות אישי. מספר המשתתפים בהצבעה היה 1,131 ואלה מהווים 90 אחוז מבעלי זכות הבחירה. להלן מספר הקולות שקיבלו ה־30: מיכאל בר־זוהר (בתמונה) – 879, שמעון שיטרית – 775, פריץ עמר – 709, צבי (צביליי) בן־משה – 695, מולי דור – 665, גידי וירצקי – 665, אבי יחזקאל – 618, רחל גביש – 617, נתן רענן – 610, יובל פרנקל – 606, אילנה צורטבורדוה – 592, אימיק לוי – 577, מירי ביטון – 569, שלום ברזילי – 553, אהוד לביא – 539, תמר שלוי – 536, יקותיאל שרעבי – 526, פיני קבלו – 520, אהרון דגן – 519, חיה כהן – 518, יוסי קציק – 510, אלי גולדשמידט – 499, אמנון לוריך – 489, טובה צוקר – 468, יקי לב – 463, נחמיה גנות – 450, עדי קדיר – 445, דוד לפלר – 439, דוד טבח – 290, וימין סוויסה – 290. בבחירות עצמן זכו שני מועמדים אחרים במספר קולות גבוה משני האחרונים – עמוס הדר – 419 ושושן סימן־טוב – 346, אלא שנוהל הבחירות קבע שריון לנציגי שכונות. כיוון ששני הנציגים לא זכו במספר קולות גבוה בזכות עצמם, נאלצו שני האחרונים לפנות את מקומם לשני נציגי השכונות שצברו את מספר הקולות הרב ביותר.

עליזה ולך

מלך השטיחים

בדיון שהתקיים אתמול בוועדת הכספים של הכנסת פנה ח"כ יאיר צבן אל יושב ראש ועדת הכספים, חה"כ אברהם שפירא (בתמונה) – יצרן השטיחים הגדול בארץ ואמר: „אדוני יושב ראש הוועדה, גם במפעליך לא ניתן לייצר שטיח כה גדול, שתחתיו תוכל לטאטא את השערוריה האדירה הזו של שכר מנהלים בכירים בבנקים".

ח"כ צבן רמז, כנראה, לא רק לגודל השערוריה אלא גם לרצונו של שפירא להמנע מדיון בנושא.

שלמה קרמר

בסגנון מצרי

לבנת זמיר (בתמונה), העומדת בראש האגודה ליחסי ידידות בין מצרים לישראל, ערכה אמש בביתה שבתל־אביב קבלת פנים לכבוד מוחמד בסיוני לרגל העלאתו לדרגת שגריר. בין האישים שבאו לברך את בסיוני היו השר עזר ויצמן, סגן שר החוץ רוני מילוא, דיפלומאטים רבים ואנשי רוח. את הבוהמה הישראלית ייצגו בקבלת הפנים שודרן הטלוויזיה מני פאר, הזמר יהודה כהן ושחקנית הטלוויזיה בערבית לילית נגאר. המוזמנים נהנו מכיבוד בסגנון המטבח המצרי שהוכן על־ידי המארחת עצמה. ולא בכדי – זמיר חיברה לא מכבר ספר בישול של מתכונים מצריים.

דן אבידן

לילה של יום מפרך

יחס מיוחד מקבלת מי שנבחרה כמלכת הזמר של ישראל השנה, הלא היא ריטה. אמש הופיעה הזמרת־שחקנית המצליחה במחזמר „גבירתי הנאוה" בעין־גב ומיד לאחר מכן הוטסה במסוק מיוחד מעמק־הירדן למופע לילי בתל־אביב. היום תשוב ריטה להופעה נוספת בעין־גב ובלילה תפרוש לחדר שסודר לה במיוחד במלון „פלאזה" בטבריה, שם תשהה עד לשתי ההופעות המתוכננות מחר אחה"צ ובערב. מפיקי המחזמר הורו למנהלי המלון שלא לאפשר כניסת מעריצים, צלמים ועיתונאים למלון כדי שלא תופרע מנוחת הכוכבת ואסרו עליה להתראיין או להצטלם. לפיכך גם תבלה הזמרת השמורה ביותר במדינה את מרבית השבת בחדרה. לעובדי המלון אף ניתנה הנחיה שאין צורך להחליף את מצעיה ולסדר את חדרה של ריטה משך שהותה במלון – והכל למען נוחותה המוחלטת.

שמעון ויס

עליה לקבר

בטקס מרגש שהתקיים באוניברסיטת וורשה הוענק לראש המחלקה ללימודים עבריים, פרופ' ויטולד טילוך, עותק מן הספר „א.נ. גנסין – מחקרים ותעודות". הספר, שיצא לאור בהוצאת מוסד ביאליק ובעריכתם של ד"ר דן לאור ופרופ' דן מירון נמסר לפרופ' טילוך על־ידי ד"ר לאור שעשה בוורשה במסגרת משלחת חוקרים במדעי היהדות מאוניברסיטאות שונות בארץ. המשלחת, שביקרה בבית הקברות היהודי בוורשה, בו קבורים עשרות מגדולי אנשי הרוח והיצירה ביהדות פולין כי.ל. פרץ, אסתר רחל קמינסקי, ההיסטוריון מאיר בלבן ואחרים, איתרה גם את קברו של הסופר אורי ניסן גנסין שנפטר בוורשה בשנת 1913. על המצבה שעל קברו חקוקים שמות ארבעה מסיפוריו המפורסמים: „בטרם", „בינתיים", „הצדה" ו„אצל". המצבה נמצאה במצב של הזנחה וכמה מהאותיות החקוקות עליה נטשטשו במשך השנים.

יקיר צור

עריסה אטומית

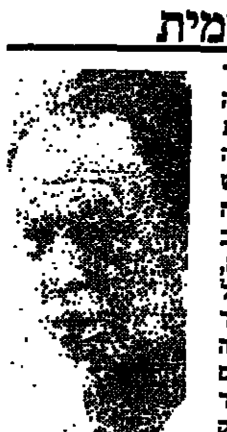

בקריה למחקר גרעיני בדימונה מייצרים עריסות לתינוקות – ידיעה מוזרה זו חשף אמש שר הבריאות מוטה גור (בתמונה) בערב ראיונות בנס־ציונה, כאשר נשאל על הכור. הוא אמר שביקר שם לאחרונה לפני שבעה חודשים במסגרת תפקידו כשר הבריאות כדי לבדוק מוצרים רפואיים המיוצרים במסגרת המחקר הגרעיני המתקדם.

גור חזר והטעים, כי ישראל לא תהיה הראשונה להכניס נשק גרעיני למזרח התיכון, אך עם זאת אסור לה לעולם להיות בעמדת חולשה מול שכנותיה. הוא סרב להתייחס למה שהגדיר כ„רכילות בת 20 השנים על כוחה הגרעיני של ישראל".

דני צדקוני

ליכוד בליכוד

סיעת הליכוד קיימה אתמול ישיבה „אקדמית" בנושא שינוי שיטת הבחירות. ח"כ גדעון גדות צידד בעמדתו של השר משה ארנס, שהעלאת אחוז החסימה ל־5 אחוזים תפחית את מספר הרשימות המתמודדות על קולו של הבוחר, ובהכרח גם את הפיצול הסיעתי בכנסת. יתר על כן, לדברי ח"כ גדות יהיה לאחוז החסימה הגבוה ערך הרתעתי, שיוביל מפלגות שמצען די קרוב למערכים גדולים. למשל, אמר, המפלגות הדתיות והחרדיות יתלכדו יחד לבלוק, מפלגות השמאל יתלכדו לבלוק נוסף וייתכן ש„התחיה" תתלכד עם הליכוד. ו„חירות" תתלכד עם הליברלים", העיר ח"כ אליעזר שוסטק, לקול צחוקם של הח"כים.

עליזה ולך

גן־חיות בן 5000

הטלה בן 2500 השנים לא מחזיק רועה־צאן, גם לא וטרינר ואפילו לא ד"ר דוליטל. האיש המחזיק (בתמונה) אינו אלא ארכיאולוג בן מזל טלה ושמו אודי אבידע, שבמשך השבועות האחרונים טיפח, מירק וקירצף גן חיות עתיק שגיל בעלי החיים שבו משתרע על פני 5000 שנה. אלה יוצגו בתערוכה יוצאת דופן במוזיאון לארכיאולוגיה (רוקפלר) בירושלים החל ביום ה' 16 באוקטובר. האריות, בעלי הכנף וכל היתר אינם אלא פסלונים, תבליטים וציורים עתיקים אותם אגר במשך שנים האספן השווייצרי ליאו מילדנברג והם עשויים זהב, כסף, שיש, ברונזה, ברזל, זכוכית ואבנים טובות.

„מילדנברג חיפש חיות חופשיות ומאושרות המקרינות הומור ובת צחוק" מגלה אבידע, אוצר התערוכה. לדבריו אין באוסף חיות מיתולוגיות או תאורי ציד וטרף, אלא משתקף בו רעיון הדו־קיום בין החיה והאדם.

מוזיאון ישראל יאפשר בשבוע הסוכות כניסה חינם לתערוכה לכל אותם ילדים עד גיל 18 הנושאים שמות בעלי־חיים. זאבים, צבאים, עופרים, איילות ויעלים – זוהי ההזדמנות שלכם. התערוכה תהיה פתוחה בימים א־ה בין 10־17 ובשישי ושבת בין 10־14.

צילום: יעקב הרליס

חדשות ○ חדשות ○ חדשות

בין הבנקים לכור בדימונה

מאת בני מרידור

לבד מהאופציה הגרעינית, שכר מנהלי הבנקים הוא הסוד השמור ביותר במדינת ישראל. משכורותיהם והתנאים הנלווים להן שימשו קרקע לניחושים ולספקולציות כפי ששימש הכור בדימונה, עד שבא מרדכי וענונו ומסר ל„סאנדיי טיימס" „עובדות", מספרים וצילומים, נכונים או לא נכונים. עתה בא פרופ' אריה גלוברזון, ועשה לבנקאים את מה שעשה ועננו ל„מכון 2".

העתונות הספיקה להציג את גלוברזון „מומחה בין־לאומי" למינהל, עניין שאינו רלוואנטי. העניין הרלוואנטי הוא אם הנתונים שהעלה נכונים או לא. כדי לפרסם נתונים נכונים די במומחה לאומי, והשאלה האמיתית היחידה היא עד כמה נתוניו מדוייקים.

המחקר עצמו טרם הוצג לציבור, אך מן התיאורים עולה, כי פרופ' גלוברזון הגיע לממצאיו על סמך חישובים, ראיונות ואקסטראפולציות, שלציבור ההדיוטות הם ברורים ומובנים כמו הפירסום ב„סאנדיי טיימס". אף אם יימצא כי הבנקאים – שלנוכח הערבות הממשלתית למניותיהם הם למעשה עובדי מדינה (ועובדים קאוזו) – מקבלים רק מחצית ממה שגלוברזון מצא, חייבת כל הארץ להזדעזע.

יו"ר הדירקטוריון של בנק לאומי הטיל דופי בממצאים שפורסמו. הוא דיבר בזעם ואירוניה בלתי־מושחזות על האקדמאי, שתיאר את הסכומים כרחוקים מהאמת. או שכן או שלא. אולם שלא כאותו אקדמאי שחולל את הסערה במחקריו, יש בידי אלי הורביץ עובדות ומספרים. הוא לא יצטרך לעייל עדרי פילים בקופה של מחט, כדי להפריך את מה שהוחקר מבחוץ וחישב ומצב. יו"ר בנק לאומי יכול לקרוא אליו את פקיד מדור המשכורות, ולבקש כי בדרכו למעלה יביא עמו את תלושי המשכורות של מנהליו. כמותו יכולים לעשות יוסי צ'חנובר ב„דיסקונט" ואיתן ברגלס ב„בנק הפועלים". בכך יוכלו למוטט במכה אחת את מגדל הקוביות, שגלוברזון שיבץ בדי עמל.

אלי הורביץ הקים תביעה מובנת מאליה זו, באומרו כי שום מוסד אינו רשאי לפרסם את תלושי המשכורת של עובדיו. אם כוונתו לומר, כי בנק לאומי לא יכול להודיע ברבים, כי דוד לוי משתכר לחודש 32,273 שקל ועוד ארבעים אגורות אש"ל ויעקב כהן 29,465 ועוד 271 שקל דמי השתתפות בשכר הלימוד של בתו, הצדק עמו. לא רווח אצלנו עדיין המנהג האמריקאי (המבורך) שלפיו מודיעים גבוהים על מצבת רכושם, ודירקטורים מפרסמים מהי הכנסתם. אולם בנק לאומי, ועמו שאר המוסדות הנתמכים בידי המדינה, יכולים להביא לידיעת הציבור מה הכנסתם של חברי הדירקטוריון; מה התגמולים של חברי ההנהלה; כמה מביא הביתה מנכ"ל, ומה רשום בתלושים של המשנים, הסגנים ועוד קרובים לצלוחית הדבש וקערת השומן. אם יעשה כזאת, ייווכח הציבור עם מי הצדק – עם אלי הורביץ או עם אריה גלוברזון.

כונס הנכסים מבקש צו לסגירת מספנות ישראל בגלל שיבושים חמורים בעבודה

אלמוג: „תהיה זו טראגדיה אם בגלל צעדים לא שקולים תסגר המספנה"

מאת יוסף מיכלסקי, כתב „דבר" וכתב עתיים

השיבושים בעבודת המספנות בחיפה על ידי העובדים גרמו את התערבות הכונס הרשמי שלהן, עו"ד עמרם בלום: הוא ביקש אתמול מבית המשפט המחוזי בירושלים להורות על פירוק מאוחד ש„העובדים מפריעים לשיקומו".

שלשום השביתו כ־300 פועלים את עבודתם אחרי קבלת תלושי המשכורת, בטענה ששכרם נמוך מדי. ההשבתה היתה ספונטנית והוועד לא הצליח לשכנע את השובתים לחזור לעבודה תקינה. העובדים החודשיים עבדו כרגיל ולא הופרעה עבודתם של כ־50 פועלים קבלניים. אתמול לא שבו הפועלים לעבודה ב־7 בבוקר כרגיל, אלא ב־9 אף חזרו לחדרו של המנכ"ל זאב אלמוג שהלה אחרי התערבות חבר מזכירות מועצת פועלי חיפה יהודה בן נון וחברי ועד הפועלים.

מנכ"ל המספנה, זאב אלמוג אמר שההשבתות יוצרות מצב חדש, חמור ביותר וכי „תהיה זו טרגדיה אם בגלל הצעדים הלא שקולים שלה פועלים יוחלט הכונס לסגור את המפעל. המספנה עלתה על דרך הבראה. הוכח שאפשר להשיג עבודה הזמנות מסוגים שונים אשר יאפשרו לה לפעול ולהתקיים עד לקבלת הזמנות גדולות כגון בניית הצוללות בשביל חיל הים".

לסופר „דבר" נמסר שבקרב הפועלים יש קבוצה קטנה של אנשים המעוניינים לעזוב את המספנה בתנאי פרישה מועדפים והם הגורם המתסיס. לסופר „דבר" הוסבר שאין אפשרות לתת תנאים כאלה לפורשים ואם יוחלט לסגור את המספנה, לא יהיו פיצויים מוגדלים.

נבדקת אפשרות לשנות את שיטת המיסוי על מכוניות ואמצעי בטיחות

שיטת המיסוי הקיימת יוצרת עיוותים ומייקרת מחיר אבזרים חיוניים

מאת אריה אורה, כתב „דבר"

משרדי האוצר והתחבורה פותחו בימים אלה בדיונים, שתכליתם להביא לשינוי בשיטה למיסוי רכב. הדיונים נמצאים רק בראשיתם ועדיין לא התגבשו רעיונות מוחשיים.

עם זאת נודע לסופר „דבר", כי אין כוונה להביא להפחתת המסים המוטלים כיום על מכוניות, אלא לגבש שיטת מיסוי הגיונית יותר מהקיימת. בין היתר תיבחן האפשרות להשוות את המסים פחות על נפח המנוע ויותר על מחיר המכונית.

הנושא עלה לראשונה, כאשר נדונה בכנסת הטלת מס הרכוש על כלי־הרכב. לחברי הכנסת התברר, כי קיים פער גדול בין מחירי מכוניות בנפחי מנוע שונים. למשל אין כל הבדל בין מחירה של "סובארו 1800" ומחירה של "וולבו", המצוידות במנוע בנפח דומה.

בעיה אחרת היא ההבחנה השרירותית בין מכוניות בעלות מנוע בנפח שעד 1300 סמ"ק, ובין מכוניות בעלות מנוע גדול יותר, למשל "אופל אסקונה", "גולף", "אסקורט", "סירה" ו"אודי 80" (הישנה), המיוצרות לשוק הבין־לאומי עם מנוע בן 1600 סמ"ק, אך מובאות ארצה עם מנועי 1300 סמ"ק. נמצא, כי כשהן מצויידות במנוע הקטן יותר הן צורכות יותר דלק וסיכוייהן להיחלץ מתאונה.

עוד קושי בשיטת המיסוי הקיימת, שהיא מרתיעה מפני צייד כלי־הרכב באמצעי בטיחות משופרים, שכן על אלה חלים מסים כמו על אביזרי מותרות. יש לכך דוגמאות רבות, כגון המערכת האלקטרונית למניעת החלקה על כביש רטוב (איי.בי.אס.), העולה במקורה 1,000 דולר, אולם מחירה בארץ לאחר מיסוי 5,000 דולר. מערכת כזאת היתה יכולה למנוע את רוב התאונות, שאירעו בשבוע שעבר עם בוא הגשם הראשון.

הדוגמה הבולטת ביותר היא המערכת, שפיתחה "אודי" להגנת הנהג בהתנגשות חזיתית באמצעות משיכת הגהה מידיה. המערכת עולה במקורה 400 דולר, אולם מחירה בארץ לאחר מיסוי הוא 2,000 דולר.

סבורים, כי במהלך הדיונים תעלה גם הצעת החוק של ח"כ אוריאל לין, להפריש חלק קבוע מההכנסות ממסי רכב לפיתוח רשת הכבישים ולתחזוקתם. לין ואחרים מציעים להפריש 20 אחוז מ־1.3 מיליארד הדולר הנגבים בדרכים אלה לצרכי רשת הכבישים, אולם שר־האוצר משה ניסים מתנגד בתוקף להצעה זו.

הודעה על סדרי התנועה

בערב יום כיפור ט' בתשרי תשמ"ז 12.10.86
ובמוצאי יום כיפור י' בתשרי תשמ"ז 13.10.86

באישור המפקחים על התעבורה

הפסקת השירותים בערב יום כיפור
בקוים בין עירוניים בשעה 14:00
בקוים פרברים ועירוניים בשעה 14:30

בערב יום כיפור 12.10.86 יבוטלו הקוים הבאים:

קו מס' 362 תל-אביב - מסוף רפיח
קו מס' 392 באר-שבע - אילת דרך מצפה
קו מס' 966 חיפה - נווה זוהר
קו מס' 995 חיפה - באר-שבע
קו מס' 421 תל-אביב - שפך זהר

תחילת השירותים במוצאי יום כיפור
בין השעות: 19:00-19:30

במוצאי יום כיפור 13.10.86 יבוטלו הקוים הבאים:

בינעירוני - אזור מרכז + דרום
153, 157, 169, 174, 333, 353, 363, 370, 373, 374, 375, 376, 378, 379, 384, 385, 387, 389, 393, 428, 443, 455, 468, 471, 474, 479, 526, 568, 602, 621, 704, 758, 805, 818, 828, 829, 831, 833, 834, 840, 843, 857, 876, 971, 981, 900.

בינעירוני - אזור ירושלים
418, 428, 443, 468, 471, 474, 487, 940, 945, 947, 952, 961, 963, 977.

בינעירוני - אזור הצפון
166, 168, 181, 182, 249, 253, 255, 331, 343, 348, 355, 357, 402, 409, 411, 430, 449, 511, 522, 533, 542, 704, 818, 828, 831, 833, 834, 840, 843, 845, 900, 940, 945, 947, 952, 961, 963, 971, 977, 981.

קווים עירוניים ופרבריים מבוטלים באזור דרום והמרכז לפי סניפים:
חדרה 1, 51, 62, 66.
פרדס-חנה 24.
נתניה 7, 11, 24, 029, 30, 033, 034, 038, 040, 45, 48.
כפר-סבא 13, 16, 018.
הוד-השרון 4.
צמת רעננה 5.
לוד 14, 15, 21.
אילת 1, 2, 15.
רמלה 10, 12, 016, 017, 018, 20.
ראשון-לציון 4, 17, 012.

רחובות 14, 25, 38.
אשדוד 014.
אשקלון 9, 016, 019, 021, 022, 023, 036.
קרית גת 2.
באר-שבע 031, 039, 045, 051, 053.
דימונה 11.

קווים עירוניים ופרבריים בירושלים
42, 43, 63, 64, 066, 67, 69, 079.
בית שמש 11, 025.

קווים עירוניים ופרבריים מבוטלים באזור צפון
חיפה 21, 062, 074, 091.
צפת 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 10, 2א, 42, 45.
קרית שמונה 020, 023, 025, 026, 029, 030.
עפולה 3א, 26, 32, 47, 049, 051.
עכו 60, 72, 075.
נצרת 18, 26, 030, 32, 34, 45.
ראש פינה 058.
נהריה 7, 022, 025, 032, 041, 044, 48.
טבריה 5, 33/א7, 017, 018, 021, 026, 42, 50.
בית שאן 017.

מרכזי מידע
למידע נוסף ולוחות זמנים מפורטים אנא פנה ללשכות המודיעין בכל תחנות אגד ולמרכזי המידע.
אנו מזכירים לציבור הנוסעים כי מספרי הטלפון של מרכזי המידע הם:
תל-אביב: 03-432777
ירושלים: 02-528231/2
02-523456
חיפה: 04-549121

אגד
מאחלת גמר חתימה טובה לכל בית ישראל

חודשה שאיבת מים למוביל הארצי מהכנרת

מאת שמעון וייס, סופר „דבר" בצפון

אחרי עשרה ימים של הפסקה, שבה אתמול חברת „מקורות" לשאוב מים מהכנרת למוביל הארצי, ומדי יום ישאבו בין חמש־מאות למאה אלף קוב מים מהכנרת למוביל בדרכם לדרום הארץ. בשל כך הופסקו אתמול קידוחי המים בירקון ובאזור השפלה שמילאו את מקומם של מי הכנרת.

מ„מקורות" נמסר כי גשמי השבוע שעבר הוסיפו כמאה מיליון מטרים קוב מים למשק המים בארץ. מפלס הכנרת לא שינה עדיין את רמתו והוא מוסיף להיות נמוך מאוד.

מגדלי הכותנה מבקשים מניסים סיוע ממשלתי

מאת דני צדקוני, סופר „דבר" בדרום

מגדלי הכותנה מבקשים מהממשלה סיוע מיוחד בשיעור של 22 סנט לפאונד, כדי שיוכלו להתמודד בשוק העולמי מול יצרני כותנה מארצות אחרות הנהנים מסיבסוד ענקי של ממשלותיהם.

מנכ"ל מועצת הכותנה, יוסף דלומי, שהיפנה אתמול בקשה זו לשר האוצר משה נסים שהיה אורח המועצה סיפר לו שארה"ב מסבסדת את הענף ב־150%. דלומי אמר כי בעוד הוצאות הייצור מאז החלת התוכנית הכלכלית עלו ב־18%, לא חל שינוי ביחס בין השקל לדולר.

דלומי צופה השנה הפסד למגדלים של כ־35 מיליון דולר. הוא אמר כי הסיוע חיוני על מנת לשמור על מקומה הטוב של ישראל בשוק ולא לאבד לקוחות.

סגן שר החקלאות אברהם כץ־עוז וי. גדיש מקבוץ יבנה, לשעבר מהנהלת האוצר, אמרו לשר, כי פרט לסיוע הקטן שהענף קיבל אשתקד הוא לא נהנה מסיבסוד.

השר אמר שבא ללמוד את הנושא ולהכירו, ואת עמדתו בנדון הוא יגבש לאחר שילמד את החומר. לאחר ביקור בשדה כותנה שנערך בו באותה שעה קטיף. ביקר השר במנפטה סמוכה.

תנובה מואשמת בהעלאת מחירים בלא אישור

מאת דוד מרשיוב – סופר „דבר" לעניני החקלאות

חברת תנובה מואשמת בהפקעת מחירי הגזר ותפוחי האדמה. כתב האישום נגדה הוגש אתמול לבית משפט השלום בת"א. התביעה טוענת, כי תנובה העלתה את המחיר הסיטונאי של תפוחי האדמה ל־80 אג' לק"ג (במקום 66) ואת מחיר הגזר ל־77 אגורות (במקום 66).

בתגובה להגשת כתב־אישום בבית הדין נגד „תנובה" על העלאת מחירי תפוחי־אדמה וגזר ללא אישור מסר אמש דובר „תנובה" את ההודעה הבאה:

„תנובה" אכן העלתה את מחירי תפוחי־האדמה והגזר ליומיים בלבד וזאת על סמך הודעת נציגי המרכז החקלאי בהתאחדות האיכרים, כי סוכם בעל־פה עם ממלא מקום שר האוצר, השר גדעון פת בדבר העלאת מחירי מוצרים אלה. לאחר שהשר פת הודיע כי הוא חוזר בו מההסכם „תנובה" החזירה מחירי תפוחי־האדמה והגזר לקדמותם.

דובר „תנובה" הוסיף ואמר, כי גם בעבר היה נהוג להעלות מחירים בהתאם להוראות בעל־פה שנמסרו ל„תנובה" על־ידי משרדי הממשלה הנוגעים בדבר וזאת לפני פרסום הצווים. אי־לכך תמוהה בעיני „תנובה" התביעה שהוגשה נגדה.

שר החקלאות אריק נחמקין מסר אתמול בבוקר בפגישה עם נציגי החקלאים, כי הוא יפעל לביטול כתב־האישום שהוגש נגד רשתות השיווק על העלאת מחירי תפוחי־האדמה והגזר מאחר והוא ראה בכך אי־הבנה בלבד.

המשטרה עצרה מפגינים נגד „היד החזקה" בשטחים

מאת דני רובינשטיין, סופר „דבר"

משטרת ירושלים עצרה אתמול 6 מחברי „הועד נגד מדיניות היד הקשה בשטחים" שהפגינו במזרח ירושלים. 4 מהעצורים הם ערבים ו־2 יהודים והם ייחקרו בחשד שסרבו להשמע להוראות השוטרים.

כמה עשרות מאנשי הועד המורכב מחברי קבוצות שמאל בישראל הפגינו אתמול אחה"צ ליד שער שכם במזרח העיר, במחאה על היחס לאסירים הבטחוניים בבתי הכלא. לדברי מקורות משטרתיים הפרו חברי הועד את תנאי ההפגנה בנסותם לארגן תהלוכה לעבר רחוב צאלח א־דין. השוטרים שהיו במקום ביקשו מהם להתפזר והתפתחה תגרה.

ששה ממשתתפי ההפגנה נעצרו, כאמור, לחקירה. יצויין כי חברי קבוצה זו ארגנו בחודשים האחרונים מספר הפגנות דומות שעברו ללא תקלה.

סופר „דבר" מוסיף שנושא ההפגנה – היחס לאסירים הבטחוניים – עלה כיוון שבכמה מבתי הסוהר היו לאחרונה שביתות רעב חלקיות של האסירים הערבים שדרשו לשפר את תנאי המאסר. משפחות האסירים הבטחוניים קיימה בימים האחרונים משמרות מחאה ליד משרד הצלב האדום במזרח ירושלים.

אמש נמסר מבני משפחות האסירים שהשביתה העיקרית שהיתה בכלא כפר־יונה עומדת להסתיים לאחר הדברות בין האסירים להנהלת הכלא.

ירידה במספר הפניות לקליטה בקיבוצים

מאת שמעון וייס, סופר „דבר"

מצבה הכלכלי הקשה של התנועה הקיבוצית והפרשיות הכלכליות שהיו מנת חלקה בשנה האחרונה גרמו לירידה משמעותית במספר הפניות של אורחים מן העיר לבוא ולהיקלט בקיבוצים. פניות אלה הגיעו לשיאם לפני כשנתיים עם המצוקה הכלכלית בעקבות ישום התוכנית הכלכלית.

לדברי שרה דורקס, מרכזת מחלקת הקליטה בברית התנועה הקיבוצית, כל הפונים לגבי אפשרות קליטה בקיבוצים כיום מבקשים לדעת מה האמת שמאחורי הסיפורים על מצבה הכלכלי הירוד של התנועה הקיבוצית והסתבכויותיה הכספיות. יחד עם זאת נמסר כי גם העליה ברמת המיון של המבקשים להיקלט, גורמת לביטול רבות מן הפניות.

מעונות היום בתל־אביב הושבתו אתמול

מאת סופר „דבר" לעניני עבודה

מעונות היום של נעמ"ת בתל־אביב הושבתו אתמול ללא הודעה מוקדמת על־ידי 200 המטפלות, שמחו על שכרן הנמוך.

המטפלות נעדרו מהמעונות בלא שקיבלו את אישורם של מועצת פועלי תל־אביב וועד העובדים. הן קבלו על כך שבמשכורת ספטמבר נוכו מהן תוספות שונות.

מזכירת נעמ"ת בתל־אביב, עדה רבון הודתה אתמול כי שכרן של המטפלות במעונות היום נמוך יחסית ומגיע בממוצע ל־550 שקל. לדבריה, „צריך לעשות משהו בעניין זה". היום חודשה העבודה במעונות.

נבון: יובטח עתידה של תזמורת רשות השידור

מאת יעל אדמוני, סופרת „דבר" בירושלים

שר החינוך יצחק נבון אמר אתמול כי אין להעלות על הדעת כי תזמורת רשות השידור תחדל מלהתקיים בגלל קשיים תקציביים.

בפגישה שקיים אתמול שר החינוך עם יו"ר רשות השידור מיכה ינון אמר נבון, כי לא ייתכן שרשות השידור תפעל ללא תזמורת וכי הנימוקים שהיו, כאשר הוקמה התזמורת לא התבטלו מעולם.

ינון אמר בפגישה, כי התזמורת נקלעה לקשיים מנהליים ותקציביים, וכי נשקלת הצעה להעניק לה מעמד עצמאי כדי להבטיח את עתידה.

שר החינוך אמר, כי הוא יקבל בברכה כל הצעה שיש בה כדי למנוע מצב של סחיקת התזמורת ולדאוג כי תתפתח בעתיד. כאשר תתגבש הצעה סופית לגבי התזמורת היא תובא לדיון נוסף אצל שר החינוך.

هكذا من الاصل

דליפת דו"ח מביך מסכנת את יחסי בריטניה – סעודיה

מאת דוד שרביט, סופר „דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל„דבר"). – יחסיה הדיפלומטיים והכלכליים של בריטניה עם ערב הסעודית הועמדו אתמול בסכנה בעקבות דליפת שדר דיפלומטי של השגריר הבריטי בריאד, ג'יימס קרייג, המותח ביקורת חריפה על סעודיה ועל הנהגתה.

השדר, שנשלח לשר החוץ הבריטי ג'פרי האו, עמד להתפרסם בשבועון „ניו סטייטסמן". ראשי משרד החוץ הבריטי בקשו צו מניעה נגד הפרסום אך לאחר שקבלוהו התברר להם כי השדר עמד להתפרסם גם בעיתון היוצא לאור בסקוטלנד. היועץ המשפטי בסקוטלנד נאלץ להעיר שופט מקומי בארבע לפנות בוקר לקבלת צו איסור פרסום, אך פרקליטי העיתון טענו כי הדפסת המהדורה כבר הושלמה ואי־אפשר להפסיק את חלוקת העיתון.

השדר אכן פורסם בעיתון הסקוטי – ה„סקוטסמן" – לאחר שעורכיו קבלו יעוץ משפטי לפיו צו המניעה שניתן בלונדון אינו תופס לגבי סקוטלנד. עיתונים נוספים בודקים עתה את האפשרות לפרסם את השדר במהדורות שלהם המתפרסמות בחו"ל.

בלונדון הובע החשש שהשדר מעמיד בסכנה את הביקור המתוכנן בסעודיה של הנסיך צ'ארלס והנסיכה דיאנה בחודש הבא. הובע גם חשש כי סעודיה תיסוג מהעיסקה לרכישת נשק בריטי, כולל מטוסי הקרב „טורנדו" תמורת ארבעה מיליארד לי"ש.

השגריר קרייג היה מעורב בעבר בפרשה נוספת שגרמה מתיחות ביחסים בין שתי המדינות על רקע הקרנת „מותה של נסיכה" בטלוויזיה הבריטית. אז אולץ קרייג לצאת מריאד אך פעל לשיקום היחסים בין שתי המדינות.

ברה"מ תנסה להציל תחנת מחקר בקוטב

וולינגטון („רויטר" ועתי"ם). – ברה"מ מכינה עתה משלחת גדולה, בנסיון להציל תחנת מחקר אנטארקטית, שמשערים כי נעלמה באזור ים רוס – כך מסרה אתמול סוכנות הידיעות הסובייטית „נובוסטי".

בהודעה שפורסמה על־ידי השגרירות הסובייטית בניו־זילנד נאמר, כי מטוס תובלה מדגם „איל־18" המריא השבוע ממוסקווה לאנטארקטיקה, וכי בעקבות המטוס יבואו שש אוניות, כולל אניית האספקה „מיכאיל סומוב", שאותה היו צריכים לחלץ אשתקד, לאחר שהיתה לכודה במשך חודשים מספר בין גושי קרח.

תחנת המחקר, „דרוז'נאיה־1" („ידידותית־1") אינה מאויישת בתקופת החורף בקוטב הדרומי. בשבוע שעבר נמסר, כי התחנה נעלמה כנראה לאחר שמדענים סובייטים בדקו תצלומי לוויין של האזור, ולא מצאו עקבות לבניינים.

מדענים אמרו, כי לא ברור אם תחנת המחקר ירדה למצולות הים, או שהיא שטה על קרחון ועדיין לא גילו את מיקומה.

התחנה האנטארקטית הוקמה ב־1976, כדי לנהל מחקרים גיאולוגיים ופיסיקאליים באזור ים ודל.

ארה"ב: ועדת הכלכלה באו"ם ביח"ר לניירת

מרכז האו"ם (רויטר ועתי"ם). – ארה"ב כינתה שלשום את הוועדה הכלכלית והפיננסית של עצרת האו"ם „בית־חרושת ענק לניירת" והציגה ערימה של מסמכים בגובה של מטר שלם, כדי להוכיח האשמה זו.

„זהו רק חלק מהניירת שקיבלנו", אמר השגריר האמריקאי ג'וזף ריד, בהתייחסו למסמכים שהופקו על ידי כלכלנים של האו"ם במושב האחרון של העצרת.

„חלק רב מהמסמכים כבר חוסל ומוחזר. חלק ניכר ממה שנשאר אינו מצדיק את הזמן הדרוש לקריאתו. יתר על כן... הר זה של מסמכים לא תרם כמעט מאומה לפיתוח כלכלי", הטעים השגריר.

„האמת המדאיגה היא, שהוועדה השנייה של האו"ם (הכלכלית והפיננסית) הפכה לבית הרושת ענק לניירת", אמר ריד.

בהצביעו על הערימה הגבוהה, אמר כי 25,000 העמודים עלו כ־650 דולר לעמוד, ובסך הכל – 16 מיליון דולר.

ממשלת צרפת תעודד ילודה ע"י תמריצים

פאריס („רויטר" ועתי"ם). – ממשלת צרפת הציעה אתמול תמריצים חדשים כדי לעודד זוגות להוליד יותר ילדים. התמריצים אלה, שיוגשו בקרוב לאישור הפרלמנט, יעלו למדינה 920 מיליון דולר נוספים לשנה.

אמהות הנשארות בבית כדי לטפל בילד שלישי, יקבלו תשלום חודשי בסך 2,400 פראנק (כ־370 דולר), במקום 230 דולר עד כה.

הורים עובדים, השוכרים שמרטפית כדי לטפל בילד מתחת לגיל 3 שנים, יהיו פטורים מהתשלום לביטוח הלאומי, עד לסכום של 307 דולר לחודש.

בראיון לעיתון כוויתי רמז הנשיא מובארק:

מצרים לא תצטרף למלחמה ערבית יזומה נגד ישראל

מאת דן אבידן, סופר „דבר" לענייני ערבים

הנשיא מובארק נתן אתמול להבין, כי מצריים לא תצטרף במלחמה ערבית יזומה נגד ישראל, למרות שהיא רואה עצמה עדיין מחוייבת לחוזה ההגנה הבין־ערבי.

בראיון לעיתון הכוויתי „אל־ראי אל־עאם" הדגיש מובארק את דבקות מצרים בחוזה הגנה זה, אך הוסיף ואמר, כי „אין משמעות הדבר שמדינה ערבית כלשהי תוכל ליצור בעיה עם ישראל ולדרוש אחר כך ממצרים למלא את התחייבויותיה לחוזה ההגנה הבין־ערבי".

מובארק חזר בראיון על התנגדותו לתפיסת המדינות הערביות הרדיקליות האומרות, כי יש להחזיר את השטחים שנכבשו בידי ישראל מידי הערבים בכוח הזרוע. „הכוח לא יפתור את הסכסוך בין הערבים לישראל" – אמר מובארק.

הוא חזר וציין, כי במוקד פעילותה המדינית הנוכחית של מצרים עומדת היוזמה להקמת ועידה מכינה, שתסלול את הדרך לכינוסה של ועידה בין־לאומית לפתרון הבעיה הפלשתינית.

לצורך זה, אמר מובארק, פועלת מצרים לאיחוי הקרע בין אש"ף לירדן ולקירוב הלבבות בין הפלגים הפלשתיניים היריבים במסגרת אש"ף.

יצויין, שאבו איאד – אחד מראשי אש"ף – הביע השבוע פליאה על כך שהנשיא מובארק עדיין פועל לחידוש ההבנה המדינית בין אש"ף לירדן, לאחר שחוסיין ביטל את הסכם ההבנה המדיני עם ערפאת והסכם זה „חדל מלהתקיים".

בראיון לעיתון הכוויתי, המעיט מובארק בחשיבות התנגדותו של ראש הממשלה המיועד שמיר לכינוס ועידה בין־לאומית, באומרו שלפי תפיסת מצרים, מחוייבת גם הממשלה הבאה בישראל, שבראשות הליכוד, לרעיון הוועידה הבין־לאומית, משום שראש הממשלה היוצא פרס תמך ברעיון זה כמייצגם של כל הזרמים השותפים לממשלת האחדות הלאומית.

בראיון נוסף, לשבועון המערב־גרמני „די וולט", אמר מובארק, כי אש"ף חייב להיות שותף מלא בתהליך המדיני, וכי תהליך זה צריך לסלול את הדרך לנסיגה ישראלית מכל השטחים הערביים שנכבשו ב־1967.

להבטיח נסיגה ישראלית

בהזדמנות אחרת אמר הנשיא לעיתון „אליום אל־ערבי", כי בגלל הסכנה שבתום הימים תיישב ישראל את כל חבלי יהודה ושומרון, שומה על הערבים להסתפק עתה ביוזמות מדיניות שתסלולנה את הדרך לנסיגת ישראל מהשטחים – גם אם הן לא תבואנה להקמת מדינה פלשתינית עצמאית.

מובארק חיווה את דעתו, כי אם תשרור תמימות דעים בין מדינות ערב ואש"ף בדבר התכנית לכינוסה של ועידה בין־לאומית, תפתרנה בעקבות זאת שאר הבעיות הנוגעות, לפי שעה, התקדמות בתהליך המדיני.

אבו־איאד מאשר – אש"ף מפנה כוחותיו מתוניסיה

רמז גם על מעורבות סורית בטרור באירופה

מאת דן אבידן, סופר „דבר" לענייני ערבים

אבו איאד, מראשי אש"ף, הודה השבוע במשתמע, כי ארגון זה נמצא בתהליך מואץ של פינוי משרדיו ובסיסיו מתוניסיה. בראיון לרדיו מונטה קרלו אמר, כי לאחרונה שובשו היחסים בין הנהגת אש"ף לשלטונות התוניסיים ולכן מפנה עתה הנהגת הארגון חלק מתשתית שלה משם.

בעניין זה אמר ערפאת, במהלך ביקורו בכוויית, כי המפקדות הצבאיות של אש"ף בתוניסיה נמצאות עתה בתהליך העברה לעיראק, לצפון תימן ולסודאן.

אבו איאד האשים בראיון את סוריה בהכשלת יוזמת הפיוס הנוכחית בין הפלגים הפלשתיניים היריבים. הוא גם טען בעקיפין כי הסורים מעורבים בגל מעשי הטרור שפקד באחרונה את מערב־אירופה.

שר ההסברה הסורי יאסין רג'ה מיהר להכחיש האשמות אלה.

אבו־איאד, המנהיג עם הפלג הניצי ב„פת"ח", שיבח את הודעת הארגון שהתפרסמה באחרונה בפראג, שבה הוכרז על הקפאת ההסכם לשיתוף פעולה מדיני בין ערפאת לחוסיין.

הנשיא מובארק טען אתמול בראיון לעיתון כוויתי, כי העובדה שה„פת"ח" נקט יוזמה זו ערב פגישתו עם ראש הממשלה פרס באלכסנדריה, מנעה משני המנהיגים להגיע לתוצאות חיוביות יותר משהשיגו בפועל בשיחות.

יצויין, כי אתמול הפצירה ההסברה המצרית באש"ף ובירדן ליישב את ההדורים ביניהם, כדי לסלול את הדרך להקמת ועידה מכינה לכינוסה של ועידה בין־לאומית לפתרון הסכסוך הישראלי־ערבי.

אינדונזיה הוציאה להורג 9 שתכננו קשר ב־65'

ג'קרטה („רויטר" ועתי"ם). – אינדונזיה הודיעה אתמול על הוצאתם להורג של 9 קומוניסטים שנמצאו אשמים במעורבות בנסיון הפיכה בשנת 1965.

דובר הכוחות המזויינים אמר, כי גזרי דין המוות בוצעו לאחר שלנאשמים ניתנה האפשרות לערער בכל הערכאות. המוצאים להורג היו גברים בשנות ה־50 המאוחרות ובשנות ה־60 המוקדמות לחייהם.

הדובר לא גילה מתי והיכן בוצעו גזרי דין המוות, אך דיפלומטים מערביים ציינו, כי התשעה הוצאו להורג על־ידי כיתות יורים, סמוך ליום השנה לנסיון ההפיכה, שחל ב־30 בספטמבר.

לפחות 14 אנשים נוספים, שהיו בעבר חברים במפלגה הקומוניסטית האינדונזית, ממתינים להוצאתם להורג בבית־כלא בזוכי הבירה.

בשנה שעברה, הגיש הפרלמנט האירופי מחאה חמורה לאינדונזיה, לאחר שנודע על הוצאתם להורג של 4 חברי המפלגה הקומוניסטית, על אף בקשות שנתקבלו מאוסטרליה ומהולנד ששלטונות אינדונזיה ינהגו לפי מידת החסד.

3 מהמנהיגים הקומוניסטים שהוצאו הפעם להורג מילאו תפקידים מרכזיים בנסיון להדיח את הנשיא הקודם סוקארנו.

נסיון ההפיכה הובס בסופו ע"י הנשיא סוהארטו, שהיה אז גנרל בצבא. הצלחתו בדיכוי נסיון ההפיכה סללה את הדרך לעלייתו לשלטון בארצו שבו הוא מחזיק עד עתה.

תם הדו־קרב על הכתר: קספארוב שמר על התואר

לנינגראד („רויטר", עתי"ם ועי"צ). – הדו־קרב בן השבועיים, שנמשך 96 משחקים, בין גארי קאספארוב ואנאטולי קארפוב הסתיים אתמול, כאשר ביצר קאספארוב סופית את שלטונו בשחמט העולמי.

קארפוב וקאספארוב הסכימו לסיים בתיקו את המשחק האחרון – ה־24 במספר – של מאבקם השלישי על הכתר העולמי, בלי לחדש את המשחק שהופסק ביום רביעי בערב, במסע ה־41.

בעקבות תיקו זה, נותר קאספארוב המנצח בתחרות, בתוצאה 12.5 נקודות לעומת 11.5 ליריבו.

קאספארוב, נער הפלא הארמני־יהודי בן ה־23, שהסיר את הכתר מראשו של קארפוב בנובמבר אשתקד, שמר עליו השבוע, לאחר תיקו במשחק ה־23.

התוצאה הזאת פירושה, כי ב־96 המשחקים על אליפות העולם שבהם התמודדו שני השחמטאים מאז ספטמבר 1984, ניצח קאספארוב 13 פעם לעומת 12 לקארפוב ו־69 משחקים נסתיימו בתיקו.

„האמנתי בהצלחתי הסופית מראשית ההתמודדות והבטחון העצמי שלי לא עורער אפילו ברגעים הקשים, כאשר הפסדתי שלושה משחקים ברציפות", אמר אתמול קאספארוב.

מומחים רבים סבורים, כי קאספארוב יוכל לשלוט בשחמט העולמי לפחות 10 שנים, אם כי כמה וכמה שחקנים סובייטים צעירים צועדים עתה בעקבותיו.

מעריכים, כי הטוב שביניהם הוא אנדריי סוקולוב, שרכש השבוע את הזכות להתמודד עם קארפוב, כדי לקבוע מי יתייצב בפעם הבאה מול קאספארוב בתחרות על הכתר.

לפי בקשת הקונגרס היהודי משליט פראגוואי

סטרוסנר הורה לחסל את מסע התעמולה האנטישמי

ניו־יורק („רויטר" ועתי"ם). – הגנרל אלפרדו סטרוסנר הורה השבוע לשים קץ לפעילות אנטישמית, שהתנהלה לאחרונה בפאראגוואי. סטרוסנר עשה זאת לפי בקשת הקונגרס היהודי העולמי.

הקונגרס היהודי העולמי, שמרכזו בניו־יורק, שיגר ב־12 בספטמבר מברק לסטרוסנר, „השולט זה יותר מ־30 שנים ביד ברזל בפאראגוואי", וביקש ממנו „להבטיח את בטחונה של הקהילה היהודית" שם, בעקבות הופעת סדרה של כרזות אנטי־יהודיות בוטות שהופצו במדינה זאת.

באיגרת תשובה, מה־24 בספטמבר, כתב סטרוסנר, „עוד לפני שקבלתי את מברקכם, כבר נתתי הוראות לשלטונות הנוגעים בדבר להתערב בכל המרץ, למען הקהילה היהודית... אין אנטישמיות בפאראגוואי, ולא תהיה כזאת".

דובר הקונגרס היהודי העולמי אלן סטיינברג אמר, כי הכרזות הללו החלו להופיע בספטמבר בעיר הבירה אסונסיון, והן קראו לאזרחים להחרים חנויות שבבעלות יהודים, „משום שהם שודדים את המדינה ומעבירים את הכסף שחמסו לתל־אביב ולמוסקווה".

הכרזות פירסמו את כתובות החנויות ואת שמות בעליהן והציעו לנקוט אלימות נגד יהודים.

הדובר ציין, כי באחת הכרזות נאמר, „מבוקש: מת או חי על הריגת ישו, על הקמת המפלגה הקומוניסטית, על גרימת שתי מלחמות עולמיות, על הפצצת לוב והריגת ילדים..."

בדברי התשובה ששיגר הגנראל סטרוסנר לנשיא הקונגרס היהודי העולמי אדגר ברונפמן, כתב כי „הוא הראשון להוקיע" את הכרזות האנטישמיות.

„במולדתי, זוכים כל האזרחים לכבוד, תהיה לאומיותם אשר תהיה. זו הסיבה מדוע לא נרשה לאנשים חסרי אחריות להטיל צל על יוקרתה של ארצי", כתב סטרוסנר.

הדובר אלן סטיינברג ציין, כי מנהיגים יהודים באסונסיון דיווחו, שהכרזות האנטישמיות אמנם נעלמו מאז שיגר סטרוסנר את מכתבו.

בפאראגוואי, שבה 3.5 מיליון תושבים, רובם המכריע קאתולים, חיים כ־1,000 יהודים.

איסלנד: נתיב זהירות על הזירה הבין־לאומית

מאת שלמה שפיר

איסלנד, מקום כינוסה של פסגת רייגן־גורבצ'וב, מונה 242,000 נפש והיא האי השלישי בגודלו באוקיאנוס האטלנטי, 103,000 קמ"ר. המדינה הקטנה היא חברה באו"ם ובסקנדינביה, באפב"א (איגוד הסחר החפשי של מדינות מערב־אירופיות מחוץ לקהיליה) וגם של נאט"ו אף־על־פי שלה עצמה אין צבא משלה, אלא רק כוחות משטרה.

איסלנד חתומה מאז 1971 על חוזה הגנה עם ארה"ב המקיימת על אדמתה בסיס אווירי בעל חשיבות אסטרטגית מרובה, בקפלוויק. אולם בדרך כלל נוקטת איסלנד מדיניות זהירה למדי בזירה הבין־לאומית. לברה"מ השגרירות הגדולה ביותר באי, המונה קרוב ל־80 איש, והעולה בהרבה על מספר העובדים בשגרירות האמריקאית. בכל ההתחרות בין מוסקווה לפקין קיימת בריקיאוויק הבירה גם שגרירות סינית גדולה. ברה"מ מספקת לאיסלנד נפט וקונה מבנה דגים.

בשנים האחרונות היתה איסלנד בכותרות בעיתוני העולם על רקע נסיונה להדביר את האינפלציה. ב־1981 הגיעה האינפלציה ל־40 אחוז, ב־1982 ל־60 וב־1983 ל־80 אחוז. לאחר ירידה יחסית ב־1984 ועליה מחודשת ב־1985 יש עתה לראשונה סיכוי להוריד את האינפלציה השנתית מתחת ל־10 אחוזים, הודות להסכם שכר ועסקת חבילה כלכלית בתחילת שנה זו. בד בבד חל גם שיפור ניכר במאזן המסחרי. מגמת הגיוון הכלכלי במשק נמשכת אם כי ענף הדגה ותעשיית הדיג מוסיפים להיות המקור העיקרי של מטבע החוץ.

איסלנד זכתה לעצמאות מלאה רק כתוצאה ממלחמת העולם השניה שבה נכבשה בידי כוחות הברית, בעוד שדנמרק, שעמה היתה קשורה באיחוד תחת הכתר הדני, היתה נתונה מ־1940 עד־1945 תחת הכיבוש הנאצי. מאז, איסלנד היא רפובליקה ובשנים האחרונות אף זכתה לאשה כנשיא – ויגדיס פינבוגדוטיר, שהיתה עד אז מנהלת התיאטרון בריקיאוויק.

מאז 1983 שלטת באיסלנד קואליציה אזרחית של מפלגת העצמאות והמפלגה הפרוגרסיבית בראשותו של מנהיג המפלגה הפרוגרסיבית הרמנסון. הסוציאל־דמוקראטים שהתפלגו לפני שנים אחדות הם באופוזיציה. כן מצויה באופוזיציה חזית העם השמאלנית הפרו־קומוניסטית שהיא, יחסית, אחת המפלגות השמאלניות החזקות ביותר במערב־אירופה. בבחירות הכלליות הבאות בתחילת השנה הבאה, צופים התחזקות לסוציאל־דמוקראטים.

שנים רבות היתה איסלנד אחת המדינות הידידותיות ביותר לישראל באירופה. לאחר הסחף בדעת הקהל שגרמה מלחמת לבנון, שוב נסתמן באחרונה שיפור. דוד בן־גוריון ביקר באיסלנד במסגרת מסעו הצפוני בשנת 1962 ואחד מנשיאי איסלנד אף ערך בשעתו ביקור בארץ. ראש הממשלה הרמנסון ביקר בארץ פעמיים – לרגל האינטרנציונאל הליבראלי ב־1984 ובאירוע אחר בהשתתפות „שינוי" לפני שנה.

עובד בבית מכירות פומביות במינכן מציג לראווה לפני הקונים את מדי הגנראל המקוריים של הצאר הרוסי אלכסנדר השני, ששלט ברוסיה עד 1881. המדים והחרב – המשובצת אבני־חן – יוצעו למכירה בסוף החודש, ברבע מיליון דולאר מחיר ראשוני. (צילום: א.פ.)

רב־מכר אמריקאי מספר על פלישה סובייטית לאיסלנד

וואשינגטון (עי"צ). – יחידות קומנדו סובייטיות השתלטו על בסיס קפלאוויק האיסלנדי – שהוא חוליה מרכזית במערך האסטרטגי המערבי – נופלת בידי הצבא האדום.

תסריט מדאיג זה אינו עשוי להשפיע, אמנם, על תוצאות הפסגה רייגן־גורבאצ'וב ברייקיאוויק, אולם הוא נושאו של רב־מכר חדש של הסופר האמריקאי תום קלאנסי, „הסער האדום עולה", שעליו הסתערו בשבועות האחרונים כל אנשי וואשינגטון, כולל רונאלד רייגן עצמו, שנחת אתמול באותו בסיס קפלאוויק, לקראת פגישתו עם גורבאצ'וב באיסלנד.

כ־350,000 עותקים בכריכה אדומה כבר נמכרו בארה"ב ועתה ראה הספר אור במהדורות כיס.

„הסער האדום עולה" הוא סיפור סבוך של סכסוך קונבנציונאלי בין כוחות ברית וארשה לאלה של נאט"ו, שבו פתחה מוסקווה בעקבות מחסור בדלק. המחבר מגלה בספר בקיאות עצומה במגוון כלי הנשק האמריקאיים והסובייטיים, כולל המודרניים ביותר.

בין היתר, הוא מפעיל בסיפורו מטוסי קרב „בלתי נראים" למכשירי מכ"ם – אותם מטוסים סודיים־ביותר, שעליהם מדברת כל הקהילייה המודיעית־הצבאית האמריקאית, בשעה שהפנטאגון ממשיך להכחיש בכל תוקף את קיומם.

דו"ח אמריקאי: כל שנה יש עד 60 מיליון הפלות

ניו־יורק (ע"צ). – כ־40־60 מיליון הפלות מלאכותיות נעשות מדי שנה בשנה ברחבי העולם, 10 עד 25 מיליון מהן בלתי חוקיות – כך קבע דו"ח שחיברו חוקרים אמריקאים.

סטנלי הנצ'או, ממחברי הדו"ח, אמר כי 24 אחוז מהאוכלוסיה העולמית – המונה 4.9 מיליארד נפש – חיים במדינות שבהן אסורות ההפלות, או מותרות רק כדי להציל את חיי האם.

מדובר בעיקר במדינות מוסלמיות באסיה, בשני שלישים של המדינות בעלות רוב קתולי באמריקה הלאטינית, במחצית מדינות אפריקה ובשלוש מדינות באירופה – בלגיה, אירלנד ומאלטה.

בת הערובה של שודד הבנק ניסתה לשייך נתח לעצמה

פורט־וויין, אינדיאנה (ע"צ). – אשה שהוחזקה כבת ערובה על ידי גאנגסטר בעת שוד בבנק שבמדינת אינדיאנה ניצלה את התקרית כדי לגנוב 2,000 דולר – כך מסרה אתמול משטרת פורט וויין.

גוונדולין טאקר (45) הגיעה ל„לינקולן נאשיונל בנק" ב־2 באוקטובר, כאשר אדם חמוש שביקש לשדוד את הבנק תפס אותה והחזיק אותה כבת ערובה במשך 4 שעות ואילץ אותה להכניס את שטרות הכסף לשקית.

טאקר גרסה, כנראה, כי תוכל „לשמור על פרוסה קטנה מן העוגה", וניצלה את ההזדמנות כדי לשלשל לכיסה 2,000 דולר. היא נעצרה על־ידי המשטרה.

משרד הבטחון / אגף השיקום
היחידה להנצחת החייל

טקסי אזכרה לחללי מלחמת יום הכפורים

ייערכו בבתי הקברות הצבאיים

ביום שלישי י"א תשרי תשמ"ז – 14.10.86:	
ירושלים – הר־הרצל	בשעה 11:00
תל־אביב – קרית־שאול	בשעה 15:30
חיפה	בשעה 16:00
אשדוד	בשעה 16:00
פתח־תקוה	בשעה 16:00
חדרה	בשעה 16:00
רחובות	בשעה 15:00
חולון	בשעה 16:00
צפת	בשעה 15:00
ביום רביעי י"ב תשרי תשמ"ז – 15.10.86	
נצרת עילית	בשעה 11:30
ביום ראשון כ"ג תשרי תשמ"ז – 26.10.86	
נהריה	בשעה 16:00
ביום שני כ"ד תשרי תשמ"ז – 27.10.86	
טבריה	בשעה 16:00

רשות שדות התעופה בישראל
מעברי הגבול הבינלאומיים עם מצרים, רפיח ניצנה וטאבה

הודעה לציבור

מסופי הגבול הבינלאומיים – רפיח, ניצנה וטאבה ייסגרו לתנועה לרגל חג יום כיפור
מ־12.10.86 בשעה 12.00 בצהרים וכן ב־13.10.86 ועד בכלל.
המסופים ייפתחו למעבר ביום 14.10.86 עפ"י שעות הפעילות הרגילות.

רשות שדות התעופה

לרגל קיום מועצת התקע"ם בקבוץ יפעת
בימים ששי ושבת (10־11/10/86)

אנו מבקשים מידידינו להמנע מבקורים

קבוץ יפעת

למכירה מפעל לסריגה
עם אפשרות רכישת
יחידת ייצור אופנה
מתאים במיוחד לתעשיה הקיבוצית.
טל. 03־344497 לאבישי

זכו בפיס

בהגרלת רב־פרס מצטבר של מפעל הפיס מס. 41/86 שהתקיימה ביום 9/10/86 זכו הכרטיסים הבאים:

בהגרלה הרגילה וההגרלת כיור המזל זכה כרטיס מס. 838542 בסך כולל של 470,000 ש"חים.

מקסימום פרס ראשון בשבוע הבא יהיה 280,000 ש"חים

בסך 12.000 ש"ח זכה המספר: 308119.

בסך 6,000 ש"ח זכו המספרים: 014614, 194674.

בסך 300 ש"ח זכו המספרים:
005544; 020507; 049154;
100179; 115943; 212699;
219904; 273458; 283621;
330267; 340832; 375679;
405381; 422389; 458983;
460187; 496014; 505580;
533322; 574847; 600392;
678031; 710268; 739315;
752308; 772613; 777108;
785963; 848919; 854221;
877074; 885614.

בסך 150 ש"ח זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־: 8791; 9330.

בסך 25 ש"ח זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־: 078; 772.

בסך 16 ש"ח זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־: 113; 271; 983.

כל הכרטיסים שמספריהם מסתיימים בספרה 1 זכו בסך של 2.5 ש"ח.

בסך 5 ש"ח זכו המספרים התלת־ספרתיים:
100; 135; 191; 205; 308; 335;
362; 399; 409; 419; 464; 487;
512; 559; 570; 589; 632; 683;
759; 764; 781; 816; 920; 962;
988; 997.

בסך 2.5 ש"ח זכו המספרים הדו־ספרתיים:
00; 07; 08; 11; 16; 26; 29; 31;
33; 35; 39; 41; 48; 50; 53; 56; 59;
63; 67; 68; 69; 79; 83; 91; 99.

רק הרשימה הכוללת של תוצאות ההגרלה מחייבת את מפעל הפיס.

אלמקס לכל המשפחה!

בתי מרקחת

יום ששי

תל־אביב
זיוה – אצ"ל 52 שכונת התקוה – 378403
שדה דב – האוזנר 3 תכנית ל' – 428510
ירושלים
מרפאת רוממה – המ"ג 28 – 523191
חיפה
שפרינצק – דרך צרפת 57 – 337544
פתח־תקוה
רסל – רוטשילד 89 – 911406
בני־ברק – רמת־גן
חן – ז'בוטינסקי 99 – רמת־גן – 7514434
בת־ים – חולון
גני בת־ים – הנביאים 3 בת־ים – 5515671
דר' הורי – סוקולוב 70 חולון – 842433

יום שבת

תל־אביב
זיוה – אצ"ל 52 שכונת התקוה – 378403
שדה דב – האוזנר 3 תכנית ל' – 428510
זיוה – אצ"ל 52 שכונת התקוה – 378403 – מוצ"ש
שדה דב – האוזנר 3 תכנית ל' – 428510 – מוצ"ש
ירושלים
הר הזיתים – הר הזיתים – 287480
מרפאת רוממה – המ"ג 28 – 523191 – מוצ"ש
חיפה
הדס – חורב 53 – 252214
פתח־תקוה
מרכז השרון – אהרון קציר 40 – 910946
בני־ברק – רמת־גן
אסותא – ז'בוטינסקי 41 רמת־גן – 7511874
בת־ים – חולון
בלפור – בלפור 90 בת־ים – 583448
קופת חולים – עין יהב 4 חולון – 884854
דר' הורי – סוקולוב 70 חולון – 842433

מוקד מידע טלפוני
של קופת חולים הכללית המוסר אינפורמציה על מרפאות קופת חולים של ההסתדרות, בתי־חולים, עזרה ראשונה, מרפאות הפתוחות בשבת ובחג וכן אינפורמציה על הגורמים הרפואיים בישראל.
בתל־אביב
בימים א' עד ה' מ־9.00 בבוקר עד 20.00 בערב. ביום ו' מ־8.00 בבוקר עד 15.00 אחה"צ – טל. 03־433300, 03־433500.
חיפה
רחוב הגפן 26, קומה ג' – 04־523566
יום יום כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00.
מרפאות שיניים לעזרה ראשונה
אזור תל־אביב
רחוב בר־כוכבא 49 ת"א – 03־284649
בימים א'־ה' בין 21.00 עד 23.00, בימי ו' וערב חג בין 18.00 עד 24.00, שבתות וחגים – בין 15.00 עד 21.00.

טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ.
TEVA

חוזרים לעתונות טובה
דבר
קרא ביום ראשון
בגליון ערב יום הכיפורים

עימות:
תנועת העבודה – גוש אמונים
מפגש מיוחד שנערך בבית „דבר" בין יעקב חזן והשר יעקב צור לבין הרב משה לוינגר והרב יואל בן־נון.
חיים גורי ואוריאל בן־עמי
הנחו ויכוח תהומי על פירוש הציונות

איפה הוא היום: מוטי אשכנזי, מנהיג תנועת המחאה שאחרי מלחמת יו"כ

יצחק צוקרמן (אנטק) על גטו וארשה

דני רובינשטיין, חגי אשד, טלי זלינגר, שלמה גינוסר ודני קרמן

התחזקות המגמה החיובית בשוק המניות

בשוק המניות היתה מגמה חיובית שהתבטאה בהמשך הביקושים הגדולים למניות הכבדות, וכן בביקושים גדולים למניות הזופשיות. ההערכה בקרב מקורבי הבורסה, כי במידה ולא נהיה עדים לשינויים פוליטיים של הרגע האחרון, בנושא הזילופין בין פרס לשמיר, בשוק ההון בכללותו, עשויה להמשך הרגיעה, ובאפיקי המניות נהיה עדים למגמה חיובית ולעליות שער במניות הזופשיות בכלל, ובמניות הכבדות בפרט.

לאגרות החוב הצמודות למדד נרשמו עודפי בקוש קטנים, יחסית לביקושים הגדולים שהופיעו בימים האחרונים, אשר נובעים מרכישות גדולות של גופים „מוסדיים" המעריכים שתהיה האצה באינפלציה בחודשים הקרובים. לצמודי המדד נרשמו ביקושים ואלה נסחרו ביציבות עם עליות קלות. באגרות החוב הדולריות גם היום נרשמו היצעים לא גדולים. הגלבוע נסחרו בירידות עד אחוז, רימון, יציבות עם עליות קלות, ארמון יציבות.

למניות הבנקים שבהסדר נרשמו עודפי ביקוש, אלה סופקו בדרך כלל בעליות של כמחצית האחוז, אי.די.בי עליה של 0.4%, פועלים ע"ש עליה של 0.4% מזרחי ע"ש עליה 0.1%, סטוק כלל עליה של 0.5%. בהמשך לביקושים הגדולים במניות הכבדות, גם היום מניות אלה ריכזו עודפי ביקוש גדולים, כאשר ההערכה הנה כי מגמה זו תימשך, מאחר והשווי הכלכלי של מספר רב של מניות בסקטור זה, ביחס לסקטורים אחרים, עדיין במצב של כדאיות רכישה על בסיס כלכלי. היום נרשם ביקוש של 44327 ע.נ. למניות כלל תעשיות ושערה עלה ב־2.6%, לים המלח נרשם ביקוש גדול במיוחד של 6882 ע.נ. שער המניה עלה ב־1.9% ביקוש של 10941 ע.נ. למניות פטרוכימיים הביא לעלית שער של 3.1% מניות טבע ביקוש של 1877 סופק בעליה של 3.1%. היצע גדול למניות דלק נקלט ללא שינוי תוך שאגות. אזורים ביקוש גדול של 38512 ע.נ. עליה של 2.9%. במניות דלות הסחירות, ובלשון המקורבים מניות הפרויקטים נמשכה היום התאוצה כלפי מעלה, כך אל רוב, עליה של 10%, אמנונים 9.7%. איכות עליה של 9.2%, נחושתן 0.1 קונים שניים. נחושתן 0.5 עליה של 10%. אינקובה 0.5 עליה של 10%, ירדן עליה של 6.1% וקרוד 0.1 עליה של 21.5%.

שערי המניות

בנקים מסחריים

שאינם בהסדר ההצמדה

א.ג.ח. ש	16300				-5.0
המכונות 0.1	1075	1121	+25	+2.4	+1348
המכונות א 0.5	741	4762	+14	+1.9	+3340
המכונות אפ 2	760	934	-8	+1.1	+2479
כללי לא בהסדר	22000	100	-200	-.9	-34.0
בנק צפ' אמריק 1.	— הפסקת מסחר —				
בנק צפ' אמריק 5.	— הפסקת מסחר —				
בנק צפ' אב אופ1	— הפסקת מסחר —				
הבינלאומי 5.0	3528	2164	+50	+1.4	+1757
ט.ב.ב. 0.5	4008	6667			-1882

בנקים בהסדר ההצמדה

אידיבי רג 100.0	79325	460	+300	+4	+677
אידיבי ב 100.0	75190	18.0			-18.0
אידיבי בב א 2.0	491000				
אמפד ושה	58900	80.0			-31.0
דיסקונט ב	101100	30.0	-400	-4	-40.0
דיסקונט א	101100	164			+1.0
דיסקונט שה ב	11900	5.0			-5.0
המזרחי ש	32660	401	+50	+1	+164
המזרחי ב	32650	83.0			-65.0
המזרחי שה 9	14800	9.0			-9.0
הפועלים מכב	110192	.8	-3408	-3.0	-2.4
הפועלים ש	53905	1176	+214	+4	+982
הפועלים ב	53800	.143			-13.0
כללי א 1.0	137500	11.0			+9.0
כללי שה 3	104000	18.0			-10.0
כללי שה 7	6599	11.0	-1		-11.0
כלל כנוק 100.0	34351	1188	+181	+5	+1242
כלל שה 11	12908	35.0	-49	-4	-55.0
מימון ומגד 1.0	45670				
מימון ומגד 5.0	25658				+4.0

בנקים למשכנתאות

אדנים 0.1	16500	7.0	+400	+2.5	+4.0
לאומי משכנתאו ש	4925	112	-60	-1.2	-84.0
לאומי משכנתאו ב	4970	18.0	+10	+.2	+24.0
כרמל ש	4083	83.0			+179
כרמל שה 1	3232	73.0			+27.0
בנין ב' 5.0	7759	65.6	-240	-3.0	-158
פת משכ ש	2235	2775	+95	+4.4	+3439
משכן ב ש	2260	611	+61	+2.8	+739
עצמאות 0.1	7900		+60	+.8	+25.0
טפחות מכב ש	14000				+10.0
טפחות רג ש	13500	40.0	+140	+1.1	+37.0
טפחות שה 1	8090				
טפחות שה 2	4175				+100
יהוד 1.0	1958	510	+60	+3.2	+496
יהוד 5.0	927	576	+1	+.1	+98.0
מירב 1.0	5045	131	-200	-3.8	-255

מוסדות מימון

שלמון א ש	521	30404	+15	+3.0	+13514
השקעות מבב א	— לא נסחר —				
השקעות מבב ג	— לא נסחר —				
לאומי תעשיה א ש	7198	411	+70	+1.0	+328
פיתוח תעשיה מבב	— לא נסחר —				
פת תעש מב ג	— לא נסחר —				
פת תעש מבב בב	— לא נסחר —				
פת תעש מב בב2	— לא נסחר —				
פת תעש מב ד	— לא נסחר —				
פת תעש מב דד	— לא נסחר —				
מרכז קבלנים 5.0	610	2414	-6	-1.0	-2952
תיירות מב	— לא נסחר —				
כלל ליסינג 0.1א	16050	61.0	+49	+.3	+5.0
כלל ליסינג 0.5ב	10780	144	-180	-1.6	-116
כלל לסינג אג"ח	11320	105	+15	+.1	+53.0

ביטוח

איתן ביטוח 1שה	239	12840			-1838
אררט 0.1	1018	1285	-45	-4.5	-1363
אררט א 0.5	526	5759			-5889
בנות משנה 0.1	— הפסקת מסחר —				
בנות משנה 0.5	— הפסקת מסחר —				
הדר 1שה	385	4500	-9	-2.3	-7409
הדר 5שה	205	5534			+1451
הסנה ש	260	64669			-3485
הפניקס 0.1	777	2812	-32	-4.0	-2969
הפניקס 0.5	540	1995	+2	+.4	+72.0
המסחר-הראל 1.0	7313	10.0			-10.0
המסחר-הראל 5.0	3620	337			-355
מנורה 1.0	2156	100	+22	+1.0	+2.0
מנורה 5.0	855	425			+240
כהר ביטוח ג	5700 חב	68.0	+488	+9.4	+140
סהר 1שה	2600	320	-49	-1.9	-232
צור ש	328	3915	-5	-1.5	-2799
ציון החזקות 1.0	9250	12.0			-2.0
ציון החזקות 5.0	2186	114			-1.0

מסחר ושרותים

מסחר

אינטרטאמא 1.0	8059	45.0	-424	-5.0	-398
אינטרטאמא 5.0	1958	5703	+50	+2.6	+4117
מאיר עזרא 1.0	8969 חב	946	+700	+8.5	+964
מאיר עזרא אפ 1	8190 חב	204	+700	+9.4	+400
כלל סחר 1.0	1562	4089	+17	+1.1	+1497
קריסטל 1.0	17256	181	+821	+5.0	+255
רפק 0.1	31800				
רשק 0.5	9500	95.0	+220	+2.4	+65.0
שטרסל א 2.0	5900	646			-164
שטרסל ב 10.0	4440	3020	+100	+2.3	+3731

שרותים

דלק ג 1.0שה	5387	3650			-1672
הראל 1.0	3030	523	+130	+4.5	+537
הראל 5.0	1800	312	-15	-.8	-347
ספנות הספקה 0.1	15600	62.0	+600	+4.0	+75.0
ספנות הספ' 0.5א	5013	148	-1		-135
קידר 0.1	2543 חב	1250	+450	+21.5	+2098
קידר 1.0	376	18913	+14	+3.9	+21345
חברת החשמל 0.1	— הפסקת מסחר —				
מוצרי עירונה 0.1	5300	364	-68	-1.3	-414
מוצרי עירונה 0.5	2320	1856			-609
קונסורטיום 0.1	— הפסקת מסחר —				
קונסורטיום 0.5	— הפסקת מסחר —				
קפל 1.0	— הפסקת מסחר —				
קפל אפ 1	— הפסקת מסחר —				

מלונות ושרותי תיירות

גלי זהר 1.0	7956	87.5	+156	+2.0	+9.8
גלי זהר 5.0	4179	61.0	+89	+2.2	+43.0
מלונות דן 1.0	1843	542	+17	+.9	+314
מלונות דן 5.0	1217	200	+20	+1.7	+287
חוף האלמוג 0.1	— הפסקת מסחר —				
כנפ 1.0	2698 חב	110	-300	-10.0	-683
מלונות ירדן 1.0	2900	131	-90	-3.0	-131
מלונות יהלום 1	— הפסקת מסחר —				

מחשבים ושרותי מחשוב

איכות 1שה	2258 חב	3691	+190	+9.2	+5965
דטה מיכון 1.0	— הפסקת מסחר —				
ת.ל.ג. 1.0	21690	61.0			-41.0
יעבא 1.0	4150	123	+100	+2.5	+236
כלל מחשבים 1.0	10200				-75.0
מ.ל.ל. 1.0	18200	109	+200	+1.1	+26.0
מ.ל.ל. 5.0	5600	385	-100	-1.8	-295
משוב 1.0	839 חב	1941	+76	+10.0	+4210
ניקוב 1שה	12950	196	+250	+2.0	+188
ניקוב 5שה	8888 חב	453	+808	+10.0	+677
תים מחשבים 1.0	1726	442	-24	-1.4	-231
תים מחשב אפ 1	17400	5.0	-300	-1.7	-24.0

מקרקעין ופיתוח

נדל"ן בינוי ופיתוח

אברהם בינוי 1.0	— הפסקת מסחר —				
אברהם בינוי 5.0	— הפסקת מסחר —				
ארזי מבנים 1.0	878 חב	1922	+39	+4.7	+2678
ארזי מבנים 5.0	390 חב	3300	+20	+5.4	+5167
אזורים 1שה	740	31057	+21	+2.9	+38512
אזורים אפ 1	455	14459	+1	+.2	+2890
אזורים אגח 3	100.0	26136	+5	+.5	+18015
אילן 1.0	— הפסקת מסחר —				
אל-רוב 1.0	2376 חב	4473	+216	+10.0	+4476
אמבנים 1.0	3800 חב	772	+335	+9.7	+1457
אפריקה 0.1שה	37050	418	+1100	+3.1	+687
אפריקה 1שה	29800	285	+650	+2.3	+334
אפריקה אפ 5	17912	467			-565
ארתים 1.0	2670	57.0	+30	+1.1	+57.0
אילרן 1שה	2700	724	-100	-3.6	-404
אילרן 5שה	1391	695			+273
בן-יקר גת 1.0	5295	159	-15	-.5	-79.0
ברנוביץ 1שה	3870	1687			-694
ברנוביץ 5שה	2440	1751			-1697
דנקנר 1.0	5000	616	-80	-1.6	-504
דרוקר 1.0	381	2250			-3880
דרוקר 5.0	284 קף		+14	+5.2	+5515
דרוקר אפ 1	122.0	2744	+2.0	+1.7	+1392
דרוקר 0.1	7110	35.0	+10	+.1	+11.0
דרוקר 0.5	4500	5.0			+75.0
המשלול 1.0	1194	207	-45	-3.6	-26.0
המשלול 1.0	815	1166			-813
ת.ל.ב. 0.1	— הפסקת מסחר —				
ת.ל.ב. 0.5	— הפסקת מסחר —				
נכסים ובנין 1.0	2690	2843	+11	+.4	+524
בב-ים 0.1	4147	182	+197	+5.0	+275
בב-ים 0.5	2835	951	+90	+3.3	+1174
השקעות הישוב 1.0	53600	253	+1000	+1.9	+280
ישפרו 0.1	3980	1223	-90	-2.3	-1261
ישראלום 1.0	1844	533	-1	-.1	-56.0
ישרס 10.0	— הפסקת מסחר —				
כהן פיתוח 1.0	7950	83.0	+242	+3.1	+200
כלל בולק 0.1	398	23535			-20124
לומיר 1.0	4421 חב	140	+402	+10.0	+151
לומיר 5.0	1600	476	+65	+4.2	+447
מ.ת.נ. 1.0	635	35368			+22358
מגורי בניה 1.0	856	3352			-3237
מישגאל 5.0	355	10280	-3	-.8	-6564
מבנס 5.0	1050	2698			-115
מר-לן 1.0	599	269	+11	+1.9	+331
לוינשטין 1.0	380	1084	+1	+.3	+1848
לוינשטין 5.0	106.0	18636	+2.0	+1.9	+2935
ליפשיץ 1.0	1480	1180	-44	-2.9	-1886
ליפשיץ 5.0	810	1399			-674
נאות אביב 0.5	5750	169	-50	-.9	-116
נכסי אוחים 1.0	693	4788	+20	+3.0	+3607
סהר החזקות 1.0	12850	40.0	+250	+2.0	+3.0
סהר החזקות 5.0	8181 חב	50.0	-600	-6.9	-72.0
סוף 1.0	6800	61.0	-270	-3.8	-88.0
סוף 5.0	3999 חב	175	+199	+5.2	+135
עמר והלע 1.0	762	3459			-2642
עוד 5.0	— הפסקת מסחר —				
קיסריה 0.1	2651	800	+1		+126
קיסריה 0.5	1245	2194			-2494
רובנשטיין 1שה	1620	560	+46	+2.9	+159
רובנשטיין 5שה	1085	793			-269
רסקו מבכל	— הפסקת מסחר —				
רסקו רג	— הפסקת מסחר —				

חקלאות

מטעי הדר 0.1	2900	834	+90	+3.2	+1274
מטעי הדר 0.5	1970	280			-100
מהדרין 0.1	7800	241			-54.0
נכסי הדרים 1.0	1295	2874	+30	+2.4	+1154
פרי אור 0.5	3610	250			-24.0
פרי-אור 5.0	13030	343			-45.0

תעשייה

מזון וטבק

אסם 1.0	1380	117	-21	-1.5	-417
גולדפרוסט 1.0	3510	186	-100	-2.8	-186
גולדפרוסט 5.0	1880	257	+55	+3.0	+437
גולדפרוסט אפ 1	1470	6.0	-3	-.2	-214
דובק מב ש	3270	578			+235
דובק מב מ	3240	495			-395
תלכל 1.0	880	4545			+2286
תלכל 5.0	568	1079	+18	+3.3	+1742
פרי-הו 1.0	1795	3681	+25	+1.4	+1933
פרי-הו 5.0	1801 חב	2168	+151	+9.2	+2631
טמפו בירה 1.0	15050	10.0			+6.0
טמפו בירה 5.0	10501	7.0	-314	-2.9	-7.0
יצהר 1.0	1510	102	+39	+2.7	+426
יצהר א 5.0	879	400	-1	-.1	-562
מן 1.0	— הפסקת מסחר —				
מן 5.0	— הפסקת מסחר —				
סנפרוסט 1.0	9500	210			-30.0
עלית 0.1	18600	647	+600	+3.3	+940
עסיס ב 0.5	— הפסקת מסחר —				
שלמה אבגל 1.0	2840	163			-232
שמן מבב ש	4600	609	+201	+4.6	+829

טקסטיל והלבשה

ארגמן 1.0	524	10919	+5	+1.0	+2795
אפיס 1.0	1380	1244			-417
אופנת ברוך 1.0	617	2105	-10	-1.6	-608
אופנת ברוך 5.0	425	1329	-8	-1.9	-8382
אפתן 1.0	— הפסקת מסחר —				
אפתן אפ 1	— הפסקת מסחר —				
ארגמן רג ש	13120	133	+310	+2.4	+189
דלתא-גליל 1.0	2750	1703			+3.0
דלתא-גליל א 3.0	1855	1679	+10	+.5	+646
מטויות מאחד 1.	1889		-1	-.1	-67.7
מטויות מאחד 5.	885	100	-15	-1.7	-8.1
ויטלגו 1.0	1530	536			-614
ויטלגו 5.0	935	216	+15	+1.6	+209
חדיגן 1.0	6200	136			-11.0
זיקית 1.0	1495	965	+18	+1.2	+13.0
זיקית 5.0	970	1109	+20	+2.1	+714
לחידה 0.1	2773 חב	660	+252	+10.0	+2617
לחידה 0.4	1280	3264			-2145
ליבת 1.0	788	2102	-5	-.6	-2307
מים גליקו 1.0	— הפסקת מסחר —				
מקס 0.1	3600	619			+241
מקס 0.5	1949	1963	-1	-.1	-1018
עים 1.0	— הפסקת מסחר —				
עים 5.0	— הפסקת מסחר —				
עסק 1.0	3917	2066	+185	+5.0	+2562
פולגת א 0.1	3630	1131	+30	+.8	+744
פולגת ב 0.4	2530	2221	+5	+.2	+341
פולגון א 0.5	8400	145			+64.0
פינוס 1.0	3067	534			-187
ניבוד מפריגה	15000	137			-77.0
תעש רוגוזין 1.0	3640	2473	+10	+.3	+1689

מתכת ומוצריה

אקרסן 5.0	2890	249			-139
אורדן 10.0	7500	114			-133
אורדן 50.0	6100	15.0	-50	-.8	-15.0
אלומית 1.0	5980	156	-60	-1.0	-335
אלומית 5.0	3940	148	-60	-1.5	-248
בכלים ש	14200		+53	+.4	+19.0
התכוף 1.0	7200	50.0	+100	+1.4	+174
התכוף 5.0	3610	177	+60	+1.7	+611
התכוף אופציה	3320	296			-528
זיקה 1.0	5800	42.0	+50	+.9	+3.0
זיקה 5.0	2340 חב	114	-260	-10.0	-290
קפטאות מת 1.0	2490	3135	+30	+1.2	+3110
קפטאות מת 5.0	2402	1465			+136
מתכת כרום 1.0	2040	71.0			-159
כללי ציון 1.0	2257	633	+107	+5.0	+1811
כללי ציון 5.0	1075	3155	+35	+3.4	+3895
כללי ציון אפ 3	581	545			+279
מרגן 1.0	637	300			-53.0
מרגן אפ א	457	328	+1	+.2	+242
קרגבי 1.0	900	348	+15	+1.7	+343
קרגבי 5.0	515	1088	-3	-.6	-683
נחושתן 0.1	28170 קב		+1342	+5.0	+434
נחושתן 0.5	12660 חב	252	+1150	+10.0	+385
מקי מלדה 1.0	12050	38.0	-500	-4.0	-106
קינג 1.0	1135	489	-15	-1.3	-78.0
קינג 5.0	700	208	+10	+1.5	+24.0
קליל 1.0	5699	125	+9	+.2	+132
קליל 5.0	2750	376			-129
שלדות 5.0	4780	572	-120	-2.5	-568
תעשיות לכיש 1.0	1099 חב	783	+60	+5.8	+883
תעשיות לכיש 5.0	559	820	+14	+2.6	+523

חשמל, אלקטרוניקה ואפטיקה

אלביט 3.0	360000	16.0	+3500	+1.0	+7.0
אלקו 0.1	7700	85.0			-40.0
אלקו 0.25 ש	2891	423	-60	-2.0	-409
אלקו 0.25 ב	2985				
אלקטרה 0.1	18700	44.0			-25.0
אלקטרה א 0.5	9710	520	+190	+2.0	+638
אלדון 3.0	264000	14.0			-9.0
אריית 0.02שה	26400	25.0	+509	+2.0	+48.0
כלל תעש אלקטר	1774	956	+37	+2.1	+1171
ספקטרוניקס 1.0	1840	1152	+70	+4.0	+1878
ספקטרוניקס 5.0	1216	1100	+15	+1.3	+1184
פרוכמנגר 1שה	496	2976	+12	+2.5	+5266
פרוכמנגר 5שה	289	2542	+4	+1.4	+2129
ציקלון 1שה	2110	534			-111
ציקלון 5שה	1020	358			-308
קבינשטין אילד 1.	5250	140	+250	+5.0	+180
קבינשטין אילד 5.	3400	300	-130	-3.7	-332
ת.א.ת. 1.0	3150	163	-160	-4.8	-731
ת.א.ת. 5.0	1240	1148	-1	-1	-249
ת.א.ת. אפ 1	10601	14.0	-1		-7.0
תדאה 1.0	6080	304	-320	-5.0	-256

מוצרי בניה

אי.פ.בלל בנק.1	804	4058	+26	+3.3	+7056
אי.פ.בנין אפ א	394	3535			+1000
אי.פ.בנין אגח א	97.0	34395	-5	-.5	-43106
אלקול 5.0	13900 חב	281	+1200	+9.5	+524
אקרשטיין 1שה	900	1794			+20.0
אקרשטיין 5שה	621	6710	-9	-1.4	-17441
בטון תדיר 1.0	— הפסקת מסחר —				
בטון תדיר 5.0	— הפסקת מסחר —				
בר-כון 1.0	988	800	-52	-5.0	-818
בר-כון 5.0	360 חב	514	+18	+5.3	+1445
פרומאסבסט 1.0	6700	6.0	+200	+3.1	+6.0
פרומאסבסט 5.0	2350	263	+13	+.6	+187
כ.ל.ב. 1.0	878	379	+8	+.9	+39.0
כ.ל.ב. 5.0	511 חב	452	-37	-6.8	-415
מוזיל הסק בתעש	4910	87.0	+10	+.2	+175
מהאיקה ולפגן 1	— לא נסחר —				
מהאיקה ולפגן 5	12400	.7	-350	-2.8	-.7

כימיה, גומי ופלסטיק

אגן 5.0	18500	406	+100	+.5	+75.0
אליאנס ב 200.0	2600	250			+560
גל תעשיות 1.0	10387	17.0	-350	-3.3	-17.0
גל תעשיות 5.0	6350	231	+30	+.5	+69.0
דקסנר 1.0	4150 חב	1000	-450	-9.8	-841
דשנים 0.1	5201 חב	45.0	+300	+6.1	+254
דשנים 0.5	1090	1462	+9	+.8	+1332
חיפה כבילל 10.0	— הפסקת מסחר —				
טבע 0.01שה	6650	1254	+200	+3.1	+1877
ליפטק 1.0	1851	225			+61.0
ים המלח 0.1	4395	3045	+82	+1.9	+6882
פטרוכימיים 10.0	570	6880	+17	+3.1	+10941
מקסימה 1.0	6200	142	-100	-1.6	-102
מקסימה 5.0	2969	290			-122
נקה כבבקל 1.0	3440 חב	2534	+170	+5.2	+2619
כגו 1.0	15950 חב	920	+950	+6.3	+1298
כגו 5.0	10520	580	+200	+1.9	+646
קרס כימיקל 1.0	7440	81.0	-30	-.4	-178
ת.ג.ל. 1.0	5680	129	-40	-.7	-118
ת.ג.ל. 5.0	5000 חב	207	+448	+9.8	+235
תיא 5.0	8564	89.0			+1.0
פרוטארום 10.0	13400	61.0			-46.0
תרד א 5.0	5980	193	-220	-3.6	-287

עץ ומוצריו, נייר ודפוס

דפוה 1.0	6360	22.0			-34.0
דפרון 5.0	3915 חב	94.0	-435	-10.0	-246
ת.ב.ג. 1.0	18480	199			-81.0
יאה 1.0	5720	335	+220	+4.0	+289
לבידי אשקלון 1.	600 חב	4144	+45	+8.1	+10188
לבידאשקלון אפ1	960	171	+10	+1.1	+4.0
מולט ב 0.5	34700	37.0	-300	-.9	-42.0
מפעלי ניר 10.0	236500	47.0	+6000	+2.6	+96.0
סקנבריה 1.0	3312	545			-9.0
רים 0.1	4900	174	-80	-1.6	-553
רים 0.4	2900	470	-25	-.9	-80.0
תעל ב 0.2	14900	149	+201	+1.4	+293

תעשיות שונות

אבריין 1.0	4700	174			+26.0
אבריין 5.0	2255	293	-80	-3.4	-161
חמישה יוד 1.0	11500	29.0			+46.0
ה.ג.פולק 1שה	1330	773	-50	-3.6	-703
ה.ג.פולק 5שה	906	630			-595

השקעות תעשיה

מרכזית ב 0.1	8060	589			-708
כור בכ' 1.0	5282300		+52300	+1.0	+2
כלל תעשיות 1.0	1365	30644	+35	+2.6	+44327
מאגרי טכנולוגיה	466	7419	+16	+3.6	+6418

חברות להשקעה

השקעה ואחזקות

אמיקו ש	5217	516	+160	+3.2	+535
אדיבי פתוח 2.0	4360	4224	+30	+.7	+2520
אינקובה 1שה	1590	1452	-10	-.6	-1901
אינקובה 5שה	1177 חב	8558	+107	+10.0	+4904
אלגר ש	11700	94.0	+300	+2.6	+21.0
אלגר ב	11430	22.0			-22.0
אלרן ש	3700	6017	+22	+.6	+2577
אלרן ב	3749 קב		+179	+5.0	+3366
אביאור בכ' 1.0	— הפסקת מסחר —				
אפיק 1.0	258	3391	+5	+2.0	+2997
אפיק 5.0	169.0	2826	+4.0	+2.4	+2478
גולת השקעות 1שה	1339	213	+49	+3.8	+244
חברה לישראל 1שה	8180	550			-452
חברה לישראל 5שה	5467	450			-362
חלפמן 0.1	112500	3.0	-500	-4	-1.0
חלפמן 1.0 ש	25900	127	+900	+3.6	+148
אמצא א 0.5	20095	959			-221
פועלים השק ש	6100	1498			-252
לאומי השק 0.1	— הפסקת מסחר —				
ריסקונט השק ש	2471	7962	+30	+1.2	+6306
מזרחי השק ש	14900	40.0	+100	+.7	+24.0
מור השק אגח 124	10400				-9.0
הירדן 1.0	2123	650			-4.0
הירדן 5.0	1047	2212	+42	+4.2	+4861
ישום השקות 1שה	270	28032	+7	+2.7	+34385
יצוא ש	11228	364			-154
ירדן א 0.1	3450 חב	519	+199	+6.1	+1885
כלל ישראל 10.0	900	8580			+3765
כלל ישראל 50.0	741	2660	+18	+2.5	+3160
לנדיק 0.1	5437 חב	84.0	-500	-8.4	-244
לנדיק 0.5	1799	559	-1	-.1	-899
מגור מ"ד 1 ש"ח	760	1913	+16	+2.2	+2517
מגור מ"ד 5 ש"ח	438	3412			-4742
עוז השק ב 0.1	3701	148			+25.0
עוז השק ג 0.5	1846	235	-90	-4.7	-255
פז השק ש	6300	183			+152
פמה א 0.1	10299	107	-500	-4.6	-236
פמה 0.5	6650	649			+49.0
פריון ב 2.5	3750	968			-10.0

מחקר ופיתוח

גליל טכנולוגיות	435	1680	+14	+3.3	+8205

דלק ונפט

דלק חיפושינפט.1	3020	531	-80	-2.6	-200
דלק חיפושינפט.5	1640	583	+48	+2.5	+1252
דלק נפט אפ 2	950	1303	-17	-1.8	-487
פז חיפושי נפט	15700	65.0	+250	+1.6	+114
פרזיל 1.0	605	4776	+5	+.8	+5417
פרזיל 5.0	510 חב	2384	+43	+9.2	+8673
י.ו.א.ל. 5.0	2487	2057	+1		+423
מ.ג.ג. 1.0	3720	138	+70	+1.9	+118
מ.ג.ג. 5.0	1600	1396	+15	+1.0	+920
פרזיל ב 0.3	— הפסקת מסחר —				
צפון אמר נפט 1.	270	1982			-2121
צפון אמר נפט 5.	195.0	3021			-2819
נפטא ש	1455000	2.0			-1.0

נסחרות במט"ח

בזית ם	222		+2	+.9	+900

שערי מטבע חוץ ביום 9.10.86

המטבע	השינוי	בנקנוטים לאומי קניה	לאומי מכירה	הפועלים קניה	הפועלים מכירה	דיסקונט קניה	דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קניה	לאומי מכירה	הפועלים קניה	הפועלים מכירה	דיסקונט קניה	דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב	-0.001	1.45	1.52	1.45	1.52	1.45	1.52	1.4738	1.4922	1.4733	1.4917	1.4733	1.4918	1.4826
1 מארק גרמני	—	0.72	0.76	0.72	0.76	0.72	0.76	0.7363	0.7455	0.7378	0.7470	0.7367	0.7459	0.7413
1 לישט"ש	+0.004	2.07	2.17	2.07	2.17	2.06	2.16	2.1105	2.1368	2.1090	2.1354	2.0984	2.1248	2.1209
1 פרנק צרפתי	—	0.22	0.23	0.22	0.23	0.22	0.23	0.2250	0.2378	0.2247	0.2275	0.2248	0.2277	0.2263
100 ינים יפאניים	-0.001	0.94	0.98	0.94	0.98	0.94	0.98	0.9545	0.9665	0.9551	0.9671	0.9551	0.9672	0.9605
1 גולדן הולנדי	+1.001	0.64	0.67	0.64	0.67	0.64	0.67	0.6520	0.6601	0.6519	0.6601	0.6519	0.6601	0.6561
1 פרנק שוויצרי	+0.002	0.89	0.93	0.89	0.95	0.89	0.93	0.9061	0.9174	0.9064	0.9177	0.9052	0.9165	0.9110
1 כתר שוודי	—	0.21	0.22	0.21	0.22	0.21	0.22	0.2176	0.2176	0.2149	0.2176	0.2148	0.2175	0.2162
1 כתר נורבגי	—	0.20	0.21	0.20	0.21	0.19	0.21	0.2007	0.2033	0.2006	0.2031	0.2005	0.2030	0.2019
1 כתר דני	—	0.19	0.20	0.19	0.20	0.19	0.20	0.1954	0.1978	0.1953	0.1977	0.1952	0.1977	0.1966
1 מארק פיני	—	0.30	0.31	0.29	0.31	0.29	0.31	0.3021	0.3059	0.3020	0.3058	0.3019	0.3057	0.3039
1 דולר קנדי	—	1.05	1.10	1.04	1.09	1.04	1.09	1.0630	1.0762	1.0634	1.0766	1.0619	1.0753	1.0693
1 דולר אוסטרלי	+0.003	0.89	0.98	0.91	0.98	0.91	0.98	0.9410	0.9528	0.9409	0.9527	0.9389	0.9507	0.9464
1 ראנד דרא"פ	-0.003	0.43	0.52	0.40	0.67	0.45	0.62	0.6588	0.6670	0.6593	0.6675	0.6593	0.6675	0.6635
10 פרנקים בלגיים	—	0.35	0.36	0.34	0.36	0.34	0.36	0.3517	0.3561	0.3547	0.3591	0.3550	0.3594	0.3573
10 שילינגים אוסטריים	—	1.03	1.08	1.03	1.08	1.02	1.08	1.0471	1.0602	1.0457	1.0588	1.0467	1.0599	1.0539
1000 לירטות איטלקיות	+0.001	1.04	1.11	1.04	1.11	1.04	1.11	1.0657	1.0790	1.0660	1.0794	1.0660	1.0794	1.0712
1 "סל" (ECU)	+0.001	—	—	—	—	—	—	1.5350	1.5541	1.5359	1.5551	—	—	1.5444
1 דינר ירדני	-0.002	4.13	4.38	4.07	4.33	4.17	4.41	—	—	—	—	—	—	4.2402
10 לירות לבנוניות	—	—	—	0.32	0.34	0.20	0.40	—	—	—	—	—	—	0.3351
1 לירה מצרית	—	0.78	0.83	0.74	0.79	0.75	0.80	—	—	—	—	—	—	0.8043

דולר יציג 1.4826 **סל: 1.4921**

שערי אגרות חוב

הסידרה	השער	השינוי
4% מלוות (100% הצמדה)		
4001ש	536197.0	
4002ש	519415.0	
4003ש	525302.0	
4004ש	530450.0	
4.25% מלווה מדינה (שנתי)		
ק-301 תשואה 3.55%		
4101	313.7	+3.0
ק-302 תשואה 3.91%		
4102	121.3	+.1
4103	116.5	+.1
ק-303 תשואה 3.81%		
4104	113.1	
4301	113.1	
ק-321 תשואה 4.50%		
4201	104.8	
4202	102.8	
4203	100.8	
4204	97.3	+.1
4205	95.3	
4206	93.5	+.1
4207	93.1	+.1
4208	91.8	+.1
4302	107.0	
4303	110.3	+.2
ק-341 תשואה 3.90%		
4304	107.8	+.1
ק-342 תשואה 4.04%		
4305	95.0	+.8
7%		
ק-201א' תשואה 2.87%		
3601ש	33769.0 ב	-992.0
ק-201ב' תשואה 2.50%		
3602ש	31544.0	+657.0
ק-202א' תשואה 2.16%		
3603ש	29716.0	+344.0
ק-202ב' תשואה 2.40%		
3604	26455.0	+14.0
ק-203א' תשואה 2.16%		
3605ש	24376.0	+143.0
ק-203ב' תשואה 2.29%		
3606ש	23306.0	+31.0
ק-203 ג' תשואה 2.24%		
3607ש	21708.0	+11.0
ק-203ד' תשואה 2.10%		
3608ש	20664.0	+11.0
ק-204 א' תשואה 2.28%		
3609ש	19542.0	+139.0
ק-204 ב' תשואה 2.42%		
3610ש	17525.0	+24.0
ק-204 תשואה 2.26%		
3611ש	17046.0	+103.0
3612ש	16554.0	+102.0
ק-205 תשואה 2.36%		
3613ש	15510.0	+50.0
3614ש	14890.0	+48.0
3615ש	13749.0	+45.0
3616ש	12588.0	+42.0
ק-206 תשואה 2.33%		
3617ש	11891.0	+74.0
3618ש	11510.0	+72.0
3619ש	10594.0	+67.0
ק-207 תשואה 2.50%		
3620ש	9930.0	-54.0
3621ש	9434.0	-52.0
3622ש	8508.0	-47.0
ק-208 תשואה 2.56%		
3623ש	7964.0	+29.0
3624ש	7499.0	+28.0

הסידרה	השער	השינוי
ק-209 תשואה 2.45%		
3625ש	6892.0	+3.0
3626ש	6376.0	+3.0
3627ש	5914.0	+3.0
ק-210 תשואה 2.56%		
3628ש	5412.0	+3.0
3629ש	5072.0	+3.0
3630ש	4892.0	+3.0
ק-211 תשואה 2.58%		
3631ש	4490.0	+28.0
3632ש	4228.0	+26.0
3633ש	3994.0	+25.0
ק-212 תשואה 2.58%		
3634	3519.0	-32.0
3635ש	3328.0	-30.0
3636ש	3205.0	-30.0
ק-213 תשואה 2.60%		
3637ש	3807.0	-33.0
3638ש	2800.0	-30.0
3639ש	2563.0	-28.0
ק-214 תשואה 2.50%		
3640ש	2125.0	+1.0
3641ש	1842.0	+1.0
ק-215 תשואה 2.64%		
3642	1665.0	+7.0
3643ש	1445.0	+6.0
ק-216 תשואה 2.55%		
3644	1296.0	-26.0
3645	1169.0	-23.0
4.25% מלווה מדינה (גליל)		
ק-231 תשואה 4.55%		
3701	900.6	-19.0
ק-232 תשואה 4.55%		
3702	688.8	-11.1
ק-233 תשואה 4.33%		
3703	618.8	+7.4
3704	529.7	+6.4
ק-251 תשואה 4.41%		
3751	286.0	+2.0
ק-252 תשואה 4.30%		
3752	112.4	+.8
3753	107.9	+.7
ק-253 תשואה 4.51%		
3754	99.2	+.5
3755	95.4	+.5
3756	92.1	+.5
3757	90.3	+.5
3758	88.5	+.5
3759	88.1	+.4
3760	86.9	+.5
ק-271 תשואה 4.50%		
3826	100.0	+.2
3827	98.1	+.3
3828	94.6	+.3
3829	92.7	+.2
3830	90.9	+.2
3831	90.6	+.3
3832	89.3	+.3
ק-290 תשואה 4.43%		
3901	103.3	
3902	99.0	+.3
3903	100.0	+.3
ק-291 תשואה 4.40%		
3904	99.1	+.7
4% מלווה פיתוח (90% הצמדה)		
3115ש	— הפסקת מסחר —	
3116ש	229100.0	
3117ש	239600.0	
3118ש	233500.0	+2400.0

הסידרה	השער	השינוי
4%–6%–7% מלווה פיתוח הכרינה (80% הצמדה)		
3201ש	200000.0	+300.0
3202ש	202000.0	
3203ש	198100.0	
3204ש	192300.0	
5205ש	190650.0	+1000.0
3206ש	187750.0	+800.0
3210ש	181500.0	+250.0
5211ש	180868.0	
3212ש	174100.0	+600.0
3213ש	167700.0	
3214ש	165500.0	
6%		
3501ש	166300.0	+4800.0
3502ש	162500.0	+2000.0
3503ש	151704.0ק	+4419.0
3504ש	147600.0	+3500.0
3505ש	141900.0	
7%		
3521ש	137000.0	
3522ש	131000.0	
3523ש	123900.0	
3524ש	123800.0	
3525ש	121400.0	
3526ש	121400.0	
3527ש	119000.0	+1000.0
3528ש	115300.0	+700.0
3529ש	115750.0	
ק-704 תשואה 2.90%		
3530ש	113601.0	+529.0
3531ש	113334.0	+550.0
3532ש	110017.0	+534.0
3533ש	109876.0	+553.0
3534ש	103630.0	+525.0
ק-705 תשואה 2.91%		
3535ש	103755.0	+531.0
3539ש	102056.0	+528.0
ק-706 תשואה 2.91%		
3536ש	103644.0	+593.0
3537ש	103533.0	+594.0
3538ש	97450.0	+559.0
3540ש	101564.0	+590.0
3541ש	98138.0	+572.0
3542ש	98011.0	+591.0
3543ש	93237.0	+564.0
ק-707 תשואה 2.88%		
3544ש	93427.0	+581.0
3546ש	91134.0	+585.0
3547ש	90939.0	+586.0
3548ש	90842.0	+587.0
3550ש	86100.0	+570.0
3551ש	85778.0	+572.0
ק-708 תשואה 2.95%		
3545ש	90773.0	+531.0
3549ש	85754.0	+517.0
3552ש	78717.0	+491.0
3554ש	78570.0	+504.0
3555ש	78570.0	+504.0
ק-709 תשואה 3.27%		
3553ש	77719.0	+97.0
3571ש	67363.0	+88.0
ק-710 תשואה 2.90%		
3556ש	74967.0	+430.0
3558ש	74872.0	+443.0
3559ש	72227.0	+427.0
3560ש	68368.0	+416.0
3561ש	68184.0	+417.0

הסידרה	השער	השינוי
ק-711 תשואה 3.00%		
3557ש	75255.0	+474.0
3572ש	68434.0	+459.0
ק-712 תשואה 3.16%		
3573ש	67783.0	+37.0
3574ש	62504.0	+34.0
3577ש	62446.0	+34.0
3578ש	57692.0	+31.0
ק-713 תשואה 3.15%		
3575ש	62517.0	+34.0
3576ש	62148.0	+35.0
3579ש	57364.0	+31.0
ק-714 תשואה 2.92%		
3580ש	53727.0	+415.0
3581ש	48869.0	+383.0
3582ש	47037.0	+369.0
3583ש	43721.0	+353.0
ק-715 תשואה 2.97%		
3584ש	41525.0	+22.0
3585ש	39377.0	+22.0
3586ש	35662.0	+20.0
3588ש	35614.0	+19.0
ק-716 תשואה 2.85%		
3587ש	35886.0	+134.0
3591ש	32708.0	+135.0
3592ש	32673.0	+125.0
3593ש	32621.0	+125.0
ק-717 תשואה 2.98%		
3589ש	32508.0	+8.0
3594ש	30995.0	+7.0
3596ש	29624.0	+6.0
3597ש	29529.0	+6.0
ק-718 תשואה 2.99%		
3590ש	32375.0	+18.0
3595ש	30852.0	+17.0
81 סד' 3	104.3	
מימון 157	109.7	+.3
מימון 160	102.9	
ם סד' 82	103.4	-.5
ם סד' 85	102.4	
ן סד' 1	101.9	+.9
5% מלווה פיתוח ופריגה (ברירה הפולה צמודה)		
2001ש	132200.0	
2002ש	131700.0	+100.0
2003ש	127000.0	+500.0
2004ש	127850.0	+550.0
2005ש	120100.0	+900.0
2006ש	119608.0	+500.0
2007ש	117500.0	+600.0
2008ש	116200.0	+500.0
2009ש	118100.0	+300.0
2010ש	117100.0	+600.0
2011ש	114800.0	+500.0
2012ש	113000.0	
2013ש	115200.0	+400.0
2014ש	111400.0	
2015ש	110600.0	+600.0
2016ש	112380.0	+280.0
ק-108 תשואה 3.30%		
2017ש	110095.0	+61.0
2019ש	109801.0	+61.0
2020ש	106586.0	+59.0
ק-109 תשואה 3.30%		
2018ש	110705.0	+61.0
2021ש	107119.0	+59.0
ק-110 תשואה 2.22%		
2022ש	102447.0	+367.0

הסידרה	השער	השינוי
ק-111 תשואה 3.30%		
2023ש	101031.0	+47.0
ק-112 תשואה 3.30%		
2024ש	94369.0	-142.0
2027ש	93951.0	-135.0
2031ש	86919.0	-139.0
ק-113 תשואה 3.18%		
2025ש	98209.0	+54.0
2026ש	97889.0	+54.0
ק-114 תשואה 3.20%		
2028ש	94613.0	+53.0
2030ש	89964.0	+50.0
ק-115 תשואה 3.38%		
2029ש	89083.0	+50.0
2033ש	81946.0	+46.0
2035ש	75194.0	+42.0
ק-116 תשואה 3.14%		
2032ש	87708.0	+48.0
2034ש	82847.0	+46.0
2036ש	76036.0	+42.0
ק-117 תשואה 2.98%		
2037ש	72190.0	+39.0
2052ש	60586.0	+33.0
ק-118 תשואה 3.30%		
2038ש	72115.0	+40.0
2040ש	69418.0	+38.0
2051	65653.0	+36.0
ק-119 תשואה 2.95%		
2039ש	69598.0	+37.0
2041ש	65877.0	+36.0
ק-120 תשואה 3.26%		
2053ש	60475.0	+162.0
ק-121 תשואה 3.15%		
2054ש	55672.0	+31.0
2056ש	51503.0	+29.0
2058ש	46837.0	+22.0
2060ש	44593.0	+24.0
ק-122 תשואה 3.30%		
2055ש	55784.0	+276.0
2057ש	51600.0	+257.0
2059ש	48421.0	+245.0
ק-123א תשואה 2.85%		
2061ש	34121.0	+18.0
ק-123ב תשואה 1.90%		
2062ש	32146.0	+17.0
ק-123ג תשואה 1.00%		
2063ש	31641.0	+15.0
חדלים		
ם 18	101.4	07/10/86
ם 19	100.1	
ם 20	100.0	-1.0
ם 21	102.0	
ם 22	103.3	08/10/86
ם 23	94.0	08/10/86
פריון 23	100.9	08/10/86
ש24	92.1	08/10/86
ש25	92.7	08/10/86
ש26	90.7	08/10/86
ש27	89.2	-.1
ש28	88.5	+1.5
ש29	87.2	
ש30	95.0	
ש31	94.2	
תית 15	89.6	31/08/86
32	87.0	
33	90.0	08/10/86
2	98.9	07/10/86
מ"ב 34	101.5	
מ"ב 35	104.0	+1.0

הסידרה	השער	השינוי
אגרות חוב בלתי מוצמדות בכם		
אמפל ם	100.0	07/08/86
וקב ש	87.2	30/09/86
ישראל 11	97.1	15/09/86
ישראל 12	97.1	15/09/86
ישראל 13	100.7	25/09/86
ישראל 14	98.0	25/09/86
מגיב 24 ש	85.9	30/09/86
מגיב 25 ש	84.9	29/09/86
מגיב 26 ש	84.9	15/09/86
מגיב 28 ש	84.8	28/09/86
מגיב 30 ש	85.7	15/09/86
ה מימון 1	85.0	+1.0
אגרות חוב צמודות לדולר (100% הצמדה)		
ק-601 תשואה 9.40%		
סד' 2501	152.7	
סד' 2502	150.0	
סד' 2503	145.2	
ק-602 תשואה 9.50%		
סד' 2504	144.4	+.4
סד' 2505	138.8	+.4
ק-603 תשואה 9.49%		
סד' 2506	134.0	
סד' 2507	129.3	
ק-604 תשואה 9.35%		
סד' 2508	94.8	-.6
ישראלי-צמוד דולר ריבית קבועה		
ק-901 תשואה 9.50%		
7001	227.2	+1.0
7002	220.1	+.9
ק-902 תשואה 9.90%		
7003	208.1	-3.8
7004	191.5	-3.6
ק-903 תשואה 10.00%		
7005	178.3	-1.0
ק-904 תשואה 10.10%		
7006	167.5	-2.0
ק-905 תשואה 9.78%		
7007	157.5	
7008	149.5	-.1
ק-906 תשואה 8.70%		
7009	149.4	+4.0
ק-907 תשואה 10.05%		
7010	135.8	-.6
ק-908 תשואה 9.93%		
7011	133.0	
7012	128.2	-.1
ק-909 תשואה 9.97%		
7013	120.9	-.1
ק-910 תשואה 9.98%		
7014	105.2	
ק-911 תשואה 9.90%		
7015	87.4	-.1
7016	86.6	
7017	88.6	
7018	88.4	
7019	88.8	
7020	88.6	
7021	87.8	
7022	87.4	
ק-951 תשואה 9.85%		
7201	85.6	
7202	84.0	
7203	83.7	
7204	84.1	
7205	84.2	

הסידרה	השער	השינוי
ילגרסי צמוד דולר ריבית משתנה		
ק-801 תשואה 3.50%		
6101ש	11688.0	-202.0
ק-802 תשואה 4.15%		
6102ש	6821.0	-64.0
ק-803 תשואה 4.15%		
6103ש	6099.0	-66.0
ק-804 תשואה 4.15%		
6104ש	5672.0	-55.0
6105ש	5375.0	-52.0
ק-805 תשואה 4.16%		
6106ש	5204.0	+10.0
6107ש	5009.0	+10.0
ק-806 תשואה 4.55%		
6108ש	3517.0	-47.0
6109ש	3342.0	-45.0
6110ש	3282.0	-45.0
ק-807 תשואה 4.49%		
6111ש	2753.0	-5.0
6112ש	2669.0	-5.0
ק-808 תשואה 4.79%		
6113ש	1763.0	-20.0
ק-821 תשואה 4.89%		
6151ש	715.0	-.6
6152ש	680.2	+.2
ק-822 תשואה 4.88%		
6153ש	597.4	-.4
6154ש	586.7	-.4
ק-823 תשואה 5.00%		
6155ש	375.2	-9.4
ק-824 תשואה 4.97%		
6156ש	304.0	-.6
ק-825 תשואה 5.00%		
6157ש	224.6	-.1
6158ש	212.7	-.1
ק-826 תשואה 4.94%		
6159	182.4	-.3
ק-827 תשואה 4.95%		
6160	170.8	-.3
6161	164.9	-.3
ק-828 תשואה 4.88%		
6162	149.6	+1.3
ק-829 תשואה 4.96%		
6163	138.1	-.3
6164	132.7	-.3
ק-830 תשואה 4.96%		
6165	124.7	-.3
ק-831 תשואה 4.99%		
6166	117.3	
6167	114.7	
6168	112.9	
ק-832 תשואה 5.00%		
סד' 6169	107.3	-1.4
ק-833 תשואה 5.01%		
6170	100.8	-.2
ק-834 תשואה 4.89%		
6171	71.5	-.5
6172	71.2	-.6
ק-851 תשואה 4.95%		
6801	79.3	-.1
אל-אש 86	801.0	+7.0
אלבים 85	202.2	-.6
אלרגא 85	1193.0	
אלסינט 83	— הפסקת מסחר —	
כאיסקו 85	725.0	+3.0
תדידאן 84	97.0	
תדידאן 85	400.0	

שערי קרנות נאמנות

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
אב	4056.68	3999.50
אבוקה	35616.00	35271.18
אגח	200.07	196.13
אדיר	1333.27	1306.98
אדום	1791.83	1756.70
אמיר	1609.20	1577.45
אור	383.93	375.96
אורין	145.88	142.95
אהלי	215.39	213.86
ארץ	629.28	616.92
אייל	3216.25	3154.88
איילת	3881.64	3799.32
איריס	4091.22	4002.46
איתן	590.82	578.19
אלון	503.46	492.93
אלמוג	592.98	581.36
ארז	479.28	470.08
אש	121.34	118.67
אשל	166.05	162.81
אתגר	191.97	191.02
בדולח	1794.97	1759.79
ברוש	398.45	396.52
ברק	397.52	389.54
בקעת	745.93	731.29
בכיש	1160.88	1137.98
גבע	871.09	858.23
גורן	601.08	589.27
גיא	7809.24	7693.49
גיל	2449.42	2402.05
גלית	510.20	503.92
הגבבן	301.50	298.57
הכישת	550.55	539.71
דולב	190.47	186.96
דורון	1234.88	1211.32
דותן	217.14	213.05
דליה	425.74	418.52
דרור	324.49	318.67
דקל	301.29	295.39
הדס	297.84	294.18
ורד	418.57	411.09
זהבית	2504.25	2452.35
זוהר	16501.12	16259.89
זיו	15413.17	15185.68
זמיר	713.53	699.60
חוחית	127.98	125.16
חלילן	112.85	112.36
חלמיש	563.22	552.03
חן	115.38	112.93
טוס	1178.65	1151.12
טל	4374.08	4320.59
יובל	676.62	663.39
יהלום	1664.30	1631.43
יהודית	—	—
יערה	573.44	560.94
כוכב	846.77	830.37
כחל	115.08	112.76
כלנית	470.56	462.55
כספית	615.13	606.81
כרמל	117.44	115.13
כתר	925.26	915.02
להב	3628.01	3557.49
למשקיע	100430.8	98738.20

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
לפיד	12130.15	11903.92
לקס	1489.58	1459.82
לשם	831.73	815.82
מגדר	994.45	974.83
מבטח	2885.40	2858.10
מגד	192.06	189.24
מגן	2664.60	2639.28
מגל	635.67	623.42
מור	1277.40	1259.30
מורן	701.56	694.98
מטה	—	—
מיתר	743.70	729.14
מעוף	3158.00	3096.00
מעיין	649.27	636.81
מקסה	861.54	844.79
מרגלית	1012.09	992.22
מרום	974.70	955.51
נגה	21467.71	21172.82
נדיר	685.15	672.48
נטע	391.44	386.84
נילי	4374.38	4310.32
סביון	465.67	457.15
סגולה	118.38	116.03
סלע	847.32	830.34
ספנית	588.07	576.52
סער	635.62	623.39
ספיר	493.98	491.53
עדיף	688.24	675.15
עדית	1783.74	1748.83
עידן	5920.97	5834.32
ענבר	1111.21	1086.65
ענת	2164.11	2143.11
עפרוני	559.34	547.04
ערמון	134.97	132.35
פיא	1242.25	1217.71
צבר	501.64	491.78
צופית	527.49	517.12
צוק	101.79	101.40
צמיד	866.43	847.85
צפירה	6400.85	6307.61
צמרת	1503.09	1473.60
קלע	1729.92	1721.28
רנית	16888.15	16242.30
רימון	104.11	103.93
רקפת	557.97	548.91
רשף	649.57	635.04
שביט	666.43	653.45
שחם	825.79	803.95
שידה	327.14	324.89
שמיר	310.53	304.41
שנהב	630.35	621.47
שסק	593.72	579.28
שקד	161.91	158.70
תאנה	188.78	186.96
תבור	—	—
תדהר	398.59	396.61
תהילה	87.74	85.82
תירוש	425.05	419.98
תמר	188.31	184.73
תפוח	175.08	173.72
תרשיש	1272.46	1247.56
תשרי	399.30	393.46

هكذا من الاصل

בית"ר ת"א מתרגלת לפיסגה ומקווה להמשיך ולהחזיק בה

מאת ברוך תגן

העולה החדשה, בית"ר ת"א, הפתיעה בשני המחזורים הראשונים אפילו את עצמה כאשר צברה את מלוא הנקודות והתמקמה בראש הטבלה הלאומית. הבית"רים עשויים להמשיך ללבוש את „החולצה הצהובה" גם מחר אם ישכילו להכניע את בני־יהודה במפגש „הדרבי" מסוכן.

השותפה של בית"ר ת"א, מכבי נתניה, תצא למשחק חוץ קשה במגרשה של מכבי יפו, והיא עלולה לשמוט את אחיזתה במרומי הטבלה. התסריט מצביע, איפוא, על אפשרות של שליטה בית"רית ומגית בליגה לאחר שבית"ר ירושלים תהיה בעמדת נצחון בעימות הביתי שלה ב„בלומפילד" עם מכבי יבנה.

מה קורה להפועל ת"א? האלופה חרקה ערכה ולא הצליחה לרשום יותר מנקודה בודדת. הקרב שלה באיצטדיון החדש בכפ"ס יהווה עבודה מבחן כוונות חיבוב. אם תיכשל, יהיה צורך להטיל ספק ביומרות האליפות שלה, ואם תנצח, תשוב ותחזק בבניות־צמרת.

מאכזבת אחרת, מכבי חיפה, תילחם אף היא על כבודה במגרשה של שמשון. חניכיו של שלמה שרף מבקשים לשוב למכלול הנצחונות לפני שיאחרו את הרכבת.

לשתי „עולות" נוספות מצפים משחקי־בית, שעשויים לסייע להן למלא את קופותיהן המצומקות. הפועל לוד תהנה מקדימות במשחקה עם הפועל פ"ת ואילו בית"ר נתניה תתארגן בחדרה לכיבוש נקודות־בכורה בליגה.

גם להפועל באר־שבע סיכויים טובים לרשום נצחון ראשון על חשבונה של מכבי ת"א אף שהמכבים יגיעו לבירת־הנגב עם רציונות־אליפות.

בית"ר ים – מכבי יבנה

אורי מלמיליאן ישוב וינהיג קבוצה בית"רית להוכח ונמרצת, המצליחה למצות את יכולתה חרף השינויים הרבים בהרכבה. יבנה תטיל למערכה הגנה עיקשת, שתנסה לבלום את הבית"רים ע"י רוח־לחימה ומשחק קבוצתי. בעימות הזה יש להעניק עדיפות ליכולת האילתור והכשרון האישי על־פני המשמעת הטאקטית.

התחזית: נצחון לבית"ר.

שמשון ת"א – מכבי חיפה

חיפה חוששת מאד מהחלקה נוספת „על קליפת בננה", שמשמעותה התרחקות מאזור המאבק על התואר. כדי לשוב לנתיב הנכון חייבים בריאלובסקי וחבריו לגלות יכולת משופרת ולהחזיר לעצמם את היוזמה. שמשון תקשה עליהם את המלאכה.

התחזית: תיקו.

בית"ר ת"א – בני־יהודה

בדרבי התל־אביבי הקטן אין, אולי, פייבוריטית, אולם בית"ר נראית יציבה ונחושה יותר מיריבתה. הפתיחה המהממת מעניקה לבית"רים בטחון ומוראל גבוה, הסקופים כנגד הרעננות והמרץ של צעירי השכונה. צפוי מאבק מעניין עם אפשרות הכרעה לכל צד.

התחזית: נצחון לבית"ר.

בית"ר נתניה – מכבי פ"ת

בית"ר ערכה, ודאי, חשבון נפש בפגרה, והיא תתייצב נחושה יותר למאבק הביתי הנוסף. המארחים מודעים לכך, כי רק נצחון יחזירם להבונה והם יזכרו „על כל הקופה". הפתיחה „הצולעת" תיאלץ את המכבים לגלות זהירות רבה, והם יהיו מרוצים אם יצליחו למנוע הפסד.

התחזית: נצחון לנתניה.

הפועל לוד – הפועל פ"ת

הלודאים ישובו למגרשם תוך תקוה לרשום נצחון ראשון. חישוביהם מתבססים על יתרון הביתיות ועל ההרכב הצעיר של האורחים. פ"ת מקווה דווקא לנצל את תנופת שחקניה הצעירים כדי להשיג נקודה אחת לפחות. מאבק שקול ופתוח.

התחזית: תיקו.

מכבי יפו – מכבי נתניה

ליפו מסורת ארוכה של הצלחות מול נתניה ואין לה שום כוונות לסטות ממנה. יפו לא תתרשם משני הנצחונות הרצופים של יריבתה ותשתדל לתרגם את ביתיותה לשלוש נקודות. נתניה כבר הוכיחה שינוי ביכולתה, ונצחונה במגרש הזר יתקבל בטבעיות.

התחזית: תיקו.

הפועל ב"ש – מכבי ת"א

מכבי שמרה על מאזן נקי מהפסדים והציגה פנים רעננות במראה. באר־שבע טרם נכנסה לתלם והיתה רחוקה מיכולת משכנעת. המשחק הביתי מקנה לבאר־שבעים הזדמנות לכבוש את הכותרות בסערה. למכבים יש, עם־זאת, כוונות מנוגדות ולרשותם גם כלים הולמים לשבש את שאיפות הנצחון של מארחיהם.

התחזית: תיקו.

הפועל כפ"ס – הפועל ת"א

כפ"ס מקווה לחגיגה מושלמת בחנוכת איצטדיונה החדש, אולם האלופה לא תתחשב במעמד ותנסה לשנות לפחות את חלקו הספורטיבי. „האדומים" ישחקו בשאפתנות רבה כדי לשוב לדרך המלך. כפ"ס, המציגה יכולת טובה, תהיה שותפה לתצוגה מעניינת. כדאי לצפות.

התחזית: תיקו.

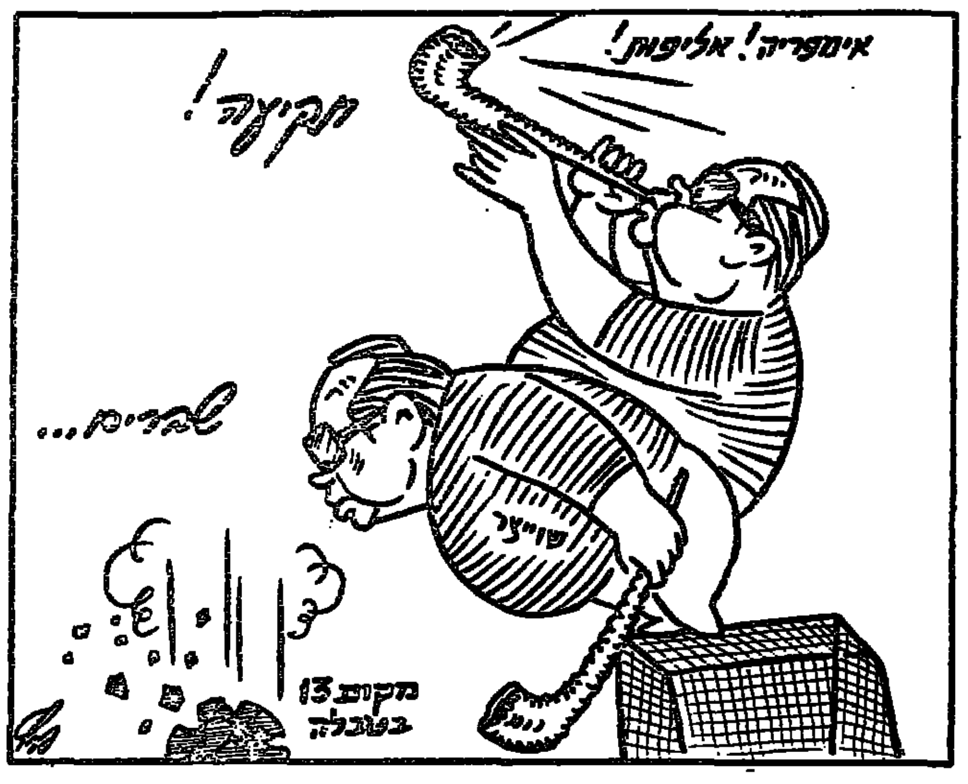

בחצי הגמר בטניס: גילברט – סטיין; מנסדורף – קריקסטיין

שני אמריקאים מדורגים, דרום־אפריקאי וישראלי – העפילו אתמול למשחקי חצי הגמר בטורניר המקצוענים בטניס המתקיים ברמת השרון על פרסים בגובה של 100.000 דולר.

המדורג מספר 1, בראד גילברט מארה"ב, נאלץ לעמול קשה כדי לנצח את הישראלי גלעד בלום. במערכה הראשונה ניצח גילברט 3:6, אך הופתע מתגובותיו של בלום במערכה השניה ולהפתעת הצופים הפסיד מערכה זאת – 6:1. המערכה השלישית היתה שקולה מאד ורק לקראת הסיום הפגין האמריקאי את יכולתו המבריקה וניצח 5:7.

במשחק רבע גמר אחר שהיה אחה"צ ניצח עמוס מנסדורף את הקנדי בן ה־19 אנדרו שניידר – 4:6, 3:6.

גם הדרום־אפריקאי כריסטו סטיין לא נאלץ להפגין את מלוא יכולתו נגד הגרמני מיכאל וסטפאל וגבר עליו 1:6, 3:6.

גם האמריקאי אהרן קריקסטיין הפגין יכולת מרשימה נגד השוודי קרלסון וניצח אותו בקלות – 3:6, 3:6.

היום ב־2 אחה"צ יתקיימו משחקי חצי הגמר בהם יתמודדו גילברט נגד סטיין ומנסדורף מול קריקסטיין.

ליברפול תארח מחר את ה"תרנגולים"

מאת ג. שרון

ליברפול, האלופה ומחזיקת הגביע, תארח מחר את ה„תרנגולים" של טוטנהאם, במשחק המחזור העשירי בליגה האנגלית.

המוליכה, נוטינגהאם־פורסט, יוצאת למשחק חוץ נגד קבוצת התחתית מלסטר. נוריץ' העולה החדשה המפתיעה, יוצאת אף היא למשחק חוץ לא קל. היא תתארח בלוטון אצל הקבוצה המקומית ותנסה לחזור הביתה עם מלוא הנקודות.

ארסנל, שנוצחה בשבת החולפת בביתה, תנסה להתאושש על חשבונה של צ'רלטון מתחתית. מנצ'סטר־יונייטד, שזכתה בשבוע שעבר עם נקודה מנוטינגהאם תשתדל לנצל את ביתיותה, כדי לזכות בנצחונה השני העונה שעה שתארח את שפילד־וונסדיי, המדורגת רביעית.

ביתר המשחקים: ארסנל – ווטפורד; אסטון־וילה – סאותהמפטון; ניוקאסל – מנצ'סטר־סיטי; אוקספורד – קובנטרי; ק.פ.ר. – וימבלדון; ווסטהאם – צ'לסי.

ניסים כהן, מבקיע השער השני לטובת נבחרת ישראל, תוקף את שער רומניה.

היורדות מחיפה וירושלים במשחק המרכזי במחזור ה־3

מאת שמואל כל

מפגש היורדות מהלאומית, בו תארח מחר הפועל חיפה את הפועל ירושלים, יעמוד במוקד משחקי המחזור השלישי בליגה הארצית. שלוש הראשונות ישחקו בבית וישמרו, קרוב להודאי, על מקומן גם בתום המשחקים.

המוליכה, הפועל חדרה, תארח בביתה את העולה החדשה, הפועל דימונה. להפועל טבריה צפוי משחק קל יחסית נגד הכח ר"ג שטרם צברה נקודת ליגה. השלישית בחבורת הצמרת, מכבי שעריים, תארח ברחובות את בית"ר רמלה.

בבית־שאן יפגשו שתי עולות חדשות. הפועל המקומי יארח את בית"ר נהריה, שאף טרם זכתה בנקודות.

סוגרת הטבלה, מכבי רמת־עמידר יוצאת למשחק חוץ קשה נגד הפועל עכו. יריבתה העירונית, הפועל ר"ג תשחק בבית נגד הפועל יהוד. להפועל צפרירים חולון מצפה משחק לא קל מול הפועל מרמורק.

בית־שאן – בית"ר נהריה

מפגש בין שתי עולות חדשות. בית־שאן תהנה מיתרון הביתיות, המעניק לה מקדמה משמעותית. אולם האורחים מנהריה, שטרם צברו נקודה, לא יוותרו בקלות. אם תתעלה נהריה על עצמה היא מסוגלת לשוב הביתה, עם נקודה אחת לפחות. בית־שאן תאבק כדי לזכות בנצחון הבכורה שלה.

התחזית: תיקו ומעלה לבית־שאן

הפועל ר"ג – הפועל יהוד

שתי קבוצות באוזנות שטרם מיצו את עצמן. צעירי ר"ג שאפתנים מאד אך חסרי ניסיון. חלוציהם סובלים מ„פחד בכה" והבקיעו עד כה שער בודד בלבד. מחר תנתן להם ההזדמנות לספר את מאזנם. אולם יהוד תתייצב מולם ללא רגשי נחיתות. בשני המחזורים הראשונים, הפגינו יכולת טובה למדי. מחר יתהדלו לא לסגת ולחלץ לפחות נקודה אחת. צפוי מאבק שקול.

התחזית: תיקו

הפועל חדרה – דימונה

המוליכה מחדרה מארחת עולה חדשה. לכאורה משימה קלה עבור החדרתים שהפגינו עד כה כושר הבקעה מעולה. אולם האורחים מדימונה, ינסו להפתיע. קשה להאמין שחדרה תהיה מוכנה לשמוט נקודה ראשונה דווקא בבית. לאור יחסי הכוחות בין השתיים סביר להניח שהנקודות ישארו בחדרה.

התחזית: נצחון לחדרה.

צפרירים חולון – מרמורק

למרות פער המיקום בין שתי הקבוצות, המצביע על יתרון איכותי לחולונים, צפוי משחק שקול ושווה כחות. חולון תנצל את ביתיותה כדי לזכות בכל הקופה. אולם האורחים מרחובות לא ירימו ידים ויאבקו כדי לחלץ לפחות נקודה.

התחזית: נצחון לחולון.

שעריים – בית"ר רמלה

לכאורה משחק קל למארחים ברחובות. אולם הם לא הפגינו עד כה כדורגל גדול. כדי לחלוף מעל פני המשוכה הרמלאית, יצטרכו להפיק הרבה יותר טוב. האורחים יודעים שהמשימה לחלץ שלוש נקודות ברחובות היא מעל לכוחם. לפיכך יאבקו כדי לחזור הביתה, עם נקודה אחת לפחות.

התחזית: נצחון לשעריים

טבריה – הכח ר"ג

מפגש צמרת תחתית. טבריה בשיאה מפגינה כושר הבקעה מעולה בניצוחו של עופר דן. מנגד, הכח כושלת ומאכזבת. המאמן, קפיטולניק, לא הצליח לגבש קבוצה והצוות העומד לרשותו לא מתאים למאבקי הליגה. כל תוצאה אחרת מנצחון של המקומיים יתקבל כהפתעה מרעישה.

התחזית: נצחון לטבריה.

עכו – רמת־עמידר

עוד משחק בו נוטים הסיכויים בבירור לטובת הקבוצה הביתית. עכו לפחות על הנייר עדיפה. רמת־עמידר צולעת. היא מופיעה למשחקים עם שחקני נוער שאינם מתאימים לליגה הארצית. לאור יחסי הכוחות ישארו הנקודות בעכו.

התחזית: נצחון לעכו.

הפועל חיפה – הפועל י־ם

זה אמור להיות המפגש המרכזי של המחזור. אולם ספק אם ירושלים בכושרה הנוכחי, תהיה מסוגלת להוות יריב שווה כוחות למארחים מחיפה. זאת למרות שגם החיפאים עדיין אינם בשיאם. מכל מקום חיפה טובה יותר והיא תנצל את ביתיותה כדי לזכות בנצחון ובנקודות.

התחזית: נצחון לחיפה.

הונגריה מעוניינת לבוא לטורניר הנוער

מאת אשר גולדשלגר

נבחרת הנוער של הונגריה עשויה להופיע בטורניר הנוער הבינלאומי הנערך בישראל מדי שנה בחודש דצמבר. ההבטחה ניתנה לשאול סירי, יו"ר הנהלת ההתאחדות לכדורגל בעת ביקורו באירופה.

סירי סיפר כי אנשי ההתאחדות לכדורגל של הונגריה ביקשו לקבל הזמנה נוספת לטורניר החורף משום שההנהלה התחלפה והם מקווים לקבל הזמנות חדשות למפעלים בינלאומיים.

יו"ר הנהלת ההתאחדות ציין כי שוחח במהלך קונגרס האינטרטוטו גם עם אנשי הגוש־המזרחי במטרה להשפיע עליהם לסייע לישראל באירוח הבית האוקיאני, אולם לא קיבל הבטחות משמעותיות מהם.

הרמן נויברגר, סגן נשיא פיפ"א, הבטיח לסירי במהלך הקונגרס כי יסייע לישראל לשנות את ההחלטה המונעת מהם לארח את הבית האוקיאני. נויברגר הבטיח את מלוא הסיוע במהלך קונגרס פיפ"א שייערך בחודש דצמבר.

סירי הוסיף, כי נבחרת דנמרק הבטיחה את בואה לישראל ועתה נותרו רק סידורים טכניים. המדובר בביקור שייערך בסוף חודש ינואר.

לגבי הולנד אמר סירי, כי סיכויי הופעתה בישראל קלושים, אולם ההתאחדות תנסה שוב לפעול למען בואה לארץ.

נבון נפגש עם ראשי ההתאחדות

מאת אשר גולדשלגר

מזכירות ההתאחדות לכדורגל נפגשה אתמול עם שר החינוך והתרבות יצחק נבון. חברי המזכירות הביעו במהלך הפגישה בקשה להגדיל את התקציבים של המשרד למען הספורט.

שאול סירי, יו"ר הנהלת ההתאחדות לכדורגל, הציג בפני השר את פעילות ההתאחדות בקרב הנוער והזכיר כי שר החינוך והתרבות יהיה אורח הכבוד של טורניר הנוער הבינלאומי.

בשל קוצר הזמן והרצון לקיים דיון מעמיק, החליטו לקיים פגישה נוספת למשך חצי יום. השר יתבקש לענות לתביעות חברי המזכירות.

הלוח הכללי ידיעות אחרונות הלוח הנפוץ ביותר גם דבר ראשון בבקר

לכפר הנופש רמות בצפון מזרח הכנרת
דרושים עובדים
(מינימום ל־3 חודשים)
* פקיד/ת קבלה
* אנשי אחזקה – ידע טכני כללי
* איש נוי
* מלצרים/יות
* עובדים כלליים
מגורים וכלכלה במקום.
בדבר פרטים טלפונים: 067-63636, 067-63791
לבקש את עדי מחלקת כח אדם

אלקטרה מתכות והנדסה
דרוש
מקדם מכירות
למחלקת שווק ומכירות ציוד להובלה בקרור ומערכות מיזוג אויר לרכב הסעות.
דרישות:
– השכלה תיכונית לפחות
– רקע טכני
– ידע בקרור
– נסיון במכירות
– ידיעת טוב באנגלית
לפנות בטלפון 03-5410020 ליהודה כץ

דרוש
מפעיל מערכת סדר צילום
רצוי נסיון ב־LINOTRON 202.
לאנשי מחשב: אפשרות ללימוד הפעלת מערכת־סדר, תוך כדי עבודה.
לפנות אישית: גרפוליס, הגרא 9 ת"א – סדר־צילום

מ ג " מ – מפעלי גומי מאוחדים
למפעלנו דרושים:
1) מפעילי מכונות במשמרות
בוגרי בי"ס מקצועי/טכנאים.
אפשרות במשמרת שניה ושלישית.
2) עובדי ייצור
במשמרת ראשונה ושניה.
כתובתנו: כפר־סבא ת.ד. 75
טלפון 052-442377, 052-26221-2
מחלקת כח אדם.
נמנה על מפעלי כלל תעשיות.

AUDI VW
דרושים
1. מכונאים
בוגרי בית ספר מקצועי ובעלי נסיון של 5 שנים.
נא לפנות למאיר דאי.
2. מחסנאים
רצוי בעלי נסיון קודם בחלקי חילוף לרכב.
נא לפנות לחיים.
3. מוכרן
למחלקת מכירות בעל נסיון במכירות.
נא לפנות לזורי.
נא להתקשר טלפונית לקביעת ראיון 03-783111

לחברה גדולה בענף המזון
דרוש
איש מכירות
בירושלים והסביבה
דרישות התפקיד:
• נסיון במכירות והופעה מתאימה.
• השכלה תיכונית ומעלה.
• נכונות לעבודה קשה, אך בעלת סיפוק ואתגר.
• תושב ירושלים.
• רשיון למשאיות.
המעוניינים מתבקשים לפנות בכתב יד ובצרוף קורות חיים לת.ד. 50239 תל־אביב מיקוד 61500

לחברה העוסקת בתחום מחשבים לבקרה
דרושים
1) מהנדס אלקטרוניקה
בעל ניסיון במקרופרססורים
2) מלחימה מחווטת
בעלת ניסיון
נא לפנות לטלפון 03-497836

תלמה
לסניף ירושלים בעטרות
דרוש
מחסנאי
הכישורים הנדרשים:
• השכלה תיכונית
• ניסיון בעבודת מחסן
• ידיעות השפה העברית
• גיל 25-35
המעוניינים מתבקשים לפנות למר אפרים הלר, טל' 02-851822 בימים א'-ה' בשעות 14.30-15.30 בלבד לשם קביעת ראיון אישי.

למפעל תעשייתי בירושלים
דרושים
* עוזר/ת למנהח"ש ראשי עם נסיון
* מנהל/ת חשבונות סוג 3
* מפעיל/ת מחשב אי.בי.אם. 36
5 ימים בשבוע
לפנות בכתב לת.ד. 46112 תל־אביב מיקוד 61460

לעבודה מיידית במלכ"ר בעפולה
דרושים
1) מנהל חשבונות ראשי
2) מנהל יחידת גבייה והכנסות
3) מנהל יחידת קניות וביטוח
לכל התפקידים רצוי נסיון בעבודת מחשב.
– רק מתאימים ייענו –
נא לפנות למחלקת כח אדם ת.ד. 289 קרית ביאליק מיקוד 27010

למפעל טכסטיל בפתח־תקוה
דרושה
פקידה למחסן
* חרוצה ומסודרת
* בוגרת 12 שנות לימוד
* נסיון בעבודה עם מחשב – יתרון.
שעות עבודה – א-ה 7.00-16.30 + הסעות
לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים ונסיון קודם לת.ד. 53124 תל־אביב

עירית נתניה
האגף לשרותים חברתיים
האגודה למען הקשיש
דרושים:
עובדים סוציאלים אקדמאיים
* לעבודה עם קשישים
* לעבודה כוללנית
המעוניינים יפנו לגברת ברגמן המח' לשרותי רווחה, הרצל 32 נתניה.

ההארגז
תשלובת תעשיות עץ ומתכת
דרושים:
1. טכנאי עץ
2. מבקר טיב בענף העץ
נא לפנות בכתב יד ל"הארגז" צריפין דאר באר־יעקב 70300

לחברת הלבשה
דרוש/ה
בעל/ת נסיון לטיפול בחומרי גלם והוראות ייצור
* אנגלית הכרחית
נא לפנות בכתב יד לת.ד. 8199 י־ם עבור מנהל־התיפעול אישי.

למרכז מכירות למחשבים אישיים
דרושים:
1. פקידה מנוסה
2. אנשי מכירות
3. מדריכים
לבייסיק, לוגו, פסקל, אסמבלר.
נא לשלוח קורות חיים בכתב יד לת.ד. 20541 תל־אביב עבור דאוו.

החברה הישראלית לטרקטורים וציוד בע"מ
THE ISRAEL TRACTORS & EQUIPMENT CO. LTD.
דרוש
איש מכירות
בעל הכישורים הבאים:
* הנדסאי מכונות
* ידיעת השפה האנגלית
* כושר בניהול משא ומתן
* עד גיל 35
בדבר פרטים מלאים נא לפנות בכתב יד לת.ד. 1191 ק. ביאליק.

ל – א. אורלי
חברה לתחזוקה וסוכנויות בע"מ
דרושים בדחיפות
מבנאי מטוסים
לביצוע עבודות ייצור/שיפוץ במטוסים.
לתאום ראיון להתקשר לחיים, טלפון: 03-258806 / 03-258810

לחברה ה. בלמוס בע"מ
דרוש
מחסנאי
למחסן חלקי חילוף לאחר שרות צבאי עם נסיון מוכח בניהול מחסן וידע באנגלית
נא להתקשר 03-256461 למר וידאס

למפעל כימי מבוסס בפתח־תקווה
דרוש
מנהל עבודה וייצור
לצוות קטן
בגיל 40
תנאים טובים • 5 ימי עבודה
המעוניינים יפנו לת.ד. 415, פתח־תקווה 49103 בצירוף קורות חיים והמלצות

לחברת יריב הספקה
בערבה
דרוש
אחראי סניף
בעל רקע טכני
עדיפות לבעל נסיון
בדבר פרטים לטל' 057-81868/9 לשמעון

תלמה
לסניף המכירות המרכזי בפתח־תקוה
דרושים/ות
1. מדגימות – לקידום מכירות באזורים ת"א, ר"ג, גבעתיים וראשון לציון.
2. סדרניות – לסידור תוצרת החברה ברשתות, באזורים הרצליה, רעננה ורמת גן.
העסקה הינה בהיקף של חצי משרה בימים א'-ה' ובשעות אחה"צ.
3. עובדי מחסן – הכישורים הדרושים:
• 12 שנות לימוד
• בריאות תקינה.
• מגורים באיזור ת"א, ר"ג
המעוניינים/ות מתבקשים להתקשר לאריאל טל' 03-7513277/8 בימים א'-ה' בשעות 08.00-15.00

למטקס בית חרושת לאריגה בבני־ברק
דרושים:
* אורגים לעבודה במשמרות
* שתאי (שרון)
* קושר
תנאי שכר טובים למעומדים המתאימים.
להתקשר לטלפון 03-705151-2-3

דרושים
מנהלי עבודה
לעבודות גמר
לאזור רעננה והסביבה
(רצוי בעלי רכב מסחרי)
אינסטלטורים
בשכר חודשי
טלפון: 03 425350 03 493866

"לאפנת נטי"
דרושים:
* סוכן/ת עצמאי/ת לכל הארץ, נסיון ורכב מסחרי
* תופרות מקצועיות
* מתפרות
* מעצבת אופנה
* מודליסטית
03-663941 בעבודה
03-5422954 בבית

לכרומגן תל־אביב
דרוש
צוות התקנת דודי־שמש
לפנות: 03-281760 03-287963

דרושים/ות סוכנים/ות
להפצת מוצרי קוסמטיקה בלעדיים לכל חלקי הארץ.
רווחים באים!!
(הכשרה למתאימים/ות)
03-788468, 03-981134, 03-988383

חוק ההזדמנויות שוות בתעסוקה תשמ"א 1981

לחברה גדולה
דרושים/ות
אנשי מכירות מנוסים
למכירת סדיה פרסומית נדרשת לועדי בתים באזורים: נתניה, כפר־סבא, רעננה, הרצליה, רמת השרון, פתח־תקוה, רמת־גן, תל־אביב, בת־ים, חולון וראשל"צ.
אפשרות לרווח גבוה, שעות עבודה גמישות. לקביעת ראיון להתקשר לטלפון: 03-704161 לבקש את שרון.

לתברה מסחרית גדולה בתל־אביב
דרוש
סוכן
בעל רכב למכירת כלי עבודה באזור הצפון.
* בעל ניסיון במכירת כלי עבודה
* מגורים באזור חיפה.
טל. 03-250269 לחיה

לחברה מסחרית גדולה ותיקה ודינמית בענף המתכות
דרושים
* אנשי מכירות אגרסיביים לכל אזור הארץ
* מחסנאים/מפס"ים לשעבר אזור מגורים ת"א בלבד
* פקידה כללית
נא לפנות בכתב־יד בצירוף קורות חיים לת.ד. 48232 ת"א מיקוד 61480 טלפון 03-621462.
– סודיות מובטחת –

רֶנוֹ מסחרית

הגיעו דגמי 1987

•מסירה מיידית
•אשראי 60% עד 3½ שנים

חדש **מנוע בנזין — 1721 סמ״ק, 70 כ״ס דין**
מנוע בנזין — 1995 סמ״ק, 82 כ״ס דין

יותר חזק • יותר חסכוני

מנוע דיזל — 2068 סמ״ק, 60 כ״ס דין

לרשותך מבחר דגמים:
סגור, סגור ארוך, סגור ארוך גבוה, קומבי,
קומבי ארוך, טנדר, 4×4 סגור, 4×4 קומבי.
הנעה קדמית, ריצפה נמוכה, 5 הילוכים,
דלת צדדית נגררת להטענה ולפריקה נוחות.

פטורה מחובת הפקדה

• כל בעל רשיון נהיגה לרכב פרטי,
רשאי לנהוג ברֶנוֹ מסחרית.

רֶנוֹ טְרָפִּיק-המסחרית המשפחתית שלך.

אצלנו תמצא את
המסחרית המתאימה לך

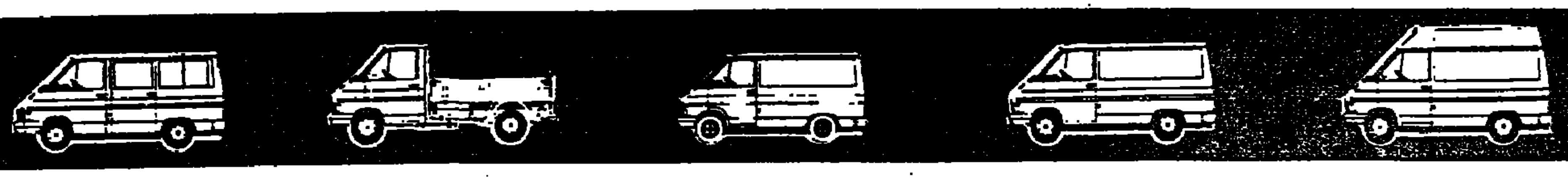

RENAULT TRAFIC
איכות • אמינות • שירות

בני משה קרסו בע״מ

ת״א טל. 627159,627154 • חיפה טל. 727204
ירושלים טל. 226491 • באר־שבע טל. 70911
חיפה טל. 510296 • קרית־גת טל. 887870

هكذا من الأصل

לחברת ביטוח דרושות:

1. **פקידה**
בעלת נסיון בהנהלת חשבונות וגביה בענף הביטוח.
(מקום העבודה בחולון)
נא לפנות לטלפון 03-200436

2. **מזכירה**
בעלת ידע בהפעלת מעבד תמלילים א.ב. וקלידת P.C
(מקום העבודה ת"א)
נא לפנות לטלפון 03-293786

דרושה
בעברית בוגרת פסיכולוגיה או מדעי ההתנהגות
לתפקיד של מאבחנת פסיכוטכנית במסגרת שקומית תעסוקתית.
לפנות לטל': 067-22134

לחברת סוכנויות מובילה שמשרדיה בת"א
דרוש
איש מכירות נמרץ
לקידום מכירות של חומרים, רכיבים וציוד למפעלי האלקטרוניקה בארץ וקיום קשר עם ספקים בחו"ל.
הנתונים הדרושים:
* מהנדס/הנדסאי — אלקטרוניקה/חשמל/מכונות/כימיה.
* גיל 35—30.
* שליטה טובה באנגלית.
* רשיון נהיגה.
יועדפו בעלי נסיון קודם בתפקיד דומה.
פניות בכתב יד בצרוף פירוט קורות חיים, מספר טלפון ומכתבי המלצה יש לשלוח לת.ד. 4397 מיקוד 61043 עבור „איש מכירות".

לפרוייקט עתיר ידע בתחום מערכות הפעלה
דרושים
מתכנתי מערכות הפעלה MVS ואנשי IMS/CICS
דרישות:
* נסיון רב המלצות
* רצון וכושר לסייע למשתמשים.
* רצוי ידע במ"ה DOS
נסיון בהדרכה
סודיות מובטחת
תנאים מצוינים למתאימים
רק פניות מתאימות תענינה
נא לפנות ת.ד. 281 ת"א מיקוד 61000

לחברת בניה ארצית באזור המרכז
דרושות
1. **קבוצת טייחים**
2. **קבוצת רצפים**
3. **קבוצת צבע**
להתקשר 03-5463411 לאתי.

למוסד כספי דרושה
מזכירה
עברית אנגלית
* שליטה מלאה בשתי השפות.
* נסיון בכתבנות בשתי השפות, כולל הפעלת מעבד תמלילים.
בעלות נסיון קודם הפנינה בכתב יד ברור בצרוף תולדות חיים לת.ד. 11333 ת"א מ. 61112 עבור מס. 500.
— סודיות מובטחת —

למפעל באיזור פתח תקוה
דרושה
מזכירה למנכ"ל
הכישורים הדרושים:
* נסיון 5 שנים לפחות בעבודה מזכירות בדרג הבכיר במפעל תעשייתי.
* יכולת ניהול עצמאי של משרד.
* שליטה מלאה באנגלית (כולל ניסוח)
* הדפסה בעברית ובאנגלית הכרחית.
שעות העבודה הרצויות בין 8—16.
לפנות בכתב־יד תוך פירוט קורות חיים ונסיון מקצועי לת.ד. 3016 פתח־תקוה 49517.
סודיות מובטחת.

לשרנוע אלקטרוניקה העוסקת בתחום ה־C.N.C
דרוש
הנדסאי—טכנאי אלקטרוניקה
עם נסיון בעבודה במשרד טכני, לטיפול בנושא הנדסה ותיעוד במפעל.
נא לפנות בכתב, בצירוף קורות־חיים לרחוב הסיבים 37 פתח־תקוה 49517

למפעל אלקטרוניקה בחיפה הנמצא בתנופת התפתחות
דרוש
סמנכ"ל תפעול
אחראי על מחלקות הייצור והפיתוח.
המעסיקות כ־25 עובדים: מהנדסים, תכנתים, טכנאים ופועלי יצור.
הכישורים הדרושים:
מהנדס אלקטרוניקה שעבד במפעל אלקטרוניקה גדול, ומילא תפקידים הנדסיים וניהוליים בפיתוח מערכות משובצות מחשב עתירות תוכנה וכן תפקידים בניהול מערכי יצור של מוצרי אלקטרוניקה ממוחשבים.
תנאים טובים למועמד המתאים!
לפרטים נא לפנות בכתב לת.ד. 39756 תל־אביב מיקוד 61397.

יכין חברה חקלאית בע"מ
לחטיבת האריזה
דרושים/ות
אגרונומים
לתפקיד ניהול הייצור בבתי האריזה — תל־מונד, יבנה ואשקלון.
הכישורים:
1. יכולת ניהול צוות עובדים גדול
2. ידע בסיסי בפרי הדר
רצוי שמקום המגורים יהיה בקרבת בית האריזה המתאים.
המעוניינים מתבקשים לפנות בכתב־יד לאגף כח־אדם ת.ד. 332 תל־אביב — 61002
* מועמדים מתאימים בלבד יענו *

למוסד פיננסי גדול
דרושים
בוגרי מדעי החברה
למסלול הכשרה לתפקידים בכירים במערך הסניפים בכל הארץ
* עד גיל 35
* העבודה במשרה מלאה
שעות העבודה מפוצלות
* * *
המעונינים יפנו בכתב יד בצרוף קורות חיים לת.ד. 6335 תל־אביב, 61061 עבור „משרה מס' 98"

לקאנטרי קלאב באזור תל־אביב
דרושים
* רכז/ת תרבות
* מנהל אחזקה
* מזכירה למנכ"ל
למועמדים/ות המתאימים תנאים מצויינים!!
טלפון: 03-5561145/6 ליפה.

לחברת שיווק
דרוש
אחראי על מחסן
באזור המרכז
הכישורים הדרושים:
* נסיון של 5 שנים במחסנאות
* יכולת עבודה בתנאי לחץ
* כושר ניהול צוות עובדים
נא לפנות בכתב, לת.ד. 729 ת"א 61007, משרה מס' 38
— סודיות מובטחת —

למפעל טכסטיל בת"א
דרוש/ה
מנהל/ת ייצור
רצוי הנדסאי ייצור בוגר שנקר בעל נסיון של שנתיים לפחות
***
נא לפנות בכתב בצרוף קורות חיים לת.ד. 33250 ת"א 61332 מח' כח אדם.

לחברת שיווק ארצית
דרוש
איש מכירות לאזור המרכז
נסיון מוכח במכירות
למתאימים מובטח:
* רכב צמוד
* שכר הולם
נא לפנות בכתב יד לת.ד. 33642 ת"א.

לאופנת הוניגמן דרוש/ה
מעצב/ת
במשרה — בעל/ת נסיון
לפנות החל מיום ג' טלפון: 03-836266/7/8

לירחון מקצועי
דרוש/ה
מינהלן/רוכש מודעות
בעל נסיון
נא לפנות בכתב בצירוף קורות חיים לת.ד. 33250 ת"א 61332 מח' כח אדם.

לחברת ג.נ.מ. מ"מ העוסקת בפיתוחים חדשניים בתחומי הקריאה הממוחשבת
דרושות
* אשת שיווק (הדגמה והדרכה)
* פקידה (הדפסות, שרותי משרד, אנגלית)
עדיפות מגורים באזור
לפנות בכתב יד בלבד: ג.נ.מ. מ"מ כפר העצמאות 12 נתניה 42271

הומטל
רשת דירות נופש בישראל
דרושה
מתאמת הזמנות ותפעול
לעבודה אחראית ודינמית
* שפת אם אנגלית + הדפסה + טלקס.
* משרה מלאה.
* שפות נוספות + נסיון בתיירות — יתרון.
טל. 03-289503; 03-283415

למפעל לדפוס גדול וחדש קרוב לכפר סבא
דרושים:
* מונטג'רים
* מבקר איכות
למשרה בכירה
תנאים טובים למתאימים
לפנות למשה — 052-39434

למפעל צביעה ואשפרה בראשל"צ
דרושה
לבורנטית
לבצע התאמות גוון ובדיקות טכסטיליות
הכישורים הדרושים: בוגרת ב"ס ללבורנטים. בעלת נסיון בעבודה במעבדת טכסטיל.
העבודה במשרה מלאה, 6 ימים בשבוע
לראשון — נא לפנות לטל' 03-9614144

לחברת מזון בת"א
דרושה
מזכירה כללית
רקע בכח אדם וחישובי שכר עבודה.
בוגרת תיכון, גיל מעל 30
טל' 03-222184 מיום שלישי

דרושים
קבלני טיח וריצוף
להשלמת בית־מלון בטבריה
טלפון 03-458529
03-450693

דרוש
מנהל חשבונות ראשי
למושב שדה־ניצן (בנגב המערבי)
אנגלית יתרון.
ניתן לפנות בכתב למזכירות המושב שדה־ניצן ד.נ. נגב מיקוד 85470 או בטלפון 057-82592.

דרוש/ה
מנהלן/ית
עם רקע בהנה"ח
לפרויקט במערכת הבריאות בסקטור הציבורי. התפקיד כולל תכנון ומעקב על תקציבים, טיפול בנושאי כח־אדם ואחזקה. העבודה במרכז הארץ במשרה חלקית.
לפנות בכתב־יד עם פירוט תולדות חיים ונסיון קודם לת.ד. 61031 ת"א. „עבור מנהלן/ית"

לבוטיק אברהזון
דרושה
מוכרת מנוסה
נשים בעלות הופעה נאה דוברות אנגלית/צרפתית
לפנות א'—ה' 03-440418 לריאיון

החברה להגנת הטבע
לבי"ס שדה מעגן מיכאל
גנן/נהג
ידע ונסיון בגינון, רשיון ג'
מגורים במקום (לרווק)
פתוחה מידית
טלפון 063-99655

בחיפה, טבריה, ירושלים, חדרה, נתניה ובאזור המרכז
דרושים
מורים אקדמאיים
בגילאי 40—30
בעלי נסיון מוכח בהוראה פעילה במקצועות הומניים בחטיבות ביניים — בתיכון, במשך 5 שנים לפחות.
המתאימים יתקשרו ל־הוראת נושא מעניין ומשתלם.
לטלפן בשעות הערב 03-980158, 03-908670

לגמר מחשבים
דרושה
פקידה
למשרה מלאה
תנאים טובים
03-285284

לכפר הנוער דוד רזיאל
דרושים
* **מדריך חברתי**
* **שתלן** למשתלת צימחי בית
* **שומר לילה**
לטלפן 052-551774

לבנין בתל־אביב
דרוש
מנהל עבודה
מוכר ע"י משרד העבודה + רשיון מהנה
ת.ד. 32065
תל־אביב 61329
טלפון 03-447105

לפילת

למכון התקנים הישראלי
דרוש
מנהל כח־אדם
הכישורים הדרושים:
השכלה אקדמית
נסיון בניהול כ"א ויחסי עבודה
- בקיאות בדיני עבודה וחוקיה
יכולת לנהל מו"מ עם גורמי חוץ ופנים
ידיעה טובה של השפה האנגלית
רצוי ידע בשפות נוספות
מקום העבודה - תל־אביב
נא לפנות בכתב יד בפירוט מקסימלי של השכלה ונסיון בעבודה לפילת בע"מ, דרך פתח תקוה 53, תל־אביב 67138.
נא לציין על המעטפה: "מנהל כח אדם" מס' משרה 1800.
המודעה מיועדת לנשים וגברים כאחד.
סודיות תישמר בקפידה.

למפעל פטרוכימי באיזור השרון
דרוש/ה
כימאי/ת ראשי/ת
כישורים: ★ תואר Ph.D. בכימיה אורגנית
★ נסיון של לפחות 5 שנים רצוי בתעשית הנפט
תנאים טובים למועמד המתאים
נא לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים ונסיון ת.ד. 331 הוד השרון 45102

מכללת בית ברל
למרכז להכשרת אקדמאים להוראה בבית ברל
דרושה
מדריכה פדגוגית
✓ למסלול לגיל הרך
✓ בעלת השכלה אקדמאית ונסיון בכתות היסוד של בית הספר
לפרטים נוספים:
נא לפנות לד"ר צביה ולדן במכללה
טלפון: 052-450536,
בשעות הערב והלילה בטלפון 03-358749

מבוקשת פקידה
זריזה
לעבודת פקידות בחברה דינאמית וצעירה לשיווק תרופות ברמת־גן.
שעות העבודה 16:00-07:30 עם אפשרות לשעות נוספות.
הפקידה הזריזה צריכה גם לעבוד בתנאי לחץ, במסירות ובחברותיות.
על המתאימות לפנות לאתי.
טל. 7514628.

אנגל חברה לבנין בע"מ
דרושים:
קבלני שלד
לעבודה
באזור חיפה והצפון
טל. 04-700959

לחברת תוכנה בת"א
דרוש
★ איש SYSTEM עם נסיון בישומים הנדרשים לעבודה בסביבה של VAX/VMS באיזור הצפון
חיונית הכרת VIA, RDB. נסיון בישומי בקרה ו/או R.T.-יתרון
★ נא לשלוח קורות חיים לת.ד. 61204
20370 תל־אביב

לקבלן מטבח באזור המרכז
דרושים/ות
* עובדי מטבח
* עובדי נקיון
* מגישים/ות
נא לפנות 03-996097
בשעות העבודה.

מנהלים בע"מ
איוש ומיון מנהלים ועובדים בכירים
כיאקה 12 ת"א 65241 טל. 03-660728 ת.ד. 4655 ת"א 61046

לתשלובת תעשייתית גדולה בצפון הארץ
דרוש:
מהנדס תעשיה וניהול, בסביבות גיל 35, מוכשר, עצמאי ואמביציוזי, בעל כושר ניהול מעבר למקובל, הרוצה ומסוגל להשתלב במערכת גדולה ודינמית, ולהתפתח בתוכה לתפקידים הבכירים ביותר.
נסיון קודם בתפקידי ניהול בתעשיה – הכרחי.
המועמד המתאים יפנה בכתב יד בצרוף קורות חיים ונסיון בעבודה אל "מנהלים" ת.ד. 4665, תל אביב 61046.
סודיות מובטחת
MENAHALIM LTD
EXECUTIVE RECRUITMENT AND SELECTION

גדות תעשיות פטרוכימיה בע"מ
מפרץ חיפה
אנו מפעל צעיר ודינמי ודרוש לנו:
מהנדס כימיה
לתפקיד מהנדס תהליך במתקני הייצור.
התפקיד הינו בעל אתגר וסיכוי לקידום.
לא נדרש נסיון קודם.
מועמדים מתאימים יפנו הצעותיהם בכתב לת.ד. 1780 מפרץ חיפה או טלפונית 04-724401 למחלקת כח אדם.

ש.א.ש. בע"מ
לסניף תל־אביב — דרושים
מאבטחים
למיתקן באזור נתב"ג למשמרות יום־לילה.
יוצאי יחידות קרביות; עבר ללא דופי; עד גיל 35; העבודה מתאימה לסטודנטים.
בקרים - פקחים
לשוק הסיטונאי בת"א למשמרות יום־לילה.
יוצאי־צבא; בריאות טובה; עבר ללא דופי; עד גיל 45.
שומרים
למיתקנים באזור ת"א למשמרות יום־לילה.
יוצאי־צבא; ללא עבר פלילי; עד גיל 50.
נא לפנות אישית בין השעות 14.00—18.00 (מצויידים בתעודות זיהוי, פנקס מילואים, ותמונת פספורט אחת) למשרדנו ברח' בן־יהודה 176, ת"א, טלפון: 03-236468.

בית־הספר האזורי משבי גוש תל־מונד
דרושים
(1) מינהלן
בחצי משרה.
בעל הכישורים הבאים:
א. ידע בכספים, תקציבים וחשבונות.
ב. יכולת ניהול ופיקוח צוות עובדים.
ג. כושר הבעה בכתב ובע"פ.
ד. נסיון בקשרי עבודה עם מוסדות חוץ.
ה. ידע טכני בסיסי.
ו. בעל רכב — הכרחי.
(2) איש תחזוקה—חצרן
במשרה מלאה.
בעל הכישורים הבאים:
א. נסיון באחזקת מבנים (בינוי, נגרות, צבע, אינסטלציה, כבגרות וכו').
ב. נסיון בפיתוח וטיפול גינות נוי.
מועמדים מתאימים יתקשרו לקביעת ראיון לטלפונים:
052-61666, 052-65269
בשעות העבודה:
תנאים טובים למועמד המתאים.

לחברת שיווק ארצית
דרושים
מפיצים
בעלי רכב מסחרי
להפצת מוצרי־צריכה באזור המרכז
הכישורים: השכלה תיכונית; נמרץ ודינמי; נכונות לעבודה קשה ובעלת אתגר; עד גיל 30.
תינתן תמורה הולמת למאמץ שיושקע.
תידרש ערבות בנקאית.
מועמדים מתאימים יתקשרו ל־קביעת ראיון אל יאיר שלם, טל' 03-9234424-7, או יפנו בכתב יד אל ת.ד. 3953, פתח־תקוה 49517 עבור „מוצרי צריכה"
סודיות מובטחת.

למפעל אלקטרוניקה ברמת־גן
דרוש/ה
עוזר/ת למזכירת מפעל
הכישורים הדרושים:
לאחר שירות צבאי, אינטליגנטי/ת, ידיעת עברית ואנגלית כולל הדפסה, הפעלת מעבד תמלילים — יתרון. בעל/ת מרץ, כושר ארגון, קפדנות וזריזות. יחסי אנוש מעולים.
שעות העבודה: 12.00—18.00, 5 ימי עבודה בשבוע.
המעוניינים יפנו בכתב לת.ד. 32288, תל־אביב 61322 בצירוף קורות חיים.

לחברה גדולה לייצור אופנה
דרוש/ה
מנהל/ת מחלקת מכירות הלבשה נשים
הכישורים הדרושים:
* ידע באופנת נשים
* נסיון בשיווק ובמכירות
* כושר אירגוני
* יכולת לעבודה מאומצת
* גיל 35—30
לפנות בכתב מפורט לת.ד. 1736 תל־אביב עבור „נשים"

לחברה גדולה בענף המזון
דרוש
לסניף תל־אביב והמרכז
מחלק
* נסיון מעשי מוכח בחלוקת מזון
* רשיון נהיגה ג'
* הכרת אזור המרכז
* ערבות בנקאית הכרחית
להתקשר לטלפון: 03-331360 מיום ג'

לחברה בענף המזון
דרוש
מוכרן
* 12 שנות לימוד (השכלה אקדמאית יתרון)
* נסיון במכירות — הכרחי.
* יוזמה ודינמיות.
* עבודה בשעות לא שיגרתיות.
* תושב גוש דן.
* רשיון נהיגה.
נא לשלוח בצירוף קורות חיים לת.ד. 23032 תל־אביב „עבור 249".

V.M.S / UNIX
דרושים לעבודה בחו"ל למספר שנים לחברת יעוץ בשטח התקשורת והגרפיקה.
בעלי תואר ראשון עם מספר שנות נסיון מוזמנים לשלוח RESUME לת"ד 30755 ת"א מיקוד 61000.

למושב צופר בערבה
דרושים/ות
עובדים/ות למיון מילונים
מגורים במקום עבודה מידית טל. 057-81483.

לחברה לעמילות מכס נחוץ:
1. מסווגים עם נסיון של 5 שנים ומעלה
2. עובדים להכנת רישימונים ועבודה על מסוף.
טלפון: 03-654361, 03-651935

לחברה ציבורית גדולה
דרושים
מנהלי חשבונות
סוג 3
עם נסיון 5 שנים לפחות בעבודה בהנהלת חשבונות
המשרה למתאימים – לתקופה של 6 חדשים
המעוניינים, יפנו בצרוף תולדות חיים, פירוט נסיון – והמלצות – לת.ד. 33038 תל אביב לקביעת ראיון
נא לציין על המעטפה – מנהלי חשבונות

לטמפו תעשיות בע"מ
סניף חולון
דרושים
* **מכונאי רכב —** בעל תעודת אומן
* **בקר מערכת התחשבנות —** לפיקוח וניהול מערכת הנה"חש ממוחשבת.
הכישורים הדרושים: ידע בהנה"חש, הכרה וידע במערכות הנה"חש ממוחשבות, ניהול צוות עובדים, יכולת עבודה בתנאי לחץ.
* **פקיד למערכת התחשבנות —** ידע בהנה"חש רצוי ניסיון כטלר בבנק.
מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות [illegible]

דרוש/ה
חשב שכר
תחומי תפקיד:
* אחריות על הכנת השכר בארץ ובחו"ל.
* פעולות חשבונאיות הנובעות מפעולות מחלקת משכורות.
* ניהול צוות עובדים.
* נסיון במערכות הנה"ח רב מטבעית.
* מגע יום יומי עם ציבור עובדים גורמי חוץ.
כישורים:
* מנהל חשבונות סוג 3 לפחות.
* ידע נסיון קודם בהכנת משכורות חו"ל.
* ידיעת השפה האנגלית – חובה.
* שפות אירופיות נוספות – יתרון.
נא לפנות בכתב עד 10 ימים, בצרוף רקע וקורות חיים לת.ד. 7163 ת"א, עבור "חשב שכר".

למוסד ציבורי גדול
דרושים
1. **קבלנים לפינוי אשפה**
2. **קבלנים לעבודות נקיון**
לעבודה שוטפת בכל חלקי הארץ
המעוניינים יפנו לת.ד. 7095 תל-אביב עבור מס' 19

לקופ"ח מכבי
דרושים/ות
1) **כתבנית עברית**
* שליטה בהדפסה עברית
* 12 שנות לימוד
* מקום העבודה: תל-אביב
* שעות העבודה ימים ראשון-חמישי בין 14.00 ל-18.00
2) **פקידת כח-אדם**
* השכלה תיכונית מלאה
* נסיון של 3 שנים בתחום כח־אדם
* ידיעה טובה בחשבון
* ידיעה בהדפסה יתרון
* מקום עבודה: תל־אביב
* שעות עבודה 07.30 – 15.00
לקביעת ראיון למשרות הנ"ל נא לפנות טלפון 292932 שלוחות 363, 365 בשעות 08.00 עד 12.30
3) **עובד ארכיב**
* לעבודה בכרטסת חברים
* יכולת לעמוד בנמוך פיסי
* מקום עבודה: רמת־גן
נא לפנות בטלפון 719444 אל גב' חנה לוי משעה 08.00 עד 12.30

חוק הודעות שיוויון ההזדמנויות בעבודה, תשמ"א 1981
[illegible]

לחברה גדולה בדרום דרוש
עובד אחזקה
יתרון לבעלי רישיון חשמלאי מוסמך
מקום מגורים – מרכז ספיר (ליד עין יהב)
מועמדים מתבקשים לפנות בכתב לת.ד. 67 באר שבע

לרשות שמורות הטבע
דרושים:
1. **פקח מכוני מים**
ידע בכימיה טוב
יוצא צבא. מגורים בין רשל"צ לאשדוד.
2. **אקולוג הרמון**
מחקרים באקולוגיה של צמחים ובעלי חיים במכתש רמון, ריכוז וזיהוי צוות מחקר.
דרוש: תואר ראשון ומעלה בתחום ביולוגיה או אקולוגיה.
מגורים במצפה רמון יוסדרו ע"י הרשות.
3. **גיאולוג הרמון**
סימון חתכים גיאולוגיים, הכנת תשתית למחקרים, בעת מחקרים גיאולוגיים, ליווי גיאולוגים מהארץ ומחו"ל.
דרוש: תואר ראשון ומעלה בגיאולוגיה.
מגורים במצפה רמון יוסדרו ע"י הרשות.
4. **מרכזת פעולות קרן היעל**
ניהול שוטף של ענייני חקרן, ייזום וריכוז פעולות תרומה בארץ ובחו"ל.
רצוי ניסיון קודם בעבודה דומה.
ידיעת שפות זרות. מגורים בירושלים.
5. **רכז הדרכה ב־ 2/3 משרה**
אחריות וניהול על עבודת מדריכות בשמורות טבע באזור אילת. קשר עם בתי ספר, מתנסים ומוסדות חינוך אחרים, עזרה בכתיבת תוכניות הדרכה.
דרישות – נסיון בהפעלת צוות עובדים, עדיפות למועמדים בעלי רקע חינוכי ונסיון בהדרכה בשדה או בכתיבת תוכניות להדרכה. רקע בטבע וידיעת הארץ.
מגורים באזור אילת.
המעוניינים יפנו למשרדי רשות שמורות הטבע לפי הכתובות: ירושלים – רח' ימחקים 78, באר שבע – האבות 19, אילת – שמורת האלמוגים
עד לתאריך 17.10.86

דרוש/ה
מנהל/ת חשבונות
מתחיל/ה למשרה מלאה
נא לפנות בכתב עד יד, בצרוף קורות־חיים לדלתא גליל תעשיות, רח' קויפמן 2 ת"א 68012, עבור מנהל חשבונות.

לטמפו תעשיות בע"מ
למפעל סריגה בפתח־תקוה
דרושים
סורגים למכונות עגולות
לפנות לוזיים 9228012

לתפקיד מעניין בארץ ובחו"ל
במסגרת ממלכתית
דרושות
בחורות
באם הנך רווקה בגיל 22–28
ידיעה מושלמת בשפה מערב־אירופאית
לאחר שרות צבאי מלא.
במצב בריאות תקין.
השכלה תיכונית מלאה לפחות.
באפשרותנו להציע לך משרה מלאה בתנאי שכר טובים
מועמדות העונות על הדרישות מתבקשות לפנות לת.ד. 33791 ת"א.
תוך ציון הפרטים הבאים:
שם פרטי ושם משפחה
שם האב
מספר ת.ז.
מ.א. בצה"ל
תאריך לידה וארץ לידה
מצב משפחתי
כתובת וטלפון
קורות־חיים מפורטים
ידע בשפות
רק פונות מתאימות תענינה
סודיות מובטחת

מועצה איזורית ערבה תיכונה
דרושים
* **פסיכולוג/ית חינוכי/ת קליני/ת**
* **מנהל מח' תברואה** בעל רשיון הדברה
* **זוג שרתים לבית הספר "שיטים"**
למשרות 3,2 ניתן דיור במרכז ספיר
מועמדים מתבקשים לפנות בכתב אל מזכירות המועצה, מרכז ספיר ד.נ. ערבה או טלפונית 057-81225-6

דרושות
עובדות סוציאליות
לעבודה במסגרת שקומית תעסוקתית
לפנות לטל: 03-355976, 03-343481

לחברה המיבאת חומרי גלם לתעשיה
דרוש
איש מכירות
עד גיל 33, בעל רכב ונסיון 3 שנים לפחות.
תנאים טובים למוועמד המתאים ת.ד. 63039 ת"א 61630

דרושים/ות
1. **מפעיל בית מכונות - אגף המשק והבינוי.**
בוגר בי"ס טכני, בעל נסיון באחזקת מכונות, רצוי בעל רשיון לעבודות חשמל.
2. **טכנאי/ת לביה"ס לפיסיקה ואסטרונומיה**
הנדסאי או טכנאי מוסמך, בוגר בי"ס מקצועי במגמת חשמל/מכניקה או אלקטרוניקה, רצוי נסיון של מספר שנים.
על המעוניינים לפנות בכתב בצרוף קורות חיים, פרטים על נסיון בעבודה ושמות ממליצים למדור תעסוקה, יחידת המנגנון אוניברסיטת ת"א, רמת־אביב.

דרוש/ה
סוכנ/ת מבירות
באזור הדרום
רכב-חובה.
נא לפנות לטל' 9231552(03)
בין השעות 9.00—13.00

דרושים
בעלי רשיונות של מנהל התעופה האזרחית במקצועות:
* **גוף־מנוע ואויוניקה (חמ"ס)**
* **עובדי בד וצבע תעופתיים**
בעלי נסיון של 3 שנים לפחות.
* **מכונאי מטוסים**
יוצאי חיל האויר
* **מכונאי ציוד קרקע**
יוצאי חיל האויר
* **חשמלאי ציוד קרקע**
יוצאי חיל האויר
לקביעת ראיונות אישיים, נא להתקשר, החל מיום ג', 14.10.86, לטלפון 422772

לבית מסחר בענף חומרי בנין
דרושים:
איש מכירות
בענף מתכת ובנין רצוי עם הכשרה טכנית.
פקידת מכירות
ליום שלם.
קלדנית
לחצי יום
פקידה טכנית
רצוי רקע טכני
עבודה ביממ"סוית"
מחסנאי
יכולת להפעיל מלגזה רצוי.

לחברה לסחר בינלאומי דרושה
מזכירה
לעבודה בלתי שיגרתית
כתבנית/אנגלית הכרחית
צרפתית יתרון
תנאים מצוינים
טל: 03-793932, 03-793914

לבית אופנה "אריסטו־שמט"
1) **מחסנאי/ת — אחראי/ת**
רצוי נסיון – עם המלצות
2) **גזרן — למשמרת לילה**
ומוד שופף
3) **מבקרת טיב אחראית + נסיון**
4) **מיתפרות איכות**
להתקשר אחרי יום כיפור
03-653276, 03-653761

לבית אופנה צעיר ומתפתח
דרוש
מנהל ייצור
תיכנון ופיקוח ייצור, דחיפת ייצור, הפעלת מתפרות חוץ, בקורת איכות
מועמד מתאים חייב להיות בעל נסיון קודם בניהול ייצור בתחום האופנה.
מקום העבודה: תל־אביב.
המועמדים המתאימים יפנו בכתב יד בצירוף קורות חיים [illegible]
– סודיות מובטחת

בית אדי שפ"א
דרושים
1. למועדון ועירוני לילדים חכמינו
2. לגני ילדים במזור וכיו"ב
[illegible]

לסופרפארם
נוה־אמרים
דרושים
* **קופאית/עובדת מחסן**
* **מחסנאי**
נא לפנות לסופרפארם נוה־אמרים טלפון: 052-552890

למפעל תעשייתי במזרח השרון
1. **מהנדס מפעל — ניהול מחלקות אחזקה.**
2. **מהנדס פיתוח מוצרים**
[illegible]

למוסד ממלכתי
דרושים
קציני מילואים
ליחידה מיוחדת העוסקת במשימות בלתי שגרתיות
אנו מציעים:
* תפקיד דינמי ומעניין
* אפשרות לקידום ולמיצוי היכולת האישית
* קביעות בעבודה
* שכר גבוה, כולל הטבות מיוחדות
* תנאי שירות טובים
* אפשרויות מגוונות לשינוי בתחום העיסוק, לרבות יציאה לחו"ל או ללימודים אקדמאיים לאחר מספר שנות עבודה.
* אוירת עבודה נעימה, בצוות צעיר ומגובש.
אם גילך עד 40 שנים ובריאותך תקינה, אנא פנה בכתב לת.ד. 39351 ת"א (מיקוד 61392) עבור ח'.
רצוין קורות חיים ופרטים אישיים מלאים כולל מס' ת"ז וטלפון.
– פונים מתאימים ייענו –

למוסד ממלכתי בחיפה
דרושים
דוברי ערבית
לעבודה בתרגום
* שליטה מלאה בעברית וערבית (עדיפות לדוברי אנגלית).
* מעורים היטב בחיי הארץ.
* השכלה תיכונית מושלמת לפחות.
* לאחר שירות צבאי מלא.
המתאימים יועלו בעבודה קבועה ובמשרה מלאה.
תרשתי חיפה וסביבתה, המעוניינים בדרישות לעיל, יפנו לת.ד. 2133 חיפה (מיקוד 31020) ויצרפו קורות חיים ופרטים אישיים מלאים כולל ת.ז. וטלפון.
– פונים מתאימים ייענו –

אלגבי ישראל פרייס בע"מ
סוכני מכס ומשלחים בינלאומיים
תל־אביב
לרגל הרחבת הפעילות דרושים/דרושות
1. **פקידי רשוי לנתב"ג/אשדוד**
2. **פקידי יבוא יצוא, לעבודה בתל־אביב.**
3. **שליח בעל רשיון לקטנוע**
4. **מנהלת חשבונות סוג ב'**
5. **קלדנית למסוף מכס**
6. **מסווג בעל רשיון**
לקביעת פגישה טל: 03-378911/30

מוזאיקה א. ולפמן בע"מ
יצרני אבנים משתלבות, אבני שפה, צינורות ומוצרי בטון
דרושים
אנשי מכירות
בעלי נסיון
נא לפנות בכתב בלבד בצירוף קורות חיים, המלצות, פרטים בדבר נסיון קודם ודרישות שכר לת.ד. 10354 מפרץ חיפה.

נבוב בע"מ – יצור מבעולים
רח' הכיפור 1 יפו
דרושים
עובדים/ות לייצור והרכבה
5 ימי עבודה בשבוע
לפנות טל. 03-829701

אם –
– אתה מחפש שינוי, לתחום שונה ומעניין;
– אתה מעונין להביא לידי ביטוי את כשרונך וכישוריך;
– אתה שואף למלא תפקיד, שבו אתה קובע את סדר יומך, אתה מציב מטרות ופועל למימושן;
– אתה נכון להתמודד עם אתגרים, לעבוד קשה, להתעקש – ולהצליח;
– אתה מעריך את יכולתך, מעונין למצותה בתפקיד הולם, ולהתקדם;
ומעל לכל – אם חשוב לך לעשות למען בטחון המדינה
אנו זקוקים לך!
ומציעים לך שכר הולם, קביעות בעבודה, תנאי שרות מיוחדים (לרבות רכב צמוד).
פנה נא אלינו, רק אם אתה:
★ בן 23–32.
★ בעל השכלה אקדמית, או לפחות תיכונית מושלמת.
★ לאחר שירות מלא בצה"ל (רצוי כמפקד) ובעל בריאות תקינה.
כתוב נא לת.ד. 17033 מיקוד 61331 ת"א עבור מון בציון קורות חיים, מס' ת.ז. וטלפון.

אוניברסיטת בן־גוריון בנגב
מכרז 70/86
שם המשרה:
מהנדס מחקר
במחלקה להנדסת חומרים
תאור התפקיד: הרצת מתקנים לייצור אבקות ותרסים מתכתיים בשיטות התמצקות המהירה. לעבוד בתצורה האלקטרונית והעצמת תהליכים. הכישורים הדרושים: מהנדס חומרים או מכונות.
הדרוש: בהתאם לכישורי המועמד.
הערות: 1. המועמדים המתאימים יוכל להשתלם לתואר שני או שלישי בהנדסת חומרים.
2. המעוניינים יוכלו לשלוח עד 17.10.86 [illegible]
פניות בכתב בצירוף קורות חיים יש לשלוח למחלקת כח־אדם אוניברסיטת בן־גוריון ת.ד. 653 באר־שבע, עד לתאריך 17.10.86, עבור מכרז 70/86

לטכניקום מוראל
דרוש
טכן עצמאי
[illegible]

למשרדנו בחיפה
דרושה
פקידה טכנית
כולל הדפסה עברית אנגלית
נסיון של 3 שנים לפחות.
נא לפנות לטלפון 03-660530

למשרד אדריכלים
מזכירה
לשעות 08:00–13:00
03-720132
ת.ד. 2717 ר"ג

ההסתדרות הציונית לארץ ישראל

מחלקת הנוער והחלוץ
אגף הדרכה והשתלמויות
דרושים/ות
מדריכים/ות ורכזים/ות
לעבודה עם קבוצות נוער וסטודנטים מחו"ל המגיעות ארצה בחודשי החורף.
דרישות תפקיד:
1. לאחר שירות צבאי
2. גיל 20–30
3. נסיון קודם בעבודת הדרכה, בעיקר עם נוער מחו"ל.
4. שליטה באחת השפות: אנגלית, צרפתית, ספרדית או גרמנית בנוסף לעברית.
5. תעודת בגרות מלאה, רצוי לימודים אקדמיים.
לקביעת ראיון נא להתקשר 02-226111 בתאריכים 14.10–17.10. הראיונות יתקיימו מיד לאחר חג הסוכות.

לבית מרקחת "ברזאיק" ברעננה
ד"ר סמאלוב
דרושים:
רוקח/ת
עוזר/ת רוקח/ת
נא לפנות לד"ר סמאלוב 052-443579, 052-31613

בית התפוצות
ע"ש נחום גולדמן
קופאי/ת ראשי/ת
משרה מלאה ונכונות לעבוד שעות נוספות בעת הצורך
כישורים:
* נישה נאותה
* מיומנות בהפקדה
* עירנות
[illegible]

לחברה דינמית
דרושה
פקידה
דוברת אנגלית לעבודה מעניינת
הדפסה עברית אנגלית + עיבוד תמלילים
חמישה ימי עבודה בשבוע 08.00–15.00
אזור עבודה ליד הבורסה ברמת־גן רמי/שיבור
03-733174

חוק הודעות שיוויון ההזדמנויות בעבודה, תשמ"א 1981
[illegible]

לגינות שומרון – ישוב עירוני
דרוש
גזבר
הכשורים הנדרשים:
* ניסיון ברכוש ובנוע עם קהל
* עבודה מול ספקים
* מגע יום יומי עם בנקים
* הכנת מאזנים
מועמדים מתאימים יפנו:
למזכירות גינות שומרון בטלפון 052-39779 לסטודר או בכתב
מיקוד 44853

הלוח הכחול
מבקשים ומציעים

למפעל אלקטרוניקה
דרושה
תמלילנית/ כתבנית
עברית אנגלית בעלת נסיון לתכנת WORDMIL
למשרה מלאה 5 ימים בשבוע
העבודה באזור התעשיה עתידים ע"י נוה שרת ת"א.
לפנות בכתב יד לת.ד. 43159 ת"א 61430 טלפון 03-481210/211 לרות.

לרשת מוסדות חינוך דתיים דרושה
מזכירה/עוזרת למנכ"ל
למשרד הראשי בתל־אביב
התפקיד כולל נהול לשכת המנכ"ל, ואחריות לתפעול המשרד הראשי
כישורים:
1. השכלה – אקדמאית רצויה.
2. ידיעת השפה העברית על בוריה וכושר ניסוח עצמאי של מכתבים ותזכירים
3. ידיעת השפה האנגלית
4. שליטה בהדפסה בשפות עברית ואנגלית
5. נסיון קודם בעבודה דומה
מועמדים מתאימים יפנו בכתב יד בצירוף קורות חיים לת.ד. 11371 מיקוד 61113 ת"א נא לציין מס' טלפון
תנאי שכר בהתאם לכישורי המועמדת

למחקר רפואי גדול
דרוש עובד
לעיבודי מחשב של נתונים מחקריים
רצוי תואר בסטטיסטיקה
טל: 03-710502, 342391

נציבות שירות המדינה
מודיעה:
למשרד הבריאות דרושים
אחים ואחיות מעשיים ומוסמכים
לעבודה בביה"ח ע"ש וולפסון בחולון.
בדבר פרטים יש לפנות למשרד מנהלת שירותי הסיעוד בבית חולים וולפסון,
טלפון: 03-698339

דרושים
נהגי אוטובוסים מנוסים
עם אפשרות להשקעה
052-81060 052-82991

דרושים
טיסנאי רדיו
אחרי צבא,
לעבודה באזור ת"א,
0325845

למטבח ציבורי גדול
באזור עפולה
דרוש
טבח מקצועי
לעבודה מלאה,
בהצעות בכתב נא לפנות לת.ד. 4094 חיפה 31040. עבור "טבח"

שירות התעסוקה

מחפש עבודה מעניין?
באזורי ההדרים יש כעת אפשרויות רבות בקטיף, מיקוח, בקורת טיב, אריזה ועוד.

מחפש עבודה?
אנו נעזור לך בעבודה, ייעוץ תעסוקתי, והכוונה לקורסים מקצועיים. גם אתה תוכל למצוא עבודה מתאימה לך, במגוון ההצעות שבידינו.

הזדמנות שווה לכל

שירות התעסוקה לשירותך

איזור ירושלים

- דפוס אופסט, דפוס
- מזכירה עברית אנגלית, מפעל לציוד רפואי
- מסגרים מקצועיים מסגריה
- סייעות שיניים, בית חולים
- תופר, נסיון, חנות בגדים
- מכונאי רכב סוג 3 חברה לגרירת רכב
- טכנאי או הנדסאי אדריכלות, משרד אדריכלים
- טבח סוג 2, בית חולים
- טכנאית מעבדה כימית ביולוגית, בית ספר
- חשמלאי רכב, מוסך
- תופרים, מפעל טכסטיל

איזור תל־אביב

חולון:

- רתך, מבלטן, מפעל מתכת
- פקידה, מפעל, רצוי מבוגרת
- חשמלאי, אנשי אחזקה מפעילים, בלתי מקצועיים, מפעל ייצור גלידה
- דפסי בלנסוגרפיה, חותכי נייר, עובדי למינציה, בלתי מקצועיים, מפעל פילם, תל־אביב
- בלתי מקצועי, אפשרי פנסיונרים, אפשרות להעסקת חיילים במשך שבוע שבועיים. מפעל מתכת
- עוזר חשמלאי, חשמלאי לחיווט לוחות, מפעל חשמל

בת־ים:

- מסגרים לתפקידי אחזקה, מזקק (שיעבוד במשמרות, יקבל הכשרה במפעל), מתסיס, עוזר למנהל אחזקה מעל גיל 40 בעל רקע בחימוש, מפעל מתכת.
- תופרות, שכר 400 ש"ח + פרמיות, מפעל לייצור כלי מיטה
- בלתי מקצועיים, מפעל לנעליים
- דפסים, דפוס
- תופרות, עוזר מחסנאי, מפעל ייצור כובות
- רוקח, טכנאי אחזקה ידע במכונות חשמל, מפעל ייצור תרופות
- מסגר, רתך, בלתי מקצועיים, מפעל מתכת
- נהג משאית, מלגזן, בלתי מקצועיים, מצבעת טכסטיל
- מסגר, מפעל מתכת
- מבלטן, כרסם, בלתי מקצועיים, מפעל מתכת
- בלתי מקצועיים יקבלו הכשרה במפעל, גזרנים, מסגרים מכניים, נגרים, מפעל ייצור מזרונים
- מפעילי מכונות בעלי רקע טכני, מבקרי איכות, מפעל למשקאות
- מבלטן, חרט, מפעל מתכת
- טכנאי או הנדסאי חשמל רשיון למתח גבוה רצוי מאיזור נתניה או זכרון יעקב עבור מפעל בבנימינה
- עובדים בלתי מקצועיים, מפעל לתרופות בעלי חיים

תל־אביב:

- מלצרים/יות, טבח, סטודנטיות לעבודה בקפה ובלובי אחה"צ, מלון 5 כוכבים
- תפרים, סנדלרים, מפעל נעליים
- גזרן, תפרים, מפעל נעליים
- גזרנים, תפרים, מפעל לנעלי ספורט
- קצבים, בלתי מקצועיים, נשים מפעל לייצור נקניק.
- תפרים, גזרנים, סנדלרים, מפעל נעלים אלגנטיות לנשים
- בלתי מקצועיים, מפעל לייצור עקבים לנעלים
- קצבים, עובדים לקונדיטוריה, טבח, עובד מעדניה, בלתי מקצועיים, מפעלי שק"ם מייסטר לנקניק
- טבח לאוכל איטלקי, מסעדה
- תופרת, מפעל לייצור רשתות
- פקידה כללית, מפעל
- קלדנית על מסוף, חברה
- מסגרים, מפעל לייצור פלדה
- שרטטת בניין, משרד להנדסה
- מסגר מקצועי, מסגריה
- עובדים על מכבשים, מפעל מתכת
- צורפת או מתלמדת, מפעל תכשיטים
- פקידה מתחילה, משרד רואי חשבון
- שליח + רשיון ווספה, מפעל לשליחות
- פקידה לעבודה בניירות ערך, בנק
- קלדניות, משרד
- מוכרת, חנות לאופנה
- פקידה, משרד לשיפוצים
- מחסנאי, מוסך, יפו
- עובדת בלתי מקצועית לעבודות יד, מפעל לסריגה
- מכונאי בנזין, מוסך
- תופרות, מפעל לייצור חולצות
- נשים אחראיות לניהול חדר אוכל, מפעל טכנולוגי
- שליחים בעלי רשיון לקטנוע, פקידי אשנבים, דוורים, מוסד ציבורי
- נגרי רהיטים, נגריה
- רפדים, גזרן, מפעל ריפוד

ראשון לציון:

- מסגרים, חשמלאי לוחות חשמל, מחסנאים, אנשי קירור. בלתי מקצועיים, מפעל אלקטרה
- מחסנאי עם נסיון, מסגרים רתכים, בלתי מקצועיים, מפעל לייצור אגזוזים
- רתך, מפעל מתכת
- בלתי מקצועיים, 5 ימי עבודה בשבוע, גברים ונשים, מפעל מזון
- מבקר טיב, מנהל עבודה בתחום מכונות מתכת, מפעל לייצור מנעולים לרכב.
- בלתי מקצועיים, מפעל לייצור מזון
- איש קניות, חרט, מסגר, מפעל מתכת
- חשמלאי, מסגר, מפעל חשמל
- הנדסאי חשמל, בלתי מקצועיים, מפעל תעשיות מזון
- בלתי מקצועיים, מפעל לחירוש צמיגים
- בלתי מקצועיים, מפעל לצביעה ואשפרה
- מסגר, מכבשן, בלתי מקצועיים, מפעל מתכת
- מחסנאי טכני, איש אחזקה, עוזר חשמלאי, בלתי מקצועיים שיוכשרו במפעל, מפעל ייצור נעליים,
- כרסם, מפעל מתכת
- מחסנאי טכני, איש אחזקה, עוזר חשמלאי, בלתי מקצועיים שיוכשרו במפעל, מפעל ייצור נעליים
- כרסם, מפעל מתכת
- אלקטרונאי למערכות אחזקה, מבלטן, מפעל אלקטרוניקה
- עובדים לעיבוד פח, רתכים, מפעל למוצרי פח
- מסגר, מפעל מתכת

הרצליה:

- בוגר בית ספר מקצועי, מפעל מתכת
- מסגר מעולה, הנדסאי ייצור, הנדסאי מכונות, טכנאי קירור, מפעל ייצור מזגנים
- עובד תקשורת, נסיון ב – R.E, מפעל לתקשורת לווינים
- משחזים עובדי C.N.C עבודה במשמרות, מפעל מתכת
- מחוטות, בלתי מקצועיים, מפעל אלקטרוניקה
- מרכיבים, חרט, כרסם, מחסנאי, גובה משכורת + רשיון לרכב, מפעל מתכת
- אנשי אחזקה, מלגזן, מפעל מתכת
- מסגרים, רתכים, בלתי מקצועיים, מפעל מתכת
- הנדסאי ייצור, מסיק דוודים, בלתי מקצועיים, מפעל מתכת

איזור חיפה

- רתכים מעולים, כרסמים, מפעל מתכת, חיפה.
- חרטים, חיפה מפרץ
- בותן רכב, חיפה מפרץ
- תופרות גזרניות, בתי מלאכה, חיפה מפרץ
- תדמניות, חיפה כרמל
- טבח טוב, חיפה כרמל
- מורה לאנגלית 5 שעות שבועיות, חיפה
- גרפיקאים, חיפה.
- טכנאי כימית, גברים, חיפה מפרץ, מפעל גדול

איזור גליל עליון

- זוג רכב, מסגרים, איזור שיפוט טבריה
- מסגרים רתכים, מסגריה, איזור שיפוט טבריה
- טבחים מלצרים, בתי מלון, טבריה
- חשמלאי רכב סוג 3, מוסך, איזור שיפוט קצרין
- מכונאי רכב סוג 3, מוסך, איזור שיפוט קצרין
- הנדסאי חשמל, מושב, איזור שיפוט קצרין
- טכנולוג מזון, טכנאי חלב, מפעל מזון איזור שיפוט קצרין
- לבורנט, מפעל מזון, איזור שיפוט קצרין
- מהנדסי מכונות, מפעלי מתכת, חצור
- הנדסאי מכונות, מפעלי מתכת איזור שיפוט חצור
- חרטים וכרסמים, מפעלי מתכת, איזור שיפוט חצור
- מלפף מנועים מקצועי, חשמלאים, איזור שיפוט חצור
- מודליסט מפעל מתכת, איזור שיפוט חצור

איזור שרון דרומי

- מסגרים/רתכים/חרטים/כרסמים, נסיון, מפעלי תעשיה פתח תקוה והאיזור
- מפ"ט, נסיון, מוסך רכב מרכזי, יהוד
- מפ"ט, מחסן מרכזי שיווק, פתח תקוה
- עובדות לביקורת חשמלית, מפעל מעגלים מודפסים, פתח תקוה
- חשמלאי מוסמך, נסיון, מוסד רפואי, פתח תקוה עבודה כוללת תורנויות שבת
- נגרים, רצוי נסיון, נגריות, פתח תקוה והאיזור
- מכונאי וחשמלאי רכב כבד, מוסך מרכזי, יהוד
- מפעיל מחשב, שנתיים נסיון לפחות, עבודה ב־2 משמרות, מפעל תעשיות, פתח תקוה
- עובדות למפעל טכסטיל, 2 משמרות אפשרי משמרת אחת אחה"צ בלבד,
- אורזות למפעל תרופות, תקוה, עבודה זמנית
- אורזות למפעל בגדי ילדים, פתח תקוה
- מחסנאי, לחברת גז, פתח תקוה
- עובדי ייצור, מפעילים, עבודה ב־3 משמרות, מפעל לבידים ופורמייקה, פתח תקוה

איזור עמק יזרעאל

עפולה:

- תופרות
- גזרן
- מכונאי מכונות תפירה
- רתכי ארגון

מגדל העמק:

- מבלטנים
- מנהל משמרת
- מנועים
- מזכירות, אנגלית עברית כולל הדפסה
- תופרות

איזור הגליל המערבי

שלומי:

- הנדסאי ייצור, נסיון, מפעל מתכת

עכו:

- תופרות, בעלות נסיון, מפעל קונפקציה

נהריה:

- לבורנט מזון, נסיון, מפעל מזון
- רתך ארגון, נסיון, מפעל מתכת
- מזכירה בכירה, ידע ונסיון, מפעל תעשיה

באיזור ובמלון כח אדם מתאים ובהכשרה. התקשר לשכת התעסוקה הקרובה והודע גם על כל משרה פנויה.

מעסיק אז שירותך

תוכל לקבל סיוע מתכתי משמעותי לקליטת עובדים חדשים ובהעסקת פנים ממעלה באזור פיתוח באזורי אבטלה ועולים.

בפרטים נוספים גש ללשכת התעסוקה במקום מגוריך ובא אתך תעודת זהות וכל תעודה המעידה על השכלה, מקצוע, נסיון, וכן תלוש זה.

מבצע "יש עבודה – עובדה"
מס. המשרה: ....
שם: ....
מרכז: ....
כתובת: ....
10.10.86 .א'
הזדמנות שווה לכל

החשביד המדריכי
סניף ת"א
מחפש:
1. מכונאי דיזל
נסיון של 3 שנים לפחות
2. מנהלי חשבונות
בעלי נסיון
על המעוניינים לפנות לקביעת ראיון אל מחי המנוונו, טל. 03-369357

דניש
לסניפנו בירושלים
דרוש/ה
מוכר/ת
* בעל/ת נסיון רב במכירות.
* עדיפות לבעל/ת רקע בעיצוב פנים וידע באנגלית.
להתקשר לפוני: 02-224982 ,02-233992

מודלים כלכליים בע"ם
למודלים כלכליים בע"מ
דרוש
כלכלן בכיר
הכישורים הנדרשים:
תואר שני בכלכלה, 5 שנות נסיון. ידע בעבודה באמצעות מחשב אישי ובניית מודלים מאקרו כלכליים וענפיים.
נא לפנות בכתב בצרוף קורות חיים
למודלים כלכליים בע"מ
ת.ד. 3201 רמת־גן 52131

בי"ס תיכון כפרי נחלת־יהודה 75910
דרושים
1. מרכז לול
2. מרכז לחממות ירקות
דרישות המשרות הנ"ל:
א. בעלי רקע מעשי ותיאורטי מתאים (בוגרי המכללות לחקלאות או מדרשת רופין)
ב. ותק של 3 שנים בעבודה מקבילה.
ג. יכולת להדריך, ללמד ולעבוד עם תלמידים.
ד. דרגה לפי דרוג עובדי הוראה והשכלה.
3. עובד אחזקה לנגרות
בהיקף של 0.5 המשרה (אפשר מנוסה מוקדם)
4. עובדת מטבח (במשמרות)
בהיקף של 0.5 המשרה.
5. מזכירה כתבנית
בעלת ותק של 3 שנים לפחות. בהיקף של 0.5 המשרה.
6. עובדת נקיון
בהיקף של ½ המשרה.
כל המעוניינים והעונים על הדרישות הנ"ל, יפנו לבי"ס, לפי הכתובת הנ"ל. לגבי משרות 1 ו־2, הפניה בכתב בלבד עם מידע תולדות חיים ומקומות עבודה קודמים

שמשון
חברה לצמיגים ולגומי בע"מ
דרושים
* חשמלאי תעשיה מוסמך
עם ידע באלקטרוניקה
* עובד מחסן טכני
להנפקת חלקי חילוף
נסיון, רצוי, אנגלית – חובה.
* מכונאי אחזקה
בוגר בית ספר מקצועי
* מפעיל מכונה
בוגר בית ספר תיכון מקצועי
אנגלית בסיסית חובה
המעוניינים יפנו בצרוף קורות־חיים לת.ד. 366 פתח־תקוה, מיקוד: 49103, למח' כח־אדם.

מדיראן
דרוש
סוכן מכירות
עם קשרים ונסיון בתחום מערכות שמע לרכב ו/או מערכות אזעקה לרכב.
- יפנו רק מועמדים שבכוחם להציג ערבויות.
- למועמד המתאים תינתן משכורת + אחוזים ורכב צמוד.
לפנות לטלפון: 261178 ,267272.

TOPPER
לטופר דרושים:
1. גזרנים — עם נסיון.
2. שרטטים לגזרניה — עם נסיון.
3. פורסים — עם נסיון.
4. עובדות ביקורת טיב וגמר עם נסיון.
לפנות ביום ג' ל"שרי, טל: 03-217737

לסוכנות ביטוח מתפתחת
דרושים
סוכני/ות ביטוח
עם נסיון בביטוח אלמנטרי
נא לפנות בכתב,
בצרוף קורות חיים ונסיון מקצועי
לת.ד. 1409, תל־אביב – 61014,
עבור: "סוכני/ות ביטוח"
– סודיות מובטחת –

Cinamatic
פקידה
עדיפות שפת אם אנגלית,
עברית על בוריה — עבוד תמלילים
דרך השלום 7 ת"א טל' 03-255106

דרושים
סוכנים
להפצת חוברת חדשה של טוטו
מבית לבית.
רווחים גדולים.
השקעה מינימלית 3000 ש"ח במזומן.
לפנות
ת.ד. 147
נ. מזכרת

לפנימיה דתית לאומית בשיכון ה' בני ברק
דרושים
* מדריכה חינוכית
* עוזר/ת לטבח
* אחראי/ת מטבח
טלפונים: 03-782873 ,03-793804

וינשיי ישראל בע"מ
Vil
מדים מדויקים למערכות אלקטרוניות המחייבות אמינות מירבית
דרושים
מתכנת/ת
לפתוח ולתחזוקה של מערכת מידע ממוחשבת המבוססת על מחולל מערכות "LINC".
הכישורים: הכרת נסיון של שנה בסביבה מחשוב, ידיעת "LINC" יתרון.
טכנאי מכונות
למח' אחזקה, לשעות 21.00–16.45
הכישורים: בוגר בי"ס מקצועי; יתרון לבעלי נסיון בתעשיה.
מועמדים מתאימים יפנו בכתב בצרוף קורות־חיים ונסיון קודם למחלקת כוח־אדם, רח' האומן 2, אזור התעשיה, חולון או טלפונית: 03-808081
סודיות מובטחת

דיוקן שלך – דיוק ואמינות!

לקופת חולים מאוחדת
דרושים
רופאים מומחים
במחלקות פנימיות
מחלות עור
קרדיולוגיה
רנטגנולוגיה (כולל אולטרה סאונד)
מחלות ילדים
כירורגיה כללית
אורטופדיה
גסטרואנטרולוגיה
אורולוגיה
אף אוזן גרון
באיזור מרכז הארץ, ראשל"צ ורחובות.
המעוניינים מתבקשים לפנות למחלקה הרפואית רח' שפרינצק 15 תל־אביב טלפון 03-255372
לסניפנו ברחובות ורמלה
דרושים
סייעות/ים שיניים
לפנות למנהל סניף רחובות רח' בנימין 21 רחובות, טלפון: 08-457993

למשרד אדריכלי נוף
דרושים
1) אדריכלים
2) שרטטים/טכנאים
טלפונים: 03-730165 ,03-720082

השת עמל
בית"ס תיכון עירוני מקיף ג' ומכללה טכנית עמל העמית ע"ש סטוזר י. האמפרי ראשל"צ
רחוב המתנדבים 6–2 מיקוד 75214
טלפון: 943993, 948157
ראשל"צ:
דרוש/ה ספק/ית מוסמך/ת לחצי משרה
מועמדים בעלי הכשרה ונסיון מתבקשים לפנות להנהלת בית הספר.
תל־אביב:
בית"ס "לחינוכים" "עמל" מכס־פיין ת.ד. 7311 ת"א
דרושים:
1. עובד אחזקה, משרה עד משרה
בעל נסיון בבדק בית עם המלצות.
2. פקידה כתבנית בשעות אחה"צ ובערב
לפנות לטלפון: 217233 או במכתב ת.ד. 7311 תל־אביב, מיקוד 61072

לחברה קבלנית באיזור אשדוד
דרוש
מנהל עבודה לעבודות בטונים
רק בעלי נסיון עם המלצות יענו
03-457694
03-456427

לחברה בינלאומית בהרצליה
דרושה
מזכירה אנגלית/עברית
הכישורים:
* שפת אם אנגלית.
* יכולת ניסוח והדפסה בשתי השפות.
* נסיון בעבודה עם מעבד תמלילים.
* שעות עבודה גמישות.
קורות חיים בכתב יד נא לשלוח לת.ד. 565 עבור מס' 10 הרצליה מיקוד 46105
— סודיות מובטחת —

למשרד רואי־חשבון בת"א
דרוש:
מבקר
עם נסיון
נא לפנות:
ת.ד. 29517 ת"א

לחברה לשיווק מוצרי גינון
דרוש
צעיר דינמי
לניהול, שיווק ומכירות
השכלה חקלאית יתרון
טלפון: 03-332284

קיבוץ גליאון
מחפש
טבח
נא להתקשר לטלפון 051-872518, 051-872711

לקיבוץ שדה נחמיה
דרושה
מורה למזכירות (כולל הדפסה)
לקביעת ראיון נא להתקשר 053-25723

דרושים
* מהנדסים
* הנדסאים
לתיעוד טכני במשרה חלקית / קבלנות מישנה.
רק מועמדים מתאימים יענו
נא להתקשר טלפונית 03-483256
— סודיות מובטחת —

זמיר
שרותי כח־אדם בע"מ
לסניפינו בת"א וברחובות דרושים/ות
למחלקה הטכנית:
* הנדסאי אלקטרוניקה לעבודת שרות, נסיון במערכות תקשורת / אנרגיה ממוחשבת
* מכונאים בוגרי בית"ס מקצועי יומאי ת"א / חיפוש, למשמרות
* שרטטי מכונות / אלקטרוניקה / זיווד
* מסגרים מכניים מעולים קוראי שרטוט, לבניית מכונות
* כרסמים / מבלטנים / משחזים מנוסים
* צבעי תעשייה / מתכת יומאי צה"ל + פרופיל גבוה
* מסגרים/רתכים מנוסים רצוי נסיון ברתוך שריון
* שומרים לעבודת משמרות יומאי צה"ל + פרופיל גבוה, מלוד־רמלה / יהוד — אור־יהודה
* מלחימים / מחווטים מנוסים רצוי קוראי שרטוט
למחלקה המשרדית:
* מעבדות תמלילים עברית/אנגלית מנוסות, רצוי על I.B.M-P.C
* מנהלי־חשבונות סוג 3 ומעלה, רצוי נסיון במפעל תעשייתי
* חשב/ת שכר מנוסה רצוי במפעל תעשייתי
* מזכירות/פקידות עברית/אנגלית מנוסות + ידע בהדפסה
תנאים מצוינים, ארוחות, הסעות ושכר גבוה
ת"א: שדרות מוצקין 22, טל. 03-5464514
רחובות: בית־הפועלים 6, טל. 08-454661
תעסוקה ברמה גבוהה

סלטוקיו SHARP
למעבדות סלון טוקיו דרושים:
● לסניף חיפה
טכנאי אודיו
● לסניף תל־אביב
1. טכנאי טלויזיה
2. טכנאי אודיו
בעלי נסיון ידע 03-201265, 03-282163 12.00–9.00

חוק הזדמנות שווה בתעסוקה, התשמ"א 1981
לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה מחמת מינו או מחמת היותו נשוי או הורה, אלא אם אופיו או מהותו של התפקיד מחייבים זאת.

סהר
דרושים:
1. למשרדנו בת"א
פקיד/ת ביטוח חיים
בעל/ת נסיון וידע בהפקה, שינויים וביטוח מנהלים להתקשר 03-640418
2. לסניפנו בירושלים
מנהל־חשבונות
עם נסיון קודם בביטוח להתקשר 223381, 02-227244
משרה מלאה – 6 ימי עבודה
מחשבה אחת קדימה

לסוכנות פטרולגז בפתח תקוה
דרושים:
* עוזר טכנאי
* מחלקי גז
בעלי רשיון ג'
עדיפות לתושבי המקום.
03-912588
03-919845
ההסתדרות 3 פתח תקוה

בפתח־תקוה
דרוש/ה
עורך/ת דין
שכיר
בתחום האזרחי
בעל/ת נסיון
של שנתיים לפחות
לפנות בכתב ת.ד. 2123 פתח־תקוה

הסוכנות היהודית לארץ ישראל
מחלקת המנגנון ת"ד 92 ים 91920
משרה פנויה מס' מ/239/86
דרושים/ות
מדריך/ה חינוכי/ת דתי/ת
לפרויקט חינוכי מיוחד, לעבודה בעלת אתגר עם נוער.
מקום העבודה: במושב נחלים
תנאי עבודה:
1. דיור במקום יועמד לרשות המועמד/ת
2. שכר – דרוג עובדי/ות הוראה.
בעלי/ות נסיון בעבודה עם נוער והשכלה מתאימה (אפשרי בהוראה).
מועמדים/ות מתאימים/ות יפנו אל חנבי טלפון 03-907367

שופר־סל
לסניף נווה
דרושים
* עובד/ת מאפיה
* עובד/ת מעדניה
* עובד מח' חלב
לפנות למנהל הסניף, רח' ארלוזורוב 57 ת"א

דרוש/ה
פקיד/ת ייבוא
עדיפות לבעל/ת נסיון
למשרה מלאה.
תנאים טובים למתאימים/ות
נא לפנות לטל: 03-375284
סטייט קופרייג' טרנסכלל בע"מ
מקבוצת כלל.

GIGA
לגיגה / אגף זמן אמת
דרושים:
1. מתמטיקאים
בעלי נסיון בפיתוח תוכנה ליישומים מתמטיים בסביבה VAX/VMS.
2. מהנדסי מחשבים
בעלי נסיון באינטגרציה של מחשבי DEC ותקשורת בין מחשבים.
פרטים נוספים: ת.ד. 6060 חולון, או טלפון 03-842750

אורן תעשיות בע"מ
למפעלנו בנתניה
דרושה
מזכירה אנגלית/עברית
בעלת ידע בהדפסה.
לקביעת ראיון 053-38071
מח' משאבי אנוש.

לחטיבת הביניים ואולפנא
דרושה
* מורה למתמטיקה
באופן דחוף
03-423312

למסעדה יוקרתית בהרצליה־פיתוח
דרושה
אשת יחסי ציבור
052-70100

אסמבל
מזוג אויר בע"מ
דרוש
בקר איכות וטיב
בעל חוש טכני וידע בחשמל
המתאימים יפנו טלפונית, המל' מיום ג', 14.10.86, בין השעות 8.00–16.00
לקביעת ראיון לטל. 03-331466

דרוש/ה
מנהל/ת חשבונות ראשי/ת

כישורים:
* נסיון בניהול מחלקת חשבונות בהיקף גדול.
* ידע רב ונסיון בניהול מערכות ממוחשבות רב מטבעות, ידע בנושא יבוא ויצוא

תשכלה:
* רואה חשבון מוסמך
בעל/ת נסיון של 5 שנים לפחות

מועמדים/ות מתאימים/ות יפנו בכתב יד בפרוט קורות חיים ונסיון קודם לת.ד. 1736 ת"א, עבור מס' 417.

מכון סקר לניהול ושיווק בע"מ
שד' רוטשילד 101 תל-אביב
דרושה
מזכירה בכירה
עדיפות לבעלת השכלה אקדמאית
שעות עבודה 9:00–17:00 (יום ו' עד 13:00)
לקביעת ראיון להתקשר 03-202990

בחולון דרושים
אורגים
לעבודה במשמרות
שכר גבוה
טלפון 03-459626

בחולון דרוש
שתאי
(שרז)
שכר גבוה
טלפון 459626

למשרד אדריכלים דרוש/ה
אדריכל/ית צעיר/ה
03-225904

צעירים
לאחר שירות צבאי, להכשרה
כמרכיבי מעליות
* עד גיל 25
* בעלי פרופיל רפואי גבוה
* עדיפות לבוגרי בי"ס הטכני של ח"א
* שכר גבוה + פרמיות
לפנות בין 08:00 – 10:00
"מעליות ישראליפט", הקישון 13, בני-ברק
(איזור התעשייה, ליד מוסך צימפיון)

צויד דפוס ותעודות בע"מ
דרושים
טכנאי שרות
* נסיון בתיקון מערכות מכניות.
* ידע באלקטרוניקה תעשייתית.
* רשיון נהיגה הכרחי.

אנשי מכירות
* צעירים ודינמיים.
* רקע בענף הדפוס - יתרון.
* קידום למתאימים.
המסגר 56 ת"א, טל' 03-339940/2/5

דרוש
מהנדס מכונות
בעל נסיון רב בעבודה קבלנית בשטח אינסטלציה, צנרת תעשייתית, מיזוג אויר ומסגרות.
לפנות לת.ד. 28 חדרה

דרושים במכתשים:
למפעלינו בבאר-שבע וברמת חובב

אנטומולוג/ית

בעל/ת תואר שני לפחות באנטומולוגיה, נסיון בתחום חומרי הדברה.
ידיעת השפות עברית ואנגלית על בוריה, רצויה ידיעת שפות נוספות, רקע בשיווק בחו"ל - יתרון, ארגון מעקב וניתוח של נסויי שדה ומעבדה, השתתפות בצוות אינטרדיסציפלינרי.

לקידום מוצרי החברה

מועמדים יפנו בכתב יד ובצרוף קורות חיים ותאור נסיון קודם לאגף משאבי אנוש ת.ד. 60 באר-שבע, 84100
סודיות מובטחת

א. זליג
בכירים לקריירה חדשה
אנשים מעולים לתפקידים בכירים

עבור לקוחתנו חברה מובילה בתחום תעשיית הטקסטיל בגוש דן
דרוש/ה **מנהל שיווק**

תאור התפקיד: — עצוב מדיניות ואסטרטגית השיווק של החברה.
— הכנת תכנית אב לארגון ופקוח על מערכת השיווק והחפצה הארצית (מוסדות, ארגונים, חנויות וכד').
— ארגון ופתוח כלים לשיווק במגזר הישראלי (הערבי והיהודי) של החברה.

כישורים: — בעל נסיון ניהולי מוכח בשיווק מוצרי צריכה. יתרון בענף הטקסטיל.
— רצוי בעל השכלה אקדמאית במנהל עסקים — שיווק.
— יכולת ארגון וניהול צוות עובדים.

סודיות מובטחת — התפקיד מיועד לנשים וגברים כאחד.
נא לשלוח קורות חיים כתובים בעט כדורי על נייר ללא שורות ולציין את היד הכותבת אל: א. זליג, ת.ד. 4230, ת"א 61041, רח' גאולה 42, ת"א.
פרטים נוספים בטל' 03-667610, 03-667630 בימי א'—ה' בין השעות 09.00-17.00.

למפעל בבני ברק
דרושה
מרכזנית
דרישות המשרה
השכלה: 11 שנות לימוד לפחות, נסיון בהפעלת מרכזיית תדקס יתרון,
שעות העבודה ימים א'-ה' 07:30–15:00; יום ו' 07:30–13:00
לפנות מיום שלישי לאחר 14:00 בטל' 03-741873

דרוש
סוכן + רכב מסחרי להפצת סחורה ברחבי הארץ,
תנאים טובים.
פרטים: טל. 03-9231728

לסטודיו
עודד בכר
דרושה
תופרת בכירה
רצוי ידע ונסיון בתדמנות.
תנאים טובים למועמדת המתאימה
נא להתקשר 03-446943, 455566

דרושים/ות
1. **מנהל מדור** לסדור ילדים באגף לשרותי רווחה ע.ת.א.
2. **עובדת מטבח** לבי"ס ממ"ד "אלון".

יותר טוב מנפאואר

למחלקה המכנית ת"א
בן-יהודה 12,
א'-ה', 8.00-14.00
טל: 284128, 03-298877
דרושים
* **טכנאי אלק'/אלקטרונאים**
בעלי נסיון בתיקון ושרות של מרכזיות טלפון.
רכב פרטי - חובה.
* **מלחימות/מרכיבות**
בעלות נסיון בהלחמה מעגלים מודפסים.
* **חשמלאים תעשייתיים**
חשמלאים מוסמכים בעלי נסיון רב באחזקת מערכות תעשייתיות.
* **מכונאי אחזקה**
בעלי נסיון באחזקת קווי ייצור תעשייתי.
* **מהנדס מכונות**
בעל נסיון בתכנון ועיצוב תעשייתי תוך שימוש בחומרים מגוונים.
* **מבקרי איכות מכנים**
בעלי נסיון
* **שרטטות מכונות (תעופתיות)**
יוצאות ח"א לקראת שחרור.

מנפאואר MANPOWER
החברה הגדולה בעולם לעבודה זמנית
ירושלים • תל אביב • חיפה
באר שבע • רחובות

דחפון
שרות מודעות טלפוני של דחף
לבעלי כרטיס אשראי
03-611 001

עם הרחבת פעילות החברה,
אנו נערכים לקראת טיפול
מלא במחשבי VAX-750 ו־MICROVAX:
שרות, חלפים ואחזקה.
דרושים/ות:
טכנאי אחזקה
מנוסים באחזקת מחשבי
VAX-750 ו־MICROVAX.
נא לפנות בכתב לת.ד. 2062 מיקוד 46120
הרצליה, עבור: "טכנאי אחזקה".
יש לצרף קורות חיים, השכלה ונסיון קודם.
פונים מתאימים יענו.
סודיות מובטחת.

minix
מערכות מחשבים וציוד היקפי למחשבי דיגיטל

VAX, MICROVAX are registered trademarks of Digital Equipment Corp

---

קלדניות מסוף
אנו זקוקים דחוף לקלדניות טובות לעבודה במשמרת בקר או אחה"צ, לתקופה ממושכת.
תנאים מצויינים מובטחים! כולל הטבות סוציאליות כחוק.
פני אלינו עוד היום. כדאי לך.

מנפאואר MANPOWER
החברה הגדולה בעולם לעבודה זמנית
תל-אביב: אידלסון 13, טל. 03-298877
ירושלים: החבצלת 5, טל. 02-233436-9
חיפה: העצמאות 104, טל. 04-530051
באר-שבע: רמבי"ם 31, טל. 057-79523
רחובות: הרצל 190, טל. 08-461717

חוק הזדמנות שווה בתעסוקה, תשמ"א 1981
לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה מחמת מינו או מחמת היותו נשוי או הורה, אלא אם אופיו או מהותו של התפקיד מונעים קבלתו של בן אחד המינים לעבודה הנדונה. העבריינים צפויים לעונש על פי החוק.

דרושים במכתשים:
למפעלינו בבאר-שבע וברמת חובב

כימאי/ת או הנדסאי/ת
להפעלת מיכשור ממוחשב מתקדם,
נסיון קודם רצוי אך אינו הכרחי
בעל/ת כושר עבודה עצמאי,
ונכונות לעבודה במשמרות.

מועמדים יפנו בכתב יד ובצרוף קורות חיים ותאור נסיון קודם לאגף משאבי אנוש ת.ד. 60 באר-שבע, 84100
סודיות מובטחת

לאוריין שרותי מכס
דרושים
מנהלי חשבונות
סוג 3
עדיפות לבעלי ידע באנגלית ונסיון בהנהלת חשבונות ממוחשבת
מזכירה כתבנית
עם שליטה באנגלית על בוריה
נא לפנות בטל' 338643-338644-339104

א.ש. מפנה בע"מ
השמת כח אדם בכיר

למספר חברות שאנו מייצגים דרושים
מנכ"ל — לחברה מסחרית של ציוד מכני מתקדם. התפקיד הנ"ל כולל ניהול החברה מבחינה כספית מסחרית ואדמיניסטרציה כולל אחריות על השירות. כ־400 עובדים כ־100 מיליון דולר מחזור...
• בעל נסיון בניהול חברה, ידע טכני ורקע מסחרי.
משנה למנכ"ל — לקונצרן בענף המתכת הממונה על פיתוח מוצרים טכנולוגיים וקשר עם לקוחות.
כישורים: מהנדס בניין, עם נסיון ניהולי עד גיל 49.
לחברה עתירת ידע
דרוש
מנהל מכירות אזורי
עד גיל 40
כישורים:
נסיון בשיווק מוצרים מדויקים, רצוי ניסיון במערכות צבאיות, השכלה מהנדס אלקטרוניקה או מחשבים + מנהל עסקים - יהיה ממונה על כ־10 עובדים כולם אקדמאים שכר 3000$ + רכב ותנאים נלווים.
למפעל מתכת אשר נרכש ע"י קבוצה ישראלית בארה"ב
דרוש
מנהל מפעל — על המועמד להיות בעל נסיון ניהולי קודם. חוזר ל־5 שנים. 3 שנות עבודה בארה"ב ולאחר מכן התחייבות לעוד שנתיים בארץ שכר בארה"ב 6000$ שכר בארץ 3000$
המפעל יהיה ממוקם במרכז הארץ.

נא לפנות בכתב או טלפונית לפי הכתובת: גורדון 74 ת"א מ. 64388 טל. 03-242012
— סודיות מלאה מובטחת —
— מודעה זו מיועדת לנשים וגברים כאחד —

נעמ"ת | היחידה לחכוונת חיילים משוחררים | האגודה לקידום החינוך
כנות

לפרוייקט המיועד לחיילות משתחררות להשלמת בגרות בתנאי פנימיה
דרוש/ה
* **רכז/ת יועץ/ת חינוכי/ת**
בחצי משרה. אפשרות להשלמת משרה למורה המכין/ה לבגרות במקצוע שיתאים לתוכנית.
* **רכז/ת תוכניות**
הדרכה חינוך והרבות לפנימיה.
לפנות בכתב + תעודות המלצות לת.ד. 9 גדרה

דור-כימיקלים בע"מ
מקבוצת דנקנר
דרוש
מכשירן תעשייתי
ידע במיכשור פנאומטי ו/או אלקטרוני
דרוש נסיון בתעשייה
רצוי בתעשיות חכימיות
נא לפנות בכתב בצירוף קורות חיים ונסיון קודם למחלקת כח אדם לפי הכתובת הרשומה מטה
ת.ד. 10036 חיפה, מיקוד 26110

בירושלים
איש מכירות נמרץ
בענף חומרי בנין
לפנות בכתב יד בפירוט קורות חיים לת.ד. 22296 תל-אביב

לבית מרקחת
דרוש/ה
רוקח מוסמך
טלפון: 08-461242
בבית: 08-460435

לחברה לבוא ושיווק אופטי
דרוש
סוכן מכירות רציני
בעל רכב. תנאים נאים.
עדיפות לבעל נסיון
במכירות.
052-541990

דרושים RS שירותי כוח אדם
* **מלחימות**
— בעלות 2 שנות נסיון לפחות
— עבודה במשמרת ראשונה — ת"א, חולון, רמת"ש
— עבודה במשמרת שניה — חולון
* **מבקרות איכות ויזואלית**
— עבודה במשמרת שניה באיזור חולון
* **חרטים — קונבנציונלים / C.N.C.**
— נסיון של שנתיים לפחות
* **כרסמים קונבנציונלים**
— נסיון של שנתיים לפחות.
* **מכונאי דיזל**
— נסיון צבאי לפחות לעבודה באיזור חולון.

תנאי שכר גבוהים במיוחד
ארוחות והסעות מובטחים
להתקשר החל מיום שלישי 14 אוקטובר 1986
א.ר.אס כבר אתרים 134 תל-אביב.
טל. 03-202460
"גמור רותימה טובה"

לחברה תעשייתית גדולה
דרוש
מנהל חשבונות ראשי
הכישורים הנדרשים:
1. בעל תואר רואה חשבון (או השכלה חשבונאית מקבילה).
2. נסיון בהנהלת חשבונות במפעל תעשייתי
3. ידע בהנהלת חשבונות ממוחשבת מתבעת.
נא לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים ונסיון קודם לת.ד. 1176 תל אביב 47100 נא לציין על המעטפה עבור מנהל חשבונות ראשי.

לשטיחי כרמל
דרושים
מנהלים
במסגרות של מחלקים לשעות אחה"צ
בסניפי שק"ם בק. מוצקין, אשקלון, אשדוד ירושלים.
לפנות בין 08:00–11:00

HIGH TECH GRAPHIC TERMINALS MANUFACTURER IN U.S.A IS LOOKING FOR AN
ELECTRONIC ENGINEER
TO MANAGE A DEVELOPMENT DEPARTMENT.
EXTENSIVE DIGITAL DESIGN EXPERIENCE WITH Z80, 16 BIT MICROPROCESSORS, VIDEO COPROCESSORS AND PAL DESIGN
ASSEMBLY AND C LANGUAGE
CAD EXPERIENCE
SABATICAL MINIMUM TWO YEARS OR MORE. EMPLOYER WILL OBTAIN VISA. SEND RESUME IN CONFIDENCE TO P.O. BOX 567 KYRIAT BIALYK 27000.

למעליות טל
דרוש:
טכנאי שרות
בעל נסיון
רשיון חשמלאי מוסמך הכרחי.
לקביעת ראיון 03-9225231 להתקשר בשעות העבודה.

ברידג' ישראל
בוא והצטרף לצוות המוביל ברשתות תקשורת מקומיות
טכנאים
רקע מעשי בתקשורת נתונים בסביבות מרובות מחשבים
לתאום פגישה להתקשר לאורה טל: 659617/8
— סודיות מובטחת —

לאלקו בע"מ
למפעלינו ברמת השרון
דרושה
פקידת יבוא
הכישורים הדרושים:
1. ידע כללי בנושא יבוא
2. הדפסה בעברית + אנגלית יתרון
לפרטים נא להתקשר לטלפון 03-484146
החל מיום ג' ולבקש את המנגנון

למפעל תעשייתי ברחובות
דרושים
1. **מסיק דודים ראשי**
נסיון של 5 שנים לפחות, אפשר קצין מכונות ימי.
2. **מחסנאי טכני**
נסיון מוכח במחסנאות טכנית, ידע בניהול כרטיסיה, שימוש במחשב, ידע בסיסי באנגלית.
3. **טכנאי – הנדסאי – שרטט מכונות**
לעבודה במשרד טכני
ת.ד. 45289 ת"א עבור מפעל תעשייתי

מזכירה למפעל
באזור התעשיה בחולון,
בעלת נסיון בעבודת משרד,
ידע בהדפסה עברית ואנגלית,
8 שעות עבודה, רצוי מחולון ובת-ים
5565556

חוק הזדמנות שווה בתעסוקה, תשמ"א 1981
לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה מחמת מינו או מחמת היותו נשוי או הורה, אלא אם אופיו או מהותו של התפקיד מונעים קבלתו של בן אחד המינים לעבודה הנדונה. העבריינים צפויים לעונש על פי החוק.

טרמאסבסט
חברה להרכבת מגנים טכנומיים בע"מ
למפעלנו בעכו
דרוש
טכנאי יצור מתחיל
* בוגר תיכון יוצא צבא
* רקע טכני יתרון
* רקע ניהולי/פיקודי יתרון 5 ימי עבודה
בירור פרטים בכתב יד לת.ד. 2038 עכו

TOURIST COMPANY IN TEL AVIV
NEEDS
EXPERIENCED TELEX OPERATOR
(IBM PC) + TYPING WORD PROCESSOR - 6 DAYS A WEEK
PLS CALL HANNA (03) 654316

למחלקת FIT
דרושה
פקידת הזמנות,
נסיון קודם הכרחי.
נא לפנות לדודי טל' 03-654316

דרושים
חקלאים
בעלי נסיון והשכלה אקדמאית לניהול פרוייקטים בתחומים:
הדרים | בקר לבשר
סוב טרופיים | פרחים וצמחי בית
נא להתקשר לטלפון 03-254704, החל מיום א'

דרוש/ה
מנהל/ת חשבונות עצמאי
סוג ד' לפחות
בעל נסיון בתיקי לקוחות קטנים ובינוניים.
לפנות בכתב, ת.ד. 20294 ת"א לודי זאב

הכא מן אלאסל

תנו לי לראות ילדיי לפני מותי מתחננת אם של מסורבת עליה

פאולינה רוז'נסקי (88) שיגרה מברק לרייגן ולגורבצ'וב

מאת אריאלה ראובני, סופרת „דבר"

„אני אישה זקנה מאוד וחולנית. לא ראיתי את ילדי 12 שנים ולא נשאר לי הרבה זמן לחכות. אני מתחננת, תנו לי לראות את יקירי לפני מותי ואפשרו לבתי, חתני, נכדי ונינֵי לעלות מברה"מ לישראל"

קריאה נרגשת זו השמיעה אתמול בחיפה פאולינה רוז'נסקי בת 88, אם לבת מסורבת עליה. פאולינה נפרדה מבתה, ד"ר אינה רוז'נסקי, פסיכולוגית, ומחתנה בוריס, אדריכל במוזיאון „פטרהוף" בלנינגרד וילדיהם, חנה ויהונתן, ועלתה ארצה מלנינגרד ב־1975 כדי להצטרף אל בתה השניה, שלי רוז'נסקי־זלוטניק, עיתונאית בשפה הרוסית, שעלתה לארץ לפני 15 שנה ומתגוררת עם משפחתה במיצפה ליד חיפה.

ד"ר אינה רוז'נסקי ובעלה הגישו בקשות לאשרות יציאה מברה"מ כבר לפני עשר שנים וחזרו עליהן פעמים אחדות, עולם נתקלו בסירובים חוזרים ונשנים. הם פוטרו מעבודתם, ובתם שלמדה באקדמיה לאמנות נאלצה להפסיק את לימודיה. הטלפון בביתם נותק ולא חודש עד עצם היום הזה. השלטונות בברה"מ גם יעצו לחתן שאיננו יהודי, להתגרש מאשתו. בינתיים, פרשו אינה ובעלה לגימלאות, הם מתקיימים מקיצבת זיקנה ואינם מוכנים לוותר על זכותם לעלות לישראל ולהתאחד עם משפחתם.

אתמול שיגרה האם הקשישה מברק אל הנשיא רייגן ואל גורבצ'וב לרייקיאוויק, בו התחננה כי יסייעו לה לראות את יקיריה לפני מותה.

מאגר מים חדש – להשקיית שדות קיבוצי גוש־עציון

אמור לקלוט את מי השפכים המטוהרים של קריית־מלאכי ומי שטפונות של נחל האלה

טרקטורים מכשירים חשטח למאגר בנגב הצפוני

מאת דויד מרשוב, סופר „דבר"

הקרן הקיימת לישראל, המחלקה להתיישבות של ההסתדרות הציונית ויושבי גוש־עציון, משקיעים 300,000 שקל בהקמת מאגר מים במתכונה לשעבר של קיבוץ קדמה בנגב הצפוני.

המאגר אמור לקלוט את מי השפכים המטוהרים של קריית־מלאכי ומי שטפונות של נחל האלה. מים אלה מיועדים להשקיית שדות שלושת הקיבוצים של גוש־עציון: אלון־שבות, מגדל־עוז, וראש־צורים, שלהם אדמות חקלאות באיזור קיבוץ קדמה לשעבר.

בקרבת המאגר מוקם מכון טיהור של מי השפכים. לשם קליטת שטפונות נחל האלה כורים תעלה באורך 1.5 קילומטר, שתוביל מים למאגר. שטחו של המאגר 100 דונם ועומק המים בו יהיה 10 מטרים. המאגר יכיל 600,000 מטרים־מעוקבים מים, כאשר יהיה מלא.

<u>מבעד לעשן הסמיך נדהמו השוטרים לגלות:</u>

התיירים ישנו עירומים על מזרן אחוז להבות

בן 32 ובת 22 מבריטניה, שתויים, לא ידעו להסביר כיצד פרצה האש וכיצד הגיעו לדירה

(ע). – זוג תיירים בריטים נמצאו אתמול לפנות־בוקר בדירה בוערת באילת, ישנים עירומים על מזרן שלהבות אחזו בו, בלי שחשו בדבר.

תושבי בית מגורים באילת התלוננו אתמול לפנות־בוקר במשטרה על רעשים חשודים הבוקעים מאחת הדירות. למקום יצאו שוטרים, אשר שמעו מפי השכנים שבעל־הבית שוהה בחו"ל ובמקום נערכו שיפוצים שונים בעת היעדרו.

השוטרים עלו לבדוק את המתרחש, ומצאו את הדלת פרוצה. מבעד לפתח הדלת, בקע עשן סמיך ולתדהמת השוטרים והשכנים, משנכנסו לבדוק את מקור העשן, גילו מזרן בוער על ריצפת הדירה, שעליו זוג תיירים בריטים עירומים. השוטרים העירו את השניים והילצו אותם מן הלהבות.

בחקירה הוברר כי השניים, גבר בן 32 ואשה בת 22 מבריטניה, שתו לשוכרה. לטענתם, כלל לא ידעו כיצד הגיעו לדירה וכיצד פרצה הדליקה. הם הועברו לחקירה נוספת במשטרת אילת.

יועצו לשעבר של גרופר ניצל מידע לעסקי־קרקעות פרטיים

טוען אחד מעובדיו של נחום דמתי בתצהיר לבי"ד לעבודה

מאת נתן רועי, סופר "דבר"

נחום דמתי, יועצו לשעבר של שר החקלאות, פסח גרופר, ניצל ידיעות שהגיעו לידיו במסגרת עבודתו במשרד החקלאות לאחר שפרש מהמשרד, לצרכיו העסקיים. הוא רכש אדמות שידע כי עומדים להקים עליהן ישובים ומכר אותן במחירים גבוהים לסוכנות היהודית – כך טוען אשר דסני, הרשב עפולה, שהגיש תלונה לבית־הדין האזורי לעבודה בצפון על הלנת שכרו בחברה השייכת לדמתי, חברת „נראף" בע"מ.

בתצהיר שהגיש לבית־המשפט, טוען דפני כי בהיות דמתי יועץ לשעבר לשר החקלאות, נודע לו כי באיזור מעיליה עומד לקום ישוב חדש, כי האדמות שייכות לערבים מקומיים מכפר מעיליה וכי הסוכנות הולה בהקמת הישוב על אדמותיהם טרם הוסדר הדבר עימם. דמתי – טוען המתלונן – ניצל ידיעותיו ורכש חלקות קרקע במקום. על קרקעות אלה רשם במינהל מקרקעי־ישראל הערות אזהרה לזכות חברתו, כדי להבטיח ששום יום אחר ירכוש אותן פרט לחברה שבבעלותו. החברה מיהרה להוציא לסוכנות מכתב ובו דרישה כספית גבוהה בעבור קרקעות אלה.

על רכישת האדמות שביצעה חברה „נראף בע"מ" בבעלותו של דמתי ניתן ללמוד ממכתב ששיגר לבנק אוצר החייל, ממנו ביקש לקבל 100 אלף דולארים כהלוואה. במכתב שעליו הוא חתום ואשר שוגר ב־29 באפריל 1985 לבנק אוצר החייל, הוא כותב: „החברה תרכוש אדמות שבבעלות של גורמים פרטיים באותם מקומות שיש למדינת ישראל עניין בהם. היינו, במקומות ישוב אשר יעלו על הקרקע ואי־רכישת האדמות מעכבת את פיתוח הישוב כאשר אנו משמשים כגורם ביניים בין המוכר לקונה – מדינת ישראל".

כדי לשכנע את הבנק לסייע לו במתן הלוואה, הוא הציג עצמו בצורה הבאה: „בכסגרת פעילותי במשרד החקלאות כעוזר השר, הייתי ממונה על החברות הממשלתיות הכפופות למשרד החקלאות „13 חברות" כגון „מקורות" „אגרקסקו" תה"ל וכו', כאשר עיקר פעילותי היתה בפתרון בעיות העודפים בתוצרת החקלאית...".

שופט בית־הדין האזורי לעבודה, אליעזר כנפי, הטיל צו איסור פרסום על הפרשה כולה, בטענה כי יש פרטים שאין לפרסמם, משום שקצב פירסומם עלול לפגוע בחייהם של סוחרים שונים. בעקבות כך הוגשה בקשה מטעם „ידיעות אחרונות" להתיר פירסום זה. הבקשה הגיעה לבית־הדין הארצי לעבודה, שהורה להסיר את צו האיסור לגבי עסקות שנעשו בארץ והגביל לגבי עסקות אחרות.

נגד נחום דמתי בן ה־43 הוגש כתב־אישום על מעשי מרמה שעשה כאשר כיהן כמזכיר מושב אחיהוד בצפון.

כפרות בירושלים לקראת יום הכיפורים (צילום: יצחק הררי)

ששה חשודים ברצח העבריין וייצמן בפתח קפה „אקסודוס"

אברהם וייצמן (24) מעכו מת אתמול מפצעיו ● בכיר במשטרה: הוא הפך את העיר והעלה את הפשיעה בה

מאת יוסי ליבוביץ, סופר „דבר" בגליל המערבי

אברהם וייצמן (24) מעכו, אשר נורה בראשו ובעורפו שלשום בלילה, על־ידי אלמוני רעול־פנים בפתח בית־הקפה „אקסודוס" בעיר, מת מפצעיו אור לאתמול, בבית־החולים רמב"ם בחיפה.

וייצמן, עבריין מוכר, שהשתחרר לא מכבר מכלאו, סיים שלשום בלילה שתיית קפה עם חבר ב„אקסודוס", חצה כביש כדי להיכנס למכונית ה„רנו" שלו, ואז הגיח אלמוני וירה בראשו שני כדורים. אמבולנס העבירו במצב אנוש לבית־החולים נהריה, ומשם הועבר למחלקה הנוירוכירורגית ברמב"ם. מבית־החולים נמסר אתמול כי וייצמן לא נותח, משום שהפגיעות בראשו ובעורפו היו אנושות.

משטרת מרחב הגליל עצרה שלשום בלילה שישה חשודים המעורבים, לדעתה, ברצח, תמסר כי צפויים מעצרים נוספים. ההשערה היא, שהרצח בוצע על רקע חיסול חשבונות בעולם התחתון.

(ע). – אברהם וייצמן, המוכר למשטרה, שוחרר לפני כארבעה חודשים מהכלא. שם ריצה עונש מאסר על התפרצויות ועבירות אחרות. מרגע הגיעו לעכו „הפך את העיר והעלה את הפשיעה בה", סיפר אתמול קצין בכיר במשטרת המרחב.

ניסיון לרצח בק. אתא

מקרה אחר של ניסיון לרצח היה אתמול בצהריים במרכז קריית־אתא, כאשר אלמונים דקרו את עלי אבו קביר מחיפה, פנים מוכרות למשטרה, בסכין במספר מקומות בגבו. הוא הועבר לביה"ח רמב"ם במצב בינוני.

<u>הפסיכיאטר פרופ' שמואל טיאנו – במשפט הרצח:</u>

חווה יערי מתפרצת ללא מעצורים אבל אינה מסוגלת לאלימות פיזית

(ע). – חווה יערי נוקטת בעת מצבי לחץ תוקפנות מילולית, אבל אין היא מסוגלת, ובכל אופן יש בבירור קביעה מאוד שהיא מסוגלת לאלימות ולתוקפנות פיזית – קביעה זו של הפסיכיאטר פרופ' שמואל טיאנו, עמדה במרכז עדותו אתמול בהמשך משפטן של חווה יערי ואביבה גרנות, המואשמות ברצח התיירת מלה מלכבקי במוצ"ש 1985.

עדותו של פרופ' טיאנו, שהתנהלה תוך התעניינות והשר מת־לב מרובה מצד השופטים וכל באי אולם המשפטים בקומה השישית בהיכל המשפט בתל־אביב, נשמעה בטעם סנגוריה של חווה יערי.

פרופ' שמואל טיאנו, מ"מ מנהל בית־החולים „גהה" לחולי נפש, הגיש לבית־המשפט חוות־דעת מפורטת, ובעדותו השיב לשאלות הצדדים.

לשאלת הסניגורית עו"ד ד"ר עדנה קפלן, ציין הפסיכולוג, כי הוא שוחח עם חווה יערי משך מספר שעות, ועיין בעדויות ובמסמכי התיק הכלכלי ושוחח גם עם אמה ואחותה של חווה יערי. מכל הנתונים שאסף, הגיע העד לכלל מסקנה: שבמצבי לחץ היתה חווה יערי מתפרצת לא אחת ללא מעצורים, התפרצויות מילוליות ותקפות זעם, אך אין היא מסוגלת לאלימות פיזית. „אין לי שום נתון, שמספר לתוקפנות מילולית היא היתה במצב של אלימות פיזית. ואם היתה במצב כזה – הרי היתה זו בדרך כלל אלימות כנגד עצמה. יתר על כן, היתה לחווה יערי רתיעה מאלימות פיזית".

עם זאת הטעים העד, בתשובה לשאלות התובעת עו"ד פנינה דבורין, לא ניתן לקבוע זאת בפסקנות, „כשם שלא ניתן לקבוע דבר כזה כלפי אף אחד מאיתנו".

הפסיכיאטר אמר עוד, שמה שבאפיין את חווה יערי זו התלות באחרים: בילדותה היה זה אביה, לאחר מכן בעלה אהוד, ומאוחר יותר – אביבה גרנות.

נבון מציע לאסור הענקת עתיקות כמתנות ממלכתיות

מאת צבי אילן, סופר „דבר"

סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות, יצחק נבון, מציע לאסור הענקת עתיקות במתנות על־ידי גורמים ממלכתיים או ציבוריים בארץ ובחו"ל. נבון הגיש הצעת החלטה בעניין זה להוערת השרים לסמלים וטקסים.

בדברי הסבר להצעתו ציין נבון, כי העתיקות המתגלות בארץ הן נכסים מדעיים, תרבותיים וארכיאולוגיים ממדרגה ראשונה, ולמדינה יש עניין שהעתיקות לא ישמשו למטרות שאינן עולות בקנה־אחד עם חשיבותן.

באחרונה איתר אגף העתיקות במשרד החינוך מקרים בהם נמסרו עתיקות כמתנות לאישים ולמוסדות בחו"ל על ידי גורמים ממלכתיים או ציבוריים בארץ. לדעתו, עשויה החלטת ועד השרים לסייע בשמירת עתיקות הארץ ולהתייחסות הולמת אליהן.

בספטמבר ירד מספר דורשי העבודה במשק

מאת חיים ביאור, סופר „דבר" לענייני עבודה

הקלה במצב האבטלה: בספטמבר האחרון נרשמו בשירות התעסוקה 42,030 דורשי עבודה, לעומת 44,415 דורשי עבודה באוגוסט – ב־2,385 פחות.

מספר דורשי העבודה בספטמבר השנה נמוך גם בהשוואה לספטמבר אשתקד, אז הוא הסתכם ב־45,396.

בספטמבר חלה עלייה במספר ההזמנות לעובדים, תופעה המבטאת את מגמת הצמיחה במשק. מדובר ב־22,032 הזמנות לעובדים, לעומת 19,635 הזמנות שנרשמו בחודש אוגוסט, דהיינו גידול ב־2,397. 5,261 הזמנות לא סופקו על ידי עובדים ישראלים לעומת 4,705 הזמנות שלא סופקו ע"י ישראלים באוגוסט.

עוד מתברר שמספר המובטלים ששה ימים ויותר ירד בספטמבר לכדי 16,622 לעומת 21,627 באוגוסט. עם זאת, לנתון זה יש להתייחס בזהירות, מאחר שעובדי שירות התעסוקה העוסקים בהבטחת הכנסה נוקטים עיצומים.

ואף על פי כן: האנס – מרמת־גן

מאת נתן רועי, סופר „דבר" לענייני משטרה

חוקרי המחלק לבילוש נרשאי ביחידה המרכזית של משטרת מחוז תל־אביב, אינם מייחסים ל„אנס מרמת־גן" מקרי אונס שעליהם הורשע יוסף מחיפה, המכונה „האנס מצפון תל־אביבי" – אמר אתמול ניצב גבי עמיר, מפקד משטרת המחוז.

עמיר אמר עוד, כי לא ברור אם יוגש נגד „האנס מרמת־גן" כתב אישום על כל המקרים המיוחסים לו ואין הוא יכול לומר מתי תסתיים החקירה. כזכור, נלכד האנס מרמת־גן כשהוא מציץ לדירה בתל־אביב, ובחקירתו היתה הפתעה מרעישה כאשר הודה במקרי אונס לא מעטים. סניגורו, עורך־הדין מנחם רובינשטיין, אמר כי ההודעות של לקוחו ניתנו תחת לחץ נפשי.

יחידת מתנדבים בת"א תפעל לבטחון הקשישים

בתל־אביב מוקמת יחידת מתנדבים חדשה במשמר האזרחי, שתפעל למען ביטחון הקשיש הבודד.

היחידה תתבסס בעיקר על גימלאים־קשישים „צעירים" שיסייעו לאחיהם בביקורי־בית, הסברה, הפעלה בבינועי במבצעי מיגון, קשר עם מוקד המשטרה ועוד.

במרכזים הוותיקים בעיר מתרוכז מעגל הקשישים הבודדים הזקוקים לסיוע ולהגנה. בעקבות זאת החליט קשישי תל־אביב להתארגן. כך הוקמה היחידה הראשה במשמר האזרחי במרחב ירקון, ובראשה משה רוס, גימלאי ותיק, שהיה המבקר הפנימי של „מקורות".

מועצה רפואית לקופ"ח

(עשית). – המועצה הארצית של קופ"ח אישרה בישיבתה אמש את הקמת המועצה הרפואית של קופ"ח, שתכלול 69 נציגים מהמיגזרים הרפואיים השונים בקופ"ח – רופאים פנימיים, כירורגים, רופאי עיניים, רופאי ילדים, רופאי נשים, פסיכיאטריה, מעבדות, רוקחות המשפחה, רופאי שיניים ועוד.

המועצה הרפואית תכהן ארבע שנים, ומתפקידיה להיות את הגוף הרחב המתווה את דרכה הרפואית של קופ"ח ולהמליץ על הקמת יחידות רפואיות, או המשך פעולתן ושינוי פעולתן של יחידות קיימות.

במלאות שלוש עשרה שנים לנפילתו של יקירנו

סגן **מולי שמואל דגני**

בקרבות הבלימה בגולן

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו
ביום שלישי י"א בתשרי תשמ"ז 14.10.86
בשעה 16.45 אחה"צ בבית הקברות הצבאי בחיפה.

אסתר ונתן דגני
חיה ויוסי שחם

זמני הדלקת נרות	
פרשת השבוע ח' בתשרי תשמ"ז – פר' האזינו	
כניסה	מוצ"ש
ירושלים – 4.38	ירושלים – 5.48
תל־אביב – 4.56	תל־אביב – 5.46
חיפה – 4.47	חיפה – 5.48

מכשירי שמיעה נסתרים בתעלה

אדוט יצחק
רח' מוא"ה 55, ת"א טל' 625116

נהג!
עשה את
המינמום
למען אלה
העושים את
המכסימום.
תן טרמפ לחייל!

במלאת 13 שנה למלחמת יום כיפור
נעלה את זכר יקירינו

אביד־ב גדעון | בנימיני ארז
בן־בדק זהר | בן־נתן גד
בן־דוד עמוס | יפה משה
עמית זאב

ביום שלישי י"א בתשרי תשמ"ז 14.10.86
בשעה 15.30 בבית הקברות בנהלל

המשפחות

מועצה מקומית כפר תבור

למחלקת עבודות ציבוריות (מע"צ)
מחוז חיפה – היחידה לגשרים מע"צ
מע"צ – מחוז הצפון

שאו תודות

מאת המועצה המקומית כפר תבור ותושביה
על ביצוע
השלב הראשון של המעבר התת־קרקעי
המחבר בין שני חלקי המושבה בכביש החוצה את כפר תבור מצפון לדרום
ועל העמידה בלוח הזמנים.

תודות גם לציבור הרחב על סבלנותו בתקופת עבודות הפיתוח ולכל אלה אשר ביצוע המעבר הוכיח להם כי כפר תבור ממשיך בתנופת הפיתוח.

מיכה גולדמן
ראש המועצה

לבני משקים לאחר שרות צבאי היוצאים לשנת חופשה

מוצעת עבודה מגוונת ומשתלמת בבית אריזה ליצוא (פרחים) באזור גדרה אשדוד.

העבודה כרוכה במגורים במקום (אפשרי גם בנות ללא מגורים)

לפנות לטלפון 055-91004, 055-92954
ולבקש את אברהם

במלאת 13 שנים למלחמת יום הכיפורים
נעלה את זכר יקירנו

אל"מ **זוריק לב** ז"ל
שלא שב עם מטוסו משמי סיני

ובנו **אודי** ז"ל
שנספה שנתיים אחריו

האזכרה תתקיים ביום ג' י"א תשרי תשמ"ז
14.10.86 בשעה 1600 בבית העלמין ברחובות

משפחת לב
כפר ביל"ו

לראש המועצה האזורית מבואות החרמון
שלום רובין והמשפחה
אתכם באבלכם במות
האח
זלמן גסטר
ראש המועצה האזורית הגליל העליון

ביום השנה לנפילתו של יקירנו
הבלתי נשכח

מוטי בן יצחק

בשבי המצרי במלחמת יום הכיפורים

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו
ביום שלישי י"א תשרי תשמ"ז 14.10.86
בשעה 4.00 אחה"צ בבית הקברות בבאר טוביה.

המשפחה
באר טוביה

ארגון המועצות האזוריות
(של ההתיישבות העובדת)
משתתף בצערו של
שלום רובין
ראש מועצה אזורית מבואות החרמון
על מות
אחיו ז"ל
ולא נדע דאבה עוד

מוסף דבר
למחשבים וטכנולוגיה מתקדמת
שיתפרסם ב־24.10.86 ב„דבר השבוע"
יוקדש
לכנס איל"א 86

המעוניינים לפרסם במוסף, נא התקשרו בהקדם אל חיים כדר מח' המודעות „דבר"
טל: 298032, 03-286141 שלוחות 36, 38.

מפלגת העבודה הישראלית
המרכז
המשמרת הצעירה

הזמנה

במוצאי שבת 11.10.86 בשעה 20.00 תתקיים

מסיבת תודה

במרכז שרת, רח' משמר הירדן 11 בגבעתיים
חברי המשמרת ומוקירה מוזמנים.
עקב קוצר הזמן – אנא ראו הזמנה זו כאישית

לחברתנו שולמית צבר
אתך באבלך במות
אביך ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
ההנהלה והעובדים

לטאטא חשדות מתחת לשטיח בעזרת ה׳ / אוריאל בן־עמי

הם לא למדו דבר

רשימה ארוכה של אי סדרים חמורים בלולה בדו״ח מבקר המדינה על מועצת קרית ארבע. משרד הפנים מסתיר את הדו״ח, ודוברו מבטיח כי אין בו חשדות לפלילים. בינתיים פועלת המועצה גם ללא אישור תקציב

משרד־הפנים מנסה לטייח את דו״ח מבקר המדינה החמור נגד שלום ואך, ראש מועצת קריית־ארבע.

בדיקת־מעקב, שערך משרד־הפנים, על הנעשה בקריית־ארבע מצאה, כי ליקויים וחריגות במאות־אלפי דולרים, שהעלה דו״ח מבקר המדינה לא תוקנו. סמנכ״ל המשרד יצחק אגסי, המשמש גם כדובר משרד־הפנים, מנע במשך חודשיים את פרסום הדו״ח, והודיע לעתונאים, שאין בו חשד לממצאים פליליים, וכי משרד־הפנים איננו ממליץ על נקיטת צעדים נגד שלום ואך, ראש המועצה. ח״כ רן כהן, לעומת זאת, תובע עתה ממפכ״ל המשטרה לחקור חשדות פליליים נגד ואך.

במשרד־הפנים של הרב פרץ מאמינים כנראה בעזרת השם ובשכחת העיתונות. אנשי ש״ס־מפד״ל לא הפיקו עדיין את לקח רפי סויסה: הם בטוחים ש„להם זה לא יקרה". אחרת אי־אפשר להסביר את החיפוי והסיוע לדו״ח החמור נגד מועצת קריית־ארבע, שנכפה על משרד הפנים על־ידי מבקר המדינה. השר יצחק פרץ והסמנכ״ל יצחק אגסי משוכנעים, כנראה, שחשדות החמורים לפליליים במועצת קריית־ארבע הם עניינם הפרטי, וכי מותר להם לטאטא אותם אל מתחת לשטיח.

ב־23.7.86 הגיש רב שאג, מבקר הרשויות המקומיות במשרד הפנים, דין־וחשבון על ביקורת שערך במועצת קרית־ארבע ובחברה לפיתוח. בפתיחת הדו״ח כתב שאג, שמטרת הביקורת היתה לעקוב אחרי תיקון הליקויים, שהועלו בדו״ח מבקר המדינה האחרון, ובדו״ח הביקורת הקודם של משרד הפנים מחודש יוני 85 . דו״ח מבקר המדינה, על תיפקודה של מועצת קריית־ארבע בראשות שלום ואך, היה קטלני. הוא קבע שהמועצה הוציאה כספים במאות אלפי שקלים למימון פעולות, שלא היו קשורות לתקציבי המועצה, וכי שימוש זה היה בלתי־חוקי. בסוף הדו״ח מציין מבקר המדינה, „דרוש שמשרד־הפנים, והממונה מטעמו על יהודה ושומרון, יגבירו את הנחייתם ואת פיקוחם על המועצה. ימנו מבקר חשבונות למועצה, וידאגו להחזרת כספים שהוצאו בניגוד לתקנון".

משרד הפנים אכן מינה את רב שאג לעקוב אחרי ביצוע התיקונים, אולם כשפניתי אל הסמנכ״ל, המשמש גם כדובר, וביקשתי לעיין בדו״ח המעקב נתקלתי בסירוב. בתחילה טען אגסי שזהו דו״ח פנימי, שאינו מעניינו של הציבור או מעניניו שלי, אחר־כך טען, ששר הפנים לא עיין עדיין בדו״ח . אכן, אין עוד סמנכ״ל ממשלתי במדינה הזאת, שיכול להתבדח כדובר כל־כך נאמן. גם חה״כ רן כהן מר״צ נאלץ לרוץ במשך חודשיים אחר הדו״ח, עד שכבוד השר הרשה לו לעיין בו במשרדו. רן כהן הזכיר לשר פרץ שגם לשר בר־לב לא היתה ברירה, וכי נאלץ לחשוף בפניו את דו״ח אדין על רפי סויסה. משרד־הפנים מנע גם מחברי מועצת קרית־ארבע, את האפשרות לעיין בדו״ח. רק איום בפניה לבג״ץ שכנע את פקידי משרד הפנים, להתיר זאת לחברי המועצה.

אך בכך לא די. יצחק אגסי הסמנכ״ל־הדובר הודיע לעיתונאים, עם השלמת דו״ח שאג, כי אין בו חשד לממצאים פליליים אלא רק לחריגות נהליות. מר אגסי שכח שאינו משפטן, וכי אינו מוסמך כלל לפרסם קביעה כזו. כששאלתי אותו, השבוע, האם הקביעה שאין חשד פלילי, נאמרה על דעת היועץ המשפטי של משרד־הפנים – סירב לענות לי. הוא גם סירב לאפשר לי להציג שאלה זו בפני אברהם שפט, היועץ המשפטי של המשרד.

מקוצר היריעה, אפשר להביא רק טיפה מן הים העכור של דו״ח המעקב.

1. מבקר־המדינה דרש מן המועצה להחזיר 1.4 מיליון שקלים, ששולמו לעובדים כפיצוי על תשלומי מס־הכנסה. בדו״ח שאג נאמר: „...ראש המועצה ענה לממונה (מטעם משרד־הפנים), כי ׳בשל מורכבות העניין, ובשל העובדה, כי התשלום היה גלובלי, לגבי כל העובדים שחלקם פרשו כבר, הועבר הנושא לטיפול היועץ המשפטי של המועצה. זה הודיע כי הבדיקה תתמשך, בשל הצורך להתייעץ עם רואה־חשבון ויועצים מיוחדים. המועצה לא קיבלה עדיין את תוצאות הבדיקה׳".

2. המועצה קיבלה 17 עובדים חדשים לעבודה, בניגוד לאיסור של משרד־הפנים, וללא אישורו של הממונה שלמה עמר.

3. כ־12,000 דולר שנמסרו עבור רכישת דירה לאולפנה לבנות, לא הוחזרו עדיין למועצה.

4. מבקר המדינה תבע מן המועצה להחזיר 5000 דולר, שהוציאה עבור הפגנת הרב לוינגר בדהיישה. בדו״ח שאג נאמר, „לדעת ראש המועצה הם פעלו לפי חוות־דעת וייעוץ משפטי כחוק, והוא אינו מתכונן לבקש את החזרת הכספים".

5. המועצה הפעילה משרד חקירות פרטי נגד „עבירות מוסר", ושילמה לו 2300 דולר. ח״כ רן כהן, שחקר את הנושא, טוען שמשרד החקירות הופעל בעצם נגד יריבים פוליטיים של ראש המועצה.

6. המועצה העבירה לחברה לפיתוח 80,000 שקלים שלא הוחזרו.

7. המועצה העבירה 25,000 שקלים לקרן לסיוע משפטי לתושבי יש״ע, בניגוד להוראות משרד הפנים. הכסף לא הוחזר.

8. שלום ואך העביר, בניגוד להוראת הממונה שלמה עמר, סך 14,000, שקלים כיתרת הקצבה לישיבות „שבי חברון" ומערת המכפלה.

9. המועצה החליטה לתקצב את מדרשת חברון בסך 150,000 שקלים, וקיבלה קבלה על כך מ„ידידי מדרשת חברון". שהיא עמותה אחרת.

10. „אמנה" – התנועה המיישבת של גוש־אמונים, הלוותה 30,000 דולר לחברה לפיתוח. דו״ח שאג מציין כי ישנם שני מסמכים סותרים למי בדיוק הועבר הכסף, וכי בפועל „אין חוזה או מסמכים שיצביעו מי קיבל את ההלוואה ו/או הסדר התשלומים". שאג מציין כי למרות בקשותיו החוזרות ונשנות הוא לא קיבל לעיין את חוזה ההלוואה.

עד כאן, כאמור, רק חלק קטן מרשימה ארוכה של אי־סדרים, שמשרד־הפנים הכריז עליהם כי אין בה חשד לפלילים. כדאי עוד להזכיר כי נגד החברה לפיתוח קריית־ארבע תלויות ועומדות תביעות משפטיות בסך עשרות־אלפי דולרים. חה״כ רן כהן פנה, כאמור, בעקבות הדו״ח, למפכ״ל המשטרה וביקש להעמיק את החקירה בחשד לעבירות פליליות במועצת קריית־ארבע. כמו כן פנה לראש המינהל האזרחי תא״ל אפרים סנה, שיפעל בתוקף סמכותו לפזר את המועצה. גם שלמה עמר, הממונה על יהודה ושומרון, מטעם משרד הפנים, יידרש להסברים. הוא יתבקש להסביר, מדוע רק התריע במכתבים על החריגות החמורות, ולא נקט באמצעים. מנגד פועלים בעת האחרונה רבנים מקריית־ארבע אצל שר הפנים, כדי להוציא את שלום (ואך) בשלום.

צריך לומר גם שמועצת קריית־ארבע פועלת זה מספר חודשים ללא אישור תקציב. זאת לאחר שנציג „כ״ך" שמואל בן־ישי היטה את הכף נגד קבלת ההחלטה על התקציב. בן־ישי דרש בתמורה לתמיכתו בתקציב, את גירוש העובדים הערבים מקריית־ארבע ותוספת תקציב לארגון „יד לאחיות", אף שזה חדל לפעול.

קריאה למוות / חגי

צילום: יפס״א

„מוות לערבים" „מוות למחבלים" „מוות ליוסי שריד". קריאות אלה נשמעו באשקלון בעת הלווייתו של ישראל קיטרו ז״ל איש אשקלון שנדקר למוות בעזה.

„מוות למחבלים" כבר שמעה הארץ. ישראל אכן עושה הכל כדי לממש סיסמה זו ולשם כך הגיעה עד ביירות והרי השוף והמטן, עד טריפולי ותוניסיה. אך „מוות לערבים" זהו קול חדש יחסית בקרבנו, גם אם ניתן להבין קריאה זו אל מול ארונו של נהג המונית הנרצח, אב משפחה ורע יקר לחבריו. אלמנתו מעידה עליו כי היה דווקא ידידם של ערבים.

צליל נורא עולה מן המלים האלה. לא פחות מחרידה הקריאה „מוות ליוסי שריד", „אויב העם". גם אלה החולקים על דעותיו של האיש האמיץ הזה, מנהיג „היונים" בארץ, לא יוכלו להחריש לשמע המלים הרצחניות, הזמנה לכדור מידי מטורף.

לא שמעתי עד עתה את קולם של מנהיגי הימין ורועיו הרוחניים, לא שמעתי את קולם של רבנים ב„ימים נוראים" אלה נגד הקריאה הזאת.

את המלחמה הממושכת נגד הפגיון והתנותה ינהל רק עם נחוש בעל עצבי ברזל, מפוכח וסבלני. ההיסטריה הזאת אינה שלנו, אך היא עלולה להסתיים באסון שיהיה כולו שלנו.

סחר חופשי בסיבוב ראשון / מוריה אבנימלך

להשקיע בעסקים ולהתאמץ

יבוא בתנאי תחרות בלתי הוגנת פוגע לא רק בתעשיינים האמריקאים, אלא, באותה מידה, ביצרנים אחרים, המתחרים באותו פלח שוק, כולל היצרנים הישראלים

במלאת שנה לחתימת הסכם איזור סחר חופשי בין ישראל וארה״ב נשמעים ספקות לגבי היתרונות שיעניק ההסכם ליצוא הישראלי. לקראת שבוע הסחר ארה״ב – ישראל שיתקיים בחודש הקרוב, ועל רקע יציאת „סיבוב אורוגוואי" של שיחות הסחר הבינלאומי לדרך, פנינו למשה סמוך, לשעבר סמנכ״ל לסחר חוץ במשרד התעשייה ושותף בצוות המשא ומתן על כינון איזור הסחר החופשי.

לאחרונה גוברות המגמות הפרוטקציוניסטיות בארה״ב וגוברת הנטיה להטיל הגבלות על סחר החוץ שלה. האומנם כך?

„מדיניות הסחר של ארה״ב: מורכבת מאינטרסים ומגמות שונות, ולא פעם סותרות. מצד אחד יש החמרה בפעולות נגד יבוא לארה״ב, ומצד שני יש מגמות להסרת הגבלות על הסחר הבינלאומי, על־ידי משא ומתן בילטרלי ומולטילטרלי, וחידוש תוקף „שיטת העדיפויות הכללית" (GSP) לתקופה של שמונה וחצי שנים נוספות. באופן כללי, המגמה האמריקאית לטווח ארוך היא של ליברליות בסחר, ועם זאת הנטיה היא להחיל מדיניות פרוטקציוניסטית, שנועדה לאפשר לתעשיות מסורתיות, שפיגרו בהשגות טכנולוגית, לעבור תהליכי מודרניזציה, התייעלות והתאמה מבנית. אספקט נוסף של המגמה הינו הגבלה של יבוא הנכנס לארה״ב בתנאים של תחרות בלתי הוגנת, מחירי היצף וסובסידיות וגורם נזק לתעשייה המקומית. כנגד תחרות בלתי הוגנת נוקטת ארה״ב צעדים כהגבלות יבוא, היטלים נגד היצף והיטלים משניים".

יצואנים ישראליים התלוננו על ריבוי קובלנות של יצרנים אמריקאיים נגד יצוא ישראלי. במיוחד אמורים הדברים לגבי יצוא ורדים על־ידי „אגרקסקו", יצוא טכסטיל על ידי „כיתן", ויצוא צינורות פלדה על־ידי „חברת צינורות המזרח התיכון". האם אלו מקרים יוצאי דופן או משקפים תופעה שתימשך ותחריף?

„מקרה „אגרקסקו" מצביע על היתרונות שבהסכם הסחר. הקובלנה כנגד „אגרקסקו" הוגשה בטרם נחתם הסכם הסחר החופשי. יצוא ורדים קיבל בישראל סובסידיה גבוהה ובעקבות הקובלנה הוטל על היצוא מס משווה. לפני ההסכם היה מספיק להצביע על קיום סובסידיה, ולא נדרש להוכיח כי נגרם מכך נזק. כתמורה לחתימת ישראל על הסכם הסחר והסכמתה לקבל משמעת בתחום הסובסידיות, היא נהנית מפריווילגיה, שיצרן אמריקאי המגיש תלונה יידרש להוכיח נזק ממשי, ואין בעצם קיום סובסידיה כדי להטיל מס משווה. הקובלנה כנגד „כיתן" לא היתה, לדעת מומחים להסכם הסחר, מוצדקת. פתיחת ההליכים נגד „כיתן" התבססה על הסכם הסיבים (MFA) ולא על הסכם הסחר החופשי, שיש לו עדיפות על ה־(MFA). משיקולים שונים החליטה ממשלת ישראל לא להפעיל את סעיף הבוררות שבהסכם הסחר, אלא לשאת ולתת על הגבלה מרצון של יצוא הסדינים, אף כי היתה כאן הפרה אמריקאית של ההסכם. הקובלנה כנגד צינורות פלדה התייחסה לדמפינג (היצף). קובלנות מסוג זה צפויות, והן נובעות מחוק הסחר של 1984, שהחמיר מאוד עם קבוצות מוצרים רגישות, ובמיוחד פלדה, טכסטיל ומזון".

איזה הגבלות הטילה ממשלת ארה״ב על יבוא?

„ארה״ב הגבילה יבוא מכוניות, אופנועים ופלדות מתוצרת יפן, הטילה הגבלה כמותית על יבוא פלדות ממדינות הקהילה האירופית, התמידה כללי המקור המתייחסים ליבוא מוצרי טכסטיל והלבשה, היטלים נגד היצף והיטלים משניים".

מה נתן הסכם הסחר החופשי לישראל? האם לא מוטב היה להמשיך בהסדר הקודם, „שיטת העדיפויות הכללית" (GSP), שלפיו נהנתה ישראל מכניסה חופשית ממכס ל־2800 מוצרים?

„תוקפו של הסכם (GSP) עמד לפוג. חוק הסחר החופשי מ־1984 נתן הרשאה למימשל לחדש את שיטת העדיפויות הכללית לשמונה וחצי שנים נוספות, עד יולי 1993, אך באופן שונה בתכלית מהנוסח הישן. השיטה החדשה מבטיחה הטבות רבות יותר למדינות הפחות מפותחות אך דורשת תמורה גדולה יותר מהמדינות „התעשייתיות החדשות". התמורה להטבות היא עניין למשא ומתן בילטרלי. הדרישה היא שמדינה תעשייתית תצטרך לפתוח בפני ארה״ב את השוק שלה באופן מקביל. כינון איזור הסחר החופשי בין ארה״ב וישראל בא במקום משא ומתן על (ה־GSP) שהוארך באופן אוטומטי".

על רקע הפער הגדול במאזן התשלומים של ארה״ב, הגידול באבטלה והקשיים שבפניהם עומדות כמה מהתעשיות המסורתיות, גוברים הלחצים של הקונגרס, ובעיקר של בית הנבחרים, לנקוט מדיניות פרוטקציוניסטית שתגביל יבוא מוצרים, הגורמים נזקים לתעשייה המקומית. מה הם הטיעונים המרכזיים של שדולת התעשיינים?

„הטיעונים המרכזיים למדיניות פרוטקציוניסטית היום הם: א. אין כל הצדקה לאפשר יבוא חופשי, שמקורו במדינות אשר אינן פותחות את שעריהן ושוקיהן לסחורות ושירותים אמריקאיים. ב. מרבית היבוא הגורם נזק לתעשיה האמריקאית נכנס לארה״ב בתנאים של תחרות בלתי הוגנת, מחירי היצף או מחירים נמוכים המתאפשרים בגלל סובסידיות מסיביות, הניתנות על־ידי ממשלות אחרות. הצורך בהגבלות כמותיות, כאמצעי למלחמה ביבוא הנכנס, בתנאים של תחרות בלתי הוגנת, נומק בעובדה שהחוקים וההליכים האמריקאיים הרלוונטיים הם יקרים, לוקחים זמן רב ולא תמיד יעילים".

איזו חקיקה מגבילת יבוא התקבלה או עומדת להתקבל בארה״ב?

„הצעה לחייב יבוא של מכוניות לארה״ב בהכללת שיעור מינימלי של חלקים שמקורם בארה״ב; הגבלת יבוא פלדות לשיעור מרבי נתון מכלל השוק האמריקאי; הגבלת שיעור הגידול ביבוא של מוצרי טקסטיל, מכל המקורות ל־2% לשנה; התניית הארכת התוקף של שיטת העדיפויות הכללית"

כיצד מתיישבות הגבלות אלו עם האידיאולוגיה הליברלית של הנשיא רייגן ועם הדרישה התקיפה שהציגה ארה״ב בדיונים המוקדמים של „סיבוב אורוגוואי" של גאט״ט שהתקיימו באחרונה בפונטה דל אסטה?

„פרוטקציוניזם ואידיאולוגיה של סחר חופשי הם הפכים, ולכאורה לא ניתן לפשר ביניהם. אולם הממשל האמריקאי אימץ מדיניות, אשר לטווח הארוך תוכל לאפשר שימור הליברליזם, הרחבתו והתאמתו להתפתחויות הכלכליות שחלו במרוצת ארבעה העשורים אשר חלפו מאז, ועם זאת להענות בטווח הקצר ללחצים של התעשייה, במטרה לאפשר התייעלות, מודרניזציה והתאמה מבנית שלה".

מה נתן הסכם איזור הסחר החופשי לישראל וכיצד יש להיערך להפקת המקסימום ממנו?

„ההסכם פתח בפני ישראל שוק אדיר ויצר התעניינות בקרב הקהילה העסקית. בשנת 1982 הסתכם היצוא לארה״ב ב־1.16 מיליארד דולר, ואילו בשנת 1985 הוא גדל ל־2.1 מיליארד דולר. השינויים אשר הוכנסו בחוק הסחר האמריקאי עלולים להקשות על ייצוא מוצרים הנחשבים רגישים בארה״ב. כל העוסק בסחר עם ארה״ב יודע היטב באיזה מוצרים מדובר. ליצואנים של מוצרים אלה ניתן לייעץ לא להתעלם מרגישות זו בעת ההכנה של איסטרטגיית החדירה לארה״ב. עליהם להיות זהירים בעת קביעת מדיניות המחירים וקצבי הצמיחה. כדאי לקבוע אותם בהתחשב במשקלם בשוק ובצפי של ההתפתחויות בביקושים ובייצור המקומי. מדיניות של „חטוף ואכול" היא קצרת רואי ועלולה לפגוע באינטרסים לטווח ארוך של היצואן בשוק האמריקאי. גם אם חקירות בעניין היצף או יבוא מסובסד אינן מסתיימות בהטלת היטלים, לאווירת אי הודאות המלווה את המוצרים במשך כל תקופת החקירה, וכן לתוצאות הנגרמות מן הצורך להתגונן נגד הטענות, יכולות להיות השפעות הרסניות על מפעלים בגודל של המפעלים הישראליים. משנה זהירות מומלצת ליזמים השוקלים הקמת מפעלים, שאת תוצרתם הם מייעדים לארה״ב. הקשחת ההוראות העוסקות בתחרות הבלתי הוגנת איננה בעלת השלכות שליליות בלבד ליצואן הישראלי. יבוא בתנאי תחרות בלתי הוגנת איננו פוגע אך ורק בתעשיינים האמריקאים, אלא באותה מידה ביצרנים אחרים המתחרים באותו פלח שוק, וזה כולל גם את היצואנים הישראלים. האחרונים יודעים מנסיונם הם, עד כמה קשה להתחרות בשוק, שבו פועלים ספקים המציעים את מוצריהם במחירי היצף, וירוויחו אף הם מההגבלות שיוטלו על מתחרים לא־הוגנים".

هكذا من الاصلي

כן, אני אומרת שנ

חיים גורי: במהלך הימים הנוראים של חשבון־הנפש, איזו שאלה מלבד השאלות הפוליטיות, חוץ ובטחון, כלכלה, אינפלציה, מאזן תשלומים – איזו שאלה ניצבת בעיניך כשאלת יסוד בחשבון־הנפש הלאומי?

שולמית אלוני: הדבר החשוב ביותר הוא בעיית הזהות והניכור שלנו מעצמנו ומהתנועה הציונית. הציונות היתה מהפכה, מהפכה בעם היהודי, והיא באה להחזיר אותנו לכאן ולעכשיו, להחזיר את העם היהודי להיסטוריה. למעשה, היינו חלק מהתנועה הלאומית. הציונות באה לא רק לשנות את העם היהודי אלא להפוך עדה דתית, או עם מפוזר, לאומה, לאומה ריבונית. האלמנט הוא בריבונות.

חיים גורי: את מבחינה בין העם היהודי והאומה הישראלית?

שולמית אלוני: אני מבחינה בין העם היהודי לאומה הישראלית. כשם שאני מבדילה בין כל עם לאומה. וההבדל הוא ממשי. בארצות־הברית חיים 3 מיליון יוונים. הם שייכים לעם היווני, אולם מקיימים בארה"ב הוויה יוונית וקהילה יוונית. האומה או הלאום קשורים ביסוד של ריבונות. ריבונות היא אחריות לגורלך. והיסוד שלה הוא יסוד האזרחות.

הציונות באה להחזיר את העם היהודי להיסטוריה ולהקים כאן עם מודרני. כפי שכתוב בביטוי נהדר במגילת העצמאות: „להיות ככל עם ועם עומד ברשות עצמו במדינתו הריבונית". זה מהפך משמעותי מאד. מפני שהיהודים נתקיימו במשך כל השנים, בכל מקום, כמיעוט שלחם על ההווי הפנימי שלו. כלומר, על הישרדותו. אבל בשום מקום היהודים לא היו ריבוניים במובן של אחריות לגורלם.

חיים גורי: השאלה שאנחנו דנים בה היא מסובכת, גם משום שישנו עם אחד בהיסטוריה „השוכב באלפטון", „עם לבדד ישכון ובגויים לא יתחשב" והוא לא נחשב לעם רגיל, והוא מושך מאז ברית בין הבתרים מין ייחוד כזה, אינו נענה למושגים רגילים. את מבדילה, בין האומה העברית או האומה הישראלית בארצה לבין המושג העם היהודי. מהו הייחוד שיוצר את המתח המשמעותי מאד בתוכנו?

מה שחל על „קללת עזרא" חל בכל תחום מתחומי מדינת ישראל הריבונית

שולמית אלוני: אין לך עם שאינו רואה את עצמו עם מיוחד. אנחנו מיוחדים לעצמנו. אבל הפולנים עם ההיסטוריה שלהם מיוחדים לעצמם, והאנגלים עם ההיסטוריה שלהם מיוחדים לעצמם, והסינים והאחרים מיוחדים לעצמם.

חיים גורי: אבל היה עם אחד בהיסטוריה העתיקה, ביהודה, שהשפיע השפעה עצומה על תרבות המערב לפחות, שמתוכו צמחה הנצרות ושהוא היה עם גולה. אין סיפור דומה לשיבת ציון ואין סיפור דומה לגלות היהודית. זאת אומרת, יש משהו שהוא „סווי־גנריס" מיוחד במינו.

שולמית אלוני: אני מסכימה אתך. בכלל, אין לשום עם סיפור דומה לסיפורו של עם אחר. אבל נלך לסיפור המיוחד שלנו. היתה כאן אומה ישראלית, עם ישראלי – יהודה וישראל. אחר־כך היתה לך גולה. הגולה היתה הישמרות. היתה הסתגרות. כאשר קמה הציונות, המרי שלה היה חזרה להיסטוריה על־ידי כך שתהיה לעם היהודי תרבות, טריטוריה וריבונות. ושלושת הדברים האלה יחד הם בעלי משמעות גדולה.

עניין הריבונות הוא חשוב, מפני שהוא יוצר את מלוא האחריות של מדינה. בארץ־ישראל, לפני הקמת המדינה נותרה, עוד בתקופת השלטון העותומני, עדה דתית, וכאשר קמה מדינת־ישראל לא עשינו את המהפך מעדה דתית למדינה ריבונית. לא היה מהפך במנטליות, בנורמות, בקודים: היה עלינו לקבל חוקה. לא קיבלנו חוקה.

חיים גורי: מלבד חוקה יש מרכיבים רבים שהם בין מרכיבים לאומיים, טריטוריאליים ריבוניים. יש לנו שפה ויש לנו הדגל ויש לנו כנסת – דברים שלא היו לקהילה היהודית בגולה.

שולמית אלוני: כן, אבל אנחנו לא יצרנו את הקודים. אנחנו יצרנו ניכור בין הישראלי, בין האדם שחי פה לבין התחושה שבמקום שאתה הרוב ושאתה האחראי, שאתה הריבון, יש לך אחריות מסוג אחר לגבי כולם. יש דברים שאסור לך להתערב בהם, מפני שכוח מחייב ריסון. אתה חייב להעניק שוויון לאחרים, מה שקודם לא היית חייב לעשות. לא במקרה כתוב בתלמוד הבבלי „המציל נפש מישראל", ובירושלמי כתוב „המציל נפש". כי בירושלמי היתה אחריות לגבי כל אדם היושב בארץ.

חיים גורי: צרפתי יכול להיות קתולי או פרוטסטנטי, או אפילו יהודי, אם הוא מזדהה כצרפתי מבחינה לאומית. הוא אומר: אני צרפתי. אצלנו המושגים האלה, היסודיים ביותר, מעוררים תמיד הבהרה נוספת. פעמיים נפלה פה ממשלה על השאלה „מיהו יהודי"? הארץ הזאת, שלנו, שעליה חלה הריבונות הישראלית, כוללת בתוכה גם מיעוט ניכר של לא־יהודים, של ישראלים לפי אזרחותם. הם מיעוט בתוכנו. אנחנו מיעוט בתוכם, במזרח המקיף אותנו, ביחסי מלחמה ועוינות ומתח נורא וסבוך. ואז נוצר ניגוד בתוקף הדברים בין לאומיות ואזרחות בין רוב למיעוט. המושג הישראלי יוצר כאן מערכת מתחים שאנחנו מוכרחים להתמודד אתה. לכן, כשאת אומרת, „הציונות שאפה להחזיר אותנו לכאן ולעכשיו, במלוא מושג הריבונות והאזרחות", את יודעת שהיא טמנה גם את המוקש הזה של מיעוט לאומי השונה מאתנו. כי מכל בחינה שהיא ערביי ישראל אינם ישראלים. מבחינת ההוויה הלאומית, עם אינם חלק מאתנו כאומה. הם חלק מהטריטוריה, הם חלק מהאיזור. לפחות מבחינה תרבותית – שפה, לשון, ספרות, מאוויים לאומיים, זהות, זכויות המיעוטים, הם מזדהים בצורה זו או אחרת עם הכלל הערבי שמעבר למדינה. איך את מתמודדת עם זה?

שולמית אלוני: יכול להיות שלא היטבתי להבהיר את עצמי. ובכן, קודם־כל, אנחנו באנו לכאן לפתור את הבעיה שלנו. כל עם הוא מיעוט בין עמים אחרים, וכמעט לכל העמים היו אויבים. מי שמקים מדינה ריבונית יש אצלו מיעוטים. היהודי בארצות־הברית הוא אזרח אמריקאי. הוא, לפי הלאום שלו, אמריקאי, והוא יהודי לפי השייכות האתנית־דתית שלו. מה שאנחנו עשינו כאן הוא שתפסנו את העם הריבוני הישראלי כאילו הוא עדה יהודית דתית: רק קצת יותר גדולה.

חיים גורי: את, כציונית, כופרת בגלותיות היהודית־אמריקאית, את פונה אל המנטאליות של זהותו. אזרחותו או „לאומיותו" האמריקאית אינה מחסום בפני פנייתך אליו?

שולמית אלוני: למה אני פונה אליו? פה באה הנקודה הציונית שלי. כי אני אומרת שכל יהודי שחי מחוץ למדינת־ישראל, אפילו יהיה חכם כמו הרבי מלובביץ', או הרב סולובייצ'יק, בעיני הוא ישראלי שבחסר. מפני שאתה ואני עולים עליו במשמעות הלאומית האתנית שלנו, מפני שאנחנו ריבוניים ואחראים, והאחריות מחייבת ריסון. כלומר, ההבדל בין ישראלי ליהודי הוא קודם כל בכך שישראלי הוא ריבון. הוא אחראי. והאחריות שלנו היא גם לגבי התפוצה, שתבוא ותעלה, ואם לא תבוא – שלא תתבולל.

אינני מוטרדת מהיות מיעוטים בקרבנו אלא שהם צריכים להיות אזרחים ככולם. זה מאד־מאד יהודי. „גר ותושב יהיה בארץ. חוקה אחת ומשפט אחד יהיו לכם ולגר הגר בתוככם". חוקה אחת ומשפט אחד! זכותו של כל אדם להיות שונה. וכשם שאני רוצה שיכבדו את המיעוט היהודי במקום שהוא חי, אני צריכה לכבד את המיעוט שחי בתוכנו. לא התמודדנו עם זה, מפני שאנחנו לא הפכנו לאומה, אלא שמרנו על עצמנו כמו „המילט" בתקופה התורכית. קח תעודת־לידה במדינת־ישראל, לא כתוב שם אזרחות. בתעודת־זהות שלך אין תיבה „אזרחות". ובמירשם הפלילי במשטרה אין תיבה של אזרחות. אני לא ישראלית. ישראל היא כמו עוד מדינה שחיים בה יהודים. וזה עוזר מאד לכל האנטי־ציונים, שלא רוצים את המדינה הזאת.

ליהדות מעולם לא היה אפיפיור, אלא היה דין של מרא דאתרא פוסק, ומרא דאתרא נבחר על־ידי הקהילה. והינה הרבנות הראשית היא שמכתיבה את החיים והיא אומרת לרופאים מה טוב ומה רע

כולנו עזרנו, כל מי שתמך בעניין המונופול של הרבנות הראשית על חיינו מלידה ועד פטירה, עם ההגדרות של „אני נשאר יהודי", עם הטיפשות, לדעתי, שאמר משה דיין – „אני קודם יהודי ואחר־כך ישראלי".

חיים גורי: משה דיין אמר גם את ההיפך. הוא אמר, ב„לחיות עם התנ"ך" הוא מזדהה עם כל חרס עתיק ועם כל פרסה הלומה של פרשי צלאח־א־דין בחלק מהשייכות שלו לארץ. והוא בספר הזה כנעני. צדק עמוס אילון שכתב שזה הספר הכי כנעני של דיין. היסודות הכנעניים הרי מובלעים גם אצל בן־גוריון, שדב כדין הגרירה, כך שמעתי, ב„ראשון הכנענים".

שולמית אלוני: הם מובלעים אצל כולנו, מפני שזו היתה פעם ארץ כנען, מפני שיש לנו חלומות על ארץ כנען, מפני שההיסטוריה של הארץ הגופים שלה הולכים לקונפליקט שהיה בין הנביאים לעבודות הבעל. אבל זה בכלל סיפור אחר.

חיים גורי: סתם, צץ ברוחי עכשיו. קרה מקרה וחפרו באיזה חירבה וגילו פתאום כתב־יד של נביא שקר, שבעצמת הביטוי הוא מזכיר את ירמיהו, עמוס, ישעיהו. אך הוא נביא שקר עובד אלילים. איך היית מתייחסת אליו?

שולמית אלוני: כחלק מהתרבות שלנו. הרי אני בעד פלורליזם בתרבות.

חיים גורי: בספרי האחרון ישנו שיר בשם „מלך רע", העוסק באחאב. זה היה כאילו נגיעה ב„טאבו". מתברר שהיה מלך טוב. מלבד פרשת נבות, שהיא פרשה נוראה, שישלם בעדה. אבל בקרב הזה בין אליהו לאחאב, גם אנחנו, החילוניים, היינו מראש בעד אליהו. אינני עוסק כרגע באיזבל. נשואיו לבתו של המלך הכנעני היו למען טובת הממלכה. אבל על־ידי־כך הוא היה מוחרם בכתובים, עד כי לקרב קרקר שהיה אחד הקרבות הגדולים שבו היה לאחאב חלק מכריע בקואליציה של המלכים ההם אין זכר בספר מלכים. הוא נזכר רק בתעודות אשוריות. אותו הדבר ביחס עם הפרושים, בריבם עם ינאי והורדוס. אנחנו בעצם קיבלנו בתשתית הרוחנית שלנו את התפיסה היהודית האורתודוקסית.

שולמית אלוני. ויתרנו על המיתוס, על התחיה. קיבלנו את עקידת יצחק רק לפי המדרש של הזכות הציה.

שולמית אלוני: אחאב היה מלך מאד יהודי. למה הוא לא לקח את כרם נבות? מפני שראה עצמו, והיה, כפוף לחוק. הוא היה שומר חוק יותר מממשלת ישראל. כשנבות אמר: אני לא יכול לתת לך את הכרם, כי זה הוא החוק, הוא הלך הביתה ושכב ברוגז. ואשתו באה ואמרה: „האתה תעשה מלוכה?" ואפילו אשתו שבאה מבחוץ, עם מוסר שהמלכים הם בעל לחוק, ושהבינה שלא תוכל לפגוע בחוק, זייפה משפט והביאה עדים זוממים כדי להיסאר במסגרת החוק. הוא היה יהודי בכל. הוא באמת היה מלך ישראל. הוא היה טייך. החברה נבנית מקונפליקטים רעיוניים.

חיים גורי: זו ההיסטוריה שלנו. הארץ הזאת זו ארצנו. כל מה שקרה בארץ לדורותיה הוא חלק בלתי נפרד מאתנו. כשחפרו ליד הכותל, בא מר דאביני, ממחלקת העתיקות הירדנית ואמר למאיר בן־דב: אתם מגלים לנו את תולדותינו. אך אלה הם תולדות ארץ־ישראל. כל השכבות לעומק, זו ההוויה הדיינית, עד החרס האחרון. מן הצד האחר אנחנו חייבים את הזהגו ההיתגו להיסטוריה היהודית בגולה, עד שיבת ציון. אנחנו נמצאים כאן בעבה מתחים רציני. נחזור בעת לכתוב בסעיפי תעודת הזהות.

שולמית אלוני: לא כתוב שם לאום, לא כתוב שם אזרחות.

חיים גורי: מה כתוב לערבי?

שולמית אלוני: לערבי כתוב מוסלמי ולאחרים כתוב ערבי, ויש בלבול גדול.

חיים גורי: זאת אומרת שצריך למחוק את הסעיף הזה?

שולמית אלוני: הניסוח – לאום – הוא לא נכון. במקום לאום היה צריך להיות כתוב אזרחות. אזרחות ישראלית. לכל מי שאומר: „אבל אנחנו יהודים", אני אומרת: ומה זה ישראל? זה אבי האומה. עם ישראל, מורשת ישראל. אבל ברוסיה אומרים, קוראים להם יהודים. לא נכון. קוראים להם עברים. ובארצות אחרות קוראים להם יזראליטים. כלומר השם יהודי, עברי וישראלי, הוא שם נרדף מבחינה היסטורית, אבל השם ישראל נתן למדינה.

חיים גורי: את נגד ציון הרוב והמיעוט בתעודת־הלידה או בתעודת־הזהות.

שולמית אלוני: בוודאי.

חיים גורי: זה נגד את חוש הצדק האזרחי.

שולמית אלוני: נכון. כי נאמר: חופש מצפון וחופש דת.

חיים גורי: את מציעה למחוק מתעודת־הלידה ומתעודת־הזהות את המושג לאום ביהודי.

שולמית אלוני: כשאתה אומר למחוק, אתה כאילו אוסר מלחמה. ואילו אני אומרת, שהריבונות מחייבת רישום אזרחות. כי הזיקה בין אדם למדינתו היא זיקה של אזרחות, והאזרחות היא סמל לריבונות.

חיים גורי: נלך הלאה. יש מאהל בדואי. הם משרתים בצה"ל. נהרגים כמונו. נאמנים למדינה. הוכיחו את זה. למה לא לתת להם אפשרות ללמוד בבתיהם בבית־ספר עברי?

שולמית אלוני: אני חושבת שחובה לתת להם אפשרות כזאת וזכותם לבקש בית־ספר לעצמם. במקום זאת בנינו פה אפרטהייד. מנענו

שולמית אלוני: זהו זכותך.

חיים גורי: מה לגבי השירות בצבא, לגבי אלה שרוצים לשרת בצבא?

שולמית אלוני: כשהכינו את חוק יסוד הצבא, עמדתי על־כך שיקבעו הלכה בהחלטה, שכל אדם זכאי לשרת או בשירות לאומי או בשירות צבאי מתוך התחשבות וקריטריונים קבועים. אני חושבת שצריך היה לאפשר להם לשרת בצבא. ויש יחידות שאין לך שום בעיה של קונפליקט. ובמקום שיש בעיה של קונפליקט, צריך היה לאפשר להם לתת שירות לאומי: שירות לקהילה.

חיים גורי: לאחר מלחמת האזרחים בלבנון, קשה לדבר על קונפליקט נאמנות. ראי מה הם עושים זה לזה השיעים, המרונים, הסונים, הדרוזים. האיבה ההדדית ביניהם. וכל זאת בתוך הכלל הערביות. לכן כל המיעוטים כאן חייבים בנאמנות למדינה ולשרת בצבאה. לגבי הדרוזים קיים זה כבר שירות חובה. לגבי הבדווים זה רשות. מה על הערבים הנוצרים בישראל, הרי מעבר לגבול הם לוחמים לצידנו. בצד"ל כן ובתוך צה"ל לא? איקרית ובירעם יעידו: אנחנו דורשים לשרת בצה"ל. מי יכול למנוע בעדם מבחינת החוק?

שולמית אלוני: מבחינת החוק עשינו פה כמה בלופים. הרי מבחינת החוק כל אזרחי ישראל ותושביה, גם אלה שאינם אזרחים, חייבים בשירות. אלא ששר־הבטחון קורא לחלקם לשירות, ולחלקם אינו קורא. כלומר, בחוק לא כתוב שהם לא צריכים לשרת, אלא שהדבר נתון לשיקול דעתו של שר הבטחון. ואילו אני חושבת שאם יש הטלת חובה, עליה

הפחד מפני ההיטמעות וההתבוללות הוא שריד גיטואי. בתקופה שהעם היה ריבוני נאמר במפורש – משפחה שנטמעה, נטמעה – ואין דורשים ואין חוקרים

להחיל על כל האזרחים, כאשר נשמרת האופציה של שירות לאומי חליפי.

השנאה לערבים, והאיתם כבוגדים משכיחה מאיתנו שבכל מלחמותינו, להוציא מלחמת העצמאות, כשכל הגברים היו בחזיתות, ערביי ישראל החזיקו את המשק. הם עשו את כל השירותים, כולל חלוקת לחם, אספקת מים,

...אנו, שאנו מיעוט בתוכם ברחבי המזרח
הניצבת בשדה־המתחים מול הזהות היהו
במערבולת הבעייתית כל כך של דת ומדי
לה חוקה.
שולמית אלוני היא מנהיגת „התנוע
זה הוא יותר מרשימת ר"צ או מרות „שלום
השיחה הממושכת עם האשה האמיצה והנ
ורק האמת של השקפותיה והשגותיה בש
יחידו, ללא ספק, גם אנשים המשתייכים
מתוך דבריה.
לצורך השיחות האלה אני משמש ב
השטן". אינני חייב לייצג כאן את משנתי
תוך שמירה על „חוקי המשחק", על פתיחות

נישואין. במדינת־ישראל חייב להיות חוק נישואים אזרחיים בצד החוק הדתי. הפחד מפני ההיסטמעות וההתבוללות הוא שריד גיטואי. מפני שבמקום הזה אנחנו רוב. ובמה הם נטמעים? אם אתה לא גוען, הרי הוא נטמע בך. הלשון הדומיננטית היא הלשון העברית. אנחנו כאן הרוב. הממשלה, המחוקק, השופט, הצבא, בתי־הספר, החשיפה למדינה, בכל. בתקופה שהעם היה ריבוני נאמר במפורש – משפחה שנטמעה נטמעה, ואין דורשים ואין חוקרים.

או יש פה שני בסיסים. האחד הוא הבסיס של זכויות יסוד להקים משפחה. מצד שני, אין לי שום בעיה של פחד. יש בעיות שהן בעיות של פסיכולוגים, של סוציולוגים. יש בלי סוף.

חיים גורי: בואי, נצריך את זה.

שולמית אלוני: אין לי שום התנגדות לנישואי תערובת. ואני מקבלת את העמדה ואת הדברים שפרסם שוקן על „קללת עזרא" מפני שהם הגיעו לכאן כשעם־הארץ התבולל, והוא היה צריך להושיע. הם היו מיעוט והוא רצה לשמור על גרעין. ולא הרי ימי עזרא ונחמיה כהרי מדינה ריבונית שבה אתה הרוב ואתה השליט, ואתה דומיננטי ונטמעים בך. ובכל תקופת הריבונות הגדולה, הבעיות האלה לא היו. מה אתה חושב, שעם רות היו בעיות לצורך הנישואין? היו אתה בעיות אחרות, לצורך חליצה, בגלל שמירת קרקע. ואם חברה שלך או שלי תעשה מה שרות עשתה, לא נחלק לה מחמאות.

חיים גורי: כשהיתה ההיתקלות בראש־הנקרה, אחד הבדווים בצנחנים נהרג בקרב הזה. אני הרגשתי כאילו בני נפל שם.

שולמית אלוני: כי הוא היה בצבא שלך ולבש את המדים שלך, והוא אזרח שלך.

חיים גורי: קרה דבר מעניין בבית־הספר הריאלי בחיפה. כשהקריאו את „היום האחרון" פתאום, ברגע מסויים, נשמעו קולות מחיאות־כפיים במקומות שונים באולם. דבר שלא קרה בשום מקום. נדהמתי, שאלתי את המורים איך הם מסבירים זאת. היה שם קטע על ועידת לונדון ב־46', כשאטלי מקבל את מלכי ערב ואת נסיכי ערב, האימאם יחיא, אבן־סעוד וכו'. פתאום, אחרי פרקים שלמים של מרטירולוגיה יהודית, הם ראו מלכים ערבים: התלמידים ערבים וישראלים, דוברי עברית צחה, מחאו־כפיים לאות הזדהות עם העולם שלהם! מלבד המימד העברי־הישראלי־הטריטוריאלי, הרי אנחנו נושאים עלינו גם את כל הצלב־זה של כל תולדות ישראל לדורותיו, את הגולה היהודית. גם את טרבלינקה. בהוויה הזאת היכן נמצא הערבי הישראלי? הרי הוא ירגיש עצמו מנוכר. מה הוא חש כאשר מורידים את הדגלים ביום הזכרון ועומדים דום בצה"ל, איך הוא יתנהג בעולם שהוא כפול פנים?

שולמית אלוני: מפני שהעולם הוא לא רק כפול פנים, אלא הוא רב־פנים. הם מחאו כפיים מפני שמיעוט נרדף מפתח את אותם הדברים שאנחנו פיתחנו. כשאתה מיעוט, פסיכולוגית אתה, מבחינתך, נרדף ומוכה ועמך נמצא תחת שלטון זר. אז העולם הוא רב־פנים, ואנחנו נמצאים בקונפליקט. כלומר, לשני הצדדים – רוב ומיעוט – יש בעיות.

...שאני יונקת, לחלוטין, מהתרבות היהודית. קח ממני את המיתוסים והאתוסים היהודיים ואהיה אדם חסר תרבות

חיים גורי: את בעצם קצת כנענית.

שולמית אלוני: מדוע אני כנענית? אני, בפשטות, לאומית. אני לא יכולה להיות כנענית כיוון שבכנעניות יש חזרה למקורות קדומים, שעה שאני יונקת, לחלוטין, מהתרבות היהודית. כל המיתוסים והאתוסים היהודיים הם שלי. תיקח אותם ממני ואהיה אדם חסר תרבות. אני הייתי במעמד הר־סיני. בכלל לא איכפת לי אם הוא היה למעשה והאם היתה שם או לא היתה התגלות אלוהית. די לי שבהיסטוריה ישנה התורה הזאת של מעמד הר־סיני בשביל לקבוע שאני הייתי שם. החלק הדתי־מסורתי או האורתודוקסי של היהדות, מה שאנחנו קוראים היום דת, הוא חלק מן התרבות שלנו, הוא לא כל התרבות שלנו. בשום פנים ואופן לא. הרי הם עצמם אומרים שהם חלק. הם רק את האגדה זורקים. מפני שהרפורמים הם לא יהודים? כל חכמת ישראל שהם יצאו נגדה – הם לא יהודים? הרצל, שהם יצאו נגדו הוא לא יהודי? הייצאו שיצאו נגדו הוא לא יהודי? הם מקבלים את הנבואה כפי שאנחנו מקבלים אותה?

חיים גורי: מה היית עושה בחיים הפוליטיים כדי לממש את דעותיך?

שולמית אלוני: אני הייתי דואגת שכמה שיותר ככל האפשר נקבל את חוק יסוד זכויות האדם והנסיים, מהר ככל האפשר את כתיבת החוקה כדי להשליט פה שלטון חוק, לקבוע סוף בכל

(המשך 4)

בתשרי נברא העולם

מאת מיכאל שושר

תשרי וניסן הם שני החודשים המאבקים על מעמד הבכורה בלוח השנה העברי. עלפי האמור בתורה "החודש הזה לכם ראש חודשים, ראשון הוא לכם לחודשי השנה" (שמ' יב, ב) זכה דווקא חודש ניסן להיות ראשון חודשי השנה. אמנם, המושג "ראש השנה" אינו נזכר כלל בתורה, אלא פעם אחת במקרא כולו בספר יחזקאל, שם נאמר "בראש השנה בעשור לחודש" (מ', א) ושם, כנראה, הכוונה דווקא לחודש תשרי הפותח את השנה. כך רואים אנו שיש לפחות שני ראשי שנים: האחד, זה של ניסן, המתבסס על מסגרת הזמן ההיסטורית־לאומית של עם ישראל (יציאת מצרים) והשני, זה של תשרי, שבו מודגש יותר המימד האוניברסאלי־קוסמי. לפיכך פותחת מסכת ראש־השנה בהכרזה: "ארבעה ראשי שנים הם: באחד בניסן – ראש השנה למלכים... (לאמור, מתחילים למנות את שנות מלכותו של מלך ישראל מניסן) באחד בתשרי – ראש השנה לשנים (לאמור, מניין השנים בכלל מתחיל בתשרי).

אלא שבכך לא בא על פתרונו המתח בין זמן למקום, בין טבע להיסטוריה ובין עבר להווה, ובאופן יותר במסכת ראש השנה ידועה המחלוקת בין התנאים: תניא (שנינו בברייתא) רבי אליעזר אומר: בתשרי נברא העולם... בתשרי עתידין (בני ישראל) ליגאל... רבי יהושע אומר: בניסן נברא העולם... בניסן נגאלו, בניסן עתידין ליגאל (שם, י"א, ע"ב). מחלוקת זו ניתנת לפרשנה כך שרבי אליעזר – הסובר שהעולם נברא בתשרי – כורך את הגאולה לעתיד לבוא בבריאת העולם והקוסמוס ולו גישה אוניברסאלית ואילו רבי יהושע – הסובר שבניסן נברא העולם – משעבד את הבריאה ואת הגאולה למקום ולהיסטוריה של עם ישראל ולו גישה לאומית יותר. ואין ספק ששתי גישות אלו של "חביב אדם (שלאו דווקא יהודי) שנברא בצלם" (אבות פ"ג משנה י"ד) מזה, ושל "כל המקיים נפש אחת מישראל, כאילו קיים עולם מלא" (סנהדרין ל"ז ע"א) מזה, ניתן לגלותן במקומות ובעניינים הרבה בתלמוד ובהלכה.

עבר ועתיד

פירוש אחר – קבלי – למהות המחלוקת שבין רבי אליעזר לרבי יהושע הוא פירושו של המהר"ל הסובר, כי ניסן מבטא את כוח החיים והחיוניות של השנה והוא הלב, ואילו תשרי מבטא את מהות הקדושה הרוחנית – והוא המוח.

מתח זה שבין הטבע והאוניברסליות מזה, לבין ההיסטוריה והלאומיות מזה, עמדו עליו חכמים ויש מהם שביקשו לגשר על פניו. כך הולך רבי אליעזר לשיטתו ומסביר: "מניין שבתשרי נולדו אבות? – (ההיבט ההיסטורי־לאומי) שנאמר, ויקהלו... כל איש ישראל בירח האיתנים (מלכ' א, ח, ב) – הוא חודש תשרי – ירח שנולדו בו איתני עולם" של חז"ל, שלפיה נקבעה תוקפות במהלך ההיסטוריה האנושית – וביחוד בדבר ימי עם ישראל – כדרך שתוקפות זו נקבעה ונטבעה ביקום בששת ימי בראשית. אומר על כך הרמב"ם: "הרצון היה בששת ימי בראשית שיימשכו הדברים כולם על טבעם תמיד, כמו שאמר, מה שהיה הוא שיהיה ומה שנעשה הוא שיעשה ואין כל חדש תחת השמש" (שמונה פרקים, פרק ח), ובמקום אחר: "דרך האיש הזה להיות מהלכם מסבה בסבור הארץ... ואין הילוכם לא ברצונם ולא בחוקם, אלא מנהג שקבע בהם וטבע שנטבע בהם" (משנה תורה, הלכות יסוד התורה, פ"ד, ה"ג). ועל דברי רבי יוחנן: "תנאים התנה הקב"ה עם הים שיהא נקרע לפני ישראל" (בזמן קריעת ים סוף), אומר הרמב"ם: "הנה כבר התבאר לך העניין... שזה המציאות לעולם נצחי... לא ישתנה ממנו דבר בשום פנים, אלא בפרטים על צד המופת, והמכתו גזרה שימציא היוצר בעת שהמציא ושלא יעזר זה אשר המציא ולא ישתנה לו טבע, אלא במה שרצה מן פרטים ממה שכבר ידעוהו ומה שלא נדעהו – מאשר יבואו" (מורה נבוכים, פרק כ"ט).

ובמלים אחרות: ברגע שנבראו המים ונקבעו החוקים החלים עליהם, כבר אז נקבע שבצבע מסוים – בעת קריאת ים סוף – "ויבקעו המים" במסגרת התוקפות האוטונומית שלהם וכן גם בעת שיבשו מי הירדן, בעבוד בהם בני־ישראל עם יהושע ("ממה שכבר ידענוהו") וייתכן שכך יקרה עוד בעתיד ("ממה שלא נדעהו – מאשר יבואו"). (ההיבט הקוסמי־אוניברסלי) (שם, י"א ע"א). אלא שגם רבי יהושע שכיפתו, מלכותולוגיה, נראית לאומית־היסטורית יותר מזו של רבי אליעזר, מבקש להיצמד לבריאת העולם ולקוסמוס והוא אומר: "בניסן נגאלו, בניסן עתידין ליגאל. מנלן? – אמר קרא 'ליל שימורים' – ליל המשומר ובא מששת ימי בראשית". לפי רעיון זה – שיש לו מקבילות בתלמוד וגם במחשבה הפילוסופית של ימי הביניים – הטבע מהלך ההיסטוריה בעבר (יציאת מצרים) ובעתיד (הגאולה המשיחית) כבר בעת שברא הקדוש־ברוך־הוא את עולמו, ומכאן שרבדי ימי עם ישראל לא רק שאינם חריג בהיסטוריה האנושית, כפי שיש המבקשים לראותם, אלא שהנהים תמצית ההיסטוריה האנושית והיקום כולה. רעיון דומה אנו מוצאים, למשל, במשנה, באבות: "עשרה דברים נבראו בערב שבת בין השמשות (בעת בריאת העולם)" (שם, פ"ה, משנה ח), וכמו "הכתב, המכתב והלוחות", לאמור – התורה, שאף שהיא תעודה אנטי־קוסמית ואנטי־טבעית, הכופה על האדם שלא כדרך הייצרית־טבעית, היא נתפשת כחלק מן הטבע והקוסמוס עצמם.

ברוח זו גם פירש רס"ג (רבי סעדיה גאון) את טעמה של מצוות תקיעת שופר בראש השנה. רס"ג מונה עשרה טעמים למצווה זו (אולי במקביל לעשרה דברים שנבראו בערב שבת) והראשון בהם הוא: "מפני שהיום (ראש־השנה) תחילת הבריאה שבו ברא הקדוש־ברוך־הוא העולם ומלך עליו. וכן עושים המלכים שתוקעין לפניהם בחצוצרות... להודיע ולהשמיע בכל מקום תחילת מלכותם". ומכאן רק צעד נוסף עד למסורת הרווחת, כי עקדת יצחק אירעה בראש השנה, ולכן – כידוע – אנו קוראים את פרשת העקידה (בראי כבו) ביום שני של ראש השנה. מסורת זו מצויה לראשונה, ולו ברמז, בתלמוד, באמרה: "אמר ר' אבהו: למה תוקעין בשופר של איל? – אמר הקב"ה: תקעו לפני בשופר של איל, כדי שאזכור לכם עקדת יצחק בן אברהם" (ר"ה, ט"ז ע"א). ורש"י, בפרשת העקידה, מוסיף על המלים "והנה איל" את פירושו: "מוכן היה לכך (האיל) מששת ימי בראשית". שוב, כאותם דברים שנבראו כבר בערב שבת של ששת ימי המעשה.

מלכויות, זכרונות, שופרות

כדי לשלב בין מימד הטבע, הקוסמי־אוניברסלי והמימד הלאומי־היסטורי, יש מחכמי ימי הביניים שבבואם לתת טעמים למצוות, נתנו טעם אסטרולוגי לתקיעת שופר משום שעל פי חכמת הכוכבים, בחודש תשרי מיחבר הכוכבים רע מאוד ותקיעת שופר תפקידה לדעתם, לסכל את הסכנות הנובעות מכך. זו, למשל, דעתו של ראב"ע (רבי אברהם בן־עזרא). אבל אין צריך לומר שיש רבים – ובעיקר הרמב"ם – שהתנגדו לפירוש זה וכך גם האברבנאל שקבע שדווקא תקיעת שופר בראש־השנה מעידה על כך שאין אנו משועבדים למזלות, כמאמר הגמרא: "אין מזל לישראל" (שבת קנ"ו ע"א), שאין פירושו כמקובל בפי ההמון, אלא שאין המזל – לאמור כוכבים ומזלות – שולט בישראל.

הנימה האוניברסלית ולעומתה הנימה הלאומית, מוצאות את ביטויין גם בתפילות ראש־השנה ובעיקר בפרקי מלכויות, זכרונות ושופרות שבתפילת מוסף של ראש השנה. כך נאמר שם, בתפילות שהן אולי הנשגבות והרמות ביותר בסידור התפילה שלנו: "ובכן תן פחדך על כל מה שבראת... וישתחוו לפניך כל הברואים... יכירו וידעו כל יושבי תבל כי לך תכרע כל ברך... מלוך על כל העולם כולו... ועל המדינות בו יאמר: איזו לחרב ואיזו לשלום, איזו לרעב ואיזו לשבע... מי לא נפקד כהיום הזה... כל יושבי תבל... (ו) בתקע שופר תשמעו... היום הרת עולם, היום יעמיד במשפט כל יצורי עולמים" ועוד.

אבל גם הנימה הלאומית אינה נעדרת: "ובכן תן כבוד לעמך... שמחה לארצך וצמיחת קרן לדוד עבדך... ונאמר, ולא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל, ה' אלוקיו עמו... ותראה לפניך עקדה שעקד אברהם אבינו את יצחק בנו... (ו) ישוב חרון אפך מעמך, מעירך ומנחלתך... תקע בשופר גדול לחירותנו ושא נס לקבץ גלויותינו" ועוד.

השילוב בין שני ממדים אלה – הלאומי האוניברסלי וגם הקוסמי אל מול ההיסטורי – הטבע מכאן, מעודד בעיה קשה הבאה על ביטויה בדבריו הבאים של רבי שמעון בר־יוחאי: "הרי שהיו ישראל כשרין בראש השנה ונגזרו להם גשמים מרובים, ובסוף חטאו. לפחות מהן? (גשמים, כעונש על שחטאו) אי אפשר, שכבר נגזרה גזירה. מה הקב"ה עושה? – מפזרן לימים, למדברות ולנהרות, כדי שלא תיהנה הארץ מהן... הרי שלא היו כשרין בראש השנה ונגזרו להם גשמים מועטים ובסוף עשו תשובה. להוסיף עליהן (גשמים, כשכר על שעשו תשובה) אי אפשר, שכבר נגזרה גזרה. מה הקב"ה עושה? – מורידן כדי הארץ ומשיב עמהן טללים ורוחות, כדי שתיהנה הארץ מהן" (ירושלמי ראש השנה, פ"א הלכה ג ובמקבילות). בלשון ימינו היינו אומרים, שכאן נדונה בעיית הדטרמיניזם והתוקות בטבע מזה, והבחירה החופשית של האדם שבכוחו לעשות תשובה, מזה. על בעייה זו אומר ישעיהו ליבוביץ שהיא מן השאלות הגדולות... שאין עליהן בכלל תשובה חד־משמעית" (בספרו האחרון "שיחות על שמונה פרקים לרמב"ם", עמ' 244). עם זאת, לפחות תשובה לכאורה, העשוייה לספק את האדם מבחינה פסיכולוגית ישנה בכך ש"גם הדטרמיניסט הקיצון יסכים שלאדם יש התודעה שהוא פועל מרצונו החופשי" (שם, עמ' 249).

התוקות בקוסמוס

בעייה זו מחזירה אותנו אל ראשית דברינו, לשאלת בריאת העולם – בין בתשרי בין בניסן – מחד גיסא לבין האירועים ההיסטוריים במסגרת התוקות והבריאה מאידך גיסא. בריאת העולם וגאולת ישראל (או האנושות כולה) נכרכו יחדיו שלא במקרה. יש בכך משום ראייה לתפישת העולם.

התוקות היא איפוא לדעת הרמב"ם פרי יצירתו של בורא העולם והיא מתבטאת הן בטבע ובקוסמוס והן בהיסטוריה האנושית – האוניברסלית והלאומית – מאז בריאת העולם ועד אחרית הימים, בין שנברא העולם והוא גאולתו בחודש ניסן, כדעת רבי יהושע, ובין שהיה ויהיה זה בחודש תשרי כדעת רבי אליעזר והחכמים שקיבלו דעתו.

"במשמרת"

שלושים וחמש שנים ניהל צבי שנר את "בית לוחמי הגיטאות" (עד יום מותו ב־22 באוגוסט 1984). בהנהגתו היה הבית למוסד שיצאו לו מוניטין בארץ ומחוצה לה. היתה לו יד בפיתוח המוזיאון ובעיצוב תוכניותיו, בתערוכות, בימי עיון ובסימפוזיונים ובפעילות מחקרית במכון המחקר המשותף עם אוניברסיטת חיפה.

עתה ראה אור (בהוצאת בית לוחמי הגיטאות והוצאת הקיבוץ המאוחד) ספר הכולל מאמרים, מבואות לספרי מחקר ועדות, הרצאות של צבי שנר. בפתח הספר מעלים בנימין אנוליק ושמואל ברנצ'יק קווים לדמותו של צבי שנר.

עיניים לאשבעל (ג')

שער אחרון: עונת הרפאים של הקאנון

מאת אמנון נבות

בבאבר הקודם תיארנו תיאור עקרוני, ללא פירוט, את התמורה שהתרחשה ב"קאנון הלוריאני" של דוד שחר ושקיבלה ביטוי בוטקים ב"מוכן הוד מלכותו". דומה ששלב המבוה הפירוט במיקרו־טקסט הוא השלב הפחות נעים והיותר מייגע בכל המסע הזה, שיש לו, כמו למתבגר הולך, סוף רע. אך אין לוותר על השלב הזה בשום פנים – מכיוון שגם תהליכי ההידרדרות בחלקים המאוחרים של הקאנון אינם פשוטים ואינם מתבהרים מאליהם: הזיקה על סופר כדוד שחר, שלא יוציא תחת ידיו טקסט רופף, לפחות על פני השטח שלו, ומטעם זה, ביטויי ההידרדרות וההתרופפות במוקדים עמוק בתוך המיכאניזם של העשייה הסיפורית. כמובן, אם ימשיך דוד שחר בתוואים האלה, גם תור ההתרופפות הטקסטואלית בוא יבוא.

תהליכי ההיפרקות וההתפוררות של תבנית העל, הפיזות (הגבוהות) שזל בחשיבותה בכל אתר ואתר, לא החלו למעשה ב"יום הרפאים" אלא ב"ניגל". העובדה שהמערכות הקולטות כאן ספרות עמדו על תהליך ההתרופפות הזה רק משיצא לאור "יום הרפאים", אך בכיווה את תיות המדרון הישנה הבדוקה – והתהליכים שכבר החלו ב"ניגל", פשוט צברו עוצמה נוספת ב"יום הרפאים". כן הראוי לציין כאן, בהערת ביניים, שכבר עם צאתו של "ניגל" התרעתי על התהליכים האלה, הצבעתי על תעייתו של שחר בתוואי עראי משניים למרכזי הכוח התימאטיים של הקאנון, וקראתי לחזרתו של הקאנון אל תוואי הדרך המרכזי ולא דמויות המפתח שלו, הדמויות שעוצבו מלכתחילה כמרכזי עוצמה מובילים*. באותו מאמר התרעתי על תהליך נטישתן של דמויות אלה על סיפה של ההתמודדות הקובעת עם המרכזים האידאיים (שושי רבן לפתח ביתו של אשבעל עשתרות, גבריאל לוריא לפתח בירור דברים נוקב עם ר"ד ישראל שושן, הוא סרוליק הספרן) והמרתן של התמודדויות אלה במעבר אל דמויות משנה של "המרחב הסיפורי".

באותו מאמר וגם בחלק הראשון של המאמר הזה, העמדתי את שאלת הערך שיש לטכניקת העשייה הזאת. אלא שהמשמעות שיש להעניק לטכניקה זו הופכת משנית לאור גלגולי המחילה וההידרדרות של החלקים המאוחרים. ההתעסקות בדמויות לווין משניות (לאה הימלוק, לינדהינגל, תומס אסטור) שבמה הדיונן הן מבטאות את האיפבאימיסטבראו, מעין הוויה קבועה של ניגוד אירוני – גרוטסקי, ואפילו בורלסקי של דמויות העל, נותנת ביטוי נוסף (ומיותר לגמרי) ליכולותיו של שחר ליצור תמיבות טיפוסיות גרוטסקיות. אבל את יכולותיו אלה הוכיח שחר כבר בתחילת דרכו כמספר, ואין צורך לומר, שאין בביטוי הדיעיין זה של יכולות נאראטיביות ורטוריות כדי להעצים את ההתמודדות האמת עם המרכזים האידאיים והתימאטיים, או שיש בהן כדי לכסות התמודדות חדשה ואמתית עם אותו היכל של כלים שבורים, או שיש בכך כדי לתת איזור נוסף לקונצפציית העל הלוריאנית. מכל היבט קובע, נמצא הליך המימוש של האידאה במצב של קיפאון – דבר לא נוסף להתמודדות האידאית שבין היהדות לבין הבעטיות, או להמשך מימוש והמפרט של היכל. דבר לא נוסף, דבר לא נבנה מאז "יום הרוזנת". "ניגל" ו"יום הרפאים" מבטאים כשלעצמם מצב סטאטי של קיפאון מכל היבט מרכזי וקובע של תבנית העל. וחמור מזה – "ניגל" ו"יום הרפאים" מבטאים מצב של 'פרפטום מובילה' ספרותי, כלומר, על בסיס ההכפלות האינסופיות שבין הגבוה לנמוך, הנשגב וחסר הערך, יכול שחר להוסיף עוד תוריכר חלקים כ"יום הרפאים" וכיוצא בו, אבל מכל היבט רעיוני קובע, לא מיתוסף דבר.

מסקן נוסף על התרופפות סמוך כנטישת אביהויכון המרכזי של הקאנון – שיחזורה של דמות הילד המתמודד עם חוויות ירושלמיות בשנות ה־30, והמרתו במספר מבוגר. מ"ניגל" והלאה, מתרוכות מאוד הסטיות שבהן נותן המספר המבוגר פורקן להרהורים וסברות הנורצות. עד "ניגל" היו סטיות אלה זהירות מאוד, ועוצמתן בבעה מן האנאלוגיה המהודקת שבין דמות הילד לבין דמותו של המספר המבוגר. ב"ניגל" החל תהליך של התרופפות בהידוק האנאלוגי, ודמותו הרעיונית של מספר בוגר שיש לו דברים להגיד על המצב הנוכחי את כל תנאי הרימה שבין הראיות הראשוניות, המשהויות של הילד התופס בחוש את הקשר שבין האור הירושלמי ועוצמת והייתה של הלבנה לבין אקט העלאת היונים קורבן לאיזה מהות בבעיית אלילית של גבריאל לוריא, לבין שחזור המחורש, המסודר של הזיכרון הזה, ללא צרימות ביניים או רקע תודעתי של מספר מבוגר. אכן, מרגע בו משתלטת רעיונותו של המספר והוא מתחיל בהשמעת ביקורת על מנהגם הגלה, הגלעג והמושחת של מנהיגים קומוניסטים שונים ושאר הבלים, (ב"ניגל") נסתמות של ניקבות הזיכרון, והאנאלוגיה בין תומס נסטור, מנהיג קומוניסטי מהרקן לבין תמוז עשתרות, בנו של אשבעל עשתרות, הופכת להיות מעובה וגסה כקורת בית הבד. אכן, יותר משיש בה לתת ביטוי לתהליך שידפון פנימי שתקף את דמותו הבדיונית של תמוז עם הינתקו ממקורות החיות הטבעיים שלו, יש בקטע הזה ב"ניגל" כדי לבטא תהליכים המתרחשים עם המספר עצמו, בהתרחקו מעיינות החיים ומקור חויות התשתית של הקאנון הלוריאני – חוויות תשתית של ילד ירושלמי. התהיה המועלה כאן לדיון כאילו מוכחת מעצמה: ככל שרחוק המספר מן המרכזים התימאטיים, מ"אבות הזיכרון" ומרמזיות התשתית, הולך ונשרף הקאנון כולו.

עד "יום הרוזנת" הכיר שחר וידע מעצמו שיצירת קישורים ישירים ואנאלוגיות בין "הכאן והעכשיו" לבין שנות ה־30 פשוט נוגרת את האופי המורכב של הקאנון ושל האמירה האמנותית, האסתטית הקוימית המתמששת מתוכו ולכן שקד לרסן את הנטיה הטבעית שלו ליצור אנאלוגיות כאלה. כל עוד השתלבו אמירות אלה שילוב נבון בתוך המסגרת הזכרונית המשוחזרת והאירו אותה בהיבט נוסף, היה להן מקום. אמנם לא מקום מרכזי וחשוב, אלא כמין תוסף צדדי שהוא תוצאת ניסיון כובש לפעור מרי פעם פערים אירוניים. ואולם, החל ב"ניגל" ואילך, לא רק ששחר נמנע מלרסן נטיה זו, אלא שהוא, כאת יש להניח, הכיר וידע מעצמו שהקורא ה"חדש" שלו נוטה לקבל בשמחה אנאלוגיות ישירות ובוטות, או אלודיות הזות ושטציות, ולפיכך, כמעט כל רסן הותר. ואכן, אנו זוכים לדעת בתדירות גוברת והולכת מה חושב שחר על דבר ישועם של מנהיגים קומוניסטים, או הדרך שבה יש לנהוג בערביי ארצנו, ואפילו דעה נחרצת בדבר התפוררות המירקם החברתי שלנו. אלא שמעבר לעניין המוגבל שיש לנו בדעותיו של דוד שחר האיש (שכן דוד שחר האיש מעניין הרבה פחות מדוד שחר המספר), הרי, לפחות מבחינת השיפוט הספרותי של העניין, משהוא חורג אל מחוץ לזיקתה הסיפורתית שלו לטובת הרהבות של מעגל תפיצה ומודרית, אל יבוא ללמדנו פרק בעניינים שהם מכבשונו של עולם.

ההתאמות הנוצרות לשם הבאת "הקאנון הלוריאני" למצב "קביל" על קהל קוראים רחב, תובעות מחיר נוסף – חמור לא פחות – המתבטא בצמצום מדעת והפנמת התשתיות האיזוטריות המובהקות שלו, או רדוקתן לעמדה שולית בתכלית. העולם, על פי התפישה הלוריאנית, התפרק לכדי מלכד לשלושה ממדיה. המספר, תפקידו לשחזר מחדש את הכלי השבור, ואולם, עיקר תפקידו מתבטא בתחייה כלפי המימד הרביעי, לתת ביטוי לשיקוף של האור הגדול שבשבר את הכלים שלא יכלו להכילו. כאשר הושגי המספר ולו גם מקצת משבבירי האור האלה יתבהרו כל השבירות והתבהר הדרך ה'תיקון' הנכונה. קשה לומר שהמימד הרביעי הוא בר המוחשה או בר השגה, ואולם, קיימים במפורש מוקדים שבהם חש הקורא בבירור, שהתחייה אל המימד הרביעי מפשרת את כל הסתירות ומאירה את כל שברי המכיונות ופירורי העלילות לכדי מהות אחדה אחת, וכי ההסבר הטוטאלי, ההארה הסופית והמוחלטת מצויה בהקשרים אחריים ואיזוטריים מובהקים. התשתיות האיזוטריות וההקשרים האחריים אינם בבחינת גילוי לכל שמודע לתשתיות הקבליות המובהקות שבבסיס ה"גראנד פרודוקט" של הקאנון הלוריאני הגדולה נמצאת באותו מאמץ סיזיפי של מספר לחישוף משהו מן המהויות האלה. דומה שהישג מסוג זה אפשר לזקוף לזכות כמה וכמה סיפורים קצרים של דוד שחר**, אבל ב"קאנון הלוריאני" יש לראות את הניסיון העקיב והרציני ביותר לממש מהות איזוטרית ולראות בה חלק קוהרנטי של אורגאנום סיפורי. ואמנם, במוקדים שונים בתוך הקאנון הלוריאני, כגון פרק הסיום של הרומן הראשון בסידרה, או הסיבות שונות של מסעה של שושי רבן ב"יום הרוזנת", בפרקים היותר מטוהרים־מסיגים של הקאנון, חש הקורא לא רק בעוצמה המיטאפורית של עצמים ומהויות, אלא שבר"י לגמרי שאותם עצמים ומהויות הופכים להיות מעין אספקלריה ממקרת של עולם שלם. אותה תחושה מיסטית שחש הקורא ב"אודה לכד יווני" לג'ון קיטס, או בטקסטים של אדגר אלן פו – כביכול, פוקעים העצמים מתפקודם האורגאני והופכים להיות מקור רדין סמירין. תחושה מעין זו מלווה את הקורא משהוא נתקל במאפרת השוהם, המלווה כמין סמל ואספקלריה הסיבות מתוך "המסע לאור כשדים" ו"יום הרוזנת", דומה שמאפרת שוהם זו חודרת מכלל סמל לתהליכים של התעברות הנשמה (במקביל להתמלאותה באפר וסיגריות) והיטהרותה, משוה מבוקה ומצוחצחת והיקוע הטוהם שבתחתיתה נחשף; גם הבסיס האניגמאטי שביסוד דמותו של גבריאל לוריא מרמז על מהות איזוטרית – כמעט כל מעשה ממעשיו אפוף סוד. יש לחזור ולהדגיש – עוצמת העניין הזה איננה מתבטאת בהיבטים האיזוטריים כשלעצמם – טקסטים איזוטריים אוטונומיים כשלעצמם קיימים לאלפיהם ולמאותיהם – העניין מתמקד בהיותן של השכבות האיזוטריות חלק אורגאני של מערכת סיפורתית, ומתפקדת במסגרתה תפקוד קוהרנטי. הרקמות האיזוטריות האלה, כתוך לא בא להן מהיותן איזור לאיזה תיזה מיסטית, אלא מהיותן תוספי־עדף של העוצמות הרטוריות של המספר. אלא שגם בתהליכים אלה חל פיחות מצטבר והידרדרות גוברת והולכת: מקצת מכוחו זה של שחר נגלה בפרקי הסיום של "ניגל" ובפרק "עיניים לאשבעל" ב"יום הרפאים", אלא ששחר מקפיד לתחום את הפרקים האלה בתוך מסגרת מכוננת לעצמה. כך, למשל, את הפרק "עיניים לאשבעל" תוחם שחר בין הפרק המתאר את אשבעל עשתרות הסוחב את רודו הקשיש (כאמור – מיטאפורה מתוכמת למצבה של הציבוריות הישראלית החילונית הנאלצת לסחוב על גבה את משא הדתיים) לבין פרשת האהבים המפוספסת של לאה הימלוק עם הנהג הערבי (כנראה מיטאפורה למצב היחסים שבין הערבים לבין היהודים ה'שמאליים' המבקשים את קירבתם ב'כל מחיר'). פרק יפה להלל נסגר מכל עבריו ונתעק: אלא שהצד החמור בכל העניין הוא היזמרה המקבלת ביטוי במצב של שגיות, בבחינת אחוז בזה וגם מזה אל תנח ידך – מחד גיסא, לא מוותר שחר על שיריזקן המדולדלים של הרקמות האיזוטריות, והריהו כורך את קצות החוטים הפרומים סביב אצבעותיו. מאידך גיסא, הוא מקפיד שאלה יתוחמו. בתוך מיגור צר שלא יפריע לו להלל את עלילות הימלוק ושאר דמויות של 200 עמודים בתוואי נאראטיבי שגור.

במה מבטא תיאור זה התרדדות? היכן התמורה בהשוואה לתסיבות הערכיות של "הקאנון הלוריאני"? ובכן, התשתיות האיזוטריות הן חלק אורגאני של הקאנון, הן חלק מן המניעים הדוחפים אותו; התחייה אל האור היא חלק קוהרנטי של היכל שברי הכלים. כאשר מצמצם שחר את תקפותו ותחומי המרחב של ההפעלות האיזוטריות, ותוחם להם תחומים צרים, הוא אמנם מקל על הקורא ו'פוטר' אותו מהתמודדות עם תוכנים שתוקפם מצוי מעבר לתכולתן של הזיקן נאראטיבי סיבתי שגור – אך בה במידה, מנתק שחר חטיבה רצינית של סיפור מכל זיקה וקשר לתשתיות היסוד שלה, וזן אותן, לפיכך, למצב של נמק.

ל"תוואי נאראטיבי סיבתי שגור", "עלילה בעלת אתחלה, אמצע וסוף", סיגור הרקמות האיזוטריות בתוך מיתחם צר שלא יפריע לקיים קשר 'טוב' עם קהל קוראים רחב, הזנת קהל הקוראים הזה ברלק גבה אוקטן של אלודיות: 'זוויות תקיפה' מסובבות והעמדות פרודיות שונות ומשונות כלפי האקטואליה – אבחנות אלה מובילות למסקנה נחרצת – שתהליך השיעתוק והתמורה של הקאנון הלוריאני למצב של טקסט "קריא" ו"עביר" הוא תולדת מצב יזום. במסגרת תהליך זה מותר שחר במודע ובמפורש את הגוות היסוד של הקאנון שיצר, עד כדי שינוי כיוון מהלכם, צימצום וחנק של כל ההיבטים וההישגים שבהם הוא מתייחד כמרכז כוח בסיפורת העברית ואשר במכלול יכול היה ליצור יצירת ענק של הסיפורת העברית החדשה. תבנית העל, שכוחה ועוצמתה נובעים מהתחברות אל מעיינות כוח ועוצמה מיסטית קבלית, קונפליקט מורכב בין המהות היהודית האפרודית לבין המהות הכנענית, כל התהויות האלה שחרה בהן כדי ליצור את אחת היצירות החשובות בתולדות הספרות העברית החדשה, וללא צל של ספק – מן החשובות שנכתבו בשלושים השנים האחרונות, כל זה הומר בשלושים שקלי כסף.

והערת סיום, שיש בה כדי להמחיש את התיאור הקודר ממילא – בפרסומים ביקורתיים שונים העלתה השערה ששחר פשוט תעה במבוכי התבנית הגדולה שלו, שנוצרו קשיים בשזירת החוטים הרבים שהותיר פרומים בתהליך האריגה לכדי מהות אחת, שכמעט בלתי אפשרי לשמור על אותה רמת הטענה עילאית של תימות, מוטיבים, אידיאות ומהויות לאורך עשרים שנות־כתיבה וחמש חטיבות רומאניסטיות. ברם, מעקב זהיר ומדוקדק יבהיר שלקביעה זו אין בעצם על מה להסתמך: לא אותר מיקום השבר הזה, ולא זוהה – לפחות בצדדים הנגלים של העניין, היינו, בתוך הטקסטים הגלויים. המצב, כמעט מכל בחינה הניתנת לאיתור הוא הפוך – לאחר "יום הרוזנת" נפרץ כמעט כל מחסום של יכולת נאראטיבית מוכחת בדרך להתמודדות עם המרכזים התימאטיים, ואין להזות כל מעצור בדרך למימוש מלא של מערכת הקונפליקטים העיקרית. לא חל כל פיחות ביכולות הרטוריות שיכול שחר להפיק – מבחינות רבות, הגיע שחר לשיאי העוצמה הרטורית דווקא בחלקים המודרדרים של הקאנון. כל העניין הוא, שעוצמות אלה נרתמו לשירותן של עלילות 'נמוכות' וגיפות דמויות־משנה. דומה שהצבעתי על התמורות הסטות מרכזי הכובד, לכיוון מובהק של מהילה וטשטוש כל העוצמות והמורכבויות, תמורות אלה אי אפשר להן שיהיו מיקריות, והשיטתיות המאפיינת אותם אינה מותירה מקום להיפותיזה בדבר דלדול מעיינות הכוח של הקאנון הלוריאני. לא כוחו של שחר בגד בו, דוד שחר בגד בעצמו, בעצמיותו, יצירה שאמורה, לפחות מבחינת כוונותיה והפוטנציאלים הגנוזים בה, למצות ביטוי עליון לעשייתו של שחר בסיפורת העברית.

כמובן, יש רגליים לסברה שהשבר עליו התריעו מבקרים שונים סמוי מן העין – ואינו מקבל ביטוי בטקסטים הגלויים. בהנחה שזה מה שהתרחש בשלב המעבר שבין "יום הרוזנת" לבין "ניגל" – מן הראוי היה לעצור את הליך הפרסום בשלב ההוא, ולהוסיף מאיתנו את שני חלקיו המאוחרים של הקאנון.

(מאמר אחרון בסידרה)

*) ראה מאמרי "הזיות מתחלפות" במדור הרצנזיות "מיקרי מבחן בסיפורת העברית", "עכשיו – סיפורת" חוב' 49, מאי 1983.

**) את הביטוי המוקדם ביותר, אך גם הערכי ביותר בסיפורת של שחר שלפני סידרת הרומאנים הלוריאנית, אפשר לגלות בסיפור "אשת בעלת האוב", בקובץ "שפמו של האפיפיור" (הוצ' "שוקן" תשל"א): "התתקי כולו חרג מתחומי הלשון, משפת המילים, וכל שעשוי להיאמר עליו אינו אלא בחינת סמל המובן רק לאנשים שהתנסו בכגון זה. תוך כדי כתיבת משפט זה, מסתבר לי שעלי להקדים אזהרה מפורשת לדברים שיסופרו להלן: אמת אמת ומסגרתה, אמת אמת ומדויה, אמת המימד הרביעי שכבפש, הנרחשת לתוך עולם של שלושה ממדים בלבד, עשוייה להרעילה. שומר נפשו ירחק ממנה" (שם, עמ' 25).

וירטואוזיות בעייתית

מאת טליה רפפורט

יאשה צירינסקי, גלריה ג'ולי. ב., רח' גליקסון 7, ת"א.

יאשה צירינסקי, אחד ה"גילויים" האחרונים בציור העכשווי, מציג בגלריה ג'ולי. ב. תערוכה חזקה ומרשימה, שאי אפשר להתעלם מכוחה, גם אם היא מעוררת בעיות מסויימות. התערוכה מציגה סגנון אישי עקבי ומגובש, שמעיד על יכולת טכנית, רגישות, מודעות, השכלה אמנותית ותרבות ציור אמיתית.

צירינסקי מפגין ידע וירטואוזיות והעבודות שלו מספקות הרבה הנאה חזותית וגם אסוציאציות הקשרים למחשבה. השפה האמנותית שלו נעה בין קטבים אחרים: בין דו־מימד לתלת־מימד, בין מופשט גיאומטרי נוקשה למופשט ציורי נזיל ואקספרסיבי, בין תיבות דיקט אחידות נוכח המינימאליזם לכתמיות רשנה חושנית, בין צורות חופשיות ואוטונומיות לבין אסוציאציות של מיבנים, בורות ותפירות, בין סגנון אישי עצמאי לבין תזכורות והתייחסות לאמנים קודמים. בין התקדימים אפשר להזכיר אמנים מקומיים, כמו מיכה אולמן (מבנים מרובעים, תפירות), נחום טבת (גיאומטריה פלוס ציוריות) וכן אמנים כמו מאלביץ (במיתוכים הגרוסים) וג'אספר ג'ונס (בצבע האפור, בטכניקת צבעי השעווה, בחומריות המודגשת ובצורות מסויימות כמו העגל המיתר המתווה אותו, שמוכרים, למשל, בעבודה בשם "מיתקן" (DEVICE).

על אף ההשפעות והאיזכורים קשה לסווג את צירינסקי כפוסט־מודרניסט אקלקטי מן השורה, כי הוא אינו מלקט ציטוטים ומצייירות סגנוניות ומחבר אותם בתפרים גסים למעשה־טלאים אמנותי, אלא מטמיע את ההשפעה לתוך השיטה האמנותית שלו ומפיק מהן סגנון משלו. הבעייה היא, שעל אף רגישותה ומורכבותה זוהי שפה פורמאליסטית. אמנם היא מטפלת בצורה מרשימה במרכיבי הציור כשלעצמו – צורה, צבע, חומר, קומפוזיציה – ומצרפת להם גם את היסוד הפיסולי המובהק, החלל הממשי, אך אין היא אומרת משהו שמעבר להפגנת הכוח של שפת הציור.

קשה לבוא אל צירינסקי בטענות, כי הוא ממשיך בכך את המסורת המודרניסטית המכובדת שהחלה בשנות החמישים, ועשה זאת בצורה עשירה יותר מרבים אחרים, שלקחו חלק במגמה כללית זו על ביטוייה השונים. אולם הזמנים והדרישות השתנו, והיום כבר לא מסתפקים בציור לשם ציור. הפוסט־מודרניזם החזיר את הצורך במסרים רגשיים ותכניים ולא רק ציוריים. החיפוש אחר משמעות מכבים את הציור היפה כל כך של צירינסקי לבעייה או לעקרות מסויימת, אך לאור ההתרשמות מיכולתו של צירינסקי, אפשר להאמין שהוא יצליח לרתום את כח הציור האפקטיבי שלו למסלול תכני שאינו מסתפק בוירטואוזיות לשמה.

אסתטי ונדוש

אהלה טל, הדפסים, גלריה טובה אוסמן, בן יהודה 100, ת"א.

אהלה טל מציגה שורת הדפסים שבהם צפים בתוך מיתוברים אסתטיסטיים מסוסים, טנקים ודגל מונף ליד הכותל מעל רקע תצלומי אוויר של קטעי נוף, בעיקר שורות ממעוף ציפור. פה ושם מקשטים וממלאים את הרווחים תצלומי עצים וכתמי צבע. התוצאה נעימה לעין אך שיגרתית מרי מבחינה אמנותית. אין כאן כוח הבעה משמעותי או מקוריות כלשהי, אלא העלאת גירה של דימויים ותכנים לעיסקים בצורה שאף היא כבר מוכרת לעייפה.

תיעוד מדכא

זכריה שרה, צילומים, גלריית הקיבוץ, דב הוז 25, ת"א.

זכריה שרה מציג תערוכת צילום המתעדת זקנים ומפגרים לצד מטפליהם במוסדות הסיעוד, שבהם הם חיים. מצלמתו תופסת מראות יומיומיים עגומים, כמו זקנים שמוטי ראש בכסאות גלגלים או רגעים גרוטסקיים, כביכול, שבהם חובשים זקנים אלה כובעי פורים.

זוהי תערוכה מדכאת למדי שיש לה ערך תיעודי־חברתי־מוסרי, אך אין בה עניין אמנותי. מדיום הצילום משמש בה רק כאמצעי טכני, שאינו מנוצל בצורה מעניינת במיוחד, אלא באופן כתמי למדי.

(המשך מהעמוד הקודם)

הירדן גם המקום בו חל המפנה המכריע בחייו, כאשר, שנים רבות לפני פגישתו עם רבה בר בר חנה, קורב בתוך מימיו על־ידי ר' יוחנן אל "תחת כנפי השכינה" (בבא מציעא פ"ד ע"א) כלשונו של ר' יוחנן עצמו, והפך בעקבות זאת מרב־ליסטים לרב תלמידים ("שם קראו לי רבי וכאן קוראים לי רבי") ומגדול להוגי ארץ־ישראל לגדול חכמיה, שני בחשיבות לר' יוחנן לבדו: "יום אחד היה ר' יוחנן שוחה בירדן. ראהו ריש לקיש (שהיה עדיין ליסטים – רש"י) וסבר שהוא אשה (בגלל יופיו). נעץ רומחו בירדן וקפץ אחריו. אמר לו (ר' יוחנן לריש לקיש): גבורתך לתורה. אמר לו: יופיך לנשים. אמר לו: אם תחזור בך אתן לך את אחותי שהיא יפה ממני. קיבל עליו. רצה לחזור (ולקפוץ) ולהביא בגדיו – ולא היה יכול. לימדו (ר' יוחנן) מקרא ומשנה ועשאו אדם גדול".

בזינוקו אל הירדן מזנק אפוא ריש לקיש אל התורה. הקפיצה היא המהפך הגורלי בחייו שעליו אין הוא יודע עדיין דבר בשעה שהוא קופץ. הניגוד בין משמעותה הנסתרת של הקפיצה, קפיצה אל התורה, לבין משמעותה הנגלית, קפיצה אחר אשה, הוא סם החיים של הסיפור. נקל לשער את גודל האכזבה (הפתעת־אכזבתו?) של ריש לקיש כאשר במקום ה"התיכה", שאת יופיה ביקש לראות מקרוב ושאותה רצה, אולי, גם להרשים בקפיצתו – מתגלה לו רבי יוחנן. אכן, יופיו של ר' יוחנן הוא הפיתיון המושך את ריש לקיש ל"מלכודת" התורה. אכן, לא לחינם נמשלה התורה למים... מטרתו המוצהרת בנוגע אל המים היא בה שונה מן המטרה האמיתית שאינה ידועה לו כלל – ואף לכאורה סותרת אותה – עד כי הפער בין שתי המטרות מהווה למעשה את יסוד המתח של הסיפור. לפער זה לא היה, כמובן, כל ערך אלמלא היה קיים בירדן גם מכנה משותף לשתי המטרות והוא היופי. בבית הסיפור היא, בין השאר, להראות לנו (כמעט ברוח מגמת "המשתה" לאפלטון) אכיבי באמצעים ספרותיים השכלים כיצד מגיע ריש לקיש מהתמשכות אחר יופיים האנושי החולף של בני־האדם, (שגם אותו, כמובן, אינו מתכחש – על־ידי נישואיו לאחותו היפהפיה של ר' יוחנן) אל יופיה האלוהי הנצחי של התורה – לא לפני שהוא משלם את המחיר הכבד של אבדן גבורתו הפיסית, או, לפחות, חלק ממנה, שהרי בנסותו לחזור ולקפוץ על־מנת להביא את בגדיו – הוא נכשל בגלל התמורה שחלה בו מכוח חזרתו בתשובה. (לפי מקורות אחרים שמר ריש לקיש על מידה ניכרת של עוצמה פיסית גם לאחר שהפך להיות תלמיד חכם) (ירושלמי תרומות פרק ח', הלכה ד').

בכל אלה ממלאים תפקיד מכריע המים. את המשא ומתן הגורלי ביניהם, מראשיתו ועד סופו, מנהלים ר' יוחנן וריש לקיש בהיותם בתוך המים. וריש לקיש היוצא מן הירדן כבר אינו אותו ריש לקיש הנכנס אליו. את המיטאמורפוזה או הטרנספורמציה שחלה בו דוחס הסיפור אל תוך רגע אחד או שניים בזמן ואל תוך מימי הירדן במרחב. בפעם הראשונה נתקדש ריש לקיש בירדן "תחת כנפי השכינה", כדברי ר' יוחנן, לתורה ולמצוות. ובפעם השנייה, שלא מדעת, ולשעה קלה בלבד – למעין נבואה, כשהתקפבות שנותיה בו כנראה מתקופת חייו הראשונה כחינת "ליסטאה בליסטיותיה ידע" מתועלת ומנוקות לאפיקים של תוכחה נבואית. ראויה לתשומת־לב העובדה שתוכחה זו, המתווה לארץ־ישראל בדברים כה מפורשים וכה בוטים את משקלה העקרוני המכריע לגבי הקשר בין העם ואלוהיו על־ידי שגזמה לאותו חלק של העם המואס בה למעשה – "הסולה" דווקא על מי שהיה "מנוכר" לתורה במשך חלק גדול מחייו. התפקיד המכריע שמילא הניכור בתנועה שהחזירה בדורות האחרונים חלק ניכר של העם היהודי לארצו מרמז על כך שאין זה מקרה, שההיסטוריוסופיה תורה־ארץ עשויה באורח זמני למלא תפקידים מכריעים, למרות היותה מופרכת מעיקרה.

ה' (ריב)

מהם מקורותיה של התפיסה הרואה בסירוב לעלות את הגורם העיקרי לשואה הרוחנית (הפסקת הנבואה) והפיסית (חורבן הבית) שפקדו את העם היהודי בתקופת הבית השני? המצב האנטיתטי להפסקת הנבואה, היינו ל"ריקבון" המתואר על־ידי ריש לקיש, אינו רק המצב בו היו לעם ישראל נביאים אלא גם ובעיקר המצב בו היה כל עם ה' בחזקת נביאים, ואף למעלה מזה, היינו המצב בו "ראתה שפחה על הים מה שלא ראו ישעיה ויחזקאל" (מכילתא בשלח פרשה ג'). מעמד זה חל כידוע לראשונה על ים סוף לפי מקורות תנאיים שקדמו לריש לקיש: "...כשנגלה הקב"ה על הים – לא הוצרך אחד מהם לשאול אי זהו המלך אלא כיון שראוהו – הכירוהו. פתחו כולן פיהן ואמרו: זה אלי ואנוהו" (שם, שם). ממצב של התגלות לכל אחד, מיד לאחר היציאה השלמה ממצרים, כשלא נותר עוד אפילו יהודי אחד בגולה – אנו מגיעים למצב של התגלות לאף אחד, שעליו מקונן ריש לקיש ומייחס אותו להישארותו של חלק ניכר מעם ישראל בגולה. המצב של התגלות לכל אחד חוזר כידוע בחלק מתאורי מעמד הר סיני הן בשמות ודברים והן במקורות תנאיים ומאוחרים יותר, ולפי הרשב"ם היה עתיד להימשך אלמלא ביקשו בני ישראל להפסיקו ולהסתפק בתיווכו של משה. ואפילו הרמב"ם העושה כל אשר לאל ידו על־מנת לצמצם דמוקרטיזציה אדירה, נפלאה ומסוכנת זו של התגלות האלוהית מטעים בהלכות יסודי־התורה כי "בעינינו ראינו ובאוזנינו שמענו כמו ששמע הוא" (משה) וזהו יסוד האמונה. מצב זה עתיד לחזור על־פי יואל עם קיבוץ הגלויות המלא: "והיה אחרי כן אשפוך את רוחי על כל בשר וניבאו בניכם ובנותיכם. זקניכם – חלומות יחלומון; בחוריכם – חזיונות יראו. וגם על העבדים ועל השפחות בימים ההמה אשפוך את רוחי"... כל־כך מדוע? "בימים ההמה ובעת ההיא אשר אשיב את שבות יהודה וירושלים".

מלבד המקורות והתנאים הידועים הרואים בישיבת ארץ־ישראל מצווה שהיא שקולה כנגד כל המצוות והקובעים כי לעולם ישרה אם יהור אדם בארץ־ישראל, ולא יעזבנה, וכי כל הדר בחוצה לארץ כאילו עובד עבודה זרה, ואף שוללים מבחינה הלכתית אפשרות קיומן של מצוות רבות ומכריעות, כמו היובל למשל – בלא שהעם כולו, יושב על אדמתו בארצו ("ביאת כולכם אמרתי ולא ביאת מקצתכם"), וכן "וקראתם דרור לארץ לכל יושביה" – בזמן שכל יושביה עליה ולא בזמן שגלו מקצתן"... "קיימים", גם המקורות המקראיים הקדומים יותר, ובראש כולם: "ולא אביתם לעלות" בגלל הסירוב לעלות לארץ ערב ההתגלות הראשונה, המתוארה פעמיים בתורה בשתי הגירסות של מעשה המרגלים (במדבר י"ג־י"ד; דברים א') – נתחוללה סידרה של קטסטרופות קשות שנותרתו עמוק בזכרון הדורות ושהשלכותיהן במסורת היהודית היו חמורות יותר מהשלכות כל חטא אחר של עם ישראל – כולל חטא העגל. נסיונו של ריש לקיש לשוות אותו ממד קטסטרופאלי גם לסירוב הבא, הסירוב לעלות "בימי עזרא", שאינו מתואר כלל בתואר בספרי המקורות של אותה תקופה (עזרא, נחמיה) ואינו נגזר אחריו שום הספת מוסר – להוציא כמה קטעים שנויים במחלוקת בספרי הנביאים – עד לתוכחה הגדולה של ריש לקיש עצמו – הוא לכאורה נסיון נועז, שנוכחות הירדן בסיפור עשויה לתרום לו בלא־יודעין ואפילו בלא כוונה מראש.

הירדן הוא שער הכניסה לארץ־ישראל: "כי אתם עוברים את הירדן אל ארץ כנען" (במדבר ל"ג). "שמע ישראל: אתה עובר היום את הירדן" וכו' (דברים א'). מן

שלושת הסירובים

הירדן עלו בני ישראל "כחומה" אל ארץ כנען בימי יהושע השונים מבוזה זו תכלית שינוי מימי עזרא, ימי העלייה "בדלתות", הנטייה להשוות בין שתי העליות, בין "הדלתות" לבין ה"חומה", ידועה ומקובלת הן מבחינה הלכתית והן מבחינה ספרותית: "מקיש ביאתן בימי עזרא לביאתן בימי יהושע" (ערכין ל"ב, ע"ב), וכן גם: "עד יעבור עמך ה' – זו ביאה ראשונה; עד יעבור עם זו קנית – זו ביאה שנייה. אמור מעתה: ראויים היו ישראל לעשות להם נס בביאה שנייה כביאה ראשונה – אלא שגרם החטא" (סנהדרין צ"ח, ע"ב). יתר־על־כך: הדור שעלה לארץ־ישראל כחומה בעבור את הירדן בימי יהושע, בא אחרי דור שנרקבו במדבר בגלל סירובו לעלות בימי משה: "ולא אביתם לעלות ותמרו את פי ה' אלהיכם" (דברים א'). תוכחת משה על הסירוב לעלות בימי המרגלים שממנה לקוחים הדברים הללו נאמרת אף היא "על הירדן": "ויסעו מהרי העברים ויחנו בערבות מואב על ירדן יריחו. ויחנו על הירדן... בערבות מואב". כל זאת עוד בימי משה: "וידבר ה' אל משה בערבות מואב על ירדן יריחו"... (במדבר ל"ג). "בעבר הירדן, בארץ מואב, הואיל משה באר את התורה הזאת" (דברים א') וכו'.

התוצאות הקטלניות של הסירוב הזה כוללו לא רק את "ריקבון" רוב הדור ההוא במדבר ("במדבר הזה ייפלו פגריכם") אלא גם, לפי מסורת תנאים אותה הכיר כנראה ריש לקיש – את הפסקת הנבואה והסתלקות השכינה: "שכן מצינו שכל ל"ח שנה שהיו ישראל כמנודים – (אחר חטא המרגלים) לא היה הדבור עם משה" וכן בירושלמי בתענית ד': "עד שלא כלו מתי מדבר – לא היה הדבור עם משה". הקשר המהותי בין הסירוב לעלות לבין הפסקת הנבואה לא הומצא אפוא על־ידי ריש לקיש אלא רק יושם על ידיו ל"ימי עזרא" תוך העמקה והעצמה. ולפי מסורת מקראית, ולא תנאית בלבד, שנשתמרה בתהלים ק"ו, ואולי גם ביחזקאל כ', יש לראות גם את הגלות עצמה, וממילא גם את חורבן הבית, כאחת מתוצאות הסירוב לעלות בימי המרגלים:

"וימאסו בארץ חמדה לא האמינו לדברו... וישא ידו להם להפיל אותם במדבר ולהפיל זרעם בגויים ולזרותם בארצות".

מכאן רק צעד אחד לקביעה המובאת בשמו של ר' יוחנן ושרשיה במשנה, על דבר הקשר הסיבתי בין חטא המרגלים לבין הגלות והחורבן: "אותו לילה ליל תשעה באב היה. אמר הקדוש ברוך הוא: הם בכו בכייה של חינם ואני אקבע להם בכייה לדורות" (סוטה ל"ה).

התוכחה על הסירוב לעלות על סף ההתגלות הראשונה משמשת אפוא לריש לקיש ולהולכים בעקבותיו דגם סמוי או גלוי לתוכחה על הסירוב לעלות בראשית ההתגלות השנייה, כשנוכחות הירדן בסיפור מהווה מעין קטליזטור, מקרי או מכוון, אך לא הכרחי, שכן למרבית השיקולים שהובאו לעיל יש תוקף גם בלי תיווכו של הירדן, וגם אלמלא היה הירדן נזכר כלל בסיפור. הפסגר במקרה כזה היה כולו ספרותי, וממילא גם נבואי, כאשר שבין הנבואה לבין העוצמה הספרותית קיים לעתים קרובות קשר מהותי. ברם, הסירוב לעלות אינו מתחיל במדבר. לסירוב לעלות בימי המרגלים קדם הסירוב לצאת ממצרים הרווח הן במסורת המקראית ("הלא זה הדבר אשר דיברנו אליך במצרים לאמור: חדל ממנו ונעבדה את מצרים"; שמות י"ד) והן במסורת המדרשית ("היו פושעים בישראל שהיו להם פטרונין מן המצריים, והיה להן שם עושר וכבוד – ולא היו רוצים לצאת"[1] – שמות רבה, י"ד[2]). אכן, כבר קבע ריש לקיש במקום אחר את חוק הברזל, כביכול, של הגלות השיבה: "אילו מצאו מנוח – לא היו חוזרים" (איכה רבתי פרשה א', ל"היא ישבה בגויים – לא מצאה מנוח"). ואם יעלה על הדעת שאין מדובר בשמות רבה אלא ב"פושעים" שוליים בלבד "שלא היו רוצים לצאת" – הרי לפי מדרש ארץ־ישראלי קדום (מכילתא דר' ישמעאל בא, י"ב) היו המסרבים לצאת ממצרים רוב בעם, ואפילו רוב מכריע, לא קטן. גם יהודית, מן המסרבים לצאת מבבל, ואף גדול ממנה: "וחמושים עלו בני ישראל: אחד מחמישה, ויש אומרים: אחד מחמישים. ויש אומרים: אחד מחמש־מאות"[3]. הוזה אומר: כנגד כל ישראלי שבאות לצאת ממצרים, ואף הוא, כפי שנסתבר לאחר מכן, לא בלב שלם, היו ארבעה, או ארבעים ותשעה, או ארבע־מאות תשעים ותשעה מסרבי־עלייה (למרות כל האותות והמופתים) שהושמדו, בעקבות הסירוב, עוד במצרים, על־ידי האל בשלושת ימי חשכה (מובא גם ברש"י). מובן מאליו שכוח היצירה הדרשני "משתולל" כאן ללא מעצור אבל הרעיון כרוך והתבנית מוכרת. אכן, היכרות מעמיקה עם היחס לעלייה בימי חז"ל שימשה מקור הַשְׂרָאָה רב עוצמה ל"השתוללות" זו של ביקורת עצמית נוקבת – לא פחות מן הנתונים המסופקים על־ידי המקרא עצמו. מודגם שסמיכות הפרשיות המוזעזעת בין שואה לבין ראשית גאולה, והיתרון המספרי הבולט של הנספים בשואה על הנגאלים הם חלק אורגאני של אותה תבנית.

לפנינו אפוא שלושה סירובי עלייה המעוגנים היטב במסורת המקראית־מדרשית: הסירוב לצאת ממצרים – שהיה כרוך על־פי המקורות המדרשיים בהשמדת חלק גדול של העם בגולה על סף הגאולה; הסירוב לעלות מן המדבר, בימי המרגלים, שנסתיים אף הוא בשואה על סף הגאולה, ובתוצאות קטלניות אחרות. והסירוב לעלות כחומה מבבל־פרס שגרמו בנבואת זכריה ונביאים אחרים, ושעליו מדבר גם ריש לקיש המייחס לו את הפסקת הנבואה ואת חורבן הבית השני. לאמיתו של דבר הביא בעקבותיו גם סירוב זה שהחל, כידוע, לא "בימי עזרא" אלא בימי כורש וזרובבל, מעין שואה בכוח על העם היהודי, שהרי כמה עשרות שנים לאחר שנפתחו שערי ארץ־ישראל כתוצאה מהצהרת כורש, ורוב העם היהודי נשאר עדיין בגולה, למרות ההצהרה, "מפוזר ומפורד בין העמים" מרצונו החופשי – נגזרה גזרת אבדן ממלכתית על כל היהודים בכל רחבי האימפריה העולמית של אותה התקופה, המיוחסת להמן ולאחשורוש, אלא שגזירת השמדה עולמית־ממלכתית זו, ספרותית או היסטורית, שלא הוצאה מן הכוח אל הפועל, ונשארה בעמדת המתנה כאלפיים וארבע־מאות שנות גלות עד שמימושה ניגש בפועל לממשה.

1) מדרש שיר השירים רבה, פרשה ה'.
2) תלמוד בבלי מסכת יומא, דף ט' ע"ב.
3) יוסף בן מתתיהו (קדמוניות, ספר רביעי) רואה בגלות יתרון כביר, מעין כיבוש העולם בידי היהודים על־פי נבואת בלעם. פילון האלכסנדרוני סבר שהיהודים רבים מדי מכדי שיוכלו להצטופף בשטח מדינה אחת (המלאכות אל גאיוס) ורואה אף הוא בגלות יתרונות רבים, אבל אינו נואש מקיבוץ גלויות בידי הקדוש ברוך הוא. מחבר ספר דניאל "דוחה" את הגשמת חזון קיבוץ הגלויות לארבע־מאות ועשרים שנה, בנוסף על שבעים השנה שקבע לכאורה ירמיה. אפילו הרס"ג ויהודה הלוי אינם חולים בקיבוץ הגלויות כחזון מעשי ומפקידים אותו בידי האל – לא כל שכן שאינם קוראים ליהודי התפוצות לעלות. ייתכן כמובן שהדברים שנאמרו דאז נשתכחו – אבל אי־אמירתם היא לא פחות משמעותית מאי־אמירתם.
4) מכילתא דר' ישמעאל פרשת בא.
5) מובא כאן בשינויים קלים, ע"פ גירסת ירושלמי.
6) ספרי, דברים פ"ה; תוספתא, עבודה זרה, ה"ג.
7) מכילתא, בא; כתובות, ק"י, ע"ב.
8) כתובות כ"ח, ע"א.
9) ערכין ל"ב, ע"ב.
10) ישעיה נ', 2, ועוד.
11) לפי מסורת אחרת (פרקי דר' אליעזר) לא שלט כבר ריקבון גם בה עשה ביאליק שימוש ב"מתי מדבר".
12) ספרא, לפרשתא א', פרק ב'.

(פרק שני ואחרון)

דירות

וילות ובתים 1050

● מבצע מיוחד לזוגים וילות וקוטג'ים דו משפחתיים בנווה-הדרים ובהוד השרון החל מ-89,300 דולר 03-295966-7 (#2729) 063-78864 063-96818

● בהרצליה-פיתוח בהזדמנות בית ישן, מקום טוב+ מרתף ענק, "אלון" (#2727) 052-552734

● בחולון קוטג' 280 מ"ר שד' ירושלים (#24057) 03-806565

● מבצע מיוחד לזוגים וילות וקוטג'ים דו משפחתיים בנווה-הדרים ובהוד השרון ,063-96818 ,03-295966-7 (#26029) 063-78864

● בית 3+ חדרים חצי דונם פנה פתח-תקוה (#25871)

קבלנים מציעים 1100

ת"א-ים

וילות ובתים 1050

דירות למכירה 1200

דירות למכירה 4 חדרים ויותר 1300

דירות למכירה 3-3½ חדרים 1400

דירות למכירה 2-2½ חדרים 1500

דירות למכירה 3½-3 חדרים 1400

חולון/בת ים

דירות למכירה 1200

דירות למכירה 4 חדרים ויותר 1300

דירות למכירה 3-3½ חדרים 1400

דירות למכירה 2-2½ חדרים 1500

דרום

דירות למכירה 4 חדרים ויותר 1300

דירות למכירה 3-3½ חדרים 1400

דירות להחלפה 1700

ביקוש דירות 1750

דירות בשכירות 1850

דירות מרוהטות 1900

דירות בדמי מפתח 1950

עסקים

משרדים 2500

מגרשים 2700

אולמות 2300

הצעות עבודה

פקידים/ות

עוזרות משפחה 3000

גננות/מטפלות

הוראה/הבראה

השכלה והשבעה 3120

מבחנים/תעודות 3150

חוזרים

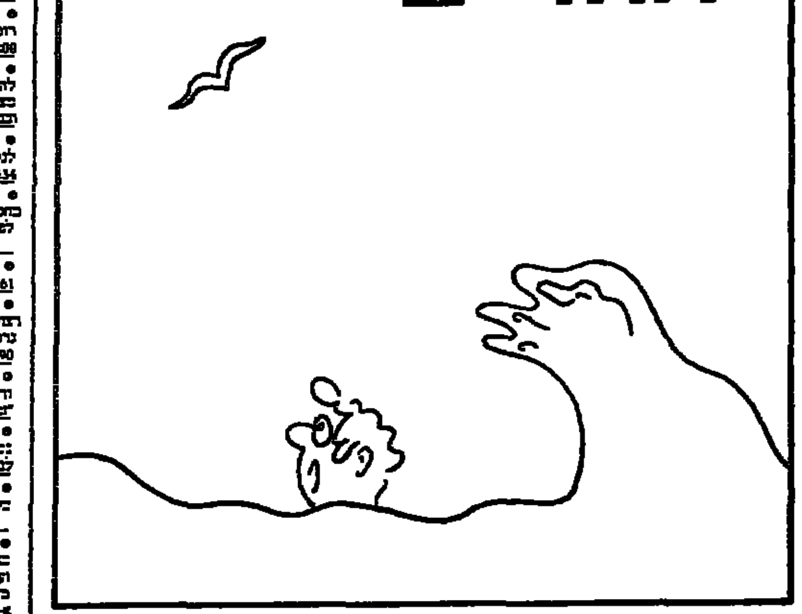

אלפא רומיאו

אמריקאיות

אאודי

פולקסווגן

אופל

פורד

פיאט

טויוטה

מיצובישי

מאזדה

ניסאן

סובארו

סוזוקי

סיאט

סיטרואן

פג'ו

רנו

וולוו

סקודה–קריזלר

פועלים/ות

עובדי מתכת

השמלאים

עובדי יהלומים

עצמאים

ספרים/ות

נהגים

טבחים

עובדי משק

שליחים

אומנים

מקצועות

מבקשי עבודה

מוכרים/ות

שונות

הלוח הכללי ידיעות אחרונות הלוח הנפוץ ביותר דבר ראשון בבוקר

חוק הודעות שווה בתעסוקה התשמ"א 1981

לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה מחמת מינו או מחמת היותו נשוי או הורה, אלא אם אופיו או מהותו של התפקיד מונעים קבלתו של בן אחד המינים לעבודה הנדונה. העבריינים צפויים לעונש על פי החוק.

פולקסווגן 4680

- גולף 150 אוטומטי 82 35,000 מנוע מצוין (#2756) 03-498856
- מנועים משופצים באחריות לכל סוגי פולקסווגן כולל הרכבה 08-467856 (#2753)
- מנועים משופצים לכל סוגי פולקסווגן כולל הרכבה 08-467856 (#2707)
- חיפושית 1200 1971 מנוע החלף ראשו"צ (#2618) 14.000 03-994068
- חיפושית מהודרת 1200, שנת 1972 (#2605) 052-61826
- טנדר 1600 יפיפיה תוצרת חוץ +אוברול +שיפורים 03-867073 (#24044)
- דבל קבינה 1982 מצויינת 90,000 (#24040) 18,800 03-959328
- טרנספורטר 1983 ספסלים חלונות אורגינליים +סטס לשנה מצב מצוין (#24033) 03-5563483
- חיפושית 1300 1972 110 ק"מ צבע אורגינל (#23947) 03-800653
- בהזדמנות גולף אפולו 1980 +סטס לשנה רדיוטייפ שיפור כללי בעבודה 067-22456 (#23928) 067-22458
- גולף 1600 1985 19,000 ק"מ אוטומטית +מזגן (#23907) 03-491548
- גלף 1500, 1981 יד ראשונה 45,000 ק"מ (#23772) 052-82781
- גולף 1100 5 דלתות מודל 82 מעולה (#23750) 859346
- חיפושית 82 1200 +סטס מצב טוב (#23728) 052-449080 053-53636
- גולף 1100/5 81 מצויינת 7000 פרטית 03-596588 03-861399 (#23698)
- גולף 1985 1600 ס"ג אל. +מזגן נעילה 03-426986 (#23553)
- גולף 79 5/ 1100 רביעית פרטי שמורה (#23534) 03-337642
- חיפושית 63 סטס לשנה במצב מכני טוב (#25531) 1880 ש"ח 03-773146
- גולף 1500 אוטומטי 5 דלתות 1980 מצוין (#23525) 03-860586
- גולף 19876 5/ 1100 -7500 (#25485) 03-9640932 1608
- חיפושית 75 מנוע ומערכת חשמל +תוספות (#23481) 03-505083
- גולף 1100 5/ 1982 50,000 ק"מ (#23471) 885548-38, 740259
- חיפושית 1966 מצב מצוין (#23423) 03-835970 03-745014
- פולקסואגן רבל מודל 1979 מצב ראשון (#23394) 03-342239
- גולף 82 ירוקה 3/ 1100 36,000 ראשונה (#23395) 03-418958
- חיפושית 1300 1967 +סטס +רדיו +צמיגים 03-403811 (#23504)
- טנדר 1600, 78 במצב מעולה לעסקים (#23058) 03-7511182
- גולף 1100 1982 כמו חדשה 5 דלתות (#23025) 08-413763
- גולף 1500 1978 אוטומטי +רדיו שלישית שמורה (#22979) 052-557542
- פולקסוואגן רבל קבינה 1963 56,000 ק"מ (#22949) 08-237792 08-237178
- חיפושית 1200 1971 03-329882 הבעלים 03-449285 03-477505 (#22941)
- גולף 3/ 1100 1982 מצב יפה ראשונה (#22942) 03-559362
- חיפושית 71 1300 עד 1500 (#22939) 633738
- חיפושית 64 במצב טוב (#22913) 052-446983
- חיפושית 12, מנוע 79, 4,000 ק"מ, מצב מצוין (#22903) 052-27870
- גולף 1978 1100 במצב כמו חדש לשעבר (#22896) 052-26418
- גולף 1300/5 1982 45,000 מצויינת (#22881) 03-459208
- טרנספורטר 1979 2000 אוטובוס ראשונה +דלתות (#22857) 063-35494 063-25579
- גולף 1100 1983 ראשונה מצוינת +תוספות 063-24746 063-37175 (#22850)
- גולף 77 1100 יד שניה מהיזון (#22800) 5361469
- גולף 1978 אוטומטית יחידה במינה (#22784) 03-496374
- חיפושית 1300 1974 שניה במצב מצוין (#22780) 03-414573
- גולף 77 אבריאמי אדומה (#22785) 03-790069
- גולף ג'יאל 1300/3 1982 מזגן (#22776) 05-861914
- ג'י.טי.אי. 78 כמו ג'י.אל מעולה, (#22774) 442822
- חיפושית 1969 1300 בעל חיפושית (#22697) 03-9324972 12,000
- חיפושית 1300 1973 שמורה מאוד, (#22670) 03-827442
- דבל-קבינה 1982 יד ראשונה 74,080 (#22644) 03-9520486
- חיפושית 1973 מנוע 85 במצב מצוין (#22605) 052-558427
- חיפושית 1973 1300 צבע מקורי (#22576) 633594
- גולף 79 2 דלתות גפת כבוע 1500 (#22584) 067-65063 15000
- גולף (גולף) 1981 +סטס לשנה מצב מצוין (#17896) 03-9524401
- בהזדמנות גולף 1978 1100 3 דלתות (#14343) 03-911856 03-915643
- למעוניינים "חיפושית מקורי" 1966, מנוע 1300, 03-322826 (#14317)
- מפחירה 79 מסחרי 10 מושבים מעולה יד ראשונה (#14311) 052-85311
- חיפושית, 1973, 1300 מצויינת, (#14202) 052-554158
- פולקסוגן מסחרי 1977 2000 (#14265) 03-837546
- רבל קבינה 1986 חדשה (#14268) 052-554775
- גולף 3/ 1100 1976 שמורה (#14244) 919707
- חיפושית 1972 1302 (#14234) 03-810150
- חיפושית 1972 1200 מעולה (#14135) 9614315
- גולף 1100 5 1982 דלתות במצב (#16052) 03-774877
- גולף 82 אוטומטי 49,000 (#14049) 052-30763
- גולף 5/ 1300 1982 50,000 03-5517777 03-637577 (#14914)
- רבל קבינה 1985, חדשה ראשונה 051-38494 051-22288 051-27846 (#13988)
- רבל קבינה 1984 ראשונה 56,000 (#13567) 069-60361 06980598
- מוסט סטיישן 1980 1300 מצויינת 03-9240980 03-915849 (#13963)

פורד 4700

- פורד אריקה גרמני 1981 1320 יד שניה (#2743) 063-26663
- פיאסטה 1985 1100 ראשונה (#2744) 063-37023 ק"מ 14,000
- קורטינה 1300 1982 ג'י.אל. פרטית (#2739) 052-29148
- פיאסטה 957 81 יד ראשונה 40,000 (#2795) 03-246369 03-281448
- ברנלה 79, 1300, מצב מכני מעולה (#2652) 03-347954
- פיאסטה אל. 78 בהזדמנות (#24847) 03-421346
- קורטינה 1600 אוטומטית 1981 ג'י.אל. (#24848) 1133
- ברנדה 80 אוטומט +סטס לשנה +אוברול +עבודות 03-992915 (#24032) 03-384088

פיאט 4720

- אונו 86 חדשה 1300 סל"ק 5 דלתות (#2667) 03-580297 7000
- 127, 1983, 5 דלתות, ראשונה חדשה (#2631) 05-446743 05-449139
- 127 1983 מעולה כחדשה +סטס 10 (#2612) 03-396473
- פיאט 127 1973 במצב מצוין +סטס (#24077) 802314
- 127 ספורט 1985 (1050) יד ראשונה כחדשה 053-51507 05-497198 (#24043)
- 127 ספורט 1981 1050 שמורה +סטס +צמיגים (#24025) 03-268977
- אונו 1100/85 5 דלתות 5 הילוכים +תוספות מחירון (#24014) 03-998987
- רגטה 70 אס 1986+ מזגן 3000 ק"מ (#23988) 059-77627
- 3/ 127 83 ראשונה+ תוספות סטס לשנה (#23960) 03-9640782
- אונו 84 מחירון בעבודה 318347 (#23955) 9232310 764464
- אונו 1100 5/ 60 1986 חדשה להלוטין (#23959) 08-223229
- פיאט 131 סופר כחדשה 1981 ראשונה (#23927) 03-737152 56,000
- ריתמו 60, 1980 7000 ש"ח (#23857) 03-483211 03-798782
- 127 1981 מצוינת שמורה כחדשה (#23824) 03-742414 60,000
- פיאט 127 5 ראשונה מצב מצויין (#23810) 03-886893 03-802937
- 127 5/ 82 ראשונה 55300 ק"מ במצב מצוין (#23799) 03-552997
- ריתמו 83 1300 אוטומטית 35,000 ק"מ ראשונה (#23792) 03-895481
- פיאט רגטה 70 1985 7000 ק"מ פרטית+ תוספות 03-747843 (#23752) 03-798094
- רגטה 85 אס. 1984 1600 גיר רגיל +מזגן ראשונה 49,000 ק"מ 775762 (#23686)
- 127/5 83 יד ראשונה מצב מצויין (#23662) 351502
- פיאט 127 מודל 1984 יד ראשונה (#23668) 08-865645
- פיאט 127 1050 1984 15,500 ק"מ כחדשה (#23653) 052-81831
- אונו מודל 86 +תוספות ראשונה (#23647) 03-202983 03-281912
- 127, 1050, 1983, ראשונה 40,000 (#23646) 03-5563413
- פיאט 124 1200 במצב מעולה (#23627) 03-955243
- 127 81 יד שניה 90,000 ק"מ (#23549) 08-234681
- ריתמו 78 סופר 1500 1983 40,000 (#25490) 03-825506
- 127 2/ 1983 ראשונה מצויינת (#25470) 44,000
- פיאט 127 1974 110,000 ק"מ (#23462) 03-866270
- פיאט ריתמו 1100 1982 48,000 ק"מ (#23459) 08-474276
- פיאט ריטמו 755 סופר 1982 מצב מעולה (#23478) 458403
- ריתמו 60 1100 82 ראשונה במצב (#23444) 03-790032
- 131 77, ברפורד 1600 אוטומטי 055-92151 08-460460 (#23458)
- בהזדמנות פיורינו ממחירון 84 (#23563) 03-614565 65,000
- פיורינו 83 במחיר ראשונה (#25285) 053-44242
- 124 1200 78 קראוון (#23237) 5514442 85,000
- אונו 86 1100 4700 ראשונה (#25188) 9224497
- פיאט 127 1974 במצב מעולה (#25173) 03-9322308 5560681
- פיאט 128 1973 1300 מצוינת (#28166) 03-9220294
- 1300/ 85 רגטה מצב מצוינת (#23164) 03-762592
- פיאט 127 1979 יד ראשונה (#23128) 03-958346
- 127 5 דלתות 81 ראשונה (#23085) 03-269611
- פיאט 131 81 1600 אוטומטי +מזגן (#25841) 08-235820
- 127 שניה +סטס במצב מעולה 052-554961 052-552175 45,000 (#22982)
- 127 1985 כראשונה 3 דלתות מצב מצויין (#22970) 052-35348
- 127 1980 שמורה צבע מקורי (#22938) 08-469851
- 127 1985 3 פיאט אונו 45 1985 (#22917) 03-229180
- 127 1984 אוטומטית מודל 131 (#22827) 03-993844
- 127 1050 29,000 ק"מ מצוינת (#22816) 03-495776
- 127 5 1984 45 דלתות (#22808) 03-492577
- 4/ 127 80 מיאל שניה (#22789) 03-880637 63,000
- 5/ 127 83 ראשונה 54,000 ק"מ (#22764) 08-225466
- 127 1981 יד שניה פרטית במצב מצויין (#22765) 05-9226264
- 81/ 127 סטס +הילוך, מצב מצוין 065-71201 052-24007 (#22733)
- 127 1977 גזורות במצב מצוין (#22707) 03-319912 03-740674
- בהזדמנות 127 1979 פטיישן 80,000 (#22785) 03-9321939
- 131 סופר 1983 אוטומטית 1600 (#22673) 03-915534
- 127 1981 במצב מצויין 47,000 ק"מ (#22668) 03-9232119
- 127 1981 יפיפיה מהודרת +תוספות (#22662) 052-31679
- רגטה 85 אס אוטומטית 1985+ מזגן (#22665) 03-886759
- 127 1983 יד ראשונה מצב מצויין (#22651) 03-981084
- 127 שניה 1979 124 כחדשה 9612014 (#22657)
- 127 סטיישן 1985 ראשונה (#22596) 03-491784
- 127 1979 סטס שנה מצב מצוין (#22586) 03-9328011
- 131 סטיישן מהודר 1980 (#22553) 03-9220601
- 3/ 127 58,000 במצב מצוין (#18571) 03-912961
- רגטה 1984 ראשונה יפה במצב מצוין (#18146) 03-7516827 15,00
- 127 כחדשה 1983 ראשונה +סטס 03-9235859 03-981740 (#18100)
- בהזדמנות ריטמו 1500 אוטומטית 03-5521383 60,000 (#17906)
- אונו כחדש 1986 חלונות חשמליים +תוספות 03-520380 03-9615420 (#17905) 03-5520300
- פיאט 127 1983 3 דלתות במצב מצויין (#14364) 03-449139
- 127 פטיישן 1980 51000 ק"מ, מחירון (#14368) 03-712651
- 127, 80, מצב טוב, 052-912258 (#14332) 03-494511
- בהזדמנות 124 סטיישן 1973 (#14275)
- בהזדמנות 124 סטיישן 1973 (#14266) 03-530686
- רגאטה 1985 יד ראשונה +חלונות חשמל (#14206) 03-595075
- פיאט ריתמו 1980 מצוינת ושמורה (#14194) 03-762464
- אונו 86 5000 ק"מ (#14125) 03-483850
- 132 5/ 1979 1600 מעולה+ רדיו (#14087) 03-735985
- פיורינו 1981, 1050, מצב מכני מצויין (#14042) 03-771566 03-749167
- 4/ 127 1980 +רדיו מזרחית (#14026) 03-881980
- 131 1984 1600 רגיל סופרמירפורי יד ראשונה 49,000 (#15987) 882748

ניסן 4740

- 104 במצב טוב 58,000 שמורה מודל מחירון (#2704) 03-9322891
- 104 1984 שמורה מהסוכנות +סטריאו 9227018 15,000 (#24088)
- 205, 1984, ראשונה, 19,000 בהזדמנות מעולה 052-28062 (#24009)
- 504 סופר 1982 ראשונה +אוטו במצב מצוין (#23962) 052-22052
- מסחרי 82 יד ראשונה 64,000 במצב בעבודה 911695 988825 (#23949)
- ... 1983

מקדים 5090

- מקררים מכרוגים מקור ויטרינר לפעוטים +מקפיאים 03-380796 (#2723) 08-382198
- מקררים, מקפיאים, מדיח קודר שיזח מחברי לצרכן (#2720) 03-285558
- קנה במחיר גבוה +בכירה +ויטרינה +הבלה הפנריות (#2635) 03-382815
- בהזדמנות מקרר ומכונת כביסה 1 מנוע +בנין כוכב (#23793) 03-470626 052-78712
- "מרכז המקררים" בנדיה וגפה של מקררים חדשים ומשומשים בזולים 13 (#23586) 03-502005
- אמנה 25 חדש בארוזה יפה (#23452) 055-74332
- אמנה 23 חדש באריזה 4000 דולר (#23405) 04-583540
- מקרר מקפיא 6 דלתות +מקרר 6 דלתות (משומש) 03-5520868 (#14149)

וידאו טייפ 5040

- מסרטת וידאו "סוני" והיתוליפים "סוני" חדש באריזה לבכירה (#23504) 03-485585 03-492880
- אס 3 מכשירי כולבה מולית ראויה (#23350) 330376 905996
- ג'י.וי.סי. +מצלמה ג'י.וי.סי. (#23325) 03-961573
- מסרטת וידאו מנוכה ג'י.וי.סי ללא וידאו חריפה באריזה 052-452916 (#22981)
- למכירה מצלמת וידאו מקורית (#22878) 03-587937
- וידאו נשיונל רגם 450 חדש +כולל (#22663) 03-7515954 1850

הלוואות 5100

- ב.ס.פ. מרכז סוחרים מגנטים בע"מ הלוואות מיידיות וגמות לבכירים כבר שירים כלבר (#2770) 03-288354
- הלוואות כבר ועסקה. רכב או קרנות בביתנת "סרד" (#2732) 03-553702-3-4
- למכירים הלוואות מהה ומיידית כנגד פריים צבת בע"מ 03-5446012 (#24821)
- הלוואות לשכירים בנקודות עבודה קבועים הלוואות כנגד שיקים רכב תקלטים שיקול/ הלולו, הבית בע"מ ת"א אלנבי 17 (#23368) 03-660341
- הלוואות לעובדי בריאה ושטוד הבטון כנגד עירים 053-37470 (#23301)

הגים 5110

- בוקוד לרכבה מכל מיגרים וגרשים בעל גיל 16 לימוד רכיבה, טיולים, ט... לכל כבור אירוח גמורה. 052-78055 052-77992 ו... ליוד צמא רישיונ (#14186)

תקליטת 5120

- בהזדמנות כפר בתוך משק הקלאי, (#26291) 08-243090
- למכירה 85 דונם +טים בקובה, רמלה (#24041) 03-941559
- מצוינת אורים 1.80 +בסדרים מודל 2000 8 (#23917) 057-941061
- טוב אחד +מתקן +כובס קום 500 ליטר (#23914) 057-943115
- מעוניין לקנות יתרות למטעים מודל 1.20 1.50 (#23826) 03-5565613
- דרוש מחזיק משק מטעים ועגלים רשיון למקצוע נסיון בחקלאות (#25804) 067-63719
- למכירה פרגמון 1976 165, מקצת מיבים רד שאים מיבוא 051-886263 (#23454)
- למכירה אינצת חבורה באזור תל-אביב 04-703520 (#23372)
- מכבנים עבודות גידור למטעים +בריאות עצים והיגבין 067-67786 (#23320)
- למכירה שתילי פרדסים ... 053-23006 (#23277)
- שתילי הדרים כל השנה 02-941487 (#23192)
- למכירה יחורי נבר "עופר" ... 067-95243 067-94447 (#25025)
- מעוניין לקנות 3 דונם בית רשת בהבה (#22998) 03-9520080
- למכירה ... 055-81121 055-87815 (#22758)
- 2 יחידות בסקיות ... 03-9369752 03-9369854 (#22656)
- מעוניין לקנות הנד מדכי לחבבה (#14200) 02-942052

טרקטורים 5130

- 955 ק"ר 1971 +דוזר מבריה/ להמיסה המבית אנאס. 053-27093 (#23569) 053-52850
- ... 055-85753 055-85501 (#23499)
- ... 055-92779 15/10/85 (#23467)
- ... 03-911516 250 1985 (#23367) 03-910211

מי מצא? 5250

- אבד בוקסר נקבה חומה בקריה ירושלים רעננה המוצא יבוא על שכרו. (#23386) 052-454135

ריטי והודה 5270

- בעורות מקטיות יפגפי אתגר באירוח אינטימית בהוטשמולאים 03-285635 80 (#2767)
- אצלי כל ממג' מהיר ביף לכל היום (#2715) 689213
- מסג'ים באוירה אינטימית ע"י ממג'טורות 03-284513 7 (#27111)
- חדש מסאג' ממג'יטטית וריפוי באוירה אינטימית 03-288618 (#2643) 03-611196 03-621461
- מסג'ים באוירה אינטימית ע"י ממג'יסטית, מכבי 7, 03-284513 (#2636)
- מסאז מעין מיסיסי +מכבע התמונה אורבנאל 33 (#2581) 08-824006
- לנבשים בלבד פרטי ממג' מנתה בבידורך/ מלון פרטי (#24835) 03-512339
- לנפשים פיגור מקצועי בבירוך... ע"י מסג'טפים צעירים... 03-7515548 (#23986)
- פיטר סבה בבירוך /מלון עד השעה (#23901) 03-591772
- עיסוי מקצועי בביתך /מלון ברמה גבוהה ע"י בחורה פורגות (#23785) 03-256733
- "גורסיים" פינוק מושלם, מיסגריות אמיתיות נכה ותנחה 03-375549 (#23265)
- ... 03-294463 (#23248)
- פינוק מושלם מדמניות ... 03-378468 (#23241)
- ... 03-573815 (#23235)
- ... 03-985506 (#23172)
- ... 03-726867 (#22647)
- ... 03-373815 (#14365)
- ... 03-29446814 (#14360)
- ... 03-3704 (#14356)
- ... 03-245068 (#14235)
- ... 03-372932 (#14228)
- ... 03-245862 (#14225)
- ... 03-751288 (#14214)
- ... 03-658644 (#14092)
- ... 03-375349 (#14086)
- ... 03-5563877 (#14011)

שדוכים

- שירות הלוח הכללי לקבלת מודעות שידוכים בדואר, שלח/י לת.ד. 16480 ת"א 61165 צ'ק/ המחאת דואר לפי 6.50 ש"ח למילה ומודעתך תפורסם בשער הקרוב. ללוח הכללי הזכות לשנות נוסח המודעה. (#2766)
- רווק 35/ 170 רציני ומסודר בריבית (#2738) 052-25057
- לקראת השנה החדשה חייבים להתעורר להינשא והבאשה בשכונים לבני (#23850) 05-720852 05-719042
- "ליליך" נסיון שנים+ יזם אישי +התגזרה מהלקות לצעירים/ות לאקדמאים/יות (#23672) 03-296679
- "מנהרר" "שירותים לממורות נישואין" הולום ... 03-373640 (#23668)
- "מנהרר" "משרד שידוכים לכל לקוחותיו ... 4 תל-אביב (#23664) 03-373640
- אין צורך להתחייב מראש להשלום ... 03-733994 21:00 9:00 (#23339)
- שדכן צמרת אקסלוסיבי בעגנים אקדמאים "פרנות הרצליה 19, חיפה. (#23296) 04-733556 04-526171

בת זוג 7010

- שירות הלוח הכללי לקבלת מודעות שידוכים בדואר, שלח/י לת.ד. 16480 ת"א 61165 צ'ק/ המחאת דואר לפי 6.50 ש"ח למילה ומודעתך תפורסם בשער הקרוב. ללוח הכללי הזכות לשנות נוסח המודעה. (#2764)
- לא להתחתן ... 05-990507 03-991949 (#23522)

בן זוג 7020

- שירות הלוח הכללי לקבלת מודעות שידוכים בדואר, שלח/י לת.ד. 16480 ת"א 61165 צ'ק/ המחאת דואר לפי 6.50 ש"ח למילה ומודעתך תפורסם בשער הקרוב. ללוח הכללי הזכות לשנות נוסח המודעה. (#2765)
- ... 03-998507 03-991949 (#23311)
- אלמן 2+ 170/ 39 ... (#22771)
- ... 170/ 38 ... (#22627)
- ... 185/ 35 ... (#23621)

הכרויות 7050

- מעורים 46 בדירה דיסקרטית ת.ד. 488, (#2625)

שוק המציאות

- ... 053-59898 053-52922 (#2545)
- ... (#24859)
- ... 03-397660 (#24065)

עסקים 1200 (מזורים)

- בשכונה בקפה במשגבמים קונים 4½ חדרים בטמבה בגובה (#23687) 02-224181
- במבשרת וילה 5 +הסק ... (#23677) 343769
- קונד' תלת מפלסי מיקום מעולה ... 242377 (#25263)

דירות למכירה 1290

- ביתשמש מהודרת 4+ 5 ... (#23261) 02-531986
- בנוה יעקב 3 ... (#25206) 252581
- בגינמוני 3½ מהודרת ... (#25246) 02-685746
- בקרית יובל (גילמוג) 3 ... (#23198) 632381
- ... 49,000 02 ... (#25186) 252581
- בשכון 3+ ... (#25256) 02-531986
- ... (#25612) 384267
- ... 02-728711 (#25198)

דירות למכירה 4 חדרים ויותר 1300

- בארמון-הנציב 4 קו' 91 ... (#2716) 717219
- בארמון-הנציב 4 ... (#23694) 02-710864
- בארמון-הנציב ... 713819 (#23840) 722482
- ... 02-224181 (#23698)
- בנוה יעקב 4 ... (#25649) 658838
- בדרום ... 110,000 (#23257) 02-283886
- 6 חדרים 136 מ"ר ... (#25282) 763217 110,000
- ... 76,000 ... (#25194) 232581
- ... 02-222758 (#25082) 02-242884
- ... 766833 (#25844)
- ... 02-221207 160,000 (#22669) 02-689738
- ... (#14346) 233377
- ... 02-243141 25,000 (#14341)
- ... (#16336) 249247
- ... 02-281940 (#14312)
- ... 02-813856 02-867755 (#14291)
- ... (#14136) 666980
- ... 02-639845 (#14624)

דירות למכירה 3-3½ חדרים 1400

- ... (#23961) 850858
- ... 02-761964 02-669948 (#23929)
- ... (#23838) 526898
- ... (#23652) 899063
- ... (#23641) 719663
- ... (#23248) 65,000
- ... (#23212) 819396
- ... (#23213)
- ... 231933 (#23170)
- ... (#23837) 02-631268
- ... (#14569) 249141 14008
- ... (#14349) 630085
- ... (#14217) 714318
- ... 02-410101 (#14072)

דירות למכירה 2-2½ חדרים 1500

- ... (#23828) 523398
- ... (#14219) 864807
- ... (#14146) 639857

ביקוש דירות 1750

- ... 03-723828 (#23798)

דירות בשכירות 1800

- ... (#23723) 812875
- ... (#23681) 348769
- ... (#23457) 02-241978
- ... (#23288) 245804
- ... (#23219) 689746

דירות מרוהטות 2900

- ... (#23217) 344347 344167
- ... (#23226) 322958

ערוצים כללים

- ... 03-908892 (#24045)
- ... 03-201584 (#23605)
- ... 03-340387 (#23596) 03-717688
- ... 03-201584 (#23608)
- ... 03-201584 (#23594)
- ... 03-201584 (#23587)
- ... 03-201584 (#23585)
- ... 03-384394 (#23574)
- ... 03-201584 (#23578)
- ... 03-201584 (#23570)
- ... 03-415125 (#23508)
- ... 03-895233 (#23532)
- ... 03-911481 (#23492)
- ... 03-767486 (#23472)
- ... 052-557340 (#23324)
- ... 052-557340 (#23279)
- ... (#23201) 878816 824128
- ... 03-287818 (#23080)
- ... 03-9226882 (#22990)
- ... 515181 (#22922)
- ... 055-92059 (#22735)
- ... 03-478839 (#22664)
- ... 03-315838 (#22615)

ניקיון ואחזקה 5550

- ... 03-313399 (#2771)
- ... 03-289068 (#25308)
- ... 03-318379 (#14854)

מחשבים 5610

- ... 055-27857 (#23161)
- ... 225893 5,200 (#22679)
- ... 052-72217 03-3463804 (#22617)

צבי אקזוטיים 5645

- ... 052-78862 02-638292 04-333454 (#2768)
- ... 02-416631 03-377116 03-373668 (#24061)

צילום 5650

- ... 052-544248 (#23765)

קיט ונופש 5670

- ... 069-42567 (#25848)
- ... 053-32288 (#22865)

קוסמטיקה 5710

- ... 873617 (#2708)
- ... 03-595052 (#23548)

קניית רהיטים 5700

- ... 052-88546 (#14369)
- ... 821185 (#13976)

ירושלים

דירות

וילות ובתים 1850

- ... 02-931014 (#23712)

הדעות 5430

- ... (#23450)

בריאות 5275

- ... 02-711554 (#14324)

בתי ספר 5140

- ... 03-9527896 (#23299)
- ... 03-911203 (#22650)
- ... 03-915080 (#22568)
- ... (#14314)

תערוכות קול 5050

- ... 057-943115 (#23915)
- ... 053-47745 (#23685)
- ... 03-370 (#23838)
- ... (#23789) 301678
- ... 052-85647 (#23760)
- ... 03-442803 (#23623)
- ... 03-296506 (#23384)
- ... 04-724093 04-723469 (#23536)
- ... 057-34606 (#23269)
- ... 03-426656 (#23071)
- ... 055-25504 (#23029)
- ... 03-953506 (#22957)
- ... 063-26489 (#22960)
- ... 03-744168 (#22734)
- ... 03-413114 (#17928)
- ... 052-445847 (#14307)
- ... 03-812169 (#14198)
- ... 03-5519630 (#14013)

סלולריות 5145

- ... 03-449827 (#27031)
- ... 03-894259 03-874342 (#14306)

פולים 5155

- ... 052-542456 (#23753)
- ... 9242 (#23456)

בית ביתי 5070

- ... 03-532359 (#23526)
- ... 055-31159 (#23494)
- ... 04-339090 (#23134)

בתי כנסת 5160

- ... (#23773)

מכונות הכיבה/מזגני אויר 5200

- ... 03-283250 03-287622 2,260 (#24063)
- ... 537496 (#23263)

מכונות תפירה 5210

- ... 659046 724480 (#23539)
- ... 03-734262 03-663283 (#22639)

מלגזות תעופה 5240

- ... 03-851354 03-830951 (#24056)
- ... 04-979905 (#23573)

דירות 5170

- ... 03-492880 03-465853 (#23509)

כלי נגינה 5095

- ... 03-265544 03-265842 (#24066)
- ... 052-83601 4500 (#23794)
- ... (#23749)
- ... (#23746)
- ... (#23745)
- ... (#23744)
- ... 03-230505 (#23576)
- ... 03-5523958 03-591962 (#23573)
- ... 03-282493 (#23527)
- ... 052-35032 (#23113)
- ... 827918 (#23066)
- ... 348498 (#23945)
- ... 03-249941 (#22655)
- ... 03-642976 (#13995)

אופנועים וקטנועים 4820

- ... 03-353982 (#2670)
- ... 03-941158 03-285597 (#24038)
- ... 052-28034 052-31568 (#23873)
- ... 02-416068 (#23217)
- ... 052-455422 (#23079)
- ... 472086 (#22772)
- ... 03-981964 (#22658)
- ... 03-775242 (#14344)
- ... 02-541956 02-242047 (#14510)
- ... 377292 (#14178)
- ... 324596 (#14099)

רוצים לקנות 5010

- ... 03-875278 03-834856 (#2760)
- ... 03-876224 03-828367 (#2761) 03-958678
- ... 03-377192 03-835866 (#2759)
- ... 821683 858215 (#14103)

רהיטים 5030

- ... 03-724437 20.00 (#2774)
- ... (#2619)
- ... 03-456362 2500 (#23987)
- ... 03-482148 (#23967)
- ... 03-863875 03-825978 (#23565)
- ... 03-911481 (#23496)
- ... 03-375224 270 (#23169)
- ... 03-724145 2800 (#14236)
- ... 324596 (#14094)
- ... 03-260014 (#14031)
- ... 03-734087 03-674528 (#14807)

ביקוש רכב 4860

- ... 03-700950 480 (#23546)
- ... 03-708950 1000 (#23541)
- ... 057-78159 057-75335 (#22746)

בתים לנהגה 4960

- ... 03-624838 (#2637)

הלוח הכללי
בשביליך ובשבילך!

הלוח הכללי | ידיעות אחרונות | הלוח הנפוץ ביותר | ראשון בבוקר ונב דבר

דירות בנוי מכוח

[illegible]

עסקים

[illegible]

חנויות

[illegible]

הצעות עבודה

[illegible]

מכוניות

[illegible]

מציעים למכירה

[illegible]

מיכונית

[illegible]

ריהוט הרחה

[illegible]

שירותים כלליים

[illegible]

שונות

[illegible]

חיות

[illegible]

דירות

[illegible]

דירות למכירה

[illegible]

דירות בשכירות

[illegible]

עסקים

[illegible]

חנויות

[illegible]

הצעות עבודה

[illegible]

מכונית

[illegible]

שונות

[illegible]

החברה להגנת הטבע
לבי"ס שדה
מעגן מיכאל
גנן/נהג
ידע וניסיון בגינון,
רשיון ג'
מגורים במקום (לרווק)
הכשלה מלאה
טלפון 063-99655

לגמר מחשבים
דרושה
פקידה
למשרה מלאה
תנאים טובים
03-285284

למפעל אלקטרוניקה בחיפה
הנמצא בתנופת התפתחות
דרוש
סמנכ"ל תפעול
אחראי על מחלקות הייצור והפיתוח.
המעסיקות כ-25 עובדים:
מהנדסים, תכנתים, טכנאים
ופועלי ייצור.

הכישורים הדרושים:
מהנדס אלקטרוניקה שעבד במפעל אלקטרוניקה גדול, ומילא תפקידים הנדסיים וניהוליים בפיתוח מערכות משובצות מחשב עתירות תוכנה וכן תפקידים בניהול מערכי ייצור של מוצרי אלקטרוניקה ממוחשבים.

תנאים טובים למועמד המתאים!

לפרטים נא לפנות בכתב לת.ד. 39755 תל-אביב מיקוד 61397.

יכין חברה חקלאית בע"מ
לחטיבת האריזה
דרושים/ות
אגרונומים
לתפקיד ניהול הייצור
בבתי האריזה —
תל-מונד, יבנה ואשקלון.

הכישורים:
1. יכולת ניהול צוות עובדים גדול
2. ידע בסיסי בפרי הדר
רצוי שמקום המגורים יהיה בקרבת בית האריזה המתאים.

המעוניינים מתבקשים לפנות בכתב-יד לאגף כח-אדם ת.ד. 332 תל-אביב — 61002
★ מועמדים מתאימים בלבד יענו ★

למוסד פיננסי גדול
דרושים
בוגרי מדעי החברה
למסלול הכשרה לתפקידים
בכירים במערך הסניפים בכל הארץ
★ עד גיל 35
★ העבודה במשרה מלאה
שעות העבודה מפוצלות
★ ★ ★
המעוניינים יפנו בכתב יד בצרוף קורות חיים לת.ד. 6335 תל-אביב, 61061 עבור „משרה מס' 98"

לקאנטרי קלאב באזור תל-אביב
-דרושים-
★ רכז/ת תרבות
★ מנהל אחזקה
★ מזכירה למנכ"ל
למועמדים/ות המתאימים
תנאים מצוינים!!
טלפון: 03-5561145/6 ליפה.

לחברת שיווק
דרוש
אחראי על מחסן
באזור המרכז
הכישורים הדרושים:
★ נסיון של 5 שנים במחסנאות
★ יכולת עבודה בתנאי לחץ
★ כושר ניהול צוות עובדים
נא לפנות בכתב, לת.ד. 729 ת"א 61007, משרה מס' 38
— סודיות מובטחת —

למפעל טכסטיל בת"א
דרוש/ה
מנהל/ת ייצור
רצוי הנדסאי ייצור בוגר שנקר
בעל נסיון של שנתיים לפחות
★★★
נא לפנות בכתב בצרוף קורות חיים לת.ד. 33250 ת"א 61332 מחי כח אדם.

לחברת שיווק ארצית
דרוש
איש מכירות לאזור המרכז
נסיון מוכח במכירות
למתאימים מובטח:
★ רכב צמוד
★ שכר הולם
נא לפנות בכתב יד לת.ד. 33642 ת"א.

לחברת מ.ג.מ. מ"מ העוסקת בפיתוחים חדשניים בתחומי הקריאה הממוחשבת דרושות
★ אשת שיווק (הדגמה הדרכה)
★ פקידה (הדפסות, שרותי משרד, אנגלית)
עדיפות מגורים באזור
לפנות בכתב יד בלבד: מ.ג.מ. בע"מ כפר המכבייה 12 נתניה 42271

הומטל
רשת דירות נופש בישראל
דרושה
מתאמת הזמנות ותפעול
לעבודה אחראית ודינמית
★ שפת אם אנגלית + הדפסה + טלקס.
★ משרה מלאה.
★ שפות נוספות + נסיון בתיירות — יתרון.
טל. 03-283415 ; 03-289503

למפעל לדפוס גדול וחדש
קרוב לכפר סבא
דרושים:
★ מונטג'רים
★ מבקר איכות
למשרה בכירה
תנאים טובים למתאימים
לפנות למשה — 052-39434

למפעל צביעה ואשפרה בראשל"צ
דרושה
לבורנטית
לבצוע התאמת גוון ובדיקות טקסטיליות
הכישורים הנדרשים: בוגרת בי"ס ללבורנטים. בעלת נסיון בעבודה במעבדת טקסטיל
העבודה במשרה מלאה, 6 ימים בשבוע
לראיון — נא לפנות לטל' 03-9614144

לחברת מזון בת"א
דרושה
מזכירה כללית
רקע בכח אדם וחישובי שכר עבודה,
בוגרת תיכון, גיל כ-30
טל' 03-222184 מיום שלישי

דרושים
קבלני טיח וריצוף
להשלמת בית-מלון בטבריה
טלפון 03-458529
03-450693

דרוש
מנהל חשבונות ראשי
למושב שדה-ניצן (בנגב המערבי)
אנגלית יתרון.
ניתן לפנות בכתב למזכירות המושב שדה-ניצן ד.נ. נגב מיקוד 85470 או בטלפון 057-82592.

דרוש/ה
מנהלן/ית
עם רקע בהנהח"ש
לפרוייקט במערכת הבריאות בסקטור הציבורי. התפקיד כולל תכנון ומעקב על תקציבים. טיפול בנושאי כח-אדם וארגון. העבודה במרכז הארץ במשרה חלקית.
לפנות בכתב-יד עם פירוט תולדות חיים ונסיון קודם לת.ד. 61031 ת"א, „עבור מנהלן/ית"

לירחון מקצועי
דרושה
מינהלן/רוכש מודעות
בעל נסיון
נא לפנות בכתב בצירוף קורות חיים לת.ד. 33250 ת"א 61332 מחי כח אדם.

חוק הזדמנויות שוות בתעסוקה תשמ"א 1981
[illegible]

תרכובות ברום
בימיה עתירת ידע
25

למפעלנו דרושים:
בוגר מדעי הטבע/החיים
העבודה מעניינת ומגוונת
כישורים דרושים:
* תואר ראשון לפחות
תואר שני – רצוי.
* נסיון בעבודת מידע – יתרון

מפעילים למתקנים כימיים
כישורים דרושים:
* בוגר 12 שנות לימוד.
* ידע בסיסי באנגלית.
* נכונות לעבודה במשמרות ובשעות לא שגרתיות.

מועמדים שימצאו מתאימים יוכשרו בקורס למפעילים כימיים שיערך במכללה הטכנולוגית בבאר-שבע.

לאגף שיווק דרוש:
מנהל מוצר
ליחידה העסקית
לחומרים מונעי התלקחות
וחומרים אנאורגניים

כישורים דרושים:
* השכלה גבוהה בכימיה/ הנדסה כימית
* נסיון בתחום הפלסטיקה – יתרון
* תואר שני במינהל עסקים
* נסיון קודם בשיווק לחו"ל - רצוי
* שליטה מלאה בעברית ואנגלית
שפה אירופאית נוספת - יתרון

עבוד היום בטכנולוגיות המחר

סודיות מובטחת
מועמדים העונים לכישורים המבוקשים
מוזמנים לפנות בכתב יד ובצרוף קורות חיים, (נא לציין ת.ז) למדור כח אדם ת.ד. 180 באר-שבע 84101
מודעה זו מתייחסת לנשים וגברים כאחד

לגדעון אוברזון בוטיק
דרושה
מוכרת מנוסה
בשים בעלות הופעה נאה דוברות אנגלית/ צרפתית
לפנות א'-ה' 9-5 449418 לראיון

לאופנת הוניגמן דרוש/ה
מעצב/ת
במשרה — בעל/ת נסיון
לפנות החל מיום ג' מלפון: 03-836266/7/8

לדפוס דינמי
דרוש
מדפיס 1/8 להמדה/ גסטיליט
5 ימי עבודה.
תנאים טובים.
נא לפנות 03-229168.

דרוש
דפס מקצועי
לעבודה קבועה על מכונת היידלברג 2 צבעים חצי גליון
להתקשר בערב
03-476554

לבנין בתל-אביב
דרוש
מנהל עבודה
מוכר ע"י משרד העבודה + רשיון נהיגה
ת.ד. 32065
תל-אביב 61320
טלפון 03-447105

מנהלים בע"מ
איש ומיון מנהלים ועובדים בכירים
באר"ה 12 ת"א 65241 טל. 03-560728 ת.ד. 4565 ת"א 61046

לקונצרן תעשייתי בתחום מוצרי הצריכה
דרוש:
מנכ"ל חברת שווק בגרמניה
איש שווק וארגון ברמה גבוהה, המסוגל לפתח מערכת שווק ומכירות אגרסיבית.
ידיעת השפות גרמנית ואנגלית על בוריין, נסיון קודם בעבודה בגרמניה – הכרחיים.
המועמד המתאים יפנה בכתב יד בצרוף קורות חיים ונסיון בעבודה אל "מנהלים" ת.ד. 4665, תל אביב 61046.
סודיות מובטחת
MENAHALIM LTD.
EXECUTIVE RECRUITMENT AND SELECTION

אינטרנשיונל מנג'מנט סרוויסס אינק
International Management Services Inc.
כרסמים וחרטים קונבנציונליים
•
מכונאי רכב
נסיון ברכב איטלקי
להתקשר לטל 03-245222
רח' זלטופולסקי 24 ת"א
תנאים מעל ומעבר למקובל

תקציבאי|ת
בואי להיות מס' 2, כבר בהתחלה!
אם יש לך לפחות 3 שנות נסיון בפרסום,
והרבה מרץ ויוזמה-
יש לנו עבודה בשבילך. הרבה עבודה.
בואי ונתקדם ביחד.
טלפון 03 282538 ונקבע פגישה.
הישגים
פרסום וקידום מכירות
מקבוצת גיתם מערכות תדמית

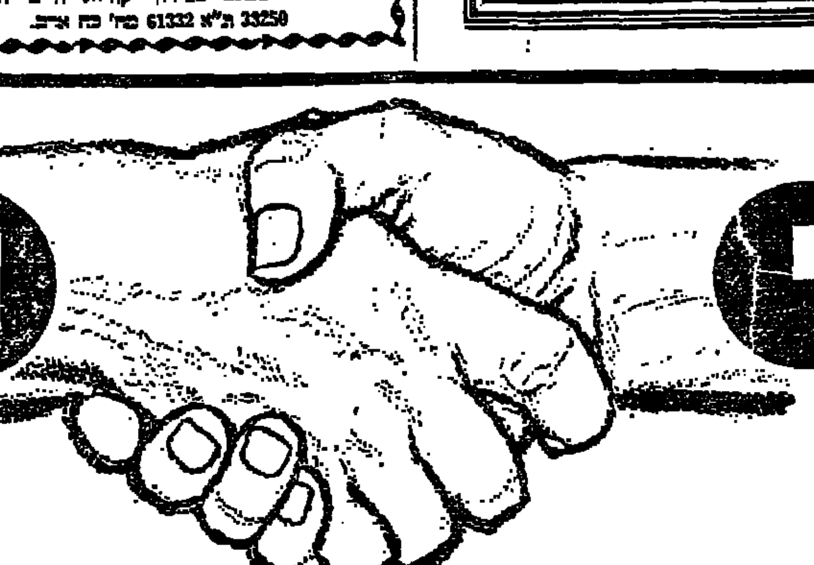

הד כפול ומכופל | הלוח הכללי

אומללות, אלימות ועורמה

ממעמקי נפשה של ארץ ישראל ה„גבעטרונית" מגיח גל אפל של זעם פרימיטיבי, גזעני, אלים ומטורף לא פחות מן הזעם הגואה ומסתער „מבחוץ"

זהו סרט מר ונוקב העוסק בקנאה, בתאוות, בשנאה, בבדידות, בתככים ובנקמה. מרכיבי־יסוד אלה של המצב האנושי מופיעים בסרט בתוך רקע ישראלי עכשווי, המעניק להם גוון אקטואלי חריף. הצלחתו הגדולה והנדירה של הסרט היא בבניית איזון דק ומדוייק, רחוק מאליגוריה ומסמליות בנאלית, בין פעולתם של דחפים אפלים ואוניברסאליים לבין זירת־פעולתם בתוך סביבה ישראלית עכשווית. כך צומחים בסרט תהליכים כגון עליית הכהניזם, אלימות־נוער, מתחים עדתיים, שקיעת „ארץ ישראל הגבעטרונית", לא מתוך עמדה פוליטית־מוראליסטית של הבמאי־התסריטאי אלא מתוך יסודות נצחיים ואוניברסאליים של טבע האדם.

אבל עוד לפני כן ראוי לציין כי זהו סרט שבו הדמויות מדברות עברית כדרך שדמויות בסרט צרפתי מדברות צרפתית: בלי דיקלום. בלי „אף כי" ובלי „לפתע". פה ושם נבלעת מלה בהמולת קולות־הרקע, פה ושם מתחיל משפט נמוך, פרוזאי, ונקטע בלי להסתיים. גם תחושת־המקום שבסרט, חדרי העיכים בפנימיה, כיתות־הלימוד, החצר, הואדי ושדה־הטרשים, המוסכים – היא מן המדוייקות והחריפות שראיתי בקולנוע הישראלי.

פראות ומלאנכוליה שולטים בעלילה ומחלחלים אל הפרטים הויזואליים המעובדים ביד בטוחה. המתח נבנה מתוך רמזי־האלימות המקולפים בדמויות עוד לפני ההתפרצויות הגדולה. הסרט מספר מעשה בנערה אומללה, ערמומית ומאניפולאטיבית (אביטל באר) המשתלטת כמו דיבוק על פנימיה של „נוער־שוליים". בדידותה, חשדנותה, צמאונה לאהבה ואי־יכולתה לזהות ולקבל אהבה, גורמים לה להתחבל תחבולות ולשסות זה בזה את אבריקה האלים והמפוחד (אלון אבוטבול), את חברו שלום (רענן חפץ), את המורה ה„חיובי" והכאריזמאטי אלכס (יצחק בדנר) ובסופו של דבר – לחולל תגובת־שרשרת המובילה לפיצוץ אלים של כל העולם הסובב אותה – הפנימיה, ובמשתמע – החברה הישראלית.

גילויי הרשע והאכזריות שבין הנערים מעלים על הדעת את „בעל זבוב" של גולדינג, ספר שנכתב כדי לנפץ את המיתוס המתוק על אודות „טוהר־הנעורים". התככים, המזימות והמניפולאציות של מלכה, מלכת־הכיתה, משווים לה קווי־אופי של „פאם־פאטאל", אלא שבגירסתו של ישורון אין היא שטנית־מלוטשת כי אם מרופטת קצת, עלובה, כמעט נוגעת ללב גם באכזריותה הפראית. הגזענות האלימה המופגנת אל התניך הערבי בפנימיה מזכירה כמה מן האפיזודות האנטישמיות המזעזעות ביותר בספרות ובקולנוע.

אבל סרטו החדש של „צפל" ישורון רחוק מלהיות אוסף ציטטות ממבחר הספרות והקולנוע. כוחו, כאמור בכך שאין הוא מציע „תזה" וגם אינו פוצח במחאה כנגד סדרי־החברה הלקויים או כנגד המצב הפוליטי. על כל פנים, לא במחאה ישירה. „זרע הפורענות" בסרט אינו טמון בקיפוח עדתי־חברתי, ולא באטימות הממסד של הפנימיה או של המדינה. הסרט אכן עוסק בחומרים נוסח צ'ארלס דיקנס („דייוויד קופרפילד", „אוליבר טוויסט") – בלי להטיף לשום רפורמות חברתיות־פוליטיות. שורש האסון האפוקאליפטי שבו מסתיים הסרט נעוץ ביצר לב האדם, ולאו־דווקא בחומרי־הנפץ הישראליים. העלילה אינה נגזרת במישרין ממציאות של אפליה עדתית, או של ניצול כלכלי, או של כיבוש השטחים. היא נגזרת מבדידות, קנאה, „מות הנשמה" והיעדר כשרון לאהבה. היעדר הכשרון לאהבה מוליד אצל כמה מן הדמויות תאוות שלטון מהולה בתאוות תככים ואלימות. במקום מנהיגותו ה„מפא"יניקית", הראציונאליה, השקולה, של המורה אלכס – עולה ומשתלטת מנהיגותו הדמאגוגית, המסיתה ואכולת־השנאה של אבריקה, שרגשותיו הפצועים מתמקדים בהדרגה בתאוות נקם והרס.

מתוך „מלכת הכיתה". כוחו של הסרט שאינו מטיף

אבל הדבר המרתק ביותר בסרט מרתק זה הוא העובדה, שמפלתו של „המחנך הטוב" נובעת לא רק מעלייתם של כוחות דמאגוגיים ויצריים. היא נובעת, בראש וראשונה, מאיזו שקיעה פנימית. היסוסיו גוברים עליו. עייפות ותחושת־מפלה מבשרות ומזרזות את המפלה עצמה. בסיוט־לילה שלו כבר נחרבה מדינת ישראל, והוא רואה את עצמו נודד, גולה, נוהג בכבישים הארוכים של המערב־התיכון האמריקאי ומאזין בנהיגתו האינסופית לקסטות של שירים עבריים מן הארץ שחדלה להתקיים. יתר על כן: למראה ההתפרצות ה„כהניסטית" במוסד הוא מאבד את עשתונותיו ומפנה אגרסיה היסטרית אל הכתובת הבלתי נכונה – אחיה של מלכת הכתה וחבריו, שבאו לראות מה אירע לה. הקליפה השקולה, ה„ספרית", של המחנך המתקדם ושוחר־הטוב נשברת מכפנים, וממעמקי נפשה של ארץ ישראל ה„גבעטרונית" מגיח גל אפל של זעם פרימיטיבי, גזעני, אלים ומטורף לא פחות מן הזעם הגואה ומסתער „מבחוץ".

את הסרט „מלכת הכיתה" כדאי וחשוב לראות לא רק כבבואת־זוהרבן (הקולנוע הישראלי, כמו הספרות העברית, שופע בבואות־זוהרבן) ולא רק כמשל קודר על נחשול של אלימות המאיים להטביע את הכל (גם זה ראינו וקראנו בכך), אלא בעיקר כסרט חכם ועצוב על אודות טיבו ומקורותיו של הרוע האנושי באשר הוא.

דוד זכאי. מאה שנים להולדתו / משה שמיר

המבט המרחיק ראות

יבואו כל הזוכרים אותו ויעידו: תקיפות ללא הרמת קול, גמישות ורכות שאין בהן מיסמוס. הוא מעולם לא היה בעל הבית אבל תמיד היה נאמן הבית

א. עין חיים

מזמור לדוד. לדוד זכאי – בעל ה„קצרות", בהן קיפל את המרובה אשר בנפשו – דברי זכרון, במלאת מאה שנים להולדתו. וכאהבתו – לא בו מיד נתחיל, אלא ב„שני סולת". החידוש האחד, בו פתחנו: יהי נא „מזמור" מעין „המסאי" הצרפתי – צירוף של זכרון ומתן־כבוד ושיר הלל.

החידוש השני – מדרש על פסוק שהיה אהוב על דוד זכאי ושגור על מחשבתו ואף הופיע אצלו פעמיים, בשתי נקודות בולטות בכתיבתו – פעם במשפט פותח ופעם במשפט מסיים. ברשימה מב' סיון תשכ"ח (שנה אחרי מלחמת ששת הימים), רשימה המספרת ברוב רגש על מבע בסיני („זה סיני" – „קצרות" כרך ב', ע' 268), פותח דוד זכאי במובאה מספר „משלי", ובמרכאות הוא נותן אותה: „ועץ חיים תאוה באה". כעבור שנתיים וחצי, י' שבט תשל"א, הוא מסיים רשימה „על החרמון המושלג" – באותה מובאה, שוב במרכאות, אך בשינוי קל, שודאי מדעתו היה: „עץ חיים תקוה באה". (שם, ע' 392).

על מה שבין אל"ף לקו"ף אשוב בסיום דברי, אלא עתה משהו מעין מדרש־לשון על הפסוק כולו, כנתינתו: „תוחלת ממושכה מחלה לב ועץ חיים תאוה באה" („משלי", י"ג, י"ב). כמה פעמים עצרני דוד זכאי במסדרון „דבר" לחלוק עמי שמחתו על איזה חידוש בלשון או במקרא או בזיווגם המשמחו שבעתיים, בלשון־המקרא ובפלאי פיוטה. והוא היה, במחילת כבוד כל הפרופסורים, מן הבקיאים והמעמיקים בדעת המקרא ובחידושי הבנתו. ודאי היה שמח על הפניית תשומת־הלב אל הגרעין הפנימי־הלשוני, המחוק ומאושש את תוכנו של הפסוק המצויין הזה ואת עושרו המיטאפורי. אני מבקש לתת את הדעת אל הצמד „תוחלת" ו„מחלה", ובמחציתו השניה של הפסוק, במקביל, אל הצמד „חיים" ו„תאוה". גם בצלצולן, גם בשורשן האטימולוגי מצרפות המלים את עצמן אל המהות המהודקת, אל האמת הפנימית, של המסר הכללי. הרי „תוחלת" בשורשה (יחל) ו„מחלה" בשורשה (חלה) קרובות הן, ואף „חיים" בשורשה (חיה או חוה) ותאוה בשורשה (אוה) אחיות הן.

כתיבתו של דוד זכאי היתה מנומרת בפסוקי מקרא ובאימרות חז"ל, תמיד בטבעיות ובתוך שטף־הדברים, ללא שום סלסול – אבל דומני כי דבקותו בפסוק זה, שיש בו עץ ולב, שיש בו תוחלת וחיים – ובעיקר הצירוף רווי המסורת „עץ חיים" (ולבד מן העץ אשר בגן, נזכור כאן עוד שתי פעמים בספר „משלי": „פרי צדיק עץ חיים", ו„עץ חיים היא למחזיקים בה") – דבקות זו יש בה טעם מיוחד וראוי להבליטה בראש נסיון צנוע לעשות „מזמור לדוד" על דפי עתונו, בביתו.

ב. נאמן הבית

דוד זכאי נולד לפני מאה שנים (כ' תשרי תרמ"ז, 1.10.1886 – מחצית החודש לפני דוד אחר, בן־גוריון) בעיירה ליד מינסק שברוסיה הלבנה. מגיל צעיר היה מעורב ופעיל בענייני הספרות העברית, בתנועות הציוניות־סוציאליסטיות. לאחר תקופת לימודים קצרה בשוייץ חזר לרוסיה והקדיש עצמו להוראה ולחינוך יהודי ועברי. אבל יותר מכמה מחבריו הבולטים מאנשי העליה השניה – ניתן לומר עליו שחייו לא התחילו אלא משעלה לארץ־ישראל בשנת תרע"ט. מאז – בהפסקת שנים מעטות על כורחו בימי מלחמת העולם הראשונה – היה דוד זכאי במשך שבעים שנה (עד לפטירתו בכ' בשבט תשל"ח, 15.1.78) אחד הבנאים השקדניים, אחד היוצרים המתמידים והחרוצים ברוב תחומים ועניינים ועם זאת אחד ממצביעי הלכת מבין בוניו של הבית השלישי. העובדה, כי חלק נכבד מתרומתו לבניין, למעשה, ליצירה – ולהגנתם מפני מתנכל מחוץ ומפני מתנכל מבית – היה בקידום העתונות העברית, ביצירתו, בעיצובו ובחיזוקו של עתון פועלי ארץ ישראל – עובדה זו אינה מצמצמת את שיעור תרומתו וערכה לכדי סיווג של משקיף ומבטא בלבד, מתבונן ושופט – אלא רק מדגישה את אופיו של האיש ואת איכותה של העתונות לפי תפישתו ולפי פעלו בה: לא במעמד צופה מנותק ובייטראלי, עם קורט־שינות (לתאבון הקוראים) – אלא במעמד שותף, אחראי לעושים ולמעשים גם יחד. לא מן האורבים לבוקר, אלא מן השומרים לבוקר.

המחנך שבו היה בוודאי סגולת־היקר הראשה בנפשו ובחייו, והיה בו רב ממנה, כדי להקרין מתוך כתיבתו כסופר וכעתונאי, כדי להתבלט במגעו הנבון והבוטח כעורך, כדי לתיתו במוקד הפעילות הציבורית כמאזין וכמאזן, כיציב וכמייצב. מזכיר ההסתדרות הראשון הוא התואר בו יעוטר זכרו כאיש ציבורי – אבל תכונתו ומעשהו בתוך תנועת העבודה (ולא פחות מכך בתנועה הציונית ובין כל פלגות העם היהודי כולה, כאוהב שלום ורודף שלום ומשכין שלום, כאחד הנמרצים בקטיגורי הפירוד וכאחד העקשנים בדורשי האיחוד והאחדות, תכונתו ומעשהו כאוהב גדול של כל הנמצא והנוצר לנו בראשית צמיחת גאולתנו – אלה הם כליל ראשו של המחנך דוד זכאי.

משורר הגה היה (גם כתב ופרסם בראשית דרכו שירים וסיפורים) ושוב נמצא את חותם המשורר שבו וההגה שבו עד הקלה והקצרה בתרומותיו לעתון.

תלמיד חכם מובהק היה – ועיקר עיסוקו בחקר המקרא והאגדה, אשר במשך שנים הרעיף לקהל בפני ציבור־שומעים מוקסם.

איש מדע מהימן ושקדן – מראשוני האסטרונומים בארץ־ישראל, פעיל ומפעיל, בעל הטור היחיד בעתונינו לענייני אסטרונומיה, בעל צמא לא ירווה ובעל ידע לא יוגבל בידיעת הארץ ובאהבתה.

בראשית שנות החמישים זכיתי לעבוד במחיצתו במערכת „דבר", זמן מה כמחליפו בעריכת המוסף הספרותי. כדי לא לגלוש לסיפורים עלי ועל חברי הגדולים והטובים ממני (בעיקר נתן אלתרמן ועזרא זוסמן), לא אעסוק בזכיונות אישיים מאותה תקופה (אף כי רבים הם, גם משעשעים פה ושם, אפילו מאלפים קצתם), אלא אנסה להעלות דיוקן נוכחותו של זכאי בקרב חבריו.

אם למראה עין: איש מוצק, כבד־משהו בתנועותיו, מתון בדיבורו המחוספס, בקולו הברור, קלסתר־פנים רחב וגלוי, עינים עירניות מבעד למשקפיים של נוסח־ישן, איש של קצב שמור וקבוע. עדותי ודאי אינה מספקת, אבל איני זוכר אף גילוי אחד של בהילות, של לחץ, ודאי לא של אבדן עשתונות.

ואם להרגשת הלב: נוכחות מתמדת של תקיפות רכה. קשה להלום צירוף כזה, אבל זה היה דוד זכאי. יבואו כל הזוכרים אותו ויעידו: תקיפות ללא הרמת קול, גמישות ורכות שאין בהן מיסמוס. הוא מעולם לא היה בעל הבית. אבל תמיד היה נאמן הבית.

ג. „קצרות" – הטור השמיני

שניים הם שהעלימו שם משפחתם ושירו שמם הפרטי בחתימתם תחת טוריהם בעתון: נתן א. בעל „הטור השביעי" וד. דוד בעל „קצרות". פרט ל„דבר היום" שפתח את העתון בעמודו הראשון משמאל – לא זכור לי שהיו או ב„דבר" מדורי־קבע אישיים לבד משניים אלה. ואמנם, המשותף להם היה לא פחות מן המבדיל ביניהם, הראשון מובלע במעמקים, השני גלוי לכל עין.

אני מוכן להתערב, כי על פני כל מאות השירים של „הטור השביעי" לא תימצא אף פעם אות המלה „אני" (וגם ברחבי שירתו של אלתרמן אין „אני" אלא בתחפושת מתחכמת, שעוד לא נמצא הפרופסור שיבקיע חידתה) – ואילו בכתיבתו של דוד זכאי שולט ה„אני" של הנוסח האינטימי, שיח הנפש שנוח לך בחברתה כי נוח לה ושרוי לה בחברתך. אחד הוא האני־שבעומק אצל שניהם (ה„אני" של האחד כרבים, תפוש תודעת שייכותו אליהם) ואלמלא בכורת אלתרמן בפנתיאון ספרותנו, הייתי אומר כי „קצרות" אינו השמיני בטורים – אלא הראשון בהם על דפי העתון, כי בו קוראים הדברים בשמם המפורש, כי בו הטווח קצר יותר, אך לעתים גם קולע־מעשי יותר, כי בו אין דוק של סמליות ותגיגיות על הדברים, אלא לעתים רחוקות (ואז, אמנם, יש בו המראה פיוטית מצויינה) – אבל יש בהם יום־יומיות של „אני" ממשי ופעיל, שהזדהות הקורא עמו היא פעמים חריפה יותר ומיידית.

התחושה השותפות בנשיאה בעול, תחושת האחריות על כל גזרות־חיינו, מראשית הדרך ועד סופה – מאלו יוצאת דרכו של דוד זכאי בעתונות הישראלית, שלא היה יחיד בה, אבל בהיותו מראשי ההולכים המוליכים בה – ראוי הוא לסמל אותה. בשני הכרכים של „קצרות" (א' – הוצאת „דבר", תשט"ו, ב' – הוצאת „דבר", תשל"ג) קובצו רשימות ומאמרים נבחרים מראשית ימי העתון (סיון תרפ"ה – יוני 1925) ועד סוף שנת תשל"ב, 1972, ואת כולם מאחדת תחושת שליחות, תודעה של שירות לחברה, ליחיד, לאומה.

בשביל בעל „קצרות" העתון הוא מכשיר לשירות הציבור, שתכליתו היחידה היא טובתו של הציבור וחובתו להיות כפוף לשיקולי תועלת הציבור וקידום ענייניו, בצמוד לרעיונות ולחזון שבהסכמה הלאומית. בכל מהותו, בכל נימי נפשו ושכלו, היה דוד זכאי אויבה ושוללה של התפישה, כי קנה־המידה להצלחת העתון ולהשגת יעדו – הוא שיעור תפוצתו וגובה רווחיו, או בנוסח אחר, מרוכך ו„תרבותי", כביכול, כי „חופש הביטוי" ו„זכות הציבור לדעת" פירושם, כי כל מה ששוק הקוראים מתאווה לקנות – רשאי ואולי אף חייב שוק העתונות לספק לו.

ד. קטיגור וסניגור

תהא זו טעות של צמצום־דעה וקוצר השגה, אם המסקנה מן האמור לעיל לגבי התשתית העקרונית בהבנת דוד זכאי את תפקידו של העתון – אם המסקנה תהיה שהוא היה בעל דוקטרינה, שמרן צר־אפקים רחמנא ליצלן. גם סקירה קצרה על כמה עמדות יסוד שלו תלמדנו מה רחב ומה מגוון היה עולמו, כמה חופשי ופתוח היה לכל הכיוונים. הוא היה בעל עמדות ורגישויות, שאילו ביקשנו למיין אותן לפי מסגרות נוקשות־מקובלות, היינו מוצאים אותו בשלוש מפלגות לפחות, בעת ובעונה אחת. נאמנותו לתנועת העבודה ובתוכה למפלגת פועלי ארץ־ישראל היתה עמוד התיכון בחייו – אבל בצד ביטויים של עידוד ושמחה, הסכמה ואפילו הזדהות־נלהבת (בעיקר בסיכומם של פרקי מעשה גדולים, או בסיכומם של חיים רבי עלילה) – היה הוא מן המוקיעים הלא־נלאים של תהליכים שליליים, שהלכו והעמיקו, הלכו והשתלטו על גוף חייה של מפלגתו. לפני יותר מארבעים שנה הוא כבר מבקר קשות את הבזבוז בכוח אדם, את ההסתאבות, את ניפוח המנגנון המפלגתי, את הנטיה לראוותנות („בוועידת ההסתדרות" כרך א', ע' 175), וכעבור עשר שנים הוא מגלה דעתו השלילית על המקובל והשגור במפלגתו בהביעו שמחתו על מקרה חריג. כדאי לצטט קטע קצר זה כלשונו, מביקור בכנסת, סיון תשי"ב:

„הידד, הידד! ראיתי דבר שלא ראיתיו עד כה: מפלגה נחלקה בהצבעה. חלק מחברי מפלגת פועלי ארץ־ישראל הצביע בעד איזו הצעה ואילו חלק אחר – נגדה. יאמר מה שיאמר „המצליף", אני שמחתי מאד לגילוי החופש המעט הזה." („קצרות", ב', 316)

רק מן הדק ההבדל בין „מפלגה נחלקה" – לכאורה, סימן לקיטוב־דעות או אולי אפילו לפילוג דעות – לבין הפילוג שחל בתנועה הקיבוצית באותה שנה, אבל ברשימה מכסלו תשי"ב מתרחב ההבדל לכדי תהום, ואת מקום השמחה על „חופש מעט" תופשת תדהמה על תהום שנפערה, על סימני התמוטטות.

„לא אנוכי הנחתי יסודותיו ולא ידי הציבו דלתותיו; לא אני הוספתי קומה על קומותיו ולא אני שמרתי מבואותיו – אולם היתה כאותי כל הימים על הבית הזה, כאילו חלק הוא מקניין הוי, רכושי הרב. מרחוק האיר לי האור שבקע ועלה ממנו, ולא אחת הצבעתי עליו להולכי־דרך מבקשי־נתיב: לכו לאורו – הוא מתמוטט, לעיני, וידי קצרה להושיע. אני שומע קול מפלתו: כל השומע תצילינה אזניו. עד איים הרחוקים יגיע הקול להכות שאיה לב נער עברי, צמא גאולה ושואל לנתיבות עולם. אם זה מתמוטט, מה יקום ויעמוד? דועך האור. חושך. היכן כאן עין החיים? (שם, ע' 85)

נכבד יותר, ולצערנו אקטואלי יותר, הוא מבטו הרואה אור וצל גם יחד בנושא הראשי של חיינו, בהגשמת הציונות ובתוך־הגיתה – העליה וקליטתה. אשר לראיית האור – בן המפורסמות הוא, שלא היו הרבה רואי אור וסניגורים לישראל כמותו. אפנה רק תשומת הלב לרשימה נלבבת מאדר ב' תרפ"ז, אחת העתים הקשות ביותר לישוב היהודי, בה מביע זכאי את התפעלותו מתרבות החג והשמחה של יהודי ארץ־ישראל:

דוד זכאי. איש גשר בין דורות ישראל

„אשרי העם: והוא רעב ובטל מעבודה, אכול כאב ומרירות – והוא עם כל אלה שופע אהבה לארץ הזאת ולעיר שהוא יושב בה" („קצרות", כרך א' ע' 119).

אבל לא פחות שכנוע פנימי היה בביקורתו על עצמנו, ובעיקר בנושא קליטת העליה. „נפל פחד היהודים עלינו," הוא טוען בימי העליה הגדולה יחסית של שנת 1925 „אל נכחד ואל נכחש – נפל." (שם, ע' 109) ובסמוך שוב רשימה מיוחדת על יחס ההתנכרות והאדישות כלפי עולים חדשים („על הנכר", שם, 121) – וכן הלאה במרוצת כל השנים, לא פגה רגישותו (ואמנם, לא רק בכתב אלא גם במעשה, בפועל), לא נחלשה זיקתו לקיבוץ גלויות ולמיזוגן, ולשיא הגיעו הדברים, כמובן, בימי העליות הגדולות של העשור הראשון למדינה.

אם בביקורת עצמית אנו עוסקים, אי־אפשר שלא לאזכר לפחות את אחד הנושאים שלא הרפו ממנו ולא הרפה הוא מהם מתחילה ועד סוף: התביעה לחיים של פשטות והסתפקות במועט. „איך הגענו לחיים שכאלה?" הוא שואל ברשימת עזת ביטוי, כמעט פאתטית, בתקופה מאושרת יחסית – תשכ"ו, 1966 –

„איך נשחק בזמן קצר כל כך דינרנו הטוב והיה לאסימון – – איך נתגמדה המידה הגדולה שלנו – האחריות האישית, של כל פרט ופרט, איש ואשה, למעשה הגואל הכולל של העם והארץ. איך הפכנו את הנבונות לתת (את הכל, את החיים) לחמדנות שאינה יודעת רסן לחטוף ולקחת. איך בנינו ובנותינו של לוחמי חירותנו, רופאים, מהנדסים וכדומה להם נכונים לעזוב את מולדתם ולרדת אל ארצות המבטיחות להם חיים קלים יותר." („קצרות", כרך ב' ע' 228).

ה. איש הגשר

דוד זכאי היה איש גשר בין דורות בישראל, בין מיטב מורשת תנועת התחיה היהודית שבגולה לבין מוקדי דור ההתחדשות וההעפלה בארץ־ישראל. כך בחייו – מן הבית היהודי המסורתי־טיפוסי ממנו יצא – אל הבית החלוצי, בית יוצריים ואנשי צה"ל, בית בונים ומתנבים – אשר הקים וטיפח, וכך בהשקפותיו, בעמידתו הרעיונית ובמאבקיו הציבוריים.

אי־אפשר שלא להתעכב שעה קלה לפחות על שני תחומים מרכזיים, שבהם היה דוד זכאי מאנשי הגשר החשובים ביותר, לקרב וללכד קצוות הנראים כניגודים – ואלה תחומים שמשנתו חיונית בהם עד היום.

התחום האחד – השאלה הערבית, ככינויה בימים ההם. מימי מאורעות תרצ"ו־תרצ"ט שמורה קבוצת רשימות (כרך א' עמודים 154־159), שבהן חוזר הצו העתיק „לא תרצח" פעמים אחדות, כשהוא מופנה כולו כלפי שאלת היחס לערבים, אופן התגובה על תוקפנותם, התנגדות להליכה בדרכיהם והתלהבות מגילויים של התנהגות הומאנית נאצלת מצד יהודים כלפי ערבים. אבל עמידה ברורה זו על הטוהר המוסרי של נשק המגן העברי אינה פוגמת כהוא־זה בתחושת הצדק והזכות של שיבת עם ישראל לארץ־ישראל ובתביעה להגשמה מלאה ובלתי־נרתעת של המפעל הציוני. למען הקורא המעמיק, ואולי גם לעזרת המחנך המבקש להביא בפני חניכיו ממיטב המורשת הציונית־חלוצית, אציין רק כמה נקודות בולטות בתחום זה: סדרת הרשימות „בין האודים" אחרי מאורעות תרפ"ט (כרך א', ע' 108 ואילך). בהמשך לזה „בארץ כנען" (שם, ע' 137), או לפני זה (אב תר"ף, אוגוסט 1920!) רשימה מפתיעה כדבר זכותנו בסיני ובמזרח ירושלים, בתגובה על התפתחויות שליליות תחת המנדט הבריטי „אחרי נצחוננו בסן ראמו ובימי הנציב היהודי..." (שם, ע' 99).

עמוקים מאד יסודותיו של גשר אחר שמתח דוד זכאי בין קטבים מנוגדים לכאורה – הגשר בין הרציונליזם והמדע המודרני, בין התפישה ההומניסטית הפרוגרסיבית על החברה והאדם – לבין שורשיה של אמונה דתית, שורשי מסורת ישראל, בתפישתו הרוחנית ובאורח חייו.

על האיש המודרני שבו אין להכביר מלים. מדע האסטרונומיה, זיקה עמוקה למוסיקה ולאמנויות אחרות, השקפת עולם סוציאליסטית מובהקת, שיג־ושיח עם המתקדמות בשיטות הפילוסופיות בעולמנו – כל אלה הם מן המפורסמות. אך אולי פחות ידועה זיקתו הישירה של דוד זכאי לדת היהודית כמלוא נופה וכתוקף אדירותה בקרקע חיינו. לכל אורך כתיבתו, במשך חמישים שנה, נלחם למען הלוח העברי (גם עם נערצו וידידו בן־גוריון בא חשבון על כך), לכל רוחב כתיבתו, הרי שתי וערב, לא זזה ידו מן הדופק היהודי של קיומנו. אם בראשית דרכו אפופה אמונתו הדתית במשהו ערפל פיוטי – שנדרש אולי כדי שיוכל להכיל את כל אשר האמין בו – ותצויין לטובה ולפליאה רשימתו „איה אלהים" שנכתבה באחד במאי 1932 (ניסן תרצ"ב – „קצרות" כרך א' ע' 37) – הרי עם קום המדינה ועם התעוררות הבעיה אנו מוצאים אותו אומר דברים מפורשים:

„אני רושם עצמי בספרם של שומרי משמרת: אני מברך את הכנסת על החלטתה לאסור גידול חזירים בארץ־ישראל" (כרך ב', ע' 126)

„ואכן, בין הגורמים המעוררים את המצפון ומפעילים אותו, האם אין הבנה, האם אין יראת אלהים, העיקרי שבהם?" (שם, ע' 154)

ולהעיד על להט אמונתו בביטוי הראשון – היונק בוודאי מלהט אמונתו בביטוי השני – אביא הערה נוספת שלו בשולי הראשון, שדווקא בהיותה חורגת ממנהגו ומסגנונו, מעידה היא על התרגשות בלתי־רגילה: „על רמת תרבותם ודמותם של מתקוממים נגד החלטה זו (לאסור גידול חזירים בארץ ישראל – מ.ש.) יהודיי ביטולה מעידים „המכתבים למערכת" בעניין זה: איזה נוסח חזירי." (שם, עמ' 126)

שני ניתושים על כיצד היה מגיב דוד זכאי על „דבר אחר"...

ו. הרואה בכוכבים

את הארוכה ברשימות אשר כתב מעודו, היא פותחת את כרך ב' של „קצרות", והיא הרצאת דברים אשר נשא באגודת אסטרונומים חובבים בירושלים, תשי"ב, והיא למעשה מעין תמצית דרך חייו של הלוך־מרעד־מורה יהודי בדורנו – את רשימתו זו הוא פותח במאמר מספר תהלים: „אם אסק שמים שם אתה" – לאמור: בפתח ביתו, ב„של ראש" של עולמו, הוא מציב את אמונתו בבורא שמים וארץ. אבל חשוב לזכור: הוא אמנם נסק שמים, הוא היה אסטרונום (התואר „חובב" רק העמיק את משמעות הדבר לאמונת־חייו), הוא השקיף על עולמנו בטלסקופ – ולא במיקרוסקופ.

הטלסקופ היה קודם כל מקור גישתו השירית אל העולם. באותה רשימה – „איך נסקתי שמים" – ישנו פסוק שהוא שיר, לכל הדעות והטעמים, ואתנהו כאן בכתיבת שיר:

„ברשתי בפני השמים האלה
ראיתי אותם
ולא ידעתי
מה אני רואה." (שם, ע' 7)

מורה צעיר, בקסטינה היא „באר טוביה", בראשית המאה – חש את הדבר הנפלא הזה, וכעבור חצי מאה כמעט נצת הרגש הזה במלים הנפלאות האלה.

הרואה בכוכבים אינו מתעלם מן העפר, מן החול (בתרתי משמע) – אך צמוד הוא אל המבט מרחיק הראות. הרואה בכוכבים יודע כי היקום הוא כוכבים וכי הכוכבים הם שמשות, כי כל שמש היא קטסטרופה מתמשכת ואנו והחיים מן השמש שלנו – מחורבנה אנו חיים, מהתפוצצות ליבתה הלא־נפסקת. הרואה בכוכבים יודע כי הרס והבניין דו הם, כי חיים ומוות [illegible] דו הם – ועל כן מה שהוא „תאוה" יכול לגדול ולהמריא ולהיות ל„תקוה" בכוח המבט המרחיק ראות.

במושגי העתונות קצרת־הנשימה של ימינו – הארכתי. במושגיו של דוד זכאי ו„קצרותיו" – עברתי כל גבול.

אבל לא אמרתי עדיין קצה־קצהו של מה שיש לומר עליו ועל עולמו ועל מורשתו. רק הקריאה בספריו יכולה למלא את החסר. ועתונו של „דבר", תוכנה של תנועת העבודה הציונית, לדאוג כי יהיו שוב פתוחים לכל דורש.

*) בניגוד לפרסומים חוזרים, היה זכאי ולא בן־גוריון מזכירה הראשון של ההסתדרות, עד בכרם נבחר ב.ג. לתפקיד זה, למעלה משנה אחרי ייסוד ההסתדרות (ראה „זכרונות" בן גוריון, כרך א', ע' 177).